

ΞΕΠΛΥΜΑ ΒΡΩΜΙΚΟΥ

ΧΡΗΜΑΤΟΣ .

ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΜΟΡΦΗ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ .

▣ ΠΤΥΧΙΑΚΗ
ΕΡΓΑΣΙΑ

▣ ΚΡΕΣΤΟΥ
ΑΓΓΕΛΙΚΗ

▣ ΖΑΧΑΡΗ
ΜΑΡΙΑ

▣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ :
ΤΣΟΥΡΑΜΑΝΗΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ

▣ ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

▣ ΤΜΗΜΑ :
ΣΤΕΛΕΧΩΝ
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ
ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ
ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ

▣ ΤΕΙ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

2001

Αρ 66 609

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η πτυχιακή εργασία είναι ένα από τα τελευταία στάδια της φοιτητικής μας σταδιοδρομίας .Πτυχιακή εργασία σημαίνει ομαδική δουλειά και περισυλλογή στοιχείων κάποιου συγκεκριμένου θέματος , στην περίπτωση μας οικονομικού , η οποία θα αποτελέσει παράλληλα και κριτήριο για τις γνώσεις που έχουμε αποκομίσει .

Αναλάβαμε λοιπόν την εξέταση και την κάλυψη του θέματος με τίτλο "Ξέπλυμα βρώμικου χρήματος . Μια σύγχρονη μορφή οικονομικής εγκληματικότητας ." Ένασμα για αυτή μας την επιλογή, υπήρξε ένα δημοσίευμα του Οικονομικού Ταχυδρόμου στις 12 Αύγουστου 1999 με τίτλο "Ιεραπόστολοι του Χρήματος " . Αναφερόταν σε υψηλά ιστάμενους αξιωματούχους και πρεσβύτερους της Αγίας Έδρας οι οποίοι φέρονταν ως εμπλεκόμενοι σε ένα μηχανισμό απάτη , με αντικείμενο << το ξέπλυμα πολλών εκατομμυρίων δολλαρίων >>.Πρόκειται για το μεγαλύτερο και ασφαλώς πιο αξιοπερίεργο σκάνδαλο στην ιστορία της αμερικανικής βιομηχανίας ασφαλειών , στην δίνη του οποίου βρίσκεται αναμεμειγμένο το Βατικανό .Ενώ τροφή για συνέχεια και τελική επιλογή του θέματος , αποτέλεσε η ανάγκη – και περιέργεια - να εμβαθύνουμε τις γνώσεις μας σε ένα φαινόμενο που θα μας απασχολήσει συχνά τα επόμενα χρόνια .

Πότε δεν θα μπορούσαμε να αντιληφθούμε την σπουδαιότητα του φαινομένου "Βρώμικο Χρήμα " και την ύπαρξη ενός άλλου κόσμου διαφορετικού από αυτόν που μας περιβάλλει , ενός κόσμου όπου οι συνειδήσεις και οι θεσμοί εξαγοράζονται, οι ευσυνείδητοι εξαλείφονται και επικρατεί ο άγραφος νόμος της σιωπής .

Για το λόγο αυτό αισθανόμαστε την επιθυμία , αλλά και την υποχρέωση να ευχαριστήσουμε θερμά τον εισηγητή μας κ. Χρήστο Τσουραμάνη, γιατί μας ανάθεσε την εκπόνηση αυτής της εργασίας ,αλλά και γιατί υπήρξε πολύτιμος αρωγός καθ' όλη την διάρκεια της προετοιμασίας της .

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο σημείο αυτό κρίνουμε ότι μια συνοπτική περιγραφή των κεφαλαίων που πρόκειται να ακολουθήσουν θα ήταν απαραίτητη και χρήσιμη για τον αναγνώστη .

Η πτυχιακή μας εργασία αποτελείται από δύο μέρη, καθένα από τα οποία περιλαμβάνει 3 κεφάλαια .

Στο 1^ο κεφάλαιο του 1^{ου} μέρους με τίτλο "Έννοιολογικός προσδιορισμός" διατυπώνεται η εννοιολογική προσέγγιση των εννοιών : βρώμικο και μαύρο χρήμα, ζέπλυμα βρώμικου χρήματος . Γίνεται αναφορά στο οργανωμένο έγκλημα και στην νέα μορφή του , υπογραμμίζεται η αδυναμία των εθνικών οικονομιών να αντιμετωπίσουν το νέο φαινόμενο, που τις έχει καταστήσει ευάλωτες , όπως επίσης αναφέρεται η έννοια των φορολογικών παραδείσων και των εξωχώριων ή υπεράκτιων χρηματοπιστωτικών κέντρων, καθώς και η συμβολή τους στην διευκόλυνση των "καθαριστών" του μαύρου χρήματος .

Το 2^ο κεφάλαιο το 1^{ου} μέρους με τίτλο "Ιστορική ανασκόπηση" αναφέρεται στην ιστορική αναδρομή του φαινομένου του βρώμικου χρήματος , την πρώτη του εκδήλωση και τα πρώτα νομοθετικά μέτρα για την αντιμετώπιση του . Γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στην συνταρακτική υπόθεση της BCCI , της " Διεθνούς τράπεζας των απατεώνων και εγκληματιών " .

Το 1^ο μέρος τελειώνει με το 3^ο κεφάλαιο με τίτλο "Μορφές και στάδια εμφάνισης του ζεπλύματος βρώμικου χρήματος " στο οποίο γίνεται αναφορά στη μεθοδολογία του ζεπλύματος βρώμικου χρήματος και τα βασικά στάδια νομιμοποίησης των ύποπτων αυτών οικονομικών πόρων .

Στο 4^ο κεφάλαιο του 2^{ου} μέρους με τίτλο "Ξέπλυμα βρώμικου χρήματος στο διεθνή χώρο" αναφέρονται περιπτώσεις και γίνεται σχολιασμός των περιστατικών για κάθε χώρα μεμονωμένα . Η ειδική έκθεση του Υπουργείου Εξωτερικών των Η.Π.Α. (Μάρτιος 2000) , ποιες χώρες αναμειγνύονται και από πού βρίσκει δίοδο το βρώμικο χρήμα .

Στο 5^ο κεφάλαιο του 2^{ου} μέρους με τίτλο " Ξέπλυμα βρώμικου χρήματος στην Ελλάδα" γίνεται αναφορά στο ζέπλυμα βρώμικου χρήματος στον Ελλαδικό χώρο και στην ειδικότερη περίπτωση της Κύπρου . Αναφέρεται η μεθοδολογία της τεχνικής του ζεπλύματος που ακολουθείται στην Ελλάδα , τα πρόσωπα που αναμειγνύονται , η συμβολή της Ελληνικής Αστυνομίας και η ο βαθμός συμμετοχής της χώρας μας σε αυτού του είδους της πρακτικές .

Στο 6^ο και τελευταίο κεφάλαιο με τίτλο "Θέσπιση διεθνών κανόνων για το ζέπλυμα βρώμικου χρήματος " της πτυχιακής μας εργασίας γίνεται αναφορά στα μέτρα πρόληψης και καταστολής του ζεπλύματος μαύρου χρήματος , στην διεθνή και ελληνική νομοθεσία , στο κοινοτικό δίκαιο και στις διεθνείς συνθήκες .

Η πτυχιακή μας εργασία περιλαμβάνει και ένα παράρτημα με αποσπάσματα, αποκόμματα από τον ημερήσιο τύπο (εφημερίδες –περιοδικά) που μας κέντρισαν το ενδιαφέρον και ευελπιστούμε και του αναγνώστη .

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	1
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	2
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	3

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο	7
-------------------------------	---

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ

1.1 Τι είναι βρώμικο και μαύρο χρήμα και ζέπλυμα βρώμικου χρήματος	7
1.2 Το οργανωμένο έγκλημα στην εποχή μας	8
1.3 Οι κίνδυνοι από το ζέπλυμα βρώμικου χρήματος << Το νόθο παιδί της μεταβιομηχανικής κοινωνίας >>	9
1.4 Η έκταση – πολυπλοκότητα – εξέλιξη της πρακτικής του ζεπλώματος βρώμικου χρήματος	11
1.5 Το ζέπλυμα βρώμικου χρήματος ως παγκόσμιο πρόβλημα....	12
1.6 Φορολογικοί παράδεισοι και εξωχώρια ή υπεράκτια χρηματοπιστωτικά κέντρα	13

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	15
------------------	----

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

2.1 Η πρώτη εκδήλωση του φαινομένου του ζεπλώματος βρώμικου χρήματος στις ΗΠΑ	15
--	----

2.2 Τα πρώτα νομοθετικά μέτρα	15
2.3 Πως εξακριβώθηκε η ύπαρξη μεγάλης εκτάσεως ξεπλύματος ναρκοδολλαρίων	16
2.4 Η συνταρακτική υπόθεση της BCCI	17
<i>Η << Διεθνής Τράπεζα των απατεώνων και εγκληματιών >></i>	
2.5 Τα αποτελέσματα της έρευνας <i>Operation Currency Chase</i> ...	18
2.6 Τα κυριότερα συμπεράσματα από την κακοποιό δράση της BCCI.....	19
2.7 Γεωγραφική ανασκόπηση	20
2.8 Η περιθωριακή κοινωνία και η υπόγεια οικονομία των ναρκοδολλαρίων.....	20
2.9 Βασικές επισημάνσεις	21
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο	 22
<i>ΜΟΡΦΕΣ ΚΑΙ ΣΤΑΔΙΑ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΤΟΥ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΒΡΟΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ .</i>	
3.1 Στάδια του ξεπλύματος	22
3.2 Μορφές και τεχνικές ξεπλύματος βρόμικου χρήματος	23
i) Πλαίσιο	23
ii) Ιδρύματα δεχόμενα καταθέσεις	24
iii) Μη τραπεζικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	26
iv) Μη χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	28

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο	32
-------------------------------	----

ΤΟ ΞΕΠΛΥΜΑ ΒΡΩΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟΝ ΔΙΕΘΝΗ ΧΩΡΟ.

4.1 Το ξέπλυμα κοινό πρόβλημα όλων των χωρών	32
4.2 Η ειδικότερη περίπτωση της Ιταλίας	33
4.3 Η ιδιαιτερότητα του προβλήματος στην Ιταλία	33
4.4 Οι κύριες μέθοδοι ξεπλύματος της μαφίας	34
4.5 Η συνολική εκτίμηση της δραστηριότητας του οργανωμένου εγκλήματος στην Ιταλία	35
4.6 Το οργανωμένο έγκλημα και η πρακτική του ξεπλύματος στην Ανατολική Ευρώπη και τη Ρωσία	36
4.7 Η γενικότερη κατάσταση που επικρατεί σήμερα	36
4.8 Η ειδικότερη περίπτωση της Ρωσίας	37
4.9 << Οι δρόμοι των ναρκωτικών στα Βαλκάνια >>	38
4.10 Ξέπλυμα βρώμικου χρήματος στις Η.Π.Α.....	40
4.11 Η κήρυξη του πολέμου κατά των ναρκωτικών και τα αποτελέσματα του	40

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ^ο	42
-------------------------------	----

ΞΕΠΛΥΜΑ ΒΡΩΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ .

5.1 Έτσι λειτουργεί το ελληνικό πλυντήριο	43
5.2 Ειδική έκθεση της ΕΛ.ΑΣ. (Ελληνικής Αστυνομίας) για την χώρα μας	44
5.3 Η ειδικότερη περίπτωση της Κύπρου	46
5.4 Το οργανωμένο έγκλημα και οι παραλείψεις της Ελληνικής Αστυνομίας	47

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ^ο	49
-------------------------------	----

**ΘΕΣΠΙΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΞΕΠΛΥΜΑ
ΒΡΩΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ .**

6.1 Η Συνθήκη της Βιέννης	49
6.2 Η Συνθήκη του Στρασβούργου.....	51
6.3 Η δημιουργία και το έργο των διεθνών εμπειρογνομόνων της "Ομάδα Κρούσεως" (FATF)	52
6.4 Η σύνοψη των σαράντα συστάσεων της FATF	53
6.5 Οι Κοινοτικοί κανόνες για τη νομιμοποίηση των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες	57
6.6 Η Ελληνική νομοθεσία για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και το Ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο	60
A) Το καταργηθέν θεσμικό πλαίσιο του 1993 και η κατάρτιση του του νέου νομοσχεδίου	60
B) – ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 2331/1995 -.....	61
<< Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες	>>.
Γ) Κριτική αξιολόγηση του νόμου 2331/1995	70
6.7 Το ποινικό αδίκημα της νομιμοποίησης των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες στην Ελλάδα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση	71
6.8 Οι υπαγόμενοι στο πεδίο εφαρμογής της Εθνικής νομοθεσίας για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος	72
6.9 Κύρια συμπεράσματα	73
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	75
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	76
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	78

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ.

1.1 ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΒΡΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΜΑΥΡΟ ΧΡΗΜΑ ΚΑΙ ΞΕΠΛΥΜΑ

ΒΡΟΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ.

Αναμφισβήτητα, το χρήμα σε όλες τις μορφές και λειτουργίες του δεν είναι πάντοτε <<καθαρό>> με την μεταφορική έννοια του όρου αυτού. Στην ειδική βιβλιογραφία και αρθρογραφία καθώς και στις επίσημες εκθέσεις των διεθνών οργανισμών είναι συχνότατη η χρήση των όρων <<βρόμικο χρήμα>> (dirty money) ή «μαύρο χρήμα»(black money) και <<ξέπλυμα βρόμικου χρήματος>> ή απλά <<ξέπλυμα χρήματος>> και <<ξέπλυμα>> (money laundering, blanchiment de l'argent).

Ο όρος <<βρόμικο χρήμα>> χρησιμοποιείται για να δηλωθούν τα έσοδα ή οι πρόσοδοι ή το εισόδημα που προέρχεται ή προκύπτει τόσο από την παραγωγή και διακίνηση των ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών, όσο και από τη διάπραξη αρκετών άλλων σοβαρών ποινικών αδικημάτων. Αρκετές φορές ο όρος, <<μαύρο χρήμα>> χρησιμοποιείται με την ίδια έννοια, αλλά επιβάλλεται να διευκρινιστεί ότι με αυτόν εννοούμε, κατά κανόνα, το χρήμα που προέρχεται ή προκύπτει από τη φοροδιαφυγή, την παράνομη εξαγωγή συναλλάγματος, την πολιτικό-κοινωνική διαφθορά, τις <<μίξεις>>, τα <<λαδώματα>> και τα <<φακελάκια>>, τις ποικίλες αθέμιτες δραστηριότητες της παραοικονομίας και από άλλες τέτοιες πράξεις η παραλείψεις που δεν συμπεριλαμβάνονται στον κατά νόμο ορισμό της <<νομιμοποίησης των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες >> ή του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος. Επισημαίνεται ιδιαίτερα ότι, με εξαίρεση την Ιταλία, η φοροδιαφυγή σε καμιά άλλη νομοθεσία των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ενώσεως δεν συμπεριλαμβάνεται στα ποινικά αδικήματα που ορίζονται ως γενεσιουργές πράξεις του αδικήματος της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, σε αντίθεση με τη νομοθεσία των ΗΠΑ και άλλων τρίτων χωρών.

Είναι επίσης, αναμφισβήτητο ότι τόσο το βρόμικο όσο και το μαύρο χρήμα έχουν ανάγκη από <<καθάρισμα>> ή <<ξέπλυμα>> για να καταστεί δυνατή η απόκρυψη της εγκληματικής ή παράνομης προελεύσεως του. Προφανώς ο κάτοχος, ο εξουσιαστής ή ο ιδιοκτήτης ενός περιουσιακού στοιχείου τέτοιας προελεύσεως επιθυμεί να λανθάνει της προσοχής του νόμου και του κοινωνικού συνόλου και να απολαμβάνει χωρίς κανένα κώλυμα και καμιά απειλή όλα τα οφέλη που παρέχει σ' αυτόν το βρόμικο κίνητρο και την ανάγκη να κάνει ότι μπορεί προκειμένου να επιτύχει τους σκοπούς του.

Στην καθημερινή διεθνή πρακτική και ορολογία, ως ξέπλυμα χρημάτων νοούνται όλες εκείνες οι ενέργειες και διαδικασίες, οι πράξεις ή παραλείψεις που γίνονται δολίως προς το σκοπό να μεταμφιεστεί και να μεταβληθεί με κάθε μέσο ή τρόπο η ταυτότητα του παράνομα αποκτώμενου βρόμικου χρήματος, έτσι ώστε αυτό να προσλάβει την επιθυμητή νομιμοφάνεια, να φαίνεται δηλαδή ή να δίνει έστω την εντύπωση ότι αποκτήθηκε ή προέρχεται από νόμιμη αιτία ή πηγή. Αυτήν ακριβώς την προσπάθεια για τη μεταμφίεση, την αλλαγή της ταυτότητας και την πρόσδωση νομιμοφάνειας απαγορεύει σήμερα ο ποινικός νόμος σε όλα τα κράτη-μέλη της Ε.Ε και στις τρίτες χώρες που συμμετέχουν στην ισχυρή ομάδα πείσεως των διεθνών εμπειρογνομόνων του Financial Action Task Force (FATF) και Groupe d'Action Financiere (GAFI). Σε όλα αυτά τα μέλη της διεθνούς κοινωνίας των κρατών αλλά και πέρα από αυτά η διεθνής πρακτική του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος έχει ποινικοποιηθεί. Το ξέπλυμα με την πιο πάνω έννοια συνιστά πλέον διάπραξη σοβαρού ποινικού αδικήματος, τιμωρούμενο αυστηρά με ποινές καθειρέξεως ή φυλακίσεως και με στέρηση της περιουσίας των υπευθύνων.

1.2 ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ

Το πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό υπόβαθρο όλων των κρατών απειλείται ολοένα και περισσότερο από τη διαβρωτική και υπονομευτική διείσδυση και ανάπτυξη της δραστηριότητας του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος. Το σύνολο του <<βρόμικου>>ή<<μαύρου>>χρήματος που δημιουργείται από αυτήν την παράνομη δραστηριότητα κάθε χρόνο εκτιμάται ότι κυμαίνεται κάπου στο ιλιγγιώδες ποσό μεταξύ 500 δισεκατομμυρίων και ενός τρισεκατομμυρίου δολάρια, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου έχει άμεση και έμμεση σχέση με την παραγωγή και διακίνηση ναρκωτικών σε ολόκληρο τον κόσμο.

Οι εγκληματίες που σωρεύουν, νέμονται και ανακυκλώνουν τον αστείρευτο αυτόν πακτωλό των κεφαλαίων προσφεύγουν στην πρακτική του <<ξεπλύματος>>προκειμένου να εξαφανίσουν οτιδήποτε ενοχοποιητικό στοιχείο, κάνοντας έτσι την ποινική δίωξη τους πολύ δύσκολη, αν όχι αδύνατη. Κύριος αντικειμενικός σκοπός των επαγγελματιών αυτών είναι να προστατεύσουν τους εαυτούς και τον τεράστιο πλούτο που συγκεντρώνουν από τις δικαστικές, αστυνομικές, τελωνειακές και φορολογικές αρχές. Έχουν γι' αυτό τον σκοπό στη διάθεσή τους άφθονα υλικά μέσα, και την κατάλληλη οργανωτική και επιχειρησιακή συγκρότηση, χρησιμοποιούν κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο το ευρύτερο χρηματοπιστωτικό σύστημα και επωφελούνται, πρόσθετα, από την κατάργηση των συναλλαγματικών και άλλων περιορισμών στο διεθνές εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών καθώς και από την άνευ προηγουμένου αξιοποίηση των σύγχρονων τεχνολογικών εφαρμογών στις οικονομικές συναλλαγές, από τη δημιουργία των εξωχώριων ή υπεράκτιων χρηματοπιστωτικών κέντρων (off shore financial centres), συνηθέστερα γνωστών ως <<φορολογικοί παράδεισοι>>(tax havens).

Επιπλέον, τα πανίσχυρα δίκτυα των πολυεθνικών επιχειρήσεων του οργανωμένου εγκλήματος μισθώνουν τις υπηρεσίες οικονομολόγων, νομικών, λογιστών, φοροτεχνικών και άλλων συμβούλων που έχουν αναπτύξει πολύπλοκους μηχανισμούς και ευέλικτα συστήματα αξιοποίησης της πληθώρας των ευκαιριών που παρέχονται στον σημερινό κόσμο για τη μεταμφίεση της προελεύσεως των κεφαλαίων του από α)τη διακίνηση των ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών, β)το λαθρεμπόριο όπλων, πυρομαχικών και στρατηγικών υλών, γ)τη διάπραξη κάθε μορφής οικονομικού εγκλήματος, δ)την εκμετάλλευση όλων των πηγών αντλήσεως εσόδων του υποκόσμου κ.λ.π. Κάτω από όλες αυτές τις αντικειμενικές συνθήκες το έργο των διωκτικών και δικαστικών αρχών είναι οπωσδήποτε εξαιρετικά δύσκολο.

Από την άλλη πλευρά, σε αντίθεση με την εσωστρεφή πολιτική των κυβερνήσεων στις προηγούμενες δεκαετίες, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τις αναπτυσσόμενες χώρες και τις χώρες του υπαρκτού σοσιαλισμού, σήμερα παντού ισχύουν λίγο-πολύ συνθήκες ελεύθερου ανταγωνισμού στη λειτουργία των αγορών χρήματος και κεφαλαίων, ενώ παράλληλα με την ελεύθερη διακίνηση των κεφαλαίων έχουν αρθεί και οι περιορισμοί στις επενδύσεις ξένου κεφαλαίου, στην αποκρατικοποίηση ή την ιδιωτικοποίηση των επιχειρήσεων του δημόσιου τομέα συνήθως μέσω του χρηματιστηρίου, καθώς και στην μετατρεψιμότητα των εθνικών νομισμάτων. Επιπρόσθετα πολλές χώρες του τρίτου κόσμου, των Βαλκανίων, της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και γενικά όλες οι <<αναδυόμενες οικονομίες>>έχουν αγκαλιάσει το δόγμα της συντομότερο δυνατό οικονομικής μεταρρυθμίσεως. Αναμφισβήτητα αυτή η διαδικασία της παγκόσμιας αλλαγής και των ανακατατάξεων σ' όλους τους τομείς έχει κατακτήσει το διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα πολύ περισσότερο προσιτό, ευάλωτο και τρωτό στους χειρισμούς και τις προσβολές του οργανωμένου εγκλήματος σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Η παγκοσμιότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος, φιλελευθεροποίηση των κανόνων οργανώσεως, εποπτείας και λειτουργίας του, η κατάργηση επίσης των περιορισμών στο κοινοτικό και διεθνές εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών, οι ηλεκτρονικές μεταφορές κεφαλαίων, η πληθώρα των επενδυτικών και χρηματοπιστωτικών μέσων και δραστηριοτήτων, η κατάργηση των συναλλαγματικών ελέγχων και η ανάπτυξη των διασυνοριακών συναλλαγών διευκολύνουν σήμερα πάρα πολύ το οργανωμένο έγκλημα στο να προσδίδει

την απαιτούμενη νομιμοφάνεια στα τεράστια έσοδα που συγκεντρώνει από τις παράνομες δραστηριότητες του.

Είναι ανάγκη να συνειδητοποιηθεί απ' όλους ότι τα συνδικάτα του εγκλήματος(ευρύτατα νοούμενου του όρου αυτού)όχι μόνον μετέχουν ενεργά στο παγκόσμιο οικονομικό κύκλωμα, αλλά σε αρκετές περιπτώσεις απειλούν ή έχουν ήδη υπονομεύσει το κοινωνικό-πολιτικό σύστημα, καθώς<<οι δυνάμεις του κακού>>έχουν τώρα σαφώς μεγαλύτερες δυνατότητες και ευκαιρίες να εισχωρήσουν και να ριζώσουν στην εθνική οικονομία και στις διεθνείς χρηματαγορές, εξασφαλίζοντας έτσι την επίφαση της νομιμότητας και διευκολύνοντας τους άνομους σκοπούς των <<βαρόνων>> των ναρκωτικών ή των <<νονών>> της μαφίας απανταχού της γης.

Ο πακιστανός Agha Hasen Abedi,ιδρυτής της διαβόητης BCCI(bank of credit and commerce international που έμεινε γνωστή στους διεθνείς εμπειρογνώμονες σαν <<Bank of crooks and criminals international>>),δήλωσε ρητά τα ακόλουθα:

<<Οι μοναδικοί νόμοι που είναι μόνιμοι είναι οι νόμοι της φύσεως. Οτιδήποτε άλλο είναι ελαστικό και ευμετάβλητο. Πάντοτε μπορούμε να προσαρμόζουμε τους νόμους ανάλογα με τους σκοπούς μας. Οι νόμοι αλλάζουν>>.

Η μολυσματική επίδραση του βρόμικου ή μαύρου χρήματος στην εθνική οικονομία αρχίζει και γίνεται αντιληπτή από τη στιγμή που τα οργανωμένα δίκτυα του εγκλήματος αποκτούν, ιδρύουν και ελέγχουν νόμιμες επιχειρήσεις του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα.

Από το σημείο αυτό μπορούν ανετότερα να επεκταθούν και να διευρύνουν τη δραστηριότητα τους και να προσδώσουν παράλληλα την αναγκαία νομιμοφάνεια στα κεφάλαια που έχουν παράνομη προέλευση. Οπωσδήποτε είναι πολύ δυσκολότερα να ιχνηλατηθεί η προέλευση του βρόμικου χρήματος όταν αυτό αναμιγνύεται κατ' αυτόν τον τρόπο με το σύννομο ή καθαρό χρήμα και λαμβάνει τη μορφή της κατά τεκμήριο νόμιμης ακίνητης και κινητής περιουσίας. Μια χρηματοπιστωτική επιχείρηση, για παράδειγμα ,διευκολύνει οπωσδήποτε το ξέπλυμα του παράνομα αποκτούμενου πλούτου. Γι' αυτό το οργανωμένο έγκλημα σπεύδει εκεί όπου μπορεί, όπως π.χ. συνέβη στη Ρωσία, να αποκτήσει τον έλεγχο τραπεζών και άλλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Εκεί όπου αυτό δεν είναι εύκολο γιατί υπάρχει επαρκής θεσμική θωράκιση και η κατάλληλη εποπτεία της κεντρικής τράπεζας και των άλλων εποπτικών αρχών, το οργανωμένο έγκλημα προσπαθεί να μυήσει στους σκοπούς του τραπεζικού, είτε με το δέλεαρ του εύκολου πλουτισμού, είτε με άλλες μεθόδους, μεταξύ των οποίων είναι η εκβίαση Άλλο ένα παράδειγμα εξυπηρέτησεως των σκοπών του οργανωμένου οικονομικού εγκλήματος είναι, μεταξύ πολλών άλλων, η απόκτηση ή η δημιουργία εταιριών εισαγωγών-εξαγωγών (trading companies) με τις οποίες γίνεται ευρείας εκτάσεως λαθρεμπόριο όπλων ή μεταφορά ναρκωτικών κάτω από το καμουφλάρισμα κανονικών εμπορευμάτων. Με τον τρόπο αυτόν δημιουργούνται ευκολότερα και αναπτύσσονται καινούργιες αγορές για τη χονδρική και λιανική διάθεση όλων των σκληρών ναρκωτικών και των ψυχοτρόπων ουσιών που σκορπίζουν το θάνατο, αυξάνουν διαρκώς τα άτομα με ανίατες ψυχώσεις και δημιουργούν μια από τις σοβαρότερες κοινωνικές πληγές.

1.3 ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΟ ΞΕΠΛΥΜΑ ΒΡΟΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ.

<<ΤΟ ΝΟΘΟ ΠΑΙΔΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ>>.

Κατά τα τελευταία δέκα χρόνια παρατηρούνται θεμελιώδεις μετατοπίσεις και μεταβολές σε ότι αφορά τη φύση του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος, οι οποίες δημιουργούν νέους κινδύνους και νέα θύματα. Πράγματι, αρχικά οι διεθνείς εμπειρογνώμονες συμπέραναν ότι το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος αποσκοπούσε μόνο στην απόκρυψη της πηγής, του τόπου και ή της ιδιοκτησίας των προσόδων από την παραγωγή και διακίνηση ναρκωτικών. Επίσης, δόθηκε η εντύπωση ότι το μεγαλύτερο μέρος των ναρκοδολλαρίων κερδιζόταν σε χώρες

με μεγάλα καταναλωτικά κέντρα τέτοιων φαρμάκων, κυρίως στη Βόρεια Αμερική και στη Δυτική Ευρώπη, και ότι η μεγάλη μάζα αυτού του βρόμικου χρήματος ξεπλενόταν, κατά κανόνα, στους εξωχώριους φορολογικούς παραδείσους.

Η εικόνα αυτή σήμερα δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Είναι αλήθεια, ωστόσο, ότι οι πρόσοδοι του οργανωμένου εγκλήματος από τα ναρκωτικά και τις ψυχότροπες ουσίες συνεχίζουν να αποτελούν το μεγαλύτερο μερίδιο, συχνά μέχρι και 70% του συνόλου του παράνομου χρήματος. Παραμένει δε πάντοτε το γεγονός ότι η αποτυχία των αρμόδιων αρχών να αποστερήσουν αυτά τα έσοδα από τα μεγάλα συνδικάτα του εγκλήματος, όχι μόνο εξουδετερώνει το αποτρεπτικό αποτέλεσμα του ποινικού δικαίου, αλλά και ενθαρρύνει την ανάπτυξη των συνδικάτων αυτών που απαιτούν πολύ μεγάλη οικονομική δύναμη. Όπως ήταν αναπόφευκτο η ανάπτυξη αυτή του οργανωμένου εγκλήματος αυτοτροφοδοτείται και η μεγάλη ισχύς του άρχισε να υπονομεύει και να διαφθείρει τα πολιτικά και τα οικονομικά συστήματα αρκετών χωρών. Επισημαίνεται δε ότι τα θύματα του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος δεν περιορίζονται πλέον σε μια μόνο συγκεκριμένη περιοχή του κόσμου, ούτε αφορούν μόνο ένα πολιτικό-κοινωνικό σύστημα ή μια μόνο κοινωνική τάξη.

Συμφωνούμε απόλυτα με την άποψη ότι το διεθνές φαινόμενο του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος <<αποτελεί υποπροϊόν του τρόπου με τον οποίον εξελίχθηκε η μεταβιομηχανική οικονομική τάξη που είναι τώρα παγκόσμια, κεφαλαιοκρατική και χωρίς ουσιαστικούς περιορισμούς>>(1). Πώς αλήθεια και γιατί συνέβησαν αυτά; Αρκετές από τις απαντήσεις βρίσκονται οπωσδήποτε στις ακόλουθες συσχετιζόμενες εξελίξεις:

Πρώτον στην απελευθέρωση των διασυνοριακών κινήσεων κεφαλαίων που κατέστησαν δυνατές με την παγκόσμια τάση προς την ελεύθερη εμπορία των αγαθών, κεφαλαίων και υπηρεσιών. Σε πολλές χώρες αυτή η τάση συνοδεύεται από εντυπωσιακή χαλάρωση των κανονιστικών ρυθμίσεων που αφορούν τις επενδύσεις στον τραπεζικό χώρο, στα ακίνητα και στην παροχή των ασφαλιστικών υπηρεσιών. Όλα σχεδόν τα σημαντικά νομίσματα στον κόσμο είναι τώρα πλήρως μετατρέψιμα και κατά το μεγαλύτερο μέρος έχουν αρθεί οι συναλλαγματικοί περιορισμοί. Παράλληλα έχουν δημιουργηθεί σε αρκετές περιοχές καινούριες αγορές χρήματος και κεφαλαίου που παρέχουν ελκυστικές ευκαιρίες επενδύσεων για τους κατόχους μεγάλων ποσών σε μετρητά. Έτσι, οι τράπεζες και οι άλλοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί έχουν τώρα σημαντική αλληλεξάρτηση, ενώ τεράστιοι όγκοι χρημάτων αλλάζουν τόπο στιγμιαία μέσω των ηλεκτρονικών μεταφορών κεφαλαίων.

Όπως τονίζεται και σε άλλα σημεία του παρόντος κειμένου, οι μεταφορές αυτές δεν αφήνουν «χάρτινα ίχνη» τα οποία να ιχνηλατούνται και από τη στιγμή που τα κεφάλαια αυτά τοποθετηθούν σε χρηματοπιστωτικό περιβάλλον, όπου ισχύει το απόλυτο τραπεζικό απόρρητο, δεν είναι πλέον δυνατή καμία έρευνα και κανένας έλεγχος δεν μπορεί να γίνει για το βρόμικο χρήμα. Με άλλη διατύπωση, οι οργανωμένοι εγκληματίες έμαθαν πολύ καλά να ενεργούν όπως οι μεγάλες πολυεθνικές επιχειρήσεις, επωφελοόμενοι από τις τεχνολογικές και θεσμικές μεταβολές στις διεθνείς οικονομικές συναλλαγές.

Δεύτερον, ουσιαστικά δεν υπάρχουν σήμερα ανεξάρτητα κράτη που να έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν αυτόνομες οικονομικές αποφάσεις. Σήμερα ισχύει το πρότυπο της ολοκληρωμένης διεθνούς οικονομικής δραστηριότητας, το οποίο δεν έχει εθνικά σύνορα, ούτε απαιτεί την τήρηση άλλων κανονιστικών αρχών, αλλά στηρίζεται στην επιδίωξη του γρήγορου κέρδους. Η οικονομική ηγεσία περιήλθε στα χέρια του ιδιωτικού τομέα και οι αγορές απελευθερώθηκαν. Οπωσδήποτε οι επιχειρήσεις όλων των κατηγοριών επωφελούνται ανάλογα από τη νέα οικονομική τάξη και πολύ περισσότερο βέβαια το οργανωμένο έγκλημα, το οποίο έδραξε τις ευκαιρίες που παρουσιάστηκαν από το απρόσμενο άνοιγμα των αγορών για να αυξήσει τα έσοδα του και να τα ξεπλύνει σαφώς ανετότερα. Όπως εξελίχθηκαν τα πράγματα: <<Το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος είναι το νόθο παιδί της μεταβιομηχανικής κοινωνίας>>.

Τρίτον, το άνοιγμα των αγορών παγκοσμίως συνοδεύτηκε ή έστω υπήρξε αποτέλεσμα της καταργήσεως των περιοριστικών κανόνων στη λειτουργία των επιχειρήσεων όλων των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας. Στα χείλη και στη γραφίδα όλων ήταν και είναι η τόσο γνωστή λέξη: deregulation. Η άκρατη ή αχαλίνωτη, όμως άρση των κανονιστικών ρυθμίσεων και εποπτικών κανόνων οδήγησε σε άσχημες παρενέργειες όπως αυτή της BCCI. Οπωσδήποτε τώρα κάθε απόπειρα για την επιστροφή στο παρελθόν και την

εκ νέου επιβολή κανονισμών έρχεται σε αντίθεση με τη γενική τάση και γι' αυτό εύλογα προβάλλεται αντίσταση κυρίως από τον επιχειρηματικό κόσμο. Η αντίσταση αυτή μπορεί να καμφθεί μόνο όταν γίνει κατανοητό ότι το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος αποτελεί σημαντική πηγή για την επιχειρηματική κοινότητα.

Τέταρτον, πρέπει να ληφθεί υπόψη η ώθηση που δόθηκε στην ανάπτυξη και τη διεύρυνση των δραστηριοτήτων του οργανωμένου εγκλήματος, από την κατάρρευση της πρώην Σοβιετικής Ενώσεως και την οικονομική αναρχία που ακολούθησε το μεγαλύτερο μέρος της Ανατολικής Ευρώπης. Οι τραπεζαδότεροι και άλλοι εγκληματίες αντιλήφθηκαν στην πράξη ότι τα μεγαλύτερα κέρδη επιτυγχάνονται με την εκμετάλλευση κυρίως των αδύνατων ή ανύπαρκτων κυβερνητικών ελέγχων στις <<αναδυόμενες οικονομίες>>.

1.4 Η ΕΚΤΑΣΗ-ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ -ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΒΡΟΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ.

Από τη μελέτη των πλέον αυθεντικών πηγών, όπως π.χ. είναι οι σχετικές εκθέσεις του Υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ και των διεθνών εμπειρογνομόνων της <<Ομάδας Κρούσεως>> του FATF, προκύπτουν τα ακόλουθα:

1) Πολλοί ξεπλυντές μετατοπίζουν τη δραστηριότητα τους από τις χώρες, όπου λήφθηκαν μέτρα εποπτείας και ελέγχου κατά της πρακτικής της νομιμοποίησης των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, σε χώρες που δεν έχουν σχετική νομοθεσία. Οι χώρες αυτές ανέρχονται σε 60, οι περισσότερες Δε από αυτές έχουν μεγάλη ανάγκη από ξένα κεφάλαια, ιδίως σε σκληρό συνάλλαγμα. Για να τα προσελκύσουν παρέχουν ουσιαστικά κίνητρα, όπως κυρίως είναι οι φορολογικές απαλλαγές και το απόλυτο τραπεζικό απόρρητο. Επιπλέον στις χώρες αυτές δεν ελέγχονται οι μη τραπεζικές χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, όπως π.χ. είναι τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος και άλλα χρηματοδοτικά ιδρύματα, πράγμα που διευκολύνει το ξέπλυμα. Πρόσθετα, οι διωκτικές αρχές έχουν μεγάλες ελλείψεις σε προσωπικό, μέσα και εκπαίδευση.

2) Υπάρχουν παρατρέπεζες, κυκλώματα τοκογλυφίας, δίκτυα παραοικονομίας, παραεμπόριο και στις περισσότερες ασιατικές χώρες ή στις κοινότητες των ασιατών στην Αμερική και στην Ευρώπη υπάρχουν τα αρχέγονα και ανεπίσημα τραπεζικά συστήματα με διάφορες ονομασίες όπως είναι τα οικογενειακά δίκτυα ιδιωτών τραπεζιτών γνωστά ως <<hun di>>, <<hawalla>>, <<chop shop>>, ή <<feichien>> που βρίσκονται έξω από κάθε κρατική εποπτεία και έλεγχο.

3) Δημιουργήθηκε μια τάξη ειδικών που χρησιμοποιούν πολύπλοκες τεχνικές για το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος. Οι επαγγελματίες αυτοί αμείβονται με ποσοστά που κυμαίνονται από 8% μέχρι και 20%, ανάλογα με την έκταση και το είδος των προσφερόμενων υπηρεσιών τους καθώς και σε συνάρτηση με το ύψος των κεφαλαίων που νομιμοποιούνται.

4) Διαφοροποιήθηκε πολύ ο σκοπός και ο γενικότερος ρόλος των εξωχώριων ή υπεράκτιων χρηματοπιστωτικών κέντρων που, οπωσδήποτε, αρκετά από αυτά παρεμβάλλονται ενεργά και αποτελεσματικά στην όλη διαδικασία του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος.

5) Η τάση για την χαλάρωση και την άρση της κρατικής παρεμβάσεως στην οικονομική ζωή είχε και τα αρνητικά της αποτελέσματα, γιατί παντού οι κυβερνήσεις δημιούργησαν νέες ευκαιρίες για το ξέπλυμα χρημάτων, όπως είναι η κατάργηση των περιοριστικών κανόνων (deregulation) στην παροχή των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, το άνοιγμα των συνόρων στην ελεύθερη κίνηση των αγαθών, υπηρεσιών και κεφαλαίων, η δημιουργία αγορών χρήματος κυρίως για την κάλυψη των δημοσιοοικονομικών ελλειμμάτων και γενικά η ενθάρρυνση των επενδύσεων χωρίς ιδιαίτερο έλεγχο ως προς την προέλευση των κεφαλαίων κ.λ.π.

1.5 ΤΟ ΞΕΠΛΥΜΑ ΒΡΟΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΩΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Υπάρχουν σήμερα αρκετά στοιχεία και δεδομένα που επιβεβαιώνουν την άποψη ότι η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες δεν αποτελεί πλέον πρακτική που περιορίζεται σε έκταση και σε ορισμένες μόνο χώρες αλλά έχει καταστεί πρόβλημα με παγκόσμιες διαστάσεις και συνέπειες. Διαπιστώνεται επίσης, ότι το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος δεν περιορίζεται σε <<νομιμοποίηση>> εσόδων που προέρχονται ή δημιουργούνται μόνο από τη διακίνηση ναρκωτικών(2) και ψυχοτρόπων ουσιών, αλλά αφορά τη διάπραξη πολλών άλλων παράνομων πράξεων σε βαθμό κακουργήματος.

Το μέγεθος και η έκταση δραστηριοτήτων αυτών αποφέρει στο οργανωμένο έγκλημα τόσο μεγάλα έσοδα ώστε αυτό με τη δύναμη που έχει αποκτήσει να απειλεί την παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα. Στις μικρότερες χώρες είναι σε θέση να στρεβλώσει σημαντικά ορισμένες μεταβλητές, όπως είναι τα επιτόκια και τις τιμές συναλλάγματος καθώς και τα σπαστικά μεγέθη του ισοζυγίου πληρωμών και να οδηγήσει έτσι στη χάραξη και εφαρμογή λανθασμένης μακροοικονομικής πολιτικής.

Πολύ σωστά επισημαίνεται στη διεθνή βιβλιογραφία η ανάγκη για μια συστηματική έρευνα και σε βάθος μελέτη της συμπεριφοράς, της εκτάσεως και των επιπτώσεων της παραοικονομίας ή της υπόγειας οικονομίας (underground economy), της διαφθοράς στην οικονομική και πολιτικό-κοινωνική ζωή και της φοροδιαφυγής σε μεγάλη κλίμακα. Συχνά η φοροδιαφυγή είναι συνέπεια και αποτέλεσμα ξεπλύματος του προϊόντος εγκληματικών πράξεων, ενώ είναι αποδεδειγμένο ότι πολλά έσοδα από τις δραστηριότητες της υπόγειας οικονομίας αποτελούν κεφάλαια που χρειάζεται να νομιμοποιηθούν. Ακόμη, οι ίδιες χώρες που διευκολύνουν τη μεγάλη φοροδιαφυγή και κυρίως οι <<φορολογικοί παράδεισοι>>, διευκολύνουν και την πρακτική του ξεπλύματος βρόμικου ή μαύρου χρήματος.

Γι' αυτό υποστηρίζεται ότι τα μέτρα περιστολής της φοροδιαφυγής συντελούν αξιόλογα στην καταστολή του ξεπλύματος γιατί το δυσκολεύουν πολύ ή το καθιστούν πιο δαπανηρό, αλλά και αντίστροφα.

Οι κυβερνήσεις και οι διεθνείς οργανισμοί δεν μπορούν πλέον να αγνοούν ή να ολιγωρούν όταν έρχονται αντιμέτωποι με το σοβαρό κοινωνικό και οικονομικό πρόβλημα της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Οι δραστηριότητες αυτές του οργανωμένου εγκλήματος είναι δυνατό να διαφθείρουν τις νόμιμες λειτουργίες των κυβερνήσεων και να αποσταθεροποιήσουν την παγκόσμια οικονομία. Τίποτα δεν αποκλείει, για παράδειγμα, τη δημιουργία ενός μεγάλου καρτέλ συνδικάτων του εγκλήματος που χρησιμοποιώντας τον έλεγχο του επί μεγάλων κεφαλαίων θα μπορεί να ασκεί ένα είδος οικονομικού εκβιασμού, εξάγοντας απότομα μεγάλα ποσά από μια συγκεκριμένη χώρα και εισάγοντας τα κεφάλαια αυτά σε άλλες χώρες. Αναμφισβήτητα τέτοιες μαζικές κινήσεις κεφαλαίων, που δεν είναι εντελώς άγνωστες στη διεθνή πρακτική (π.χ. στη περίπτωση μαζικής συναλλαγματικής εκροής που συνέβη ήδη στη Ρωσία), επενεργούν οπωσδήποτε αποσταθεροποιητικά στη διεθνή οικονομία και μπορούν να δημιουργήσουν οικονομικές κρίσεις σε συγκεκριμένες χώρες.

Αρκετές πάλι χώρες ακόμη και σήμερα εξακολουθούν να ενθαρρύνουν την προσέλκυση κεφαλαίων ύποπτης προελεύσεως ή δεν έχουν νομοθεσία και τρόπους να εμποδίσουν την εισροή τέτοιων κεφαλαίων ή απλά έχουν πολύ μεγάλη ανάγκη για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων αναπτύξεως και προσπαθούν να επωφεληθούν από ξένα κεφάλαια χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τις πιθανές αρνητικές επιπτώσεις από δανεισμούς βρόμικου ή τοκογλυφικού χρήματος. Πράγματι, οι αρμόδιες αρχές που έχουν την ευθύνη της συνάψεως και διαχείρισεως εξωτερικών κρατικών δανείων αντιμετωπίζουν σήμερα την πρόκληση αυτή, δηλαδή πως να περιορίσουν και να αποκλείσουν τις δραστηριότητες του ξεπλύματος κεφαλαίων ύποπτης προελεύσεως, χωρίς να εμποδίσουν τις νόμιμες κινήσεις κεφαλαίων. Όταν διεξάγονταν οι συζητήσεις για την κατάργηση των συναλλαγματικών και άλλων περιορισμών στην ελεύθερη κίνηση των κεφαλαίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση σχεδόν κανένας δεν έλαβε σοβαρά υπόψη τον παράγοντα αυτόν. Σήμερα θα ήταν κρίμα εάν η διαδεδομένη πρακτική της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ενθάρρυνε και δημιούργησε κλίμα επιστροφής στους ελέγχους και περιορισμούς των κινήσεων κεφαλαίων.

1.6 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΙ ΚΑΙ ΕΞΩΧΩΡΙΑ Ή ΥΠΕΡΑΚΤΙΑ

ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ .

Είναι απόλυτα εξακριβωμένο ότι σε ορισμένα νησιά και κρατίδια διάσπαρτα σ' ολόκληρο τον κόσμο, τα οποία παρέχουν απεριόριστα φορολογικά και άλλα κίνητρα και άπειρες άλλες τραπεζικές και επιχειρηματικές διευκολύνσεις, ευδοκιμεί, υποβοηθείται και λαμβάνει χώρα ξέπλυμα βρόμικου χρήματος σε ευρύτατη έκταση. Πρέπει όμως να ομολογηθεί ότι στη σχετική βιβλιογραφία, ειδησεογραφία και αρθρογραφία επικρατεί μεγάλη σύγχυση εννοιών, πρακτικών, υποθέσεων και των επιμέρους ρυθμίσεων. Κατ' αρχήν, χρειάζεται να διευκρινιστούν σε κάθε περίπτωση τι εννοούμε ακριβώς με τους όρους <<φορολογικός παράδεισος>> και <<εξωχώρια ή υπεράκτια χρηματο-οικονομικά κέντρα>> και ποιές διαφορές υπάρχουν μεταξύ τους, αν βέβαια υπάρχουν, τι υπηρεσίες και διευκολύνσεις παρέχουν σε κάθε περίπτωση. Πρόσθετα, επιβάλλεται να επισημανθούν, όχι μόνο οι όποιες θεσμικές ή ποιοτικές διαφοροποιήσεις υπάρχουν ανάμεσά τους, αλλά και ποιά είναι εκείνα που δεν αξίζουν να δυσφημούνται ότι εξειδικεύονται στο ξέπλυμα βρόμικου χρήματος και γι' αυτό χρησιμεύουν κυρίως ως άσυλα εγκληματιών.

Δεν υπάρχει ενιαίος και πλήρης ορισμός. Η σχετική εγκυκλοπαίδεια ορίζει ότι <<φορολογικοί παράδεισοι>> είναι οι τόποι εκείνοι όπου δεν υπάρχει καμιά φορολογική επιβάρυνση ούτε για τους ημεδαπούς ούτε για τους αλλοδαπούς, ή εκεί όπου μόνο τα αλλοδαπά φυσικά και νομικά πρόσωπα απολαμβάνουν πλήρους φορολογικής απαλλαγής ή αυτά έχουν πολύ μικρή φορολογική επιβάρυνση για τα κέρδη τους που πραγματοποιούν στο εξωτερικό, ή εκεί όπου ισχύουν ειδικά φορολογικά προνόμια για ορισμένους επιχειρηματίες και συγκεκριμένες συναλλαγές.

Με βάση το φορολογικό κριτήριο η ίδια αυτή πηγή χωρίζει τους φορολογικούς παραδείσους στις εξής δύο κύριες κατηγορίες: <<κύριοι>> ή σημαντικοί (<<principal>>) και <<οριακοί>> (<<marginal>>). Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν οι ακόλουθοι φορολογικοί παράδεισοι: Aruba, Bahamas, Barbados, Bermuda, British Virgin Islands (BVI), Cayman Islands, Anquilla, Netherlands Antilles, Turks and Caicos, Vanuatu, Costa Rica, Nevis, Panama, Hong Kong, Liberia, Liechtenstein, Luxembourg, Switzerland, Cyprus, Gibraltar, Isle of Man, Jersey, Guernsey. Ως <<οριακοί>> φορολογικοί παράδεισοι αναφέρονται: Andora, Malta, Israel, Ireland, Monaco.

Εξάλλου, ο όρος <<εξωχώριες τραπεζικές εργασίες>> (offshore banking) χρησιμοποιήθηκε αρχικά σε σχέση με τις δραστηριότητες τραπεζών που δημιουργήθηκαν στην Καραϊβική, δηλαδή <<έξω από τις ακτές των Ηνωμένων Πολιτειών και ετυμολογικά σημαίνει τις τράπεζες που λειτουργούν offshore (<<έξω από το έδαφος>>) ή <<πέρα από τις ακτές>>) των κρατών όπου βρίσκονται οι έδρες των μητρικών τους τραπεζών. Ο όρος όμως εφαρμόστηκε γενικά και χαρακτηρίζει σήμερα όλες τις τραπεζικές επιχειρήσεις που ιδρύονται και λειτουργούν στους φορολογικούς παραδείσους, όπου έχουν εγκατασταθεί όλες σχεδόν οι γνωστές διεθνείς τράπεζες ακολουθώντας τους πελάτες τους ήδη από τα τέλη της δεκαετίας του 1960. Υπενθυμίζεται ότι κατά την ίδια αυτή περίοδο εγκαταστάθηκαν και στη χώρα μας τα υποκαταστήματα των ξένων τραπεζών.

Πρέπει, ακόμη, να διευκρινιστεί ότι δεν είναι εξωχώριες ή υπεράκτιες όλες οι τράπεζες που λειτουργούν σ' ένα φορολογικό παράδεισο, άλλ' ούτε όλοι οι φορολογικοί παράδεισοι εξειδικεύονται ή ασχολούνται με εξωχώριες τραπεζικές εργασίες, όπως π.χ. είναι η περίπτωση του Λιχτενστάιν, του Λουξεμβούργου και της Λιβερίας. Από την άλλη πλευρά τέτοιες εργασίες υπάρχουν σε χώρες που δε θεωρούνται φορολογικοί παράδεισοι, όπως π.χ. είναι το Μπαχρέιν, η Σιγκαπούρη, η Μπανκόγκ, η Ν. Κορέα κ.α

Κοινός παρανομαστής όλων αυτών των τραπεζικών επιχειρήσεων, δηλαδή τόσο των εξωχώριων τραπεζών (off-shore banks) όσο και των άλλων τραπεζών, είναι ότι λειτουργούν υπό καθεστώς απολύτου έως πολύ αυστηρού τραπεζικού απορρήτου, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τους πελάτες τους που δεν είναι κάτοικοι των εν λόγω φορολογικών παραδείσων ή υπεράκτιων χρηματοπιστωτικών κέντρων.

Είναι απαραίτητο, επίσης, να διευκρινιστεί ποιές είναι οι χώρες που υιοθέτησαν ειδικά φορολογικά καθεστώτα στην προσπάθειά τους να προσελκύσουν άμεσες επενδύσεις του ξένου κεφαλαίου και ποιές είναι

οι χώρες που παρέχουν αφειδώς φορολογικά κίνητρα και άλλες διευκολύνσεις για να προσελκύσουν αδιακρίτως αλλοδαπούς μη κατοίκους.

Τα κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα των πολύ γνωστών και επιτυχημένων εξωχώριων ή υπεράκτιων χρηματοοικονομικών κέντρων είναι η εξασφάλιση απόλυτης εχεμύθειας στις συναλλαγές, η επικράτηση συνθηκών πολιτικής σταθερότητας και ασφάλειας, η σύγχρονη εμπορική νομοθεσία, τα φορολογικά πλεονεκτήματα, το χαμηλό λειτουργικό κόστος, η διαθεσιμότητα εξειδικευμένων συμβούλων στα χρηματοπιστωτικά και εταιρικά θέματα, καλές επικοινωνίες κ.ο.κ. Για το Jersey αναφέρεται, για παράδειγμα, ότι άρχισε να δημιουργείται ως διεθνές χρηματοοικονομικό κέντρο από το 1960. Αρχικά εφαρμόστηκε πολιτική δημιουργίας θεσμικής υποδομής με τη ψήφιση νέων νόμων στους τομείς του τραπεζικού, εταιρικού και οικονομικού δικαίου, ενώ πρόσφατα το νησί αυτό απέκτησε και νομοθεσία για το ξέπλυμα χρημάτων. Σήμερα υπάρχουν σ' αυτό 77 τράπεζες με καταθέσεις 77 δισεκατομμύρια στερλίνες, καθώς επίσης και 200 εταιρικές θεματοφυλακές (trust companies) με ενεργητικό 50 δισεκατομμυρίων στερλίνες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

2.1 Η ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ

ΒΡΩΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΣΤΙΣ ΗΠΑ .

Οι πρώτοι <<καθαριστές>> ή <<ξεπλυντές>> του χρήματος που συγκεντρώνουν οι λαθρέμποροι ναρκωτικών στις ΗΠΑ, μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1980, ήταν μικροί μεταφορείς <<βαποράκια>> οι οποίοι παρελάμβαναν τα χαρτονομίσματα μικρής συνήθως ονομαστικής αξίας, ταξινομημένα πρόχειρα τα οποία μετέφεραν κατά ομάδες για κατάθεση στις πολλές και διάφορες τράπεζες της αχανούς χώρας μέσα σε τσάντες, χαρτοφύλακες, κιβώτια, σακούλες. Η αλήθεια είναι ότι αρχικά οι τράπεζες αυτές δεχόντουσαν ευχαρίστως αυτόν τον ξαφνικό χείμαρρο των ναρκοδολλαρίων και έκλειναν κυριολεκτικά τα μάτια τους αφού δεν υπήρχε νομοθεσία που να απαγορεύει ρητά τις συναλλαγές αυτές. Άλλωστε οι τραπεζοκλέφτες αυτοί έλεγαν ή άφηναν να εννοηθεί ότι ο καθημερινός αυτός όγκος των χαρτονομισμάτων αποτελούσε τις εισπράξεις εστιατορίων, μανάβικων, ψαράδικων, βενζινάδικων, κινηματογράφων, θεάτρων και τσίρκων. Φυσικά οι τράπεζες δεν είχαν ιδιαίτερο λόγο να εξηγήσουν πως ήταν δυνατόν τέτοια καταστήματα και επιχειρήσεις να συγκεντρώνουν καθημερινά μέχρι και ενάμισι εκατομμύριο χαρτονομίσματα μικρής ονομαστικής αξίας μόνο στην περιοχή λειτουργίας τους.

Άλλο κοινό γνώρισμα των συναλλαγών αυτών ήταν η εντολή που έδιναν οι καταθέτες αυτοί να μεταφερθούν τα κατατιθέμενα ποσά σε λογαριασμούς άλλων τραπεζών την επόμενη ή μεθεπόμενη εργάσιμη ημέρα. Ακόμη και έτσι οι τράπεζες εκείνες κέρδιζαν πολλά από τον όγκο αυτόν των συνεχώς διακινούμενων ναρκοδολλαρίων, γιατί δημιουργήθηκε στην Αμερική μια μεγάλη διατραπεζική αγορά πολύ βραχυπρόθεσμων δανείων.

2.2 ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Η έρευνα αποκαλύπτει ότι ξέπλυμα χρημάτων κυρίως από τη διακίνηση ναρκωτικών αλλά και από άλλες παράνομες δραστηριότητες υπήρχε αρκετές δεκαετίες πριν θεσπιστούν τα πρώτα μέτρα από το Κογκρέσο.

Το 1970 ψηφίστηκε ο <<νόμος περί τραπεζικού απορρήτου>>, ο γνωστός ως Bank Secrecy Act (BSA), που ορίζει σήμερα τα ακόλουθα:

α) Οι τράπεζες και τα άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να αναφέρουν όλες τις συναλλαγές πάνω από 10.000 USD που γίνονται από ή για λογαριασμό του ίδιου προσώπου την ίδια εργάσιμη ημέρα. Η αναφορά αυτή γνωστή ως Cash Transaction Report (CTR) πρέπει να υποβληθεί στις φορολογικές αρχές (Internal Revenue Service). Δεν υπάρχει υποχρέωση υποβολής της αναφοράς αυτής που είναι γνωστή ως IRS form 4789 στις συναλλαγές μεταξύ τραπεζών στις ΗΠΑ καθώς και στις συναλλαγές τους με κυβερνητικούς οργανισμούς και φορείς που ορίζονται από τον αναλυμένο νόμο του 1970 .

β) Πρόσωπα που μεταφέρουν ή αποστέλλουν μετρητά χρήματα ή χρηματογράφα και τίτλους αξιών στον κομιστή (<<monetary instruments>>, όπως είναι : cashier's checks, money orders, traveller's checks, bank checks, drafts) στο εξωτερικό ή εσωτερικό των ΗΠΑ πάνω από 10.000 USD οφείλουν να συντάσσουν και να υποβάλλουν στις τελωνειακές αρχές την αναφορά CMIR (Currency or Monetary Instruments Report ή Customs Form 4790).

γ) Οι Αμερικανοί πολίτες και οι αλλοδαποί κάτοικοι στις ΗΠΑ οφείλουν να υποβάλλουν στις φορολογικές αρχές την αναφορά <<Foreign Bank Account Report>> (FBAR ή IRS Form 90-22-1) εάν αυτοί έχουν λογαριασμό σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα στο εξωτερικό ή δικαίωμα υπογραφής σε ξένο τραπεζικό λογαριασμό με υπόλοιπο 10.000 USD σε ένα ημερολογιακό έτος .

δ) Το Υπουργείο των Οικονομικών (Treasury Department) συγκεντρώνει, επεξεργάζεται τις πληροφορίες που συσσωρεύονται με τις τρεις προηγούμενες αναφορές και τηρεί μια τεράστια ηλεκτρονική βάση δεδομένων, προς το σκοπό του εντοπισμού των ασυνήθιστων χρηματικών ροών και των συναλλαγών σε monetary instruments που έχουν σχέση με ξέπλυμα βρόμικου χρήματος.

ε) Οι τράπεζες και όλα τα κατά νόμο χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (financial institutions), πρέπει να τηρούν αρχεία των συναλλαγών τους.

Βασικός σκοπός του νόμου είναι κάθε συναλλαγή να αφήνει ένα <<χάρτινο ίχνος>> (paper trail) που μπορεί να χρησιμοποιήσει στις αρμόδιες δικαστικές αρχές

Αξίζει να σημειωθεί ότι η αποτελεσματικότητα των πρώτων αυτών θεσμικών μέτρων για το ξέπλυμα χρημάτων ήταν μικρή κατά τα πρώτα χρόνια εφαρμογής του νόμου για το τραπεζικό απόρρητο. Οι τράπεζες προσέφυγαν στην αμερικανική δικαιοσύνη προβάλλοντας ένσταση αντισυνταγματικότητας, έως ότου το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάνθηκε το 1974 ότι με τις διατάξεις της Bank Secrecy Act για τη συμπλήρωση και υποβολή των παραπάνω αναφορών στις φορολογικές και τελωνειακές αρχές δεν παραβιάζεται το Σύνταγμα της χώρας και συγκεκριμένα η Fourth Amendment. Αλλά και μετά από αυτό ο βαθμός συμμορφώσεως προς τις διατάξεις του νόμου περί τραπεζικού απορρήτου του 1970 ήταν χαμηλός για μερικά χρόνια, έως ότου η έκρηξη που σημειώθηκε στη χρήση των ναρκωτικών σ' ολόκληρη την Αμερική οδήγησε την Κυβέρνηση των ΗΠΑ στην απόφαση να εφαρμόσει την ισχύουσα νομοθεσία.

2.3 ΠΩΣ ΕΞΑΚΡΙΒΩΘΗΚΕ Η ΥΠΑΡΞΗ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΚΤΑΣΕΩΣ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΝΑΡΚΟΔΟΛΛΑΡΙΩΝ.

Είναι επίσης ενδιαφέρον να σημειωθεί εδώ ότι από την έρευνα που διενήργησε το 1979 η Ομοσπονδιακή Αποθεματική Τράπεζα (Federal Reserve Bank), δηλαδή η κεντρική τράπεζα της χώρας, διαπιστώθηκε ότι στην πολιτεία της Florida υπήρχε χρηματικό πλεόνασμα 4,3 δισεκατομμυρίων δολλαρίων, ενώ στις περισσότερες άλλες Πολιτείες υπήρχε έλλειμμα μετρητών. Το λογικό συμπέρασμα από το αποτέλεσμα αυτής της έρευνας ήταν ότι το πολύ μεγάλο αυτό πλεόνασμα δολλαρίων στη συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή οφείλονταν στις εισπράξεις από τη διακίνηση ναρκωτικών στις ΗΠΑ. Οι εντεταλμένοι υπάλληλοι του Υπουργείου των Οικονομικών ήλεγξαν τις αναφορές που είχαν υποβληθεί από ορισμένες τράπεζες του Miami και διαπίστωσαν, μεταξύ των άλλων, ότι 30 λογαριασμοί περιείχαν εγγραφές για συναλλαγές σε μετρητά συνολικού ύψους 350 εκατομμυρίων δολλαρίων. Με τις ισχυρές αυτές ενδείξεις για την ύπαρξη ξεπλύματος ναρκοδολλαρίων μεγάλης εκτάσεως ετοιμάστηκε η συνδυασμένη και καλά προγραμματισμένη έρευνα των δικαστικών αρχών στη South Florida για να τεκμηριωθούν οι παραβιάσεις του νόμου και να αποδειχθεί με ακλόνητα στοιχεία ότι τα μεγάλα πλεονάσματα των δολλαρίων είχαν πράγματι άμεση σχέση με τη διακίνηση των ναρκωτικών των Κολομβιανών καρτέλ. Η έρευνα αυτή που έμεινε γνωστή ως Operation Greenback είχε μεγάλη επιτυχία και μεταξύ άλλων φανέρωσε αρκετές αδυναμίες και ελλείψεις του νόμου περί τραπεζικού απορρήτου. Αποδείχθηκε ακόμη ότι είχε δημιουργηθεί μια κατηγορία ανθρώπων που μίσθωναν τις εξειδικευμένες υπηρεσίες τους στους βαρόνους της κοκαΐνης για να ξεπλένουν το προϊόν της διαθήσεως του ναρκωτικού αυτού. Τέτοιοι ήταν π.χ. οι διαβόητοι Isaac Kattan, Beno Ghitis, Hernan Botero, Alberto Barrera, Ramon Milian Rodriguez οι οποίοι έναντι ενός ποσοστού, ανέλαβαν να <<ξεπλύνουν>> το βρόμικο αυτό χρήμα σε πολύ μεγάλες ποσότητες.

Άλλη μια έρευνα που έγινε από την κεντρική τράπεζα των ΗΠΑ κατά το 1983 αποκάλυψε μεγάλα πλεονάσματα δολλαρίων προερχόμενα από τράπεζες του Παναμά. Έτσι, η χώρα αυτή της Κεντρικής Αμερικής που είχε τακτική επικοινωνία με τις τράπεζες του Μιάμι είχε εξάγει 1,5 δισεκατομμύρια δολάρια το 1982 ενώ είχε εισάγει επίσημα μόνο 90 εκατομμύρια δολάρια για εμπορικούς λόγους. Ο προαναφερόμενος Κουβανός Ramon Milian Rodriguez πραγματοποιούσε τακτικά ταξίδια με το ιδιωτικό αεροπλάνο του σε μεγαλουπόλεις των ΗΠΑ, καταλήγοντας πάντοτε στον Παναμά με πολλούς σάκους ναρκοδολλαρίων για να αρχίσει από το πρώτο στάδιο του ξεπλύματος.

2.4 Η ΣΥΝΤΑΡΑΚΤΙΚΗ ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΗΣ BCCI.

H <<ΔΙΕΘΝΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΩΝ ΑΠΑΤΕΩΝΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΩΝ>>.

Η ιστορία της διαβόητης αυτής διεθνούς τράπεζας, που ιδρύθηκε στο Λουξεμβούργο το 1972 από τον Πακιστανό τραπεζίτη Aga Hassan Abedi, είναι πλούσια σε παραδείγματα υποθάλψεως και διευκολύνσεως εγκληματικών πράξεων, παραβιάσεως των κανόνων εποπτείας και της έννομης τάξεως καθώς και των τεράστιων δυνατοτήτων που έχει το οργανωμένο έγκλημα όταν ελέγχει ή εξασφαλίζει τη συνεργασία ενός τέτοιου πιστωτικού ιδρύματος. Μέχρι το 1985 η Bank of Credit and Commerce International (<<Διεθνής Τράπεζα Πιστώσεων και Εμπορίου>>) ανέπτυξε δραστηριότητα μεγάλη και είχε εγκατασταθεί σε 70 χώρες (όχι όμως στην Ελλάδα) και το σύνολο του ενεργητικού της έφτασε τα 20 δισεκατομμύρια δολάρια. Αρχικά οι δραστηριότητες της BCCI, που αρκετοί την αποκαλούν <<Διεθνή Τράπεζα των Απατεώνων και Εγκληματιών>> (<<Bank of Crooks and Criminals International>>), χρηματοδοτήθηκαν με κεφάλαια του Σουλτάνου του Αμπού Νταμπί, ενώ και η Bank of America είχε επενδύσει 2,5 δισεκατομμύρια δολάρια μετέχοντας μέχρι το 1980 στο κεφάλαιο της πολλά υποσχόμενης αυτής τράπεζας, η οποία φιλοδοξούσε να διαδραματίσει ρόλο πρωταγωνιστικό στην ανάπτυξη του τρίτου κόσμου.

Ωστόσο, δεν άργησε να αποκτήσει τη φήμη ότι παρείχε κυρίως προσωπικές τραπεζικές εξυπηρετήσεις και ειδική μεταχείριση σε πολύ πλούσιους πελάτες, είτε από χώρες τριτοκοσμικές είτε αναπτυγμένες, οι οποίοι εξασφάλιζαν την απαλλαγή τους από φορολογικές και άλλες υποχρεώσεις απολαμβάνοντας ταυτόχρονα απόλυτη μυστικότητα σε ότι αφορά την κίνηση και το ύψος των τραπεζικών λογαριασμών τους σε ολόκληρο τον κόσμο. Τον κεντρικό έλεγχο είχε η BCCI Holdings S.A. με έδρα το Λουξεμβούργο, που είχε δύο συγκροτήματα επιχειρήσεων, ένα στο Λουξεμβούργο και το άλλο στα Cayman islands. Το πρώτο ενεργούσε τραπεζικές εργασίες αφενός στο Ηνωμένο Βασίλειο έχοντας καταστήματα στο Λονδίνο και σε άλλες πόλεις, αφετέρου στις ΗΠΑ με κεντρικό κατάστημα στη Νέα Υόρκη, ενώ τα καταστήματα της BCCI στη Florida εποπτεύονταν από το συγκρότημα της ίδιας πάντοτε τράπεζας στα Νησιά Καϋμάν. Άλλη σημαντική λεπτομέρεια ως προς το πονηρό στήσιμο της BCCI ήταν ότι από το εξωχώριο αυτό χρηματοοικονομικό κέντρο ελέγχονταν και κατευθύνονταν οι δραστηριότητες των καταστημάτων που είχε στη Γαλλία, στις Μπαχάμες, στην Καραϊβική, στην Κεντρική Αμερική και σε όλες τις χώρες της Νότιας Αμερικής. Οι δραστηριότητες του συγκροτήματος της BCCI (overseas) με έδρα τα Νησιά Καϋμάν ήταν καταμεμημένες σε μικρότερες περιοχές. Υπήρχε π.χ. περιφερειακή διοίκηση στο Μιάμι που ήλεγχε τη Φλόριδα, τις Μπαχάμες, τον Παναμά και την Κολομβία. Από την περιοχή αυτή η BCCI αντλούσε πολλά έσοδα μετέχοντας ενεργά σε ποικίλες επιχειρήσεις και πολλά σχήματα ξεπλύματος ναρκοδολλαρίων.

Παρόλα αυτά κατά το 1986 άρχισαν να κυκλοφορούν φήμες ότι η πασίγνωστη πλέον τράπεζα αντιμετώπιζε προβλήματα φερεγγυότητας και ότι είχε εμπλακεί σε επικίνδυνες σχέσεις και δοσοληψίες με τις πολυεθνικές επιχειρήσεις του εγκλήματος. Όπως αποδείχθηκε αργότερα, η BCCI ήταν πράγματι αναμειγμένη σε πολυάριθμες υποθέσεις που αφορούσαν ξέπλυμα βρόμικου ή μαύρου χρήματος, λαθρεμπόριο όπλων, απάτες, δωροδοκίες κ.ο.κ. Για πέντε ακόμη χρόνια οι εγκληματικές δραστηριότητες και τα σκάνδαλα της τράπεζας

συνεχίστηκαν, έως ότου επενέβησαν τον Ιούλιο του 1991 οι εποπτικές αρχές επτά δυτικών χωρών, οι οποίες διαπίστωσαν ότι η BCCI ήταν βουτηγμένη στην απάτη και είχε τεράστιες <<μαύρες τρύπες>>. Τον Οκτώβριο του 1991 οι αρμόδιες εποπτικές και δικαστικές αρχές των ΗΠΑ άρχισαν συστηματικές επιθεωρήσεις και ελέγχους, μεταξύ των άλλων, για να διαπιστώσουν πως η <<Τράπεζα των Απατεώνων και των Εγκληματιών>> εξαγόρασε τρεις άλλες τράπεζες ενώ βρισκόταν σε τέτοια δεινή οικονομική κατάσταση, που ωστόσο μπόρεσε να την αποκρύψει για αρκετά χρόνια.

2.5 ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ: OPERATION CURRENCY CHASE.

Η εγκληματική προδιάθεση της διοικήσεως και των διευθυντικών στελεχών της BCCI στις ΗΠΑ τεκμηριώθηκε από την επιχείρηση που οργάνωσε η τελωνειακή υπηρεσία (U.S. Customs) στην υπόθεση <<Operation C. Chase>>. Όλοι αυτοί ήταν πρόθυμοι και έτοιμοι να αναλάβουν το ξέπλυμα χρημάτων από το χονδρεμπόριο και λιανεμπόριο της κοκαΐνης, της ηρωΐνης και άλλων ναρκωτικών ή ψυχοτρόπων ουσιών. Σημειωτέον οι τελωνειακοί μυστικοί πράκτορες (undercovers), εφοδιασμένοι με πλαστές ταυτότητες, δημιούργησαν επιχειρήσεις και γραφεία για την περίπτωση σε διάφορες πόλεις και σε συνεργασία με αρκετές τράπεζες άνοιξαν λογαριασμούς για να κάνουν καταθέσεις και αναλήψεις μεγάλων ποσών δολλαρίων, ενώ παράλληλα μπόρεσαν να εισδύσουν στα τοπικά δίκτυα διακινήσεως ναρκωτικών. Έτσι κατόρθωσαν να παίρνουν τα ναρκοδολάρια από τους διακινητές και να τα καταθέτουν στους λογαριασμούς που είχαν ανοίξει με τις συνεργαζόμενες τράπεζες. Μετά την κατάθεση, τα ποσά αυτά άλλα μεν εμβάζονταν με επιταγές ή στέλλονταν με τηλεγραφικά εμβάσματα, σύμφωνα με τις οδηγίες των διακινητών, σε τραπεζικούς λογαριασμούς στην ίδια ή άλλη πόλη των ΗΠΑ, άλλα δε κεφάλαια μεταφέρονταν σε λογαριασμούς ξένων τραπεζών. Αρκετά συχνά τα χρήματα αυτά επέστρεφαν στους λαθρέμπορους των ναρκωτικών με τη μορφή επιταγών (bank checks, cashier's checks) πληρωτέων σε άτομα με ψευδώνυμο. Σε κάθε τέτοια συναλλαγή οι πρώτοι κρατούσαν το 4% των ποσών ως προμήθεια για τις υπηρεσίες ξεπλύματος που παρείχαν.

Όταν ήρθε η κατάλληλη στιγμή οι επικεφαλής της Operation C. Chase άνοιξαν λογαριασμό στις BCCI του Παναμά με σκοπό να ανακαλύψουν τη διόδευση των ναρκοδολλαρίων πριν καταλήξουν στην Κολομβία ως προϊόν δήθεν εξαγωγής προϊόντων από τη χώρα αυτή. Τελικά πέτυχαν <<με ένα σμπάρο δύο τρυγόνια>>. Το ξεκίνημα της παγιδεύσεως έγινε κατά τα μέσα Οκτωβρίου 1987 όταν οι λαθρέμποροι της κοκαΐνης παρέδωσαν σε τρεις δόσεις στους μυστικούς πράκτορες μετρητά συνολικού ύψους 2,3 εκατομμύρια δολάρια για να αρχίσει η διαδικασία του ξεπλύματος. Αυτοί κατέθεσαν τα χρήματα σε τράπεζα του Ντιτρόιτ και από εκεί τα μετέφεραν με τηλεγραφικό έμβασμα σε τράπεζα της Florida. Στη συνέχεια τα ναρκοδολάρια αυτά μεταφέρονταν με επιταγές (cashier's checks) στο λογαριασμό που είχε ανοιχθεί στην BCCI Παναμά. Ακολουθούσε η ανακάλυψη των ποσών αυτών από τους Κολομβιανούς με την εξαργύρωση επιταγών εκδόσεως των τελευταίων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στην τηλεφωνική επικοινωνία που υπήρχε μεταξύ του διευθυντή της BCCI και των μυστικών πρακτόρων ο πρώτος τόνιζε ότι η τράπεζα του ήταν <<full service bank>> και παρείχε όλα τα εχέγγυα της μυστικότητας. Επίσης, τόνιζε ότι ο πιο σίγουρος τρόπος για τη μεταφορά παράνομων κεφαλαίων διεθνώς ήταν μέσω αριθμημένων πιστοποιητικών καταθέσεων (Certificates of Deposits, CD). Πρόσθετα ο ίδιος συνιστούσε με τα χρήματα από τη διάθεση των ναρκωτικών να ανοίγονται προθεσμιακοί λογαριασμοί καταθέσεων κατά προτίμηση σε τράπεζες του Λουξεμβούργου, της Ελβετίας, του Λονδίνου και του Παρισιού και ότι αν οι δικαιούχοι των λογαριασμών αυτών είχαν ακίνητη περιουσία στις ΗΠΑ θα μπορούσε αυτή να χρησιμεύσει ως δικαιολογία για τη χορήγηση δήθεν δανείων από το εξωτερικό και για πρόσθετη διευκόλυνση της διαδικασίας ξεπλύματος του βρόμικου χρήματος.

Ακόμη τα διευθυντικά στελέχη της BCCI Παναμά εκμυστηρεύθηκαν ότι ο καλύτερος πελάτης τους ήταν ο στρατηγός Manuel Noriega πρωθυπουργός της χώρας αυτής, ο οποίος παραπέμφθηκε τον Μάρτιο του 1988 να δικάσσει στο Μιάμι για παραβίαση της νομοθεσίας των ΗΠΑ σχετικά με τα ναρκωτικά και το ξέπλυμα

χρημάτων. Για αντίποινα η κυβέρνηση του Παναμά <<πάγωσε>> όλους τους λογαριασμούς των ξένων τραπεζών, γ' αυτό οι πράκτορες της Operation C. Chase μετέφεραν τη δραστηριότητά τους και συνεργάζονταν με τα καταστήματα της BCCI στην Ευρώπη. Πρόσθετα οι μυστικοί πράκτορες έμαθαν, μεταξύ άλλων, ότι ο πρώην υπουργός άμυνας των ΗΠΑ και γνωστός δικηγόρος της Ουάσινγκτον Clifford βοήθησε για να αποκτήσει η BCCI τον έλεγχο τριών τραπεζών.

Επίσης ένα άλλο εμπλεκόμενο πρόσωπο είναι ο Γιώργος Κοσκωτάς που ξεκίνησε ως ένας απλός υπάλληλος της Τράπεζας Κρήτης. Η τράπεζα των "ναρκοβαρώνων" και του διεθνούς εγκλήματος, η BCCI, αναφέρεται από τους Κοσκωτάδες ως η τράπεζα στην οποία υπήρχαν διαθέσιμα της Τράπεζας Κρήτης ύψους 3,5 εκατομμυρίων δολλαρίων.

2.6 ΤΑ ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΚΟΠΟΙΟ

ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ BCCI.

Εκείνο που δημιουργούσε κατάπληξη και ερωτηματικά ήταν η πάση θυσία και με όλα τα αθέμιτα μέσα προσέλκυση κεφαλαίων στην τράπεζα Ιούλιο του 1991 οι επιθεωρητές της τράπεζας της Αγγλίας διαπίστωσαν ότι οι άνθρωποι της BCCI προσπαθούσαν να αποκρύψουν ζημίες αρκετών δισεκατομμυρίων δολλαρίων μετερχόμενοι όλα τα παράνομα μέσα, όπως είναι οι δωροδοκίες, τα εικονικά δάνεια, καταθέσεις που δεν υπήρχαν στα βιβλία της τράπεζας και ταχύτατες μεταφορές κεφαλαίων από ένα μέρος της αμαρτωλής τράπεζας στο άλλο. Όπως δήλωσαν και οι ελεγκτές της Price Waterhouse, οι οποίοι αποκάλυψαν το αληθινό πρόσωπο της BCCI και έδωσαν τη δυνατότητα στις εποπτικές αρχές να επέμβουν, η περίπτωση της τράπεζας αυτής υπήρξε μια από τις μεγαλύτερες και περισσότερο περίπλοκες απάτες στην τραπεζική ιστορία. Σε κύριο άρθρο του αμερικανικού περιοδικού TIME η BCCI είχε τον τίτλο: <<The world's Sleaziest Bank>>.

Πολλά γράφηκαν γύρω από την υπόθεση αυτή. Εκείνο ίσως που αξίζει ακόμη να επισημανθεί είναι ότι αποδεδειγμένα η CIA και άλλες μυστικές υπηρεσίες πολλών χωρών έκαναν εκτεταμένη χρήση των υπηρεσιών της <<Διεθνούς Τράπεζας των Απατεώνων και Εγκληματιών>> προκειμένου να διευκολύνουν την επίτευξη των σκοπών τους. Από καθαρώς πρακτική τραπεζική άποψη αυτό θεωρείται από πολλούς ότι υπήρξε φυσικό επακόλουθο, εφόσον η BCCI ήταν μεγάλη διεθνής τράπεζα με 70 και πλέον καταστήματα ανά τον κόσμο. Αλλά παραμένει το γεγονός ότι οι κανόνες εποπτείας επί των διεθνών τραπεζών ήσαν αδικαιολόγητα ανεπαρκείς, αφού για μια σειρά ετών οι κεντρικές τράπεζες δεν αντιλήφθηκαν τίποτε και χρειάστηκε η μεγάλη συμβολή των αμερικανικών δικωκτικών αρχών για να αρχίσει <<να ξετυλίγεται το νήμα>>.

Το κεντρικό συμπέρασμα ωστόσο είναι ότι ένα πιστωτικό ίδρυμα που ελέγχεται ή συνεργάζεται με το οργανωμένο έγκλημα είναι το ίδιο ένας επικίνδυνος εγκληματίας που ανάλογα με την περίπτωση μπορεί να προκαλέσει μεγάλη βλάβη στην έννομη τάξη και στο διεθνές και εγχώριο χρηματοπιστωτικό σύστημα που στηρίζεται πρώτιστα στην εμπιστοσύνη του κοινού.

Στη BCCI διαμορφώθηκε από τους ιδρυτές της η κοινή αντίληψη και η λειτουργική αρχή ότι ο σκοπός, δηλαδή ο άκρατος πλουτισμός, αγιάζει τα μέσα. Πράγματι, σε όλα τα καταστήματα της τονίζονταν ότι εκείνο που ενδιέφερε την τράπεζα ήταν το πολύ χρήμα, ανεξάρτητα από την προέλευση του και το ποιόν των κατόχων του. Γι' αυτό διαφήμιζαν την απόλυτη μυστικότητα και τη διακριτικότητα που διέπει τις συναλλαγές της και την έλλειψη κάθε σεβασμού προς τους κανόνες δικαίου, οι οποίοι άλλωστε είναι ευμετάβλητοι και έτσι μπορούσαν ν' αλλάξουν ή να παρακαμφθούν.

Όπως προκύπτει από το ιστορικό της Operation C. Chase σε εννέα συγκεκριμένες περιπτώσεις οι μυστικοί πράκτορες (τελωνειακοί) αποκάλυψαν στους μάνατζερ της διαβόητης τράπεζας ότι σε όλες τις καταθέσεις τους επρόκειτο περί χρημάτων από εισπράξεις ναρκωτικών, αλλά οι άνθρωποι της BCCI όχι μόνο δεν έδειξαν την παραμικρή συγκίνηση, αλλά ενθάρρυναν τους καταθέτες να φέρουν περισσότερα χρήματα χωρίς να τηρούνται οι υποχρεώσεις του νόμου για την εξακριβωση των στοιχείων ταυτότητας, της αρχειοθέτησής των

στοιχείων αυτών και της υποβολής αναφορών στις αρμόδιες αρχές. Αυτή ακριβώς η κουλτούρα της απάτης, της παρανομίας και της άκρας μυστικότητας των συναλλαγών μετέβαλαν την ΒCCI σε άδυτο των λαθρεμπόρων ναρκωτικών και όπλων καθώς και άσυλο τρομοκρατών, απατεώνων, μεγάλων φοροφυγάδων, δικτατορίσκων του τρίτου κόσμου, αλλά και καταφύγιο μυστικών υπηρεσιών.

2.7 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ.

Η Βόρεια Αμερική θεωρείται σήμερα από τους εμπόρους ναρκωτικών μια αγορά κορεσμένη. Η Ευρώπη προβάλλει ως μια νέα αγορά, ιδιαίτερα μετά την επερχόμενη κατάργηση των εσωτερικών συνόρων των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας που θα μπορούσε να κάνει ευκολότερη τη διακίνηση ναρκωτικών.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αντιμετώπισε την πρόκληση με μια έκθεση-καταπέλτη. Ρητά διέγνωσε τον κίνδυνο που προέρχεται από ένα πανίσχυρο, πολυεθνικό δίκτυο λαθρεμπόρων ναρκωτικών και συναφών εγκληματικών οργανώσεων. Το δίκτυο αυτό ενεργοποιείται στη διακίνηση παράγωγης, επεξεργασίας, μεταφοράς και διάθεσης των ναρκωτικών, καθώς και στο ξέπλυμα του παραγόμενου χρήματος.

Το "Βρόμικο χρήμα" γεννιέται στις φυτείες της κόκας, στα οροπέδια των Άνδεων, στις φυτείες της μήκωνος της υπνοφόρου, στη "Χρυσή Ημισέληνο" και στο "Χρυσό τρίγωνο". Γεννιέται στα φορτία των Καλάσνικοφ που ταξιδεύουν στη Μεσόγειο και στις Αφρικανικές θάλασσες. Στα εργαστήρια "επεξεργασίας θανάτου" της Κωνσταντινούπολης και των Σκοπίων. Στα εξαθλωμένα γκέτο του "κρακ" και του "έκστασις" της Νέας Υόρκης, της Ρώμης και της Αθήνας.

Το "Βρόμικο Χρήμα" αλλάζει χέρια στην Ελβετία και στο Λονδίνο, στις Νήσους Κまいάν και στη Φλόριντα. Η "Διεθνής του Εγκλήματος" δημιουργεί τη σύγχρονη αυτοκρατορία της μέσα στους τραπεζικούς ναούς και τη διεθνή, ηλεκτρονική κυκλοφορία χρήματος. Οι συνειδήσεις και οι θεσμοί εξαγοράζονται, λυγίζουν ή εξαπατώνται.

2.8 Η ΠΕΡΙΘΩΡΙΑΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ Η ΥΠΟΓΕΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ

ΝΑΡΚΟΔΟΛΑΡΙΩΝ.

Εξετάζοντας το όλο πρόβλημα με κοινωνιολογική προσέγγιση και θεώρηση, αναπόφευκτα συμπεραίνει κανείς ότι η φτώχεια, η αγραμματοσύνη και έλλειψη στοιχειώδους παιδείας, η ανεργία, οι άσχημες συνθήκες κατοικίας και διαβίωσης, η συγκέντρωση σε γκέτο, το σπάσιμο του οικογενειακού δεσμού, η απουσία ηθικών αξιών και άλλοι λόγοι συντελούν στην αύξηση της εγκληματικότητας στα μεγάλα αστικά κέντρα και στη δημιουργία της περιθωριακής κοινωνίας και οικονομίας των ναρκωτικών και των ψυχοτρόπων ουσιών. Αναμφισβήτητα, πολλοί άνθρωποι εμπλέκονται στη χρήση των ναρκωτικών φαρμάκων χωρίς να συντρέχει κάποιος απ' αυτούς τους λόγους. Αλλά είναι φανερό ότι συνολικά το πρόβλημα από τα ναρκωτικά είναι οξύτερο στις φτωχογειτονιές των μεγαλουπόλεων και ανάμεσα σε νέους ανθρώπους, είναι δε εξακριβωμένο ότι υπάρχει υψηλή συσχέτιση μεταξύ των κοινωνικών πηγών και της χρήσεως ναρκωτικών. Γι' αυτό έγκυροι αναλυτές του θέματος υποστηρίζουν την άποψη ότι μαζί με τη λήψη προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων είναι απαραίτητη προϋπόθεση να βελτιωθούν οι γενικότερες συνθήκες διαβίωσης και να μετριασθεί η επενέργεια των παραπάνω κοινωνιολογικών αιτιών και παραγόντων.

Αυτό που ονομάζεται <<War on Drugs>> συνεχίζεται πολύ έντονα όχι μόνο στις ΗΠΑ, αλλά και παγκοσμίως αφού αποτελεί έναν από τους σκοπούς των εμπειρογνομώνων του FATF, της Interpol και άλλων διεθνών οργανισμών. Πρέπει όμως να επισημανθεί ότι το οργανωμένο έγκλημα προπορεύεται, έχει πολύ

μεγάλη ικανότητα προσαρμογής στις αντίξοες γι' αυτό περιστάσεις άφθονα υλικά μέσα, <<πειστικές>> μεθόδους για την εξασφάλιση συνεργατών και μπορεί να εκμεταλλεύεται την πολύ ευνοϊκή διεθνή συγκυρία καθώς και την πρόοδο στην τεχνολογία για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του. Σημαντικό μέρος των εσόδων του (πιθανόν άνω του 60 %) προέρχεται από την παραγωγή και διακίνηση ναρκωτικών.

Στις ΗΠΑ που πρώτες δοκίμασαν την έκρηξη και τις συνέπειες της μαστίγας των ναρκωτικών υπολογίστηκε πρόχειρα κατά το 1990 ότι δαπανούνταν πάνω από 100 δισεκατομμύρια δολάρια το χρόνο για τη λιανική αγορά και τη χρήση τους, παρά τις καταστρεπτικές συνέπειες και τις ψυχώσεις που έχουν στους χρήστες. Πολλαπλάσια είναι τα έσοδα των οργανωμένων συνδικάτων από τη διακίνηση των ναρκωτικών στην Ευρώπη και σ' ολόκληρο την υφήλιο. Μόλις ένα δίκτυο τραφικαδόρων και ξεπλυντών τεθούν εκτός δράσεως, ξεφυτρώνουν άλλοι, οι οποίοι δεν περιορίζονται μόνο στη διακίνηση και στο ξέπλυμα, αντίστοιχα, αλλά και στη διάπραξη αρκετών άλλων σοβαρών ποινικών αδικημάτων που αποφέρουν έσοδα.

Όλα αυτά τα παράνομα έσοδα, που δείχνουν ότι υπερβαίνουν συνολικά το ιλιγγιώδες ποσό των 500 δισεκατομμυρίων δολλαρίων κατά τις υπάρχουσες εκτιμήσεις, χρειάζεται να <<ξεπλυθούν>>, δηλαδή να νομιμοποιηθούν έτσι ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν όπως και τα νόμιμα έσοδα και κεφάλαια των επιχειρήσεων. Συχνά μιλάμε για ξέπλυμα ναρκοδολλαρίων, αλλά πρέπει να διευκρινιστεί ότι το οργανωμένο έγκλημα σήμερα δεν περιορίζεται ούτε εξειδικεύεται μόνο στη διακίνηση ναρκωτικών. Γι' αυτό ο όρος <<ναρκοδολάρια>> περιλαμβάνει κατά κανόνα και τα έσοδα από πολλές άλλες κατά νόμο εγκληματικές δραστηριότητες. Το βρόμικο χρήμα, με την έννοια αυτή, άλλοτε καθορίζεται ή ξεπλένεται στο εσωτερικό της χώρας όπου γεννιέται και άλλοτε εξάγεται αυτούσιο. Οπωσδήποτε η χρήση του όρου <<ναρκοδολάρια>> οφείλεται στον μεγάλο διεθνή ρόλο του αμερικανικού νομίσματος μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο. Από επίσημες στατιστικές επιβεβαιώνεται ότι τα μισά και παραπάνω δολάρια κυκλοφορούν έξω από τις ΗΠΑ. Η ζήτηση τους είναι γενικά ακόρεστη, ιδιαίτερα στις χώρες της Νότιας Αμερικής, στο Μεξικό, στην Ασία, στις χώρες παραγωγής πετρελαίου, στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και στη Ρωσία. Αναμφισβήτητα το Δολλάριο ΗΠΑ γίνεται αποδεκτό παντού και είναι το κύριο μέσο στη μαύρη αγορά ξένων νομισμάτων. Οπωσδήποτε στην καθολική αυτή ζήτηση του αμερικανικού νομίσματος οφείλεται και η προτίμηση των επιχειρήσεων του διεθνούς εγκλήματος να εκφράζουν και να διευκολύνουν τις συναλλαγές τους σε δολάρια.

2.9 ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Συνοπτικά, οι διεθνείς οργανισμοί και οι αρμόδιοι εθνικοί φορείς των χωρών του FATF προβληματίζονται και διαπιστώνουν, μελετούν τρόπους και επισημαίνουν τα ακόλουθα:

1. Σε πολλά χρηματοπιστωτικά συστήματα και ιδιαίτερα στις χώρες όπου υπάρχει αισθητή έλλειψη κεφαλαίων οι έλεγχοι και τα γενικότερα μέτρα κατά του ξεπλύματος είναι χαλαρά ή ανύπαρκτα. Μεταξύ αυτών είναι οπωσδήποτε οι χώρες του πρώην υπαρκτού σοσιαλισμού.

2. Η συγκέντρωση μεγάλης οικονομικής δυνάμεως στα χέρια των Κολομβιανών και άλλων τραφικαδόρων στην Αμερικανική ήπειρο, καθώς και των Σικελιανών μαφιόζων και των άλλων πολυεθνικών και μη επιχειρήσεων του οργανωμένου εγκλήματος στην Ευρώπη, Αφρική και Ασία τείνει να δημιουργήσει σ' αυτό πολιτικά ερείσματα και ανάλογη επιρροή.

3. Οι ειδικευμένοι στο ξέπλυμα <<επαγγελματίες>> χρησιμοποιούν ολοένα και περισσότερο καινούριες μεθόδους και τεχνικές κατά προτίμηση στις χώρες όπου δεν υπάρχει σχετική νομοθεσία ή εκεί όπου τα υπάρχοντα μέτρα εφαρμόζονται χαλαρά.

4. Παρατηρείται σημαντική στροφή στην αξιοποίηση των ευκαιριών για ξέπλυμα που παρέχουν τα μη τραπεζικά χρηματοδοτικά ιδρύματα (Non-Bank Financial Institutions, NBFIs), προπάντων κατά το πρώτο δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο χρηματοπιστωτικό τομέα κάθε χώρας δεν υπάρχει ένα ενιαίο πλαίσιο

κανόνων σε ότι αφορά την ίδρυση, λειτουργία, εποπτεία και έλεγχό τους. Απ' το γεγονός αυτό επωφελούνται ανάλογα οι ξεπλυντές, μετατοπίζοντας τη δραστηριότητα τους εκεί όπου διευκολύνονται περισσότερο. Για παράδειγμα, στην Ολλανδία και το Βέλγιο όπου έχουν ληφθεί πολλά μέτρα για την πρόληψη της νομιμοποίησης των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες κυρίως μέσω των τραπεζών, διαπιστώθηκε μεγάλη έξαρση στο ξέπλυμα κεφαλαίων μέσω των ανταλλακτηρίων συναλλάγματος (bureau de change) τα οποία δεν ελέγχονταν επαρκώς. Τα κεφάλαια αυτά προέρχονταν κυρίως από το Ηνωμένο Βασίλειο.

5. Σε πολλές χώρες παρατηρείται η έλλειψη της ευχέρειας των δικαστικών και διωκτικών αρχών να ερευνήσουν τους τραπεζικούς λογαριασμούς προσώπων και επιχειρήσεων για τις οποίες υπάρχουν υπόνοιες ότι επιδίδονται ή χρησιμεύουν στο ξέπλυμα βρόμικου χρήματος. Μεταξύ αυτών των χωρών είναι τα εξωχώρια χρηματοπιστωτικά κέντρα όπου ισχύει το απόλυτο τραπεζικό απόρρητο, ενώ αρκετά άλλα κράτη το τραπεζικό απόρρητο είναι αυστηρό με την έννοια ότι δεν προβλέπεται η άρση του ειδικά στις περιπτώσεις ξεπλύματος ή η άρση αυτή προϋποθέτει την εφαρμογή πολλών και χρονοβόρων διαδικασιών. Πρόσθετα σε πολλά νομικά καθεστάτα δεν υπάρχουν επαρκείς διατάξεις για το πάγωμα των θυρίδων θησαυροφυλακίου και τη δέσμευση των τραπεζικών λογαριασμών, ούτε για την κατάσχεση και τη δήμευση των περιουσιακών στοιχείων, κινητών και ακινήτων, τα οποία προήλθαν από ξέπλυμα βρόμικου χρήματος και τη διάπραξη εγκλημάτων που περιλαμβάνονται στον ορισμό της νομιμοποίησης των εσόδων από τέτοιες δραστηριότητες. Η ελληνική νομοθεσία είναι τώρα πλήρης από όλες αυτές τις απόψεις.

6. Πολλά κενά παρατηρούνται, επίσης, σε ότι αφορά την άσκηση προληπτικής εποπτείας επί των φορέων του τραπεζικού και ευρύτερου χρηματοπιστωτικού συστήματος, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις μη εφαρμογής βασικών διατάξεων της τραπεζικής νομοθεσίας, γεγονός που διευκολύνει την διείσδυση των κεφαλαίων ύποπτης προελεύσεως και την αποσταθεροποίηση του συστήματος. Η ελληνική χρηματοπιστωτική νομοθεσία όπως προαναφέρεται, μετά την άσχημη εμπειρία από το "σκάνδαλο Κοσκωτά", συμπληρώθηκε με πολλές διατάξεις του παράγωγου κοινοτικού δικαίου και σε συνδυασμό με τον πρόσφατο Νόμο 2331/1995, υπάρχει τώρα ένα άρτιο σύστημα κανόνων δικαίου για την πρόληψη και την καταστολή της νομιμοποίησης των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΜΟΡΦΕΣ ΚΑΙ ΣΤΑΔΙΑ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΤΟΥ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ

ΒΡΟΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ

3.1 ΤΑ ΣΤΑΔΙΑ ΤΟΥ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ.

Είναι σημαντικό να έχουμε υπόψη μας ότι τι ξέπλυμα χρήματος είναι μια διαδικασία, που συχνά είναι πολύ πολύπλοκη και όχι μία απλή πράξη. Επιπλέον οι ασχολούμενοι με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος, όπως θα δούμε πιο λεπτομερώς στη συνέχεια, χρησιμοποιούν ένα ευρύ φάσμα τεχνικών για να επιτύχουν τους σκοπούς τους.

Στο πλαίσιο της προσπάθειας να βοηθάει η παρουσίαση και η ανάλυση του φαινομένου αυτού έχει γίνει συνήθως πρακτική να χρησιμοποιείται ένα πλαίσιο που περιλαμβάνει τρία μέρη και το οποίο επιδιώκει να αποτυπώσει μία ιδανική μέθοδο ξεπλύματος βρόμικου χρήματος. Κι όπως αναφέρθηκε το 1991 σε μια Έκθεση της αυστραλιανής Εθνικής Εγκληματολογικής Υπηρεσίας: <<Μία τέτοια μέθοδος θα έπαιρνε τα πρωτογενή έσοδα από εγκληματικές ενέργειες που θα είχε στην κατοχή του ο εγκληματίας, θα τα διοχέτευε μέσω μιας διαδικασίας που θα απέκρυπτε την πηγή τους θα <<θόλωνε>> ή θα έσβηνε κάποια από τα ίχνη που θα οδηγούσαν στην πηγή τους και στη συνέχεια θα τα επέστρεφε στον εγκληματία νομιμοποιημένα και έτοιμα

για περαιτέρω ασφαλή χρήση>>. Το μοντέλο αυτό, με τη σειρά του, μπορεί να εκφραστεί και με αναφορά στα επόμενα τρία στάδια:

1. Στάδιο της τοποθέτησης, κατά την οποία τα μετρητά χρήματα που προκύπτουν άμεσα από την εγκληματική δραστηριότητα (π.χ. από την πώληση ναρκωτικών) τοποθετούνται αρχικά είτε σε κάποιο οικονομικό ίδρυμα ή χρησιμοποιούνται για την αγορά ενός περιουσιακού στοιχείου.

2. Στάδιο της απόκρυψης, κατά την οποία γίνεται η πρώτη απόπειρα για να αποκρύβει ή να συγκαλυφθεί η πηγή προέλευσης των κεφαλαίων.

3. Στάδιο της ενσωμάτωσης, κατά την οποία τα χρήματα ενσωματώνονται στο νόμιμο οικονομικό και χρηματοπιστωτικό σύστημα και αφομοιώνονται με όλα τα άλλα περιουσιακά στοιχεία του συστήματος.

Σε πολλές περιπτώσεις οι τρεις αυτές φάσεις ξεχωρίζουν εύκολα. Ας πάρουμε το εξής παράδειγμα μιας πραγματικής και αρκετά αντιπροσωπευτικής μεθόδου ξέπλυματος βρόμικου χρήματος:

Τα μετρητά χρήματα που μαζεύονται στις ΗΠΑ από την πώληση ναρκωτικών στους δρόμους περνούν λαθραία τα σύνορα με τον Καναδά, όπου ένα μέρος τους καταλήγει σε ανταλλακτήρια συναλλάγματος για να εξασφαλιστούν χαρτονομίσματα μεγαλύτερης αξίας και να μειωθεί ο όγκος τους. Οι μεταφορές οργανώνονται για να μεταφέρουν πάνω τους τα χρήματα αεροπορικά στο Λονδίνο, όπου τα καταθέτουν για λογαριασμό κάποιου υποκαταστήματος ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος στο Νιου Τζέρσι.

3.2 ΜΟΡΦΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΒΡΟΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ.

ι) Το πλαίσιο

Οι τεχνικές ξέπλυματος βρόμικου χρήματος <<είναι πάρα πολλές, ποικίλες, σύνθετες, περίτεχνες και μυστικές>>. Όμως όλες περιέχουν τρία κοινά χαρακτηριστικά για να ικανοποιούν τις φυσιολογικές ανάγκες των εμπλεκόμενων σ' αυτές :

- οι ασχολούμενοι με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος χρειάζονται να αποκρύψουν την πραγματική κυριότητα και την πηγή των εσόδων τους
- οι ασχολούμενοι με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος χρειάζονται να διατηρούν τον έλεγχο των εσόδων τους, και
- οι ασχολούμενοι με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος χρειάζονται να αλλάξουν τη μορφή των εσόδων τους.

Λαμβάνοντας υπόψη τους αυτές τις προϋποθέσεις καθώς και τα τρία στάδια που περιλαμβάνουν τη διαδικασία, αυτοί που διαμορφώνουν τη πολιτική και οι φορείς που είναι επιφορτισμένοι με το καθήκον της επιπόνησης των κατάλληλων αντιμέτρων, έχουν επιδιώξει να εντοπίσουν τα σημεία εκείνα όπου ο ασχολούμενος με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος είναι πλέον ευάλωτος και μπορεί να εντοπιστεί. Παίρνοντας σαν δεδομένο ότι η διακίνηση ναρκωτικών ήταν ο αρχικός καταλύτης που συνέβαλε στη συντονισμένη διεθνή δράση στον τομέα αυτό, ήταν αναπόφευκτο η προσοχή να εστιαστεί αρχικά στη φάση της τοποθέτησης. Αυτό προέκυψε εκ του γεγονότος ότι η διακίνηση ναρκωτικών, όπως και με ορισμένες άλλες μορφές δημιουργίας κερδών από εγκληματικές δραστηριότητες, είναι μεγάλης έντασης μετρητών. Πράγματι, <<στην περίπτωση της ηρωίνης και της κοκαΐνης, ο φυσικός όγκος των τραπεζογραμματίων που προκύπτουν από τις πωλήσεις στους δρόμους είναι πολύ μεγαλύτερος από τον όγκο των ναρκωτικών>>. Συνεπώς ο εγκληματίας των ναρκωτικών αντιμετωπίζει το πρόβλημα της απαλλαγής από το σημαντικό φυσικό όγκο που έχουν τα τραπεζογραμμάτια μικρής αξίας.

ii) Ιδρύματα δεχόμενα καταθέσεις

Όπως μας εξήγησε ένας ανώτερος αξιωματούχος της Τράπεζας της Αγγλίας: «Λόγω του ότι ο ασχολούμενος με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος χρειάζεται να απαλλαγεί από τα μετρητά, τα ιδρύματα που δέχονται καταθέσεις είναι ιδιαίτερα ευάλωτα και μπορεί να χρησιμοποιηθούν. Συνεπώς πολλές από τις προσπάθειες που έχουν γίνει για να καταπολεμηθεί το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος έχουν εστιαστεί στις διαδικασίες που υιοθετούν οι δεχόμενοι τις καταθέσεις». Η ανάγκη για λήψη των στοιχείων ταυτότητας των πελατών, η επιβολή κανόνων για την τήρηση εκτενών αρχείων και η υποχρέωση να αναφέρουν τις ύποπτες συναλλαγές είναι μερικά από τα μέσα που χρησιμοποιούνται για να διασφαλιστεί, μέσω της δημιουργίας μιας διαδικασίας «εσωτερικού ελέγχου» ή τήρησης «χαρτιών» που θα χρησιμοποιούν οι αρχές επιβολής του νόμου και άλλοι φορείς, ότι οι κίνδυνοι για τους εγκληματίες θα μεγιστοποιηθούν στη φάση της τοποθέτησης. Η πολιτική αυτή αναγνωρίζει, επίσης, την ευρύτερη ελκυστικότητα των ιδρυμάτων που δέχονται καταθέσεις, που έχουν ως μέσα παροχής ενός εκτενούς φάσματος υπηρεσιών προς τους ασχολούμενους με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος κατά τη φάση της απόκρυψης και της ενσωμάτωσης.

Η επιβολή εμποδίων κατά τη φάση της τοποθέτησης έχει δημιουργήσει ένα φάσμα από καινοτομικές αντιδράσεις από την πλευρά των διαχειριζόμενων τα χρήματα που έχουν προκύψει από εγκληματικές δραστηριότητες. Για παράδειγμα, στις ΗΠΑ έχει γίνει κοινή πρακτική για τους εγκληματίες να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες πολλών ατόμων για να μετατρέψουν τραπεζογραμμάτια μικρής αξίας σε άλλα μεγαλύτερης αξίας, μια διαδικασία που μερικές φορές είναι γνωστή με τον όρο «ραφινάρισμα» του βρόμικου χρήματος. Μία παρόμοια μέθοδος δράσης έχει χρησιμοποιηθεί και στο πλαίσιο μιας προσπάθειας για να παρακαμφθούν οι νομικές προϋποθέσεις που ισχύουν στις ΗΠΑ σχετικά με την υποχρεωτική αναφορά όλων των συναλλαγών που γίνονται με μετρητά πάνω από ένα συγκεκριμένο όριο (πλαφόν). Όμως με τη μέθοδο των «μικροκαταθέσεων», που σημαίνει διάρθρωση των συναλλαγών με τον κατάλληλο τρόπο, υπάρχει η δυνατότητα να αποφευχθεί η αυτόματη ενεργοποίηση του συστήματος. Κι όπως μας εξήγησε κάποιος αξιωματούχος ενός φορέα επιβολής του νόμου, αυτό «συνεπάγεται την πρόσληψη των «μικροκαταθετών» με αθώα εμφάνιση, οι οποίοι κάνουν μεγάλο αριθμό συναλλαγών μικρού ύψους, πάντα κάτω από τα 10.000 δολάρια, σε διάφορα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Κατ' αυτό τον τρόπο μεγάλες ποσότητες μετρητών μπορούν να εισέλθουν στο τραπεζικό σύστημα χωρίς να τραβήξουν πάνω τους καμία ανεπιθύμητη προσοχή».

Φυσικά η δουλειά εκείνου που ασχολείται με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος διευκολύνεται σημαντικά, αν κάποιος υπάλληλος της Τράπεζας δε διατηρήσουν την ακεραιότητά τους. Σε πολύ λίγες περιπτώσεις οι Τράπεζες αποκτούν διεφθαρμένη φιλοσοφία με αποτέλεσμα να εμπλακούν οικειοθελώς σε δραστηριότητες ξέπλυματος βρόμικου χρήματος. Η πιο χαρακτηριστική απ' αυτές τις περιπτώσεις ήταν της Τράπεζας Bank of Credit and Commerce International (BCCI). Η ανάμιξη της BCCI στη διευκόλυνση της διεθνούς κίνησης των εσόδων από εγκληματικές ενέργειες υπέπεσε για πρώτη φορά στην προσοχή του κόσμου στα τέλη του 1988 με την κορύφωση μιας μυστικής έρευνας της Τελωνειακής Υπηρεσίας των ΗΠΑ που έγινε γνωστή ως επιχείρηση «C-Chase».

Στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων οι ασχολούμενοι με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος έχουν να αντιμετωπίσουν μη διεφθαρμένα ιδρύματα που δέχονται καταθέσεις και τα οποία επιδιώκουν να υλοποιήσουν μία συνεχώς πιο προηγμένη δέσμη αντιμέτρων. Σ' αυτές τις περιπτώσεις ήταν αναπόφευκτο ότι θα υπήρχαν αυξημένες προσπάθειες εκ μέρους των διαχειριζόμενων χρήματα από εγκληματικές ενέργειες να μετατοπίσουν τη φάση της τοποθέτησης σε λιγότερο καλά ελεγχόμενες, ή σε παντελώς μη ελεγχόμενες, περιοχές. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με πολλές μεθόδους μεταξύ των οποίων και το λαθρεμπόριο νομίσματος. Όπως έχει επισημάνει η Interpol: «Ο μεταφορέας χρημάτων γεμίζει βαλίτσες με χρήματα, κρύβει χρήματα στα κιβώτια με τα οποία μεταφέρει φορτία ή στέλνει χρήματα μέσα σε ταχυδρομικό φάκελο με την ένδειξη «κατεπείγον». Τα χρήματα μεταφέρονται αυτούσια σε μια ξένη χώρα που δε διαθέτει συναλλαγματικούς

ελέγχους και κατά προτίμηση διαθέτει νόμους περί τραπεζικού απορρήτου...Στη χώρα φορολογικό παράδεισο τα χρήματα θα κατατεθούν σε κάποια Τράπεζα ή σε κάποιο άλλο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα και από εκεί μπορούν να μετακινηθούν κατά βούληση. Τα χρήματα τώρα δεν ξεχωρίζουν από τα νόμιμα κεφάλαια που μεταβιβάζονται με μια συνήθη διαδικασία μέσω των παγκόσμιων χρηματοπιστωτικών συστημάτων>>. Όμως η στροφή αυτή προς μία τέτοια στρατηγική γεωγραφικής μετατόπισης δεν είναι ακίνδυνη. Σε πρακτικό επίπεδο ο ασχολούμενος με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος πρέπει να σταθμίσει και την πιθανότητα της απώλειας ή της κλοπής, αλλά και τον κίνδυνο να εντοπιστεί και να υποστεί τις μετέπειτα συνέπειες από τους φορείς επιβολής του νόμου. Στο μέτρο που αφορά τη δεύτερη περίπτωση, ένας συνεχώς αυξανόμενος αριθμός χωρών, στις οποίες περιλαμβάνονται οι 9 από τις 26 χώρες-μέλη του Φορέα Λήψης Μέτρων Οικονομικής Φύσεως, έχει θέσει σε εφαρμογή νομικές δομές οι οποίες επιτρέπουν τη λήψη μέτρων που θα απαγορεύουν τις διασυνοριακές μετακινήσεις ορισμένων κατηγοριών μετρητών. Τρία βασικά συστήματα έχουν χρησιμοποιηθεί. Ορισμένες χώρες, μεταξύ των οποίων η Αυστραλία, η Γαλλία και οι Ηνωμένες Πολιτείες, έχουν επιβάλει υποχρεωτική δήλωση της εισαγωγής ή της εξαγωγής (ή και των δύο) ξένου συναλλάγματος πέραν κάποιου συγκεκριμένου ορίου (πλαφόν). Η μη συμμόρφωση προς αυτές τις απαιτήσεις μπορεί να οδηγήσει στην επιβολή ποινών και στην κατάσχεση του συναλλάγματος. Για παράδειγμα, η Τελωνειακή Υπηρεσία των ΗΠΑ στο πλαίσιο της επιχείρησης <<Operation Buckstop>> (= επιχείρηση φρενάρισμα των δολαρίων) είχε στόχο της το συνάλλαγμα που επρόκειτο να εξαχθεί και τις με νομισματικά μέσα ροές προς χώρες-πηγές ναρκωτικών και προς χώρες όπου γίνεται ξέπλυμα βρόμικου χρήματος. Κατά το Οικονομικό Έτος 1992 η εφαρμογή αυτής της επιχείρησης οδήγησε σε 862 κατασχέσεις συνολικού ύψους μεγαλύτερου των 42 εκατ. δολαρίων. Σε άλλες περιφέρειες, όπως η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, η νομοθετική εξουσία έδωσε στις σχετικές αρχές επιβολής του νόμου το δικαίωμα να προβαίνουν σε κατάσχεση μεγάλων χρηματικών ποσών που εισάγονται ή εξάγονται σε περιπτώσεις που δημιουργούνται βάσιμες υποψίες ότι αντιπροσωπεύουν έσοδα από διακίνηση ναρκωτικών. Όμως σε άλλες περιφέρειες υπάρχει η δυνατότητα θέσπισης κανόνων για τον έλεγχο του συναλλάγματος ή άλλων παρόμοιων νομοθετικών ρυθμίσεων.

Σε περίπτωση που ολοκληρωθεί επιτυχώς η φάση της τοποθέτησης, είτε στο εσωτερικό, είτε στο εξωτερικό, μπορεί να ξεκινήσει η διαδικασία της απόκρυψης. Παρ' όλο που υπάρχουν πολλές πιθανότητες, τα τελευταία χρόνια διατυπώθηκε ιδιαίτερος προβληματισμός σχετικά με την κατάχρηση των ηλεκτρονικών ή <<τηλεγραφικών>> μεταβιβάσεων κεφαλαίου. Όπως επισήμαναν πρόσφατα οι Savona και De Feo: <<Οι τηλεγραφικές μεταβιβάσεις είναι πιθανόν η πιο σημαντική μέθοδος απόκρυψης που έχουν στη διάθεσή τους οι ασχολούμενοι με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος. Οι μεταβιβάσεις αυτές παρέχουν στους εγκληματίες πολλά πλεονεκτήματα, στην προσπάθειά τους να καλύψουν τα ίχνη τους. Η ταχύτητα, η απόσταση, ο ελάχιστος εσωτερικός έλεγχος με σκοπό τον εντοπισμό της πορείας και η αυξημένη ανωνυμία εν μέσω του τεράστιου καθημερινού όγκου των ηλεκτρονικών μεταβιβάσεων κεφαλαίου είναι σημαντικά πλεονεκτήματα>>.

Παρ' όλο που υπάρχουν πάρα πολλοί τρόποι για να κάνουν κατάχρηση του συστήματος οι ασχολούμενοι με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος, <<ο στόχος των περισσότερων απ' αυτούς που ασχολούνται από διαφορετικούς λογαριασμούς και να τα μετακινήσουν μέσω λογαριασμών που υπάρχουν σε διαφορετικές Τράπεζες μέχρι να μην είναι πλέον δυνατός ο εντοπισμός της προέλευσής τους. Αυτό τις περισσότερες φορές συνεπάγεται τη μετακίνηση κεφαλαίων εκτός χώρας, μέσω ενός τραπεζικού λογαριασμού προς μία χώρα όπου ισχύουν αυστηροί νόμοι περί τραπεζικού απορρήτου και πιθανόν την επιστροφή τους...>>. Σ' αυτή τη φάση η παρακολούθηση γίνεται πάρα πολύ δύσκολη και η πλήρης ενσωμάτωση γίνεται σχετικά εύκολα.

Ενώ το σημαντικότερο τμήμα της πολιτικής έχει εστιαστεί στη χρησιμοποίηση των Τραπεζών και των άλλων ιδρυμάτων που δέχονται καταθέσεις για ξέπλυμα βρόμικου χρήματος, είναι ξεκάθαρο ότι ένα ευρύ φάσμα από άλλους μηχανισμούς, είτε μεμονωμένα είτε σε συνδυασμό, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον ίδιο σκοπό. Όπως δήλωσε ο Tom Sherman, τέως πρόεδρος του Φορέα Λήψης Μέτρων Οικονομικής Φύσεως: <<Η εμπειρία δείχνει ότι οι ασχολούμενοι με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος θα χρησιμοποιήσουν σχεδόν κάθε μορφή εταιρικής δραστηριότητας και δραστηριότητας που αφορά τα τραπεζοκρατικά προκειμένου να ξεπλύνουν τα κέρδη τους. Τα κλασικά και τα υπόγεια χρηματοπιστωτικά συστήματα σε όλες τις παραλλαγές τους παρουσιάζουν κάποια τρωτά σημεία>>. Προς αυτό το ευρύτερο πεδίο στρέφεται τώρα η μελέτη μας.

iii) Μη τραπεζικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Η καθιέρωση μέτρων για να αποτραπεί η εύκολη χρησιμοποίηση κάποιων Τραπεζών για ξέπλυμα βρόμικου χρήματος έχει αναμφίβολα δυσκολέψει τη ζωή με την αύξηση του κόστους και των κινδύνων για όλους τους εμπλεκόμενους. Ωστόσο, οι ασχολούμενοι με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος έχουν αποδειχθεί επιδέξιοι στον εντοπισμό και στην εκμετάλλευση των αδυναμιών κάτι τέτοιων δομών. Αυτό φάνηκε όχι μόνο από τη στροφή προς πιο πολύπλοκες τεχνικές όπως οι <<μικροκαταθέσεις>>, αλλά και-με συνεχώς αυξανόμενη συχνότητα-σε μια στροφή δραστηριοτήτων τους από καλά θωρακισμένους τομείς της οικονομίας, δραστηριοτήτων τους από καλά θωρακισμένους τομείς. Όπως δήλωσε το αμερικανικό Υπουργείο Εσωτερικών: <<Σε πάρα πολλές χώρες οι κυβερνήσεις έχουν εστιάσει την προσοχή τους στην ανίχνευση της ταυτότητας των καταθέσεων στη θυρίδα του ταμείου των Τραπεζών, ενώ δεν έχουν κατορθώσει να εφαρμόσουν ένα συνολικό πρόγραμμα για την αντιμετώπιση του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος που να λαμβάνει υπόψη του όλα τα παραδοσιακά και τα μη παραδοσιακά μέσα που χρησιμοποιούνται σήμερα για να αλλάξει η <<ταυτότητα>> των παράνομων εσόδων. Οι διακινητές χρήματος γνωρίζουν πολύ καλά τις παραδοσιακές μεθόδους ανίχνευσης της ταυτότητας των πελατών που χρησιμοποιούν οι Τράπεζες κι επομένως έχουν υιοθετήσει νέες στρατηγικές>>.

Τα τελευταία χρόνια οι ασχολούμενοι με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος έχει αποδειχθεί ότι είναι ιδιαίτερα καινοτομικοί όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούν τα μη τραπεζικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και τα συστήματα. Ο όρος αυτός θα χρησιμοποιηθεί, για τους παρόντες σκοπούς, και θα περιλαμβάνει <<τις επιχειρήσεις εκείνες που παρέχουν τραπεζικού τύπου υπηρεσίες...αλλά οι οποίες κατά παράδοση εποπτεύονται πιο χαλαρά απ' ότι τα παραδοσιακά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα>>(7). Παρ' όλο που μέχρι στιγμής δεν υπάρχει καμία διεθνώς συμφωνημένη καταγραφή τους, οι δραστηριότητες που αναφέρονται πιο συχνά στο Φορέα Λήψης Μέτρων Οικονομικής Φύσεως και σε άλλες ομάδες εμπειρογνομώνων περιλαμβάνουν μεταξύ των άλλων, bureaux de change (=ανταλλακτήρια συναλλάγματος), γραφεία ρευστοποίησης επιταγών και υπηρεσίες μεταβίβασης χρηματικών ποσών, χρηματιστές τίτλων και εμπορευμάτων, εταιρίες ασφάλισης ζωής και υπόγεια και παράλληλα τραπεζικά συστήματα.

Μερικές από αυτές τις δραστηριότητες, όπως τα γραφεία ρευστοποίησης επιταγών και τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος, έχουν μία μοναδική χρησιμότητα και σπουδαιότητα στη φάση της τοποθέτησης των μετρητών. Άλλες, όπως ο κλάδος των εταιριών ασφάλισης ζωής, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη φάση της τοποθέτησης, αλλά συνδέονται ιδιαίτερα με τη φάση της απόκρυψης και τη φάση της ενσωμάτωσης. Σαν παράδειγμα μπορούμε να πούμε ότι τα μετρητά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αγορά ενός σημαντικού συμβολαίου ασφάλισης ζωής. Αφού εξασφαλιστεί η τοποθέτηση των χρημάτων, στη συνέχεια μπορεί το ασφαλιστήριο να πωληθεί ή να μετατραπεί σε άλλες μορφές επένδυσης. Την τελική φάση της ενσωμάτωσης θα την αντιπροσωπεύει η εξαγορά του συμβολαίου ή η μετατροπή προς κάποιες άλλες μορφές επένδυσης. Η στροφή προς σημαντικές συναλλαγές με μετρητά στον τομέα αυτό είναι σε πολλές περιφέρειες ιδιαίτερα ασυνήθιστη πρακτική και μπορεί να δημιουργήσει υποψίες. Ομοίως η χρησιμοποίηση των χρημάτων κατά τη φάση της τοποθέτησης είναι κάτι που δε συμβαίνει συχνά, παρά μόνο σε περίπτωση που είναι συνεργός κάποιος υπάλληλος της ασφαλιστικής εταιρίας.

Κάπως παρόμοια ζητήματα τίθενται όταν ο ασχολούμενος με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος επιδιώκει να εφαρμόσει μια στρατηγική στην οποία παίρνουν μέρος επενδύσεις σε μετοχές και ομολογίες. Σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από μια διαρκή ολοκλήρωση των χρηματοπιστωτικών αγορών και παγκόσμιο εμπόριο, ο τομέας των χρεογράφων αποτελεί έναν προφανή πόλο έλξης της προσοχής για τον ασχολούμενο με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος ο οποίος διαθέτει ευφυΐα και γνώσεις.

Η ευκολία με την οποία αλλάζουν χέρια οι μετοχές και το ευρύ φάσμα των διαθέσιμων μέσων, όπως είναι οι ομολογίες και οι τοκοφόρες ομολογίες, που εξασφαλίζουν υψηλό βαθμό ανωνυμίας θεωρούνται ότι αποτελούν ιδιαίτερα πλεονεκτήματα.

Ενώ έχουν αναφερθεί περιπτώσεις που τα έσοδα από διακίνηση ναρκωτικών, κρυφές συναλλαγές και <<παιχνίδια>> στην αγορά ξεπλύθηκαν μέσω επενδύσεων σε χρεόγραφα, τα στοιχεία που υπάρχουν δείχνουν ότι στη λύση των χρεογράφων καταφεύγουν μόνο οι πιο μορφωμένοι και οι πιο επαγγελματίες. Αυτό οφείλεται σε πολλούς παράγοντες. Πρώτος και σημαντικότερος είναι ότι <<σε πολλές περιφέρειες, οι μεσίτες χρεογράφων και συμβάσεων προθεσμιακών αγορών που είναι εξουσιοδοτημένοι να δέχονται και να κρατούν κεφάλαια πελατών στις περισσότερες περιπτώσεις δεν αποδέχονται τέτοια κεφάλαια σε μετρητά. Για το λόγο αυτό οι αγορές χρεογράφων και συμβάσεων προθεσμιακών αγορών πιθανόν να μην προσφέρονται για τη φάση της τοποθέτησης της διαδικασίας ξεπλύματος βρόμικου χρήματος>>(8). Με άλλα λόγια η χρησιμοποίηση μετρητών σαν μέσο διευθέτησης των συναλλαγών χρεογράφων είναι πιθανόν, σε περιφέρειες χρηματοπιστωτικών κέντρων, να εγείρουν υποψίες και συνεπώς να αυξηθεί σημαντικά ο κίνδυνος εντοπισμού. Συνεπώς και αυτή τη φορά με τη συνεργία των υπαλλήλων μπορούν εύκολα οι ασχολούμενοι με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος να αποφύγουν την ανάγκη να μετατρέψουν τα μετρητά σε διαπραγματεύσιμα μέσα, μέσω Τραπεζής ή με κάποια άλλη μέθοδο, πριν να επιδιώξουν την πρόσβαση στις αγορές χρεογράφων.

Η έμφαση που προκύπτει στη φάση της απόκρυψης και στη φάση της ενσωμάτωσης της διαδικασίας ξεπλύματος βρόμικου χρήματος λειτουργεί ως ένα περαιτέρω αντικίνητρο προς τη δημοφιλοποίηση της χρήσης της. Όπως έχει τονιστεί και κάπου αλλού: <<Είναι απίθανο να χρησιμοποιείται συχνά αυτός ο τομέας, αφού ελάχιστα άτομα καταλαβαίνουν πώς λειτουργούν οι αγορές χρεογράφων και συμβάσεων προθεσμιακών αγορών. Η διεθνής εμπειρία φαίνεται να δείχνει ότι οι αγορές αυτές χρησιμοποιούνται μόνο σε συστήματα ξεπλύματος βρόμικου χρήματος από άτομα που είναι απόλυτα εξοικειωμένα με το σύστημα>>. Για όσους είναι ικανοί να έχουν πρόσβαση στις αγορές γι' αυτούς τους σκοπούς, τα ελκυστικά χαρακτηριστικά τους μπορούν να αξιοποιηθούν πλήρως για να προκαλέσουν σύγχυση ή να διακόψουν τη συνέχεια του δρόμου του εσωτερικού ελέγχου. Σε κάτι τέτοιες περιπτώσεις η ανίχνευση καθίσταται δύσκολη, αλλά όχι ακατόρθωτη. Μία μέθοδος που χρησιμοποιείται για να βελτιωθούν οι προοπτικές ανίχνευσης ήταν η υποχρέωση των μετεχόντων στην αγορά να αναφέρουν στις αρχές τυχόν ύποπτες συναλλαγές. Σε ορισμένες περιφέρειες, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, δόθηκε επίσημη καθοδήγηση προκειμένου να βοηθηθούν οι χρηματιστές και άλλοι παράγοντες για να εντοπίζουν ευκολότερα τις μορφές συναλλαγών και τις μεθόδους συμφωνιών που ενδεχομένως θα ήταν ενδεικτικές του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος.

Σε ότι αφορά την πρώτη περίπτωση, περιλαμβάνονται μέθοδοι όπως η είσοδος σε <<μεγάλο αριθμό συναλλαγών χρεογράφων σε ένα πλήθος περιφερειών>> και <<η αγοραπωλησία ενός χρεογράφου χωρίς ευδιάκριτο σκοπό ή σε περιστάσεις που εμφανίζονται ασυνήθιστες, π.χ. πρόκληση αμφιταλαντεύσεων μετά από αίτημα των πελατών>> (9). Μία κάπως παρόμοια προσπάθεια έχει αναλάβει ο Διεθνής Οργανισμός Προμηθείας Χρεογράφων (IOSCO) που εδρεύει στον Καναδά.

Σε ορισμένες χώρες οι ασχολούμενοι με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος πιθανόν να έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν από παλιά καθιερωμένα, αλλά ανεπίσημα συστήματα που συνδέονται στενά με συγκεκριμένες εθνότητες. Η έρευνα της ICPO/Interpol δείχνει ότι υπάρχουν δύο κύριες μορφές υπόγειων ή παράλληλων τραπεζικών συναλλαγών. Συγκεκριμένα πρόκειται για τα συστήματα Hyndi/Hawala και ChopShop/Chitti. Το πρώτο, το οποίο συνδέεται κυρίως με τα κράτη της ινδικής χερσονήσου, εκτείνεται μέχρι τη νότιο-ανατολική Ασία, τη Μέση Ανατολή, την Ευρώπη, τα η Βόρεια Αμερική και την Αφρική. Το δεύτερο, που συνήθως ταυτίζεται με την Κίνα και το Χονγκ Κονγκ, φέρεται ότι εκτείνεται, πέραν των άλλων περιοχών και προς τις χώρες της νοτιοανατολικής Ασίας και τη Βόρεια Αμερική.

Παρ' όλο που οι ιστορικές καταβολές και των δύο συνδέονται στενά με το εμπόριο και πιο πρόσφατα με τη διευκόλυνση της διαρροής κεφαλαίων από τις αναπτυσσόμενες χώρες, οι κύκλοι επιβολής του νόμου πιστεύουν ευρύτατα ότι χρησιμοποιούνται εκτενώς στη διεθνή μεταφορά κεφαλαίων με εγκληματική προέλευση. Κι όπως δήλωσε το Φεβρουάριο του 1988 ένα μέλος της Υπηρεσίας Ελέγχου Ναρκωτικών της Βασιλικής Έφιπτης Καναδικής Αστυνομίας, το κινεζικό υπόγειο τραπεζικό σύστημα <<θεωρήθηκε υπεύθυνο για τη μεταβίβαση ενός σημαντικού ποσού προερχόμενου από ηρωίνη στη νότιο-ανατολική Ασία>>. Τα ανεπίσημα αυτά κανάλια πιστεύεται επίσης ότι έχουν χρησιμοποιηθεί σε σχέση με άλλα αδικήματα που κυμαίνονται από απάτες με προκαταβολές μέχρι και χρηματοδότηση <<τρομοκρατικών>> ενεργειών στην ινδική χερσονήσο.

Ένα από τα κυριότερα πλεονεκτήματα αυτών των συστημάτων από τη σκοπιά του ασχολούμενου με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος είναι ότι οι συναλλαγές που διεκπεραιώνονται μέσω αυτών δεν αφήνουν πίσω τους ίχνη όπως τα ορθόδοξα συστήματα. Κι όπως εξήγησε στη Διάσκεψη του Συμβουλίου της Ευρώπης το Σεπτέμβριο του 1992 ο κύριος Modius, ένας ειδικός της γερμανικής Bundeskriminalamt, τα συστήματα αυτά <<βασίζονται στην εμπιστοσύνη και/ή στις οικογενειακές διασυνδέσεις. Ο ασχολούμενος με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος θα καταθέσει χρήματα σε κάποιον υπόγειο τραπεζίτη. Ο τραπεζίτης αυτός θα πει σ' ένα συνεργάτη του στη χώρα-αποδέκτη ότι τα χρήματα παραδόθηκαν και/ή θα δώσει στον καταθέτη μία ειδική απόδειξη όπως ένα κομμάτι κάποιου χαρτονομίσματος κομμένου στη μέση ή ενός χαρτονομίσματος που θα φέρει ένα συγκεκριμένο σημάδι ή ελάττωμα. Ο καταθέτης θα παρουσιάσει την απόδειξη στην ξένη χώρα και θα εισπράξει τα χρήματα σε νόμισμα της περιοχής μειωμένο κατά ένα ποσό ή προμήθεια >> .

Όπως συμβαίνει και με το κλασικό διεθνές τραπεζικό σύστημα και σε ευθεία αντίθεση με τη λαθρεμπορία συναλλάγματος, τα μετρητά αυτά χρήματα δε μεταφέρονται αυτούσια από τη μία χώρα στην άλλη. Επιπλέον οι ανεπίσημες αυτές διαδικασίες φημίζονται για την αποτελεσματικότητά τους και έχει αποδειχθεί πάρα πολύ δύσκολο για τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου της Δύσης να διεισδύσουν σ' αυτές. Κάτι τέτοια πλεονεκτήματα όταν συνδυαστούν με την απειλή που συνιστά η καθιέρωση αντιμέτρων κατά του ξεπλύματος βρόμικου χρήματος, φαίνεται πιθανό να δημιουργούν αυξανόμενη ζήτηση για τέτοιες υπηρεσίες και να καταλήξουν στη γεωγραφική τους εξάπλωση στο μέλλον.

iv) Μη χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Όπως ανέφερε ο Ronald Nodle, αντιπρόεδρος του Φορέα Λήψης Μέτρων Οικονομικής Φύσεως, σε κάποιο έγγραφο που συντάχθηκε για μια Διάσκεψη των Ην. Εθνών το 1994 που πραγματοποιήθηκε στο Κουρμαγιέρ της Ιταλίας: <<Το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος δεν είναι απλώς ένα πρόβλημα που αντιμετωπίζει η τραπεζική κοινότητα και τα άλλα κλασικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα>>(11). Διάφορες επιχειρήσεις μη χρηματοπιστωτικού χαρακτήρα έχει διαπιστωθεί ότι αποκτούν όλο και πιο μεγάλη σημασία ως μέσα που βοηθούν στο ξέπλυμα βρόμικου χρήματος.

Εκείνο ίσως που είναι πιο γνωστό σ' αυτό το θέμα είναι τα πλεονεκτήματα που παρέχει η χρησιμοποίηση εταιριών σε μεθόδους ξεπλύματος βρόμικου χρήματος. Κι όπως επισήμαναν οι Beare και Schneider: <<η ίδρυση, η χρηματοδότηση και η λειτουργία εταιριών ικανοποιεί τρεις κύριους στόχους ενός οχήματος για ξέπλυμα βρόμικου χρήματος Δίνει τη δυνατότητα στους εγκληματίες να μετατρέψουν τα παράνομα χρήματα σε άλλα περιουσιακά στοιχεία, να δημιουργήσουν μία αντίληψη μιας νόμιμης πηγής κεφαλαίων και παράλληλα να αποκρύπτουν με αποτελεσματικό τρόπο τον πραγματικό δικαιούχο, την εγκληματική επιχείρηση>>(12). Η εμπειρία απ' τον τομέα της επιβολής του νόμου έχει αποδείξει ότι και οι ενεργές επιχειρήσεις και οι επονομαζόμενες <<εταιρίες-βιτρίνες>> χρησιμοποιούνται συχνά.

Είναι συνήθης πρακτική για όσους εμπλέκονται σε δραστηριότητες ξεπλύματος βρόμικου χρήματος να ιδρύουν ή να αγοράζουν μία επιχείρηση με προφίλ υψηλής έντασης μετρητών χρημάτων. Σ' αυτές μεταξύ άλλων συγκαταλέγονται τα καταστήματα λιανικών πωλήσεων, τα πλυντήρια αυτοκινήτων, οι επιχειρήσεις με αυτόματους πωλητές, τα εστιατόρια και τα μπαρ. Επομένως είναι σχετικά απλό να αναμίξεις τα παράνομα κεφάλαια με εκείνα που προκύπτουν από τη νόμιμη δραστηριότητα της εταιρίας. Κι όπως έχει επισημανθεί κάπου αλλού: <<Ενώ τα πλεονάζοντα κέρδη υπόκεινται σε φορολόγηση, ο διακινητής τώρα είναι ελεύθερος να δαπανήσει τα κέρδη του αφού έχει μία νόμιμη πηγή εισοδήματος>>.

Ενώ κάτι τέτοιες μέθοδοι παρέχουν στον ασχολούμενο με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος νομιμότητα και κύρος, παρουσιάζουν κάποια προβλήματα. Όπως αναφέρεται στην Έκθεση της αυστραλιανής Εθνικής Εγκληματολογικής Υπηρεσίας: <<Οι επιχειρήσεις με λίγα μετρητά ίσως δεν προσελκύουν ορισμένους απ' αυτούς που ασχολούνται με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος, γιατί Δε δίνουν μεγάλης κλίμακας ευκαιρίες για ξέπλυμα βρόμικου χρήματος>> Τα πολύ εξωπραγματικά ποσά εσόδων γι' αυτού του τύπου τις επιχειρήσεις πιθανόν να δημιουργήσουν υποψίες και να τραβήξουν την προσοχή της αστυνομίας. Αυτό εξηγείται κάλλιστα από μία υπόθεση που συνέβη στον Καναδά και στην οποία κάποιος ασχολούμενος με το ξέπλυμα βρόμικου

χρήματος ίδρυσε δύο καταστήματα λιανικής πώλησης και στη συνέχεια άνοιξε ένα εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό σε κάποια Τράπεζα της περιοχής. Στη συνέχεια μέσω αυτού του λογαριασμού κινούνταν σημαντικά χρηματικά ποσά. Οι έρευνες που έγιναν στα καταστήματα λιανικών πωλήσεων αποκάλυψαν ξεκάθαρα ότι ο όγκος των συναλλαγών τους δεν αρκούσε για να δικαιολογήσει τα ποσά των μετρητών που κατέθετε. Βέβαια κάτι τέτοιες δυσκολίες μπορούν να ελαχιστοποιηθούν. Η εμπλεκόμενη εγκληματική επιχείρηση μπορεί, για παράδειγμα, να επεκτείνει το εύρος και το πλήθος των επιχειρήσεών της. Μπορεί, επίσης, να καταφύγει στη χρήση και άλλων τεχνικών που χρησιμοποιούν συνήθως οι εταιρίες.

Σημαντική από αυτή την άποψη θεωρείται η ίδρυση εταιριών-βιτρινών και άλλων παρεμφερών εταιριών. Κι όπως έχουν επισημάνει οι Beare και Schindler: <<Οι εταιρίες αυτές ιδρύονται νόμιμα και καταγράφονται στο μητρώο επιχειρήσεων εκ μέρους των εγκληματικών οργανώσεων, αλλά δεν ασκούν καμία πραγματική επιχειρηματική δραστηριότητα εκτός από το <<μαγείρεμα>> επιχειρηματικών και χρηματοπιστωτικών συναλλαγών με σκοπό το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος>>. Τα στοιχεία που υπάρχουν δείχνουν ότι οι εταιρίες αυτές ιδρύονται συνήθως σε παράκτιους <<φορολογικούς παράδεισους>>. Το 1984 το Υπουργείο Οικονομικών των ΗΠΑ έκανε την εξής δήλωση: <<Δεν υπάρχει ένα ενιαίο, σαφές και αντικειμενικό τεστ που να επιτρέπει το χαρακτηρισμό μιας χώρας ως φορολογικού παραδείσου. Υπάρχουν όμως πολλοί παράγοντες που είναι γενικά αποδεκτοί ως χαρακτηριστικά των φορολογικών παραδείσων>>.

Μεταξύ άλλων είναι: 1) οι σχετικοί χαμηλοί φορολογικοί συντελεστές, 2) οι νόμοι περί απορρήτου των τραπεζικών ή των εμπορικών συναλλαγών ή οι διοικητικές πρακτικές που η χώρα είναι κατά κανόνα απρόθυμη να καταργήσει, 3) ένας τραπεζικός και χρηματοπιστωτικός τομέας που είναι μεγάλος σε σχέση με τα γενικά επίπεδα εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας, 4) η ύπαρξη σύγχρονων τηλεπικοινωνιακών εγκαταστάσεων, 5) η απουσία συναλλαγματικών ελέγχων επί των ξένων καταθέσεων σε ξένα νομίσματα και 6) η αυτοπροβολή ως ενός παράκτιου χρηματοπιστωτικού κέντρου>>. Ο αριθμός των χωρών και των περιφερειών που διαθέτουν τα περισσότερα από αυτά τα χαρακτηριστικά συνεχίζει να αυξάνεται. Ιδιαίτερη συγκέντρωση συναντάται στην Καραϊβική, στην Ευρώπη και όλο και περισσότερο στις μικρές νησιωτικές χώρες του Ειρηνικού.

Μέσα στο παρόν πλαίσιο ως ελκυστικά χαρακτηριστικά από τη σκοπιά του ασχολούμενου με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος είναι <<η ευκολία ίδρυσης, ειδικότερα εκεί όπου η ιδιοκτησία μπορεί να διατηρηθεί με αντιπροσώπους ή με μετοχές πληρωτές στον κοιμιστή ή όπου μπορούν να αγοραστούν έτοιμες εταιρίες>>. Τέτοιες παράκτιες εταιρίες-βιτρίνες έχουν μία ειδική χρησιμότητα στη φάση της τοποθέτησης και στη φάση της απόκρυψης της διαδικασίας ξέπλυματος βρόμικου χρήματος. Στην τελευταία περίπτωση είναι σύνηθες φαινόμενο για πολλές τέτοιες εταιρίες που υπάρχουν σε διαφορετικές περιφέρειες να χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο μιας προσπάθειας να σβηστούν τα ίχνη που ενδεχομένως θα εντόπιζε ένας εσωτερικός έλεγχος. Ωστόσο σε πολλές περιπτώσεις οι γενικές ανάγκες του εγκληματία θα απαιτήσουν τελικά <<τον επαναπατρισμό των χρημάτων κατά τέτοιο τρόπο που να εμφανιστεί ότι έχουν νόμιμα αποκτηθεί στο εξωτερικό>>.

Υπάρχουν μέθοδοι με τις οποίες μπορεί να επιτευχθεί αυτός ο στόχος. Μία είναι οι άμεσες επενδύσεις. Στην περίπτωση αυτή τα κεφάλαια που διατηρούνται στον παράκτιο φορολογικό παράδεισο επενδύονται σε νόμιμες επιχειρήσεις στη χώρα του εγκληματία με την ξένη εταιρία να εμφανίζεται ως αγοραστής. Μία ενδιαφέρουσα παραλλαγή αυτή της μεθόδου είναι η χορήγηση δανείων με την οποία οι εμπλεκόμενοι εγκληματίες <<νομιμοποιούν τα παράνομα χρήματα δανείζοντας ποσά σε διαφορετικά υποκαταστήματα του εταιρικού δικτύου τους>>. Κατά κανόνα μία εγχώρια επιχείρηση θα αποκτηθεί με τη χρησιμοποίηση μιας σχετικά μικρής προκαταβολής με νόμιμη προέλευση και το υπόλοιπο ποσό παίρνει τη μορφή ενός δανείου που χορηγεί η παράκτια εταιρία. Στην ουσία οι εγκληματίες δανείζουν τα χρήματά τους. Ξεπληρώνοντας το δάνειο καταβάλλουν στον εαυτό τους τόκους οι οποίοι σε πολλές χώρες εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς.

Μία άλλη τεχνική είναι να καταφύγουν σε κάποια μορφή <<μαγείρεμα>> των τιμολογίων. Αυτό μπορεί να σημαίνει τελείως φανταστικές συναλλαγές όπως όταν μια παράκτια εταιρία-βιτρίνα εξοφλεί την εγχώρια ομολογή της με την εμφάνιση ενός ψευδούς τιμολογίου. Εναλλακτικά, εκεί όπου οι ασχολούμενοι με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος διαθέτουν φαινομενικά νόμιμες επιχειρήσεις στη χώρα όπου προκύπτουν τα

έσοδα από εγκληματικές δραστηριότητες και στην περιφέρεια όπου θα τοποθετηθούν τα χρήματα, η μεταβίβαση των χρημάτων μπορεί να αποκρύβει με το <<φούσκωμα>> των τιμολογίων που αφορούν πραγματικές εμπορικές δραστηριότητες. Μία τέτοια μέθοδος χρησιμοποιήθηκε στη μυστική επιχείρηση τη γνωστή με την ονομασία <<Πράσινος Πάγος>>. Σ' αυτή την περίπτωση οι Αμερικανοί αξιωματούχοι κάποιας υπηρεσίας επιβολής του νόμου, εμφανιζόμενοι ως άτομα ασχολούμενα με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος, ίδρυσαν μία αλυσίδα από καταστήματα πώλησης δερμάτινων ειδών.

Όπως εξήγησε ο προϊστάμενος της Υπηρεσίας του αμερικανικού Υπουργείου Δικαιοσύνης που είναι αρμόδιο για το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος: <<Τα καταστήματα πώλησης δερμάτινων ειδών χρησιμοποιήθηκαν από τους ασχολούμενους με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος σαν ένα μέσο για την αποστολή δερμάτινων ειδών στις ΗΠΑ και <<φουσκώνοντας>> τα τιμολόγια για να εμφανίσουν μεγαλύτερη ποσότητα εμπορευμάτων απ' αυτή που πραγματικά αποστελλόταν.

Αυτό τους έδωσε τη δυνατότητα να νομιμοποιούν τις εξαγωγικές δραστηριότητες τους και να δικαιολογούν τις καταθέσεις σε αμερικανικό νόμισμα στους τραπεζικούς τους λογαριασμούς που τηρούσαν στην Κολομβία>>. Έχει αναφερθεί ότι σ' αυτή την περίπτωση για κάθε τόνο πραγματικά αποστελλόμενων δερμάτινων ειδών αναφέρονταν είκοσι τόνοι. Πρόσφατες ακαδημαϊκές έρευνες που διεξήχθησαν στις Ηνωμένες Πολιτείες έδειξαν ότι κάτι τέτοιες πρακτικές χρησιμοποιούνται εκτεταμένα. Σχολιάζοντας μία τέτοια έρευνα το περιοδικό The Economist έγραψε:

Το 1990 η Βενεζουέλα εξήγαγε στις ΗΠΑ νεροχύτες προς 8.911,85 δολάρια τον καθένα. Ο Παναμάς κατόρθωσε να πουλάει ξυριστικές λεπίδες στην τιμή των 29,35 δολαρίων ανά τεμάχιο, σε οριακά λιγότερο εντυπωσιακή τιμή από εκείνη που επιτύγχαναν οι Κολομβιανοί πωλητές, δηλ. Τα 34,81 δολάρια ανά τεμάχιο. Η μέση τιμή των ξυριστικών λεπίδων παγκοσμίως ήταν 0,9 δολάρια ανά τεμάχιο... Όλες αυτές οι συναλλαγές απορροφούσαν μετρητά από τις ΗΠΑ που κατέληγαν σε μέρη όπου δε γίνονταν πολλές ερωτήσεις από τους εφοριακούς, τους αξιωματούχους υπηρεσιών κατά των ναρκωτικών και άλλες ένστολες υπηρεσίες.

Σε όλα τα παραδείγματα που δώσαμε μέχρι στιγμής οι ασχολούμενοι με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος χρησιμοποιούν εταιρικές τεχνικές που στηρίζονται στην ιδιοκτησία και τον έλεγχο για να προωθήσουν τους στόχους τους. Ωστόσο, υπάρχουν και κάποιες μέθοδοι με τις οποίες τα μη χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μπορούν να γίνουν αντικείμενο εκμετάλλευσης από τους ασχολούμενους με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος χωρίς να το καταλάβουν ή χωρίς να δώσουν τη συγκατάθεσή τους. Εκείνοι που συναλλάσσονται σε μεγάλο βαθμό με μετρητά είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι. Κι όπως επισήμανε ο Noble: <<Τέτοιες επιχειρήσεις μπορεί να είναι από καζίνο και άλλες επιχειρήσεις με τυχερά παιχνίδια μέχρι και καταστήματα πώλησης αγαθών πολυτελείας κάθε λογής>>.

Σε πολλές περιοχές τα τυχερά παιχνίδια είναι νόμιμα. Συχνά, επίσης, δεν υπόκεινται σε τόσο αυστηρούς ελέγχους όσο οι τραπεζικές υπηρεσίες. Το ευρύ κοινό πιθανόν να μην έχει αντιληφθεί πλήρως ότι πολλά σύγχρονα καζίνο παρέχουν στους πελάτες τους ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών τραπεζικού τύπου. Σ' αυτές περιλαμβάνονται η έκδοση και η ρευστοποίηση επιταγών, η ανταλλαγή ξένου συναλλάγματος, η ενουκίαση θυρίδων θησαυροφυλακίου και οι διεθνείς ηλεκτρονικές μεταβιβάσεις χρηματικών ποσών. Επιπλέον, ο κλάδος των τυχερών παιχνιδιών είναι μεγάλης έντασης μετρητών χρημάτων και συνεπώς παρέχει έναν ασυνήθιστο βαθμό ανωνυμίας σε κάποιο άτομο που εμπλέκεται στη φάση της τοποθέτησης μιας διαδικασίας ξεπλύματος βρόμικου χρήματος. Στην πιο βασική του μορφή το καζίνο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κάτι περισσότερο από το <<ραφινάρισμα>> των χαρτονομισμάτων μικρής αξίας. Μία άλλη κοινή πρακτική είναι να επιδιωχθεί να εμφανιστούν τα έσοδα από εγκληματικές δραστηριότητες ως κέρδη επιτυγχάνοντας έτσι να αποκρύβει η πραγματική προέλευση των χρημάτων και η νομιμοποίησή τους.

Η απλή διαδικασία που απαιτείται περιγράφηκε το 1991 από την ICPO/Interpol ως εξής: <<Η μέθοδος αυτή επιτυγχάνεται από τον ασχολούμενο με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος όταν μεγάλης αξίας μάρκες καζίνο ανταλλάσσονται με μεγάλα χρηματικά ποσά ή όταν μεγάλα ποσά σε μετρητά κατατίθενται στο καζίνο για να χρησιμοποιηθούν δήθεν για περισσότερες παρτίδες τυχερών παιχνιδιών. Στη συνέχεια ο ασχολούμενος με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος εξαργυρώνει τις μάρκες του ή κλείνει τον λογαριασμό του και ζητάει κάποια

επιταγή στο όνομα του ή στο όνομα κάποιου τρίτου. Στη συνέχεια, η επιταγή κατατίθεται στον τραπεζικό λογαριασμό του ασχολούμενου με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος. Αν γίνουν τύποτα ερωτήσεις σχετικά με την πηγή των κατατεθειμένων χρημάτων, η απάντηση που δίνεται είναι ότι προέρχεται από κέρδη σε τυχερά παιχνίδια>>. Σε μία περίπτωση που ανέφερε η Βασιλική Αστυνομία του Χονγκ Κονγκ στον Φορέα Λήψης Μέτρων Οικονομικής Φύσεως, ένα ποσό της τάξεως των 8 εκατ. δολαρίων που αντιπροσώπευε χρήματα που προέρχονταν από πωλήσεις ναρκωτικών στους δρόμους της περιοχής εκείνης, <<πέρασε>> μέσα από τα καζίνο και έφτασε στις Ηνωμένες Πολιτείες. Στη συνέχεια, οι επιταγές κατατέθηκαν σε λογαριασμούς στο Χονγκ Κονγκ και αργότερα τα χρήματα μεταβιβάστηκαν στην Αυστραλία για να χρησιμοποιηθούν για αγορά ακινήτων. Όμως οι συναλλαγές τόσο μεγάλου ύψους και τόσο μεγάλης αξίας αποτελούν εξαίρεση. Ανεπιθύμητες υποψίες είναι πιθανόν να δημιουργηθούν από μεγάλης κλίμακας δραστηριότητες εκτός αν έχει προαποφασιστεί η συνηγορία της διοίκησης του καζίνο ή αν αυτή καθαυτή η επιχείρηση έχει καταλήξει να είναι ελεγχόμενη από το οργανωμένο έγκλημα.

Φυσικά η ελκυστικότητα κάτι τέτοιων μεθόδων διαφέρει σημαντικά από χώρα σε χώρα ανάλογα με ένα πλήθος παραγόντων μεταξύ των οποίων είναι το μέγεθος και ο χαρακτήρας του κλάδου και ο βαθμός περιοριστικών ελέγχων στους οποίους υπόκειται. Για παράδειγμα, παρά το γεγονός ότι από το 1985 και μετά τα καζίνο στις ΗΠΑ που είχαν ακαθάριστα ετήσια έσοδα μεγαλύτερα του ενός εκατομμυρίου δολαρίων υποχρεούνται να αναφέρουν τις συναλλαγές σε μετρητά που υπερβαίνουν τις 10.000 δολάρια, η χρησιμοποίησή τους για ξέπλυμα βρόμικου χρήματος θεωρείται σαν σημαντική απειλή. Αντίθετα στην Αυστραλία, όπου και εκεί υποχρεούνται να δίνουν αναφορά, το 1991 η Εθνική Εγκληματολογική Υπηρεσία ανέφερε ότι δε βρήκε αποδείξεις που να δείχνουν ότι τα καζίνο χρησιμοποιούνταν για ξέπλυμα βρόμικου χρήματος.

Ένα πλήθος από άλλης μορφής μη χρηματοπιστωτικά ιδρύματα έχουν εντοπιστεί από τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου ότι είναι ευάλωτα για καταχρήσεις. Πολλά απ' αυτά, όπως οι ντίλερς έργων τέχνης και αντικών, οι οίκοι δημοπρασιών και τα καταστήματα πώλησης αγαθών πολυτελείας και πολύτιμων μετάλλων συναλλάσσονται με υψηλής αξίας αντικείμενα μέσα σ' ένα περιβάλλον όπου η χρησιμοποίηση μετρητών δεν είναι καθόλου ασυνήθιστη. Εκτός τούτου, αυτοί οι τομείς επιχειρηματικής δραστηριότητας σε μεγάλο βαθμό δεν υπόκεινται σε ρυθμίσεις. Η πιθανότητα κατάχρησης απεικονίζεται με ανάγλυφο τρόπο από το εξής παράδειγμα:

Η Βασιλική Αστυνομία του Χονγκ Κονγκ αναφέρει ότι κάποιος ασχολούμενος με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος προσλήφθηκε για να ξεπλύνει χρήματα που προέρχονταν από πωλήσεις ηρωίνης στους δρόμους της Αυστραλίας.

Το άτομο αυτό χρησιμοποίησε τα χρήματα για να αγοράσει Krugerands και ράβδους χρυσού του ενός κιλού, που στη συνέχεια μετέφερε στο Χονγκ Κονγκ και τοποθέτησε σε θυρίδες θησαυροφυλακίου. Οι ράβδοι χρυσού πουλήθηκαν λίγες-λίγες σε μία Τράπεζα του Χονγκ Κονγκ. Τα έσοδα από την πώληση των ράβδων χρυσού μεταβιβάστηκαν ηλεκτρονικά σε λογαριασμούς της εταιρίας-βιτρίνας στα Νησιά Τσάνελ στη Ζυρίχη, στη Νέα Υόρκη και στο Βανουάτου. Ο ασχολούμενος με το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος ζήτησε τα έσοδα μιας συγκεκριμένης πώλησης να καταβληθούν με τη μορφή ενός αριθμού τραβηχτικών Τραπεζής, που τελικώς οδήγησαν μέχρι τη Μανίλα, όπου και ρευστοποιήθηκαν από τον κομιστή τους. Συνολικά ένα ποσό 13.812.000 δολαρίων Χονγκ Κονγκ που αντιπροσώπευαν έσοδα από πώληση ναρκωτικών εμβάστηκαν από το Χονγκ Κονγκ.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΞΕΠΛΥΜΑ ΒΡΩΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟΝ ΔΙΕΘΝΗ ΧΩΡΟ.

Το πρόβλημα του οργανωμένου εγκλήματος και η πρακτική του ξεπλύματος των εσόδων από τις δραστηριότητες του υπήρχαν από παλαιά, αλλά οπωσδήποτε σε πολύ μικρότερη έκταση και χωρίς την δυνατότητα αυτό να απειλεί και να υπονομεύει την κοινωνική-οικονομική ζωή και αυτές ακόμη τις πολιτικές εξελίξεις μιας χώρας. Αναμφισβήτητα σήμερα η παραγωγή και η διακίνηση των ναρκωτικών και των ψυχοτρόπων ουσιών, η οικονομική εγκληματικότητα, οι μεγάλες κλίμακας απάτες στο διεθνές εμπόριο αγαθών, η διαφθορά στο δημόσιο τομέα, η έκταση και ο ρόλος της υπόγειας οικονομίας και της παραοικονομίας έχουν λάβει μεγάλες διαστάσεις. Ο όρος 'ξεπλυμα χρημάτων' ήταν άγνωστος στην Ευρώπη μέχρι τις αρχές της τελευταίας δεκαετίας του 20ου αιώνα.

Ο ορίζοντας όμως του 21ου αιώνα σκιάζεται από ευδιάκριτα σύννεφα, με πιο σκοτεινό απ' όλα την παγκόσμια διαφθορά.

4.1 ΤΟ ΞΕΠΛΥΜΑ ΚΟΙΝΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ.

Η παγκόσμια επισκόπηση των τάσεων και των εξελίξεων αποκαλύπτει σήμερα ότι η πρακτική του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος έχει εισχωρήσει και σε χώρες που στο παρελθόν δεν παρουσίαζαν ενδιαφέρον για το οργανωμένο έγκλημα. Είναι δε απόλυτα εξακριβωμένο ότι αυτό προτιμά να καταφεύγει σε χώρες και περιοχές, όπου ισχύει το απόλυτο τραπεζικό και φορολογικό απόρρητο. Συνεπώς έχουμε πλέον να κάνουμε με ένα διεθνές φαινόμενο και όχι εθνικό.

Ανάμεσα στους παράγοντες που έχουν συμβάλει στην ανάπτυξη του διεθνούς πλέον φαινομένου της διασυνοριακής εγκληματικής δραστηριότητας, συγκαταλέγεται και η τεχνολογική επανάσταση που σημειώθηκε μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, του οποίου ο αντίκτυπος ήταν τραυματικός. Για παράδειγμα ο όγκος της επιβατικής κίνησης σε διεθνείς εμπορικές πτήσεις εκτιμάται ότι αυξήθηκε από 26 δις. μίλια διαδρομής το 1960 σε 600-700 δις. μίλια διαδρομής το 1992. Παρόμοια τάση σημειώθηκε και στον όγκο του διεθνούς εμπορίου. Οι παγκόσμιες εισαγωγές από 330.940 εκατ. δολάρια το 1970 έφτασαν τα 3.533.383 εκατ. δολάρια το 1990. Παρ'όλο που αυτό απέφερε αμέτρητα πλεονεκτήματα οικονομικής και κοινωνικής φύσεως, έδωσε και στον εγκληματία επιχειρηματία νέες ευκαιρίες και ευρύτερους γεωγραφικούς ορίζοντες.

Επιπρόσθετα η σύγχρονη τεχνολογία έχει δώσει νέα ώθηση όχι μόνο στο νόμιμο εμπόριο και τις συναλλαγές, αλλά και στις εγκληματικές επιχειρηματικές ενέργειες. Έτσι οι μαζικές επικοινωνίες έχουν διευκολύνει τις επαφές με συνεργάτες σε άλλες χώρες και ηπείρους, οι σύγχρονες τραπεζικές πρακτικές έχουν διευκολύνει τις διεθνείς εγκληματικές συναλλαγές και η σύγχρονη επανάσταση στα ηλεκτρονικά έχει δώσει σε εγκληματικές ομάδες τη δυνατότητα πρόσβασης σε νέα εργαλεία, που τους δίνουν την δυνατότητα να κλέβουν εκατομμύρια και να ξεπλένουν τα τεράστια παράνομα κέρδη τους.

Ακόμα μεγαλύτερες ευκαιρίες για την εκδήλωση παράνομης διασυνοριακής δραστηριότητας εμφανίζονται σε πολλά μέρη του κόσμου εξαιτίας της αυξανόμενης κινητικότητας των ατόμων και της φθίνουσας σπουδαιότητας που έχουν τα εθνικά σύνορα, που ήταν αποτέλεσμα των κινήσεων για οικονομική ολοκλήρωση και άλλων παρόμοιων παραγόντων.

Αυτό ίσως, είναι η πιο προφανής περίπτωση των χωρών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που επιδιώκουν να υλοποιήσουν τη δέσμευσή τους να δημιουργήσουν μια Ενιαία Εσωτερική Αγορά, που να αποτελείται από ένα χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα και στον οποίο θα διασφαλίζεται η ελεύθερη διακίνηση αγαθών, προσώπων, υπηρεσιών και κεφαλαίων.

ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ ΤΟ "ΞΕΠΛΥΜΑ" ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ

ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ .

4.2 Η ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

Αναμφισβήτητα η Ιταλία είναι ένα από τα εξέχοντα κέντρα ξεπλύματος βρώμικου χρήματος στην Ευρώπη . Η ιστορία στην γειτονική χώρα αρχίζει αμέσως μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο , όπου από την μία μεριά η CIA τροφοδοτούσε με παχιά κονδύλια , σε δολάρια την δεξιά Χριστιανοδημοκρατία και από την άλλη η Σοβιετική Ένωση τροφοδοτούσε με εξίσου παχιά κονδύλια , επίσης σε δολάρια , το Κομμουνιστικό Κόμμα της Ιταλίας . Με βάση τα δύο αυτά μόνιμα κανάλια εισροών στήθηκε και "ρονταρίστηκε" στην εντέλεια το σύστημα της διαχείρισης και διακίνησης του "μαύρου χρήματος" των κομμάτων . Αυτή η "θεσμοθετημένη" πλέον και παράνομη , αλλά και καθολικά αποδεκτή χρηματοδότηση όλων των κομμάτων γίνεται η αρχή ενός παράνομου μηχανισμού "μεταφοράς πόρων" και "ανακατανομής εισοδημάτων" . Οι προμηθευτές του δημοσίου σχηματίζουν καρτέλ , παίρνουν τις δουλειές σε υψηλές τιμές και μοιράζουν τα αυξανόμενα κέρδη τους , με συμμετοχή βέβαια των μελών των επιτροπών προμηθειών . Αλλά η μεταφορά πόρων εκτείνεται ακόμη και στα μικρά που άπτονται της καθημερινής ζωής του απλού ανθρώπου : τακτοποίηση κάποιας αμφισβητούμενης σύνταξης ή έκδοση σύνταξης για ανύπαρκτες αναπηρίες , άδεια οδήγησης αυτοκινήτου , δικαίωμα συνηθισμένης ιατρικής περίθαλψης , όλα χωρίς εξαίρεση περνάνε από τους μηχανισμούς της παράνομης συναλλαγής .

Οι μεγάλες επιχειρήσεις με την σειρά τους χρηματοδοτούν γενναία τα κόμματα και τα στελέχη της διοίκησης και με τον τρόπο αυτό διασφαλίζουν την παροχή σε αυτές "υπηρεσιών υψηλής ποιότητας" από την δημόσια διοίκηση .

4.3 Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ

Είναι πανθομολογούμενο ότι η Ιταλία αντιμετωπίζει σήμερα πολύ μεγαλύτερα προβλήματα εξαιτίας των πολύ ισχυρών οργανώσεων (Cosa Nostra , Camorra , Ndrangeta , Sacra Corona Unita) , που κινούνται στην παρανομία εδώ και δεκαετίες και αναπτύσσουν πολλαπλή δραστηριότητα , επωφελούμενες από την διεθνή συγκυρία και ιδιαίτερα από το άνοιγμα των συνόρων , τη μεγάλη ζήτηση ναρκωτικών , την κατάρρευση του καθεστώτος του υπαρκτού σοσιαλισμού και τη δημιουργία μεγάλου πεδίου δράσεως .

Ισχυρότερη είναι σήμερα η Σικελιανή Μαφία , η οποία όχι μόνο ελέγχει ένα μεγάλο μέρος της διακίνησης της ηρωίνης και της κοκαΐνης , αλλά αξιοποιεί ένα παγκόσμιο δίκτυο επιχειρήσεων επωφελούμενη από την διαφορά των τιμών γι'αυτά τα ναρκωτικά στις Η.Π.Α. και στην Ευρώπη . Το ίδιο δίκτυο χρησιμοποιεί ακόμη και των αντιπραγματισμό , δηλαδή την ανταλλαγή αγαθών η' όπλων και άλλων πραγμάτων αντί ναρκωτικών . Η διάρθρωση των πολυεθνικών αυτών επιχειρήσεων του οργανωμένου εγκλήματος και η εξειδίκευση των δραστηριοτήτων της μαφίας δεν έχει να ζηλέψει τίποτε από τις γνωστές πολυεθνικές επιχειρήσεις . Πολύ απλά άλλοι διακινούν τα ναρκωτικά η' διεκπεραιώνουν τις ποικίλες παράνομες δραστηριότητες που δημιουργούν έσοδα και άλλοι ασχολούνται με τις εργασίες του ξεπλύματος αυτών των εσόδων . Πρέπει δε να τονιστεί ότι η Μαφία δεν νομιμοποιεί τις δικές τις παράνομες προσόδους , αλλά και το προϊόν εγκληματικών πράξεων των άλλων διεθνών οργανώσεων της μορφής αυτής , όπως π.χ. των κολομβιανών καρτέλ .

Πράγματι έναντι αμοιβής που δεν αποκλείεται να φθάνει και το 20% η' και περισσότερο των νομιμοποιημένων ποσών, η Μαφία εγγυάται την ασφάλεια των " τοποθετήσεων " που κάνει για λογαριασμό άλλων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται επενδύσεις σε μετοχές, ομολογίες, ακίνητα και σε ποικιλόμορφες επιχειρήσεις που αποτελούν πρόσχημα και μέσα ξεπλύματος βρώμικου χρήματος. Πολλές από αυτές τις νόμιμες επιχειρήσεις που ελέγχονται από το οργανωμένο έγκλημα, είναι γνωστές ευπόληπτες. Η χρηματοπιστωτική και οικονομική δραστηριότητα της Μαφίας έχει και διεθνή διάσταση, αφού είναι εξακριβωμένο ότι αυτή επενδύει στην Ισπανία, τη Γαλλία, στο Λουξεμβούργο, το Λιχτεστάϊν, την Ολλανδία, την Ελβετία.

4.4 ΟΙ ΚΥΡΙΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΜΑΦΙΑΣ

Η αστυνομική υπηρεσία που εξειδικεύεται στις έρευνες για τη δράση της Μαφίας (Direzioone Investigativa Antimafia) έχει εξακριβώσει τα εξής κύρια κυκλώματα, μέσα και μεθόδους ξεπλύματος βρώμικου χρήματος στην Ιταλία: τραπεζικό σύστημα, εξωτραπεζικός χρηματοπιστωτικός η' επενδυτικός τομέας, χρηματοδοτικές μισθώσεις και υπό η' υπέρ τιμολογήσεις, η απόκτηση και εκμετάλλευση επιχειρήσεων καζίνο, λεσχών και παρεμφερών δραστηριοτήτων. Η προτίμηση της Μαφίας προς τις περιοχές, τεχνικές και πρακτικές αυτές είναι γιατί συνεπάγονται λιγότερο χρονοβόρες και δαπανηρές διαδικασίες και πολύπλοκες συναλλαγές. Με άλλες λέξεις, προτιμούνται οι μέθοδοι και τα μέσα των συναλλαγών που συντομεύουν τον κύκλο του ξεπλύματος. Ένας τέτοιος τρόπος είναι ως γνωστόν η κατάθεση σε μια τράπεζα μετρητών έναντι λήψεως τίτλων αξιών στον κομιστή η' συνηθέστερα η αγορά κυβερνητικών και άλλων ανώνυμων ομολογιών η' έντοκων γραμματίων.

Ένας άλλος τομέας όπου οι μαφιόζοι δείχνουν ιδιαίτερη προτίμηση, είναι οι οικοδομές και γενικότερα οι κτηματομεσιτικές εργασίες. Έτσι επιδίδονται στην απόκτηση διαμερισμάτων και επιλεγμένων ακινήτων, καταστημάτων, όπως εστιατόρια, πιτσαρίες, κέντρα ψυχαγωγίας, πλυντήρια, καθώς και εταιρείες εισαγωγών-εξαγωγών. Επιπλέον η απόκτηση κοσμημάτων, έργων τέχνης, αντικών κ.λ.π. με μετρητά αποτελεί ένα άριστο και σύνηθες πρόσχημα ξεπλύματος βρώμικου χρήματος στην Ιταλία.

Η προσφυγή στις παλαιές πρακτικές και μεθόδους της τοκογλυφίας αποδεικνύεται ότι είναι ένας εξαιρετικά αποτελεσματικός τρόπος ανακυκλώσεων των παράνομων κεφαλαίων σε διεθνή κλίμακα.

Εξαίρεση δεν θα μπορούσε να αποτελέσει η Ιταλία, όπου οι μαφιόζοι αξιοποιώντας στο έπακρο τις γνώσεις και τις ικανότητες των νομικών, οικονομικών και φοροτεχνικών συμβούλων με τους οποίους συνεργάζονται σε μόνιμη βάση, έχουν αναγάγει την τοκογλυφία σε συστηματική επιχειρηματική δραστηριότητα.

Όλα δείχνουν ότι οι δραστηριότητες ξεπλύματος χρημάτων της μαφίας και των άλλων οργανώσεων, που δραστηριοποιούνται κατά επάγγελμα στο οικονομικό έγκλημα υπό την ευρεία έννοια του όρου αυτού, όχι μόνο διευρύνονται αλλά και γίνονται πιο συστηματικές, εξειδικευμένες και διεθνείς. Πράγματι υπάρχει μεγάλη διαφορά στις πρακτικές και τις μεθόδους ξεπλύματος που εφάρμοξε η Μαφία στο παρελθόν. Γενικά, το ξέπλυμα του βρώμικου χρήματος είναι βαθιά ριζωμένο στη σικελιανή κουλτούρα που ως γνωστόν ρίζωσε και στις Η.Π.Α. Πάντοτε οι μαφιόζοι φρόντιζαν μόνοι τους για τη νομιμοποίηση των εσόδων από τις παράνομες δραστηριότητες. Η προσφυγή στις υπηρεσίες εμπιστών ειδικών γινόταν μόνο όταν παρουσιαζόταν κάποια ανάγκη. Κατά κανόνα, οι μαφιόζοι της προηγούμενης γενιάς απέφευγαν περίπλοκα επενδυτικά σχήματα που δεν τα αντιλαμβάνονταν και για τα οποία έπρεπε να πληρώσουν προμήθειες σε άτομα που δεν άνηκαν στις οικογενειές τους. Αντίθετα επιζητούσαν να μεγιστοποιήσουν τα παράνομα έσοδα τους επιλέγοντας νόμιμες επιχειρήσεις επί των οποίων ήταν σε θέση να ασκούν άμεσο έλεγχο και να αυξάνουν έτσι την οικονομική απόδοση. Από την άποψη αυτή η Μαφία διέφερε από τα καρτέλ της Κολομβίας που στηρίχθηκαν από την αρχή στις εξειδικευμένες και περίπλοκες μορφές ξεπλύματος των επαγγελματιών του είδους.

4.5 Η ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΥ

ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ

Το Κεντρικό Ινστιτούτο της Χώρας υπολόγισε κατά το 1990 , ότι τα έσοδα της Μαφίας ανέρχονταν κατά προσέγγιση σε τρισήμιση μέχρι έξι δισεκατομμύρια δολάρια το χρόνο , έναντι συνόλου 10 μέχρι 12 δισεκατομμύρια δολάρια του συνολικού μεριδίου των οργανώσεων της Σικελίας , της Νάπολης , της Καλαβρίας και της Απουλίας . Σημειωτέον ότι το μερίδιο αυτό του οργανωμένου εγκλήματος εκτιμάται ότι είναι 50 % περίπου των καθαρών ετήσιων εσόδων που αποφέρει η οικονομική εγκληματικότητα στην Ιταλία . Το άλλο μισό <<ενθυλακώνετε >> από τους μεμονωμένους << εισοδηματίες >> της υπόγειας οικονομίας , ο κύκλος εργασιών των οποίων είναι πολύ μεγάλος . Στα έσοδα της μορφής αυτής θα πρέπει να συνεκτιμηθεί και η ζημία του κοινωνικού συνόλου από τη φοροδιαφυγή και τη στρέβλωση του νόμιμου οικονομικού εγκλήματος .

Σε έκθεση που υποβλήθηκε στο FATF από το Ufficio Italiano Del Cambi ομολογείται ότι :

Πρώτον , είναι ανέμφικτη οποιαδήποτε προσπάθεια ποσοτικής εκτίμησης του προβλήματος , γιατί αυτό είναι τεράστιο σε μέγεθος .

Δεύτερον , οι επιχειρήσεις που ανήκουν , ελέγχονται και έχουν κάποια σχέση με το οργανωμένο έγκλημα , είναι πλέον πολύ δύσκολο να καταγραφούν και να αδρανοποιηθούν . Η Σικελιανή Μαφία , η Ντραγκέτα της Καλαβρίας , η Καμόρα της Νεάπολης , Η Χρυσή Κορώνα της Απουλίας και οι άλλες οικογένειες των νονών και κάπων έχουν κυριολεκτικά αλώσει πολλούς νόμιμους επιχειρηματικούς κλάδους σε ορισμένες επιλεγμένες περιοχές . Έτσι μαζί με τις νόμιμες επιχειρήσεις ελέγχουν παράλληλα και όλο το φάσμα της υπόγειας οικονομίας του παραεμπορίου και των εγκληματικών δραστηριοτήτων τους . Οι μέθοδοι είναι λίγο- πολύ γνωστοί : δωροδοκίες , εκβιασμοί και απειλές , διαφθορά των φορέων της δημόσιας εξουσίας καθώς και ο <<νόμος της σιωπής >> .

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η προαναφερόμενη συστηματική χρηματοδότηση από τους αρχηγούς της Μαφίας και της Ντραγκέτα ενός αξιόλογου αριθμού πολιτικών προσωπικοτήτων του Κόμματος , που κυριάρχησε στην Ιταλική δημόσια ζωή για περισσότερα από 40 χρόνια . Τα θεμέλια αυτού του σάπιου πολιτικο- οικονομικού συστήματος άρχισαν να τρίβουν κατά το 1991 , όταν ο Ιταλικός λαός αφυπνίστηκε με την βοήθεια των μέσων μαζικής ενημέρωσης . Η συμβολή μιας ομάδας γενναίων ανθρώπων από τις δικαστικές , διωκτικές και διοικητικές αρχές , οι οποίοι ανέλαβαν έναν επίμονο και σκληρό αγώνα κατά της Μαφίας και των άλλων οργανώσεων τη παρανομίας , και μεν οδήγησαν στην κατάσχεση πολλών εκατομμυρίων δολλάρων και άλλων περιουσιακών στοιχείων των οργανώσεων αυτών , καθώς και στην σύλληψη πολλών εξέχοντων μελών της Μαφίας , μοιραία όμως οδήγησαν και στην δολοφονία αρκετών προσώπων που πρωταγωνίστησαν στη μάχη εναντίον της , όπως η δολοφονία των δικαστών Τζοβάνι Φαλκόνε και Μπορσελίνο .

Τρίτον , η εκτεταμένη αυτή δραστηριότητα των μαφιόζων δεν επιτρέπει την ανάπτυξη της φανεράς η' νόμιμης οικονομίας , ιδιαίτερα στις περιοχές , όπου έχουν τον πλήρη έλεγχο . Έγκυροι Ιταλοί αναλυτές συμπεραίνουν ότι η υποανάπτυξη , η ανεργία και η γενική οικονομική καχεξία στη Νότιο Ιταλία και τη Σικελία έχουν άμεση σχέση με τον έλεγχο που ασκεί το οργανωμένο έγκλημα στις περιοχές αυτές , όπου η ανεργία είναι διπλάσια .

Τέταρτον , οι μαφιόζοι δείχνουν ξεχωριστή προτίμηση στον έλεγχο πιστωτικών ιδρυμάτων . Εξακριβώθηκε δε ότι μέσα σε δύο χρόνια και συγκεκριμένα κατά το 1991 και το 1992 είχαν διοριστεί επίτροποι σε 22 τράπεζες της Νότιας Ιταλίας που είχαν καταληφθεί από τη Μαφία .

4.6 ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ

ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΤΗ ΡΩΣΙΑ .

Η πολύπλοκη γεωγραφική κατανομή της διακρατικής εγκληματικότητας και του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος , δεν είναι δυνατόν να εξηγηθούν καλύτερα παρά μόνο με αναφορά στα προβλήματα που σήμερα αντιμετωπίζουν οι χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης . Όπως η Τσεχία , Πολωνία , Σλοβακία , Ουγγαρία (κράτη του Βίσενγκραντ της Κεντρικής Ευρώπης) , η Ρουμανία , Μολδαβία , Βουλγαρία , Σερβία , Σκόπια , Σλοβενία , Κροατία , Βοσνία , Αλβανία , (κράτη της Βαλκανικής Χερσονήσου) , η Κοινοπολιτεία των Ανεξάρτητων κρατών και όχι μόνο .

Το τέλος της δεκαετίας του 1980 και η αρχή της δεκαετίας του 1990 ήταν η χρονική στιγμή κατά τη οποία σημειώθηκαν τεράστιες αλλαγές Δε ολόκληρη την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη . Γεγονότα με μεγάλη παγκόσμια σπουδαιότητα , όπως το Τέλος του Ψυχρού Πολέμου , η διάλυση του Συμφώνου της Βαρσοβίας , η διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης , έγιναν αφορμή να παρουσιαστούν πρωτοφανείς ευκαιρίες και προκλήσεις για τις χώρες που γίνεται λόγος και τους λαούς τους.

4.7 Η ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΟΥ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙ ΣΗΜΕΡΑ .

Είναι γενικά γνωστή η όλη κατάσταση που συνθέτουν σήμερα η πολιτική και οικονομική αβεβαιότητα, οι υψηλοί ρυθμοί πληθωρισμού , οι αυστηροί συναλλαγματικοί έλεγχοι και η μαύρη αγορά συναλλάγματος , τα προγράμματα ιδιωτικοποίησης η έλλειψη κατάλληλου θεσμικού πλαισίου , η σπανιότητα χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που να λειτουργούν με τις σύγχρονες προδιαγραφές σε ότι αφορά την πείρα και την ακεραιότητα των διοικήσεων και διευθυντικών στελεχών , καθώς και την αποτελεσματική εποπτεία και τον έλεγχο της λειτουργίας τους .

Όπωςδήποτε λοιπόν οι προαναφερόμενες συνθήκες ευνοούν την ανάπτυξη της οικονομικής εγκληματικότητας και το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος . Επισημαίνεται δε ότι στην Ανατολική Ευρώπη οι δυνατότητες για την αντικοινωνική αυτή πρακτική διευρύνονται , καθώς τείνει να εκσυγχρονιστεί το τραπεζικό σύστημα παρέχοντας υπηρεσίες ηλεκτρονικών μεταφορών κεφαλαίων , ελεύθερης ανταλλαγής νομισμάτων , πιστωτικών επιστολών , τίτλων αξιών στον κομιστή κ.α.

Οι τραυματικές οικονομικές και πολιτικές αλλαγές όμως ναι μεν είχαν την ακούσια , αλλά ενδεχομένως αναπόφευκτη επίπτωση της αύξησης της δυνατότητας για διάπραξη εγκλήματος , ευκαιρίες τις οποίες αξιοποίησαν με θέρμη τα εγκληματικά στοιχεία , αλλά αυτό ωστόσο δεν σημαίνει ότι η πρόκληση προς την κοινωνία και προς τα εγχώρια συστήματα ποινικής δικαιοσύνης σε ολόκληρη αυτή την αχανή γεωγραφική περιοχή , είναι ίδια . Απεναντίας , υπάρχουν σημαντικές διαφορές από την μια χώρα στην άλλη . Οι χώρες στις οποίες η μεταβατική περίοδος για την στροφή προς την οικονομία της ελεύθερης αγοράς διάρκεσε περισσότερο , όπως η Ουγγαρία , η Πολωνία και η Σλοβενία προφανώς αντιμετώπισαν σημαντικά λιγότερα προσαρμογής ενώ άλλες χώρες , όπως η Αλβανία , η Ρουμανία και η Ρωσική ομοσπονδία αντιμετωπίζουν ακόμη και σήμερα σημαντικά προβλήματα .

Σε απέραντο ναρκω-πέδιο έχουν μετατραπεί τα Βαλκάνια σύμφωνα με την έκθεση του Στείτ Ντιπάρτεντ (Μάρτιος 2000). Πρακτικά , όλες οι χώρες της χερσονήσου αποτελούν τμήματα του <<Βαλκανικού δρόμου >> της ηρωίνης , μέσω του οποίου μεταφέρεται στην Δυτική Ευρώπη το μεγαλύτερο τμήμα της ηρωίνης από την Ασία .

4.8 Η ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ .

Σε ότι αφορά τη Ρωσία και τις άλλες χώρες << της Κοινοπολιτείας των Ανεξάρτητων Κρατών >> τονίζεται από παντού η απειλή που προέρχεται από το οργανωμένο έγκλημα , που ενώ στο προηγούμενο καθεστώς ήταν πολύ περιορισμένο , με τη σημερινή οργανωμένη μορφή του αναδύεται πανίσχυρο . Επισημαίνεται κυρίως η άλωση του τραπεζικού συστήματος , οι διασυνδέσεις των Ρώσων μαφιόζων με τη δυτικό –ευρωπαϊκή αγορά ναρκωτικών και την απόκτηση εμπειριών στο ξέπλυμα , η εύκολη πρόσβαση στους τόπους παραγωγής ηρωίνης και χασίς της Ασίας , η δημιουργία σχέσεων με την Ιταλική Μαφία και με τα οργανωμένα δίκτυα σε ολόκληρο τον κόσμο , η χαώδης οικονομική κατάσταση , η πολιτική αστάθεια και άλλοι λόγοι που ενδυναμώνουν τις εγκληματικές οργανώσεις στη μεγάλη αυτή χώρα και αφήνουν την πόρτα ανοικτή για τη διακίνηση ναρκωτικών , το λαθρεμπόριο όπλων , τη διάπραξη πολλών άλλων εγκληματικών πράξεων και για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος που προέρχεται η παράγεται από αυτές τις δραστηριότητες .

Οι διακινητές ναρκωτικών και όλα τα οργανωμένα δίκτυα που κινούνται στην παρανομία αντιλήφθηκαν αμέσως ότι τα μεγαλύτερα κέρδη μπορούν να επιτευχθούν χωρίς κανένα κίνδυνο από την εκμετάλλευση των χρυσών ευκαιριών που παρέχουν αφειδώς οι ανύπαρκτες έως πολύ αδύνατες κυβερνήσεις στις αναδυόμενες οικονομίες . Έτσι εξηγγείται η ταχύτατη διείσδυση και κατάληψη βασικών τομέων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα . Ενδεικτικά και μόνο αναφέρεται ότι επίσημη έκθεση της Ρωσικής Κυβερνήσεως , υπολογίζει ότι κάτι μεταξύ 70 % με 80 % των ιδιωτικών επιχειρήσεων και τραπεζών στη χώρα αυτή υποχρεώνονται να πληρώνουν για την “προστασία” τους . Επίσης , εκτιμήθηκε ότι το 20 % τουλάχιστον του πληθωρισμού στη Ρωσία οφείλεται στο κόστος που συνεπάγεται αυτή η προστασία καθώς και οι πληρωμές για δώρα και εκβιασμούς , χωρίς να υπολογίζονται οι επιπτώσεις στο κόστος ζωής από την άσκηση πολιτικής μονοπωλιακού καθορισμού των τιμών από τις επιχειρήσεις της Ρωσικής <<Μαφίγια >> (Mafiya) . Η ίδια έκθεση αποκαλύπτει ότι περισσότερες από 40.000 ιδιωτικές επιχειρήσεις και 2.000 κρατικές επιχειρήσεις μόνο στην Ρωσία ελέγχονται από το οργανωμένο έγκλημα . Το μεγαλύτερο μέρος αυτών των επιχειρήσεων αποκτήθηκαν αρχικά με προσόδους που ξεπλύθηκαν στο Ρωσικό και διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα . Πρώτιστος στόχος των Ρώσων μαφιόζων ήταν η απόκτηση και ο έλεγχος τραπεζών . Μετά την κατάρρευση του παλαιού καθεστώτος , στην Ρωσία ήταν φθηνότερο να αγοράσει κάποιος μια τράπεζα παρά ένα πολυτελές αυτοκίνητο . Πράγματι , η αγορά μίας άδειας ίδρυσεως και λειτουργίας τράπεζας стоίχιζε 100.000 δολάρια μέχρι πρότινος .

Έτσι ξεφύτρωσαν ξαφνικά 2.000 τουλάχιστον τράπεζες χωρίς να προηγηθεί ο απαιτούμενος έλεγχος ως προς την ποιότητα και την ικανότητα των ιδρυτών , την προέλευση των κεφαλαίων , την εποπτεία και την φερεγγυότητα όλων των πιστωτικών ιδρυμάτων .

Από διασταυρωμένες πληροφορίες της Interpol , των αρμόδιων αρχών και των διεθνών οργανισμών , οι κυριότερες ομάδες της Ρωσικής <<Μαφίγια >> επωφελούμενες από το συνεχώς υποτιμώμενο ρωσικό νόμισμα και τη δραστήρια μαύρη αγορά συναλλάγματος πωλούν ρούβλια στους διακινητές της Νότιας Αμερικής , έναντι σκληρού νομίσματος σε τιμές μαύρης αγοράς και εν συνεχεία εμφανίζονται ως έμποροι , εισαγωγείς η επενδυτές και αγοράζουν με το συνάλλαγμα αυτό στο εσωτερικό της Κοινοπολιτείας των Ανεξάρτητων Κρατών χρυσό , πετρέλαιο η διαμάντια και έπειτα τα μεταπωλούν στις παγκόσμιες αγορές .

Οι Ρώσοι , Γεωργιανοί , Τσετσένοι και άλλες μαφίες επενδύουν τα έσοδα τους χωρίς ιδιαίτερο κίνδυνο , αφού δεν υπάρχει κάποιο σύστημα παρακολούθησεως των επενδύσεων η των κινήσεων κεφαλαίων . Οι ευκαιρίες για ξέπλυμα που αποτελούν κίνητρο για του ξένους , είναι καλύτερο για τους ντόπιους εγκληματίες , οι οποίοι συνεργάζονται με τους Ιταλούς και Κολομβιανούς μαφιόζους , καθώς και με άλλους φορείς του διεθνούς οικονομικού εγκλήματος .

Ο Υπουργός Εσωτερικών της Ρωσίας παραδέχθηκε ότι πάνω από 3.000 μαφιόζικες οργανώσεις εξειδικεύονται στο ξέπλυμα βρώμικου χρήματος που συγκεντρώνουν από το οικονομικό έγκλημα υπό την “ευρεία” του έννοια .

4.9 << ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ >>.

Ενώ το οργανωμένο έγκλημα αποτελεί μια ιδιαίτερη σοβαρή απειλή στη Ρωσία και σε ένα πλήθος δημοκρατιών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης , το φαινόμενο είναι πιο πολύ διαδεδομένο . Συγκεκριμένα και όπως τονίζεται και στην έκθεση του Στείτ Ντιπάρτμεντ , τα σκληρά ναρκωτικά που παράγονται και προέρχονται από την Νότια –Ανατολική Ρωσία , τη Μέση Ανατολή και τη Τουρκία καταλήγουν στα μεγάλα καταναλωτικά κέντρα της Ευρώπης .

Κατά κανόνα , στη διακίνηση ναρκωτικών στα Βαλκάνια καθώς και στον ευρωπαϊκό χώρο , πρωταγωνιστούν οι Τούρκοι . Υπάρχουν δε πολλές διαπιστωμένες περιπτώσεις διαφθοράς στην αστυνομία και στο δικαστικό σώμα της Τουρκίας . Η πόλη λόγω των αλλαγών στα σύνορα της Πρώην Σοβιετικής Ένωσης με την Τουρκία έχει καταστεί πόλος έλξης για τις ‘παράδοσιακές’ οικογένειες εμπόρων ναρκωτικών Τούρκοι , Ιρανοί και Πακιστανοί έμποροι ναρκωτικών και όπλων συνεργάζονται πολύ στενά . Οι Τούρκοι εξάλλου, ελέγχουν πλήρως και το “δουλεμπόριο” των λαθρομεταναστών . Επειδή η Τουρκία έχει <<μεγάλη μαύρη οικονομία >, οι Τούρκοι μαφιόζοι έχουν περισσότερες δυνατότητες να χρησιμοποιούν στη χώρα τους διάφορα <<πλυντήρια βρώμικου χρήματος >>. Εξαίρεση δεν θα μπορούσε δυστυχώς να αποτελέσει και το τουρκοκρατούμενο μέρος της Κύπρου .

Η δε περιοχή Αλβανίας –Κοσόβου –Σκοπίων χαρακτηρίζεται ως το <<τρίγωνο του θανάτου >>. Η διακίνηση ναρκωτικών μέσω των Σκοπίων αυξήθηκε δραστικά πέρυσι , γεγονός που οφείλεται στο ότι η Γιουγκοσλαβία έκλεισε λόγω των νατοϊκών βομβαρδισμών . Τα κυκλώματα επέλεξαν τα Σκόπια , ως βασικό πέρασμα τους , εγκαταλείποντας έτσι τον <<παραδοσιακό δρόμο >> Σόφια , Ντιμιτρόφγκραντ , Βελιγράδι , Δυτική Ευρώπη . Αποτέλεσμα του οποίου ήταν να αυξηθεί και η δράση του αλβανικού υπόκοσμου εντός των Σκοπίων . Γεγονός που αναφέρουν και οι συντάκτες της έκθεσης , παραθέτοντας δε άκρως διαφωτιστικά στοιχεία για τη δράση του Αλβανικού υπόκοσμου στο Κόσοβο , το οποίο χαρακτηρίζουν ως <<μικρή Κολομβία >>της Ευρώπης .

Επίσης στις αναφορές τους επισημαίνουν τον εντοπισμό κινδύνων μεγάλης κλίμακας από την αυξανόμενη δραστηριοποίηση κοσοβαρικών κυκλωμάτων εμπόρων ναρκωτικών , σημειώνοντας παράλληλα με έμφαση το γεγονός ότι αυτό αποτελεί τον <<νεοεμφανιζόμενο παράγοντα στο εμπόριο ναρκωτικών στην Ευρώπη >>.

Στη έκθεση αναφέρεται δε η περίπτωση της Ελβετίας , όπου σύμφωνα με τις διωκτικές αρχές της χώρας Γιουγκοσλάβοι (κυρίως Αλβανοί του Κοσόβου) , Τούρκοι , Λιβανέζοι , Αφρικανοί , Λατινοαμερικάνοι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διακίνηση ναρκωτικών .

Επιπρόσθετα στην Δανία έκαναν πέρυσι την εμφάνιση τους οι Κοσοβάροι Αλβανοί , ενώ στη Σουηδία η πακιστανική μαύρη ηρωίνη μεταφέρεται από Αλβανούς του Κοσόβου και της FYROM, είτε μέσω Σλοβακίας και Τσεχίας , είτε μέσω Γερμανίας και Δανίας .

Στην Τσεχία ακόμα –που αποτελεί και ένα από τα περάσματα του <<Βαλκανικού δρόμου >>, αλλά και η βάση των Νιγηριανών εμπόρων που προωθούν μαριχουάνα στην Βόρεια Ευρώπη – σημειώνουν οι συντάκτες της έκθεσης , ότι <<οι αξιωματούχοι των διωκτικών αρχών διαπίστωσαν πέρυσι , ότι μετά το προσφυγικό κύμα από το Κόσοβο , αυξημένος αριθμός Κοσοβάρων Αλβανών άρχισε να λαμβάνει μέρος στην διακίνηση ναρκωτικών μέσω της χώρας >>.

Πρέπει δε να σημειωθεί πώς ήδη πριν τους βομβαρδισμούς στη Γιουγκοσλαβία , το ονομαζόμενο <<καρτέλ της Ζυρίχης >> , ένα αμιγώς Αλβανικό-Κοσοβαρικό κύκλωμα λαθρεμπόρων ήλεγχε τη διακίνηση ναρκωτικών σε αρκετές χώρες της Ευρώπης . Μάλιστα , είναι γνωστό ότι οι <<εγκέφαλοι >> του , επανειλημμένως χρηματοδοτούσαν το ονομαζόμενο Απελευθερωτικό Στρατό του Κοσόβου , -UCK- με μεγάλα χρηματικά ποσά που προέρχονταν , βεβαίως , από εμπόριο ναρκωτικών .

Για τη περίπτωση της Βουλγαρίας είχε αναφερθεί σε παλαιότερη έκθεση του Υπουργείου Εξωτερικών των Η.Π.Α.(1996) , ότι δεν αποτελούσε κέντρο ξεπλύματος χρημάτων από τα ναρκωτικά.. Υπήρχε όμως διάχυτος φόβος ότι θα μπορούσε να προσελκύσει γρήγορα τέτοιου είδους κεφάλαια λόγω της ανεπάρκειας της τραπεζικής της νομοθεσίας , αλλά και επειδή αποτελούσε σημαντικό μέρος της <<Βαλκανικής Οδού >> (<<Balkan Route >>) μεταφοράς της ηρωίνης .

Φόβο που επιβεβαιώνει πλέον η έκθεση του Στείτ Ντιπάρτμεντ (Μάρτιος 2000) , όπου η Βουλγαρία αναφέρεται ως ο πιο σημαντικός ενδιάμεσος σταθμός και περιοχή διελεύσεως ναρκωτικών μεταξύ Τουρκίας και Ρουμανίας , καθώς και Τουρκίας και Σκοπίων . Ουσιαστικά στις χώρες αυτές "οργιάζει" κυριολεκτικά το λαθρεμπόριο ηρωίνης και είναι γεγονός ότι λόγω του εμπάργκο της Σερβίας με τον ΟΗΕ , η Βουλγαρία μεταβλήθηκε σε κύριο διαμετακομιστικό κέντρο ναρκωτικών στα Βαλκάνια . Συγκεκριμένα η ηρωίνη φθάνει μέσω Τουρκίας , από εκεί ο πιο συνηθισμένος δρόμος για την Ευρώπη , είναι η << Βόρεια οδός >> δηλαδή από τη Ρουμανία . Σε αρκετές περιπτώσεις ακολουθείται και η διαδρομή μέσω Σκοπίων η' Σερβίας . Σε παράνομα δε εργαστήρια της χώρας παράγονται αμφεταμίνες , καθώς και χημικές ουσίες που χρησιμοποιούνται για την παρασκευή ηρωίνης , οι οποίες μεταφέρονται από την Βουλγαρία στην Τουρκία . Θα πρέπει δε να επισημάνουμε ότι πολλές από τις τράπεζες της χώρας , χρησιμοποιήθηκαν για το ξέπλυμα χρήματος από πρώην σοσιαλιστικές χώρες , κυρίως από την Ρωσία , την Τουρκία και τις χώρες της Μέσης Ανατολής .

Στη δε περίπτωση της Ρουμανίας τα ναρκωτικά μεταφέρονται στη χώρα τόσο οδικώς , όσο και από τα λιμάνια και τα αεροδρόμια της . Μέσω αυτής , προωθούνται σε ανατολικές χώρες και χημικές ουσίες για την παρασκευή ηρωίνης . Τα δε έσοδα από εμπόριο ναρκωτικών , όπλων , κάθε λογής προϊόντων , από απάτες , ληστείες και πορνεία , ξεπλένονται σε τράπεζες , σε καζίνο και επιχειρήσεις , όπως αναφέρουν οι αρμόδιες Αμερικανικές υπηρεσίες στη έκθεση τους .

Τέλος ανάμεσα στις χώρες που συνθέτουν τον << Βαλκανικό δρόμο >> των ναρκωτικών συγκαταλέγονται η Ουγγαρία , η Ουκρανία καθώς και η Πολωνία .Στη δε περίπτωση της Ουγγαρίας οι έμποροι ναρκωτικών , μετά τους βομβαρδισμούς στη Γιουγκοσλαβία την επέλεξαν για να μεταφέρουν τον << λευκό θάνατο >>στην Ευρώπη . Το εμπόριο ναρκωτικών στην εν λόγω χώρα ελέγχουν κυκλώματα Αλβανών , Τούρκων και Νιγηριανών .Η δε χώρα χρησιμοποιείται για το ξέπλυμα χρήματος , ιδιαίτερας από την Ρωσική Μαφία .

Η δε Ουκρανία παίζει σημαντικό ρόλο στη μεταφορά ναρκωτικών προς την Μολδαβία και την Ουγγαρία με τελικό προορισμό την Δυτική Ευρώπη .

Τέλος , στην Πολωνία φθάνουν μεγάλες ποσότητες ηρωίνης που προέρχονται από το Αφγανιστάν , το Πακιστάν και την Τουρκία . Το LSD μεταφέρεται από την Ολλανδία , τη Γερμανία και το Βέλγιο , η δε μαριχουάνα από το Μarόκο , το Πακιστάν και πρόσφατα από την Νιγηρία .

4.10 ΞΕΠΛΥΜΑ ΒΡΩΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΣΤΙΣ Η.Π.Α.

“Όπως έχει ήδη αναφερθεί σε προηγούμενο κεφάλαιο η 1^η εκδήλωση του φαινομένου του ‘ ξεπλύματος βρώμικου χρήματος ’ διαδραματίστηκε στις Η.Π.Α. . Εκεί πρωτοεμφανίστηκαν οι πρώτοι <<καθαριστές η’ ξεπλυντές του χρήματος που συγκέντρωναν οι λαθρέμποροι ναρκωτικών .

Το ξέπλυμα χρημάτων κυρίως από την διακίνηση ναρκωτικών , αλλά και από άλλες παράνομες δραστηριότητες υπήρχε αρκετές δεκαετίες πριν θεσπιστούν τα πρώτα νομοθετικά μέτρα από το Κογκρέσο , όπως η ψήφιση του << νόμου περί τραπεζικού απορρήτου >>το 1970 .

4.11 Η ΚΗΡΥΞΗ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ .

Κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα των εξελίξεων στις Η.Π.Α. , υπήρξε η αντίδραση της αμερικανικής κοινωνίας από την έξαρση της χρήσεως των ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών , γεγονός που οδήγησε τις Ομοσπονδιακές κυβερνήσεις Reagan , Bush και Clinton να μελετήσουν σοβαρά το όλο πρόβλημα και να κηρύξουν τον πόλεμο κατά των ναρκωτικών (<<War on Drugs >>), το δε Κογκρέσο να λάβει αυστηρότερα θεσμικά μέτρα . Το σημαντικότερο θεσμικό μέτρο υπήρξε η ψήφιση του << Νόμου για το Έλεγχο του Ξεπλύματος Χρημάτων >> (Money Laundering Control Act) το 1986 , με τον οποίο :

α) μαζί με τα ποινικά αδικήματα του ξεπλύματος χρημάτων , δημιουργήθηκε το ποινικό αδίκημα της αποφυγής της υποχρέωσης του νόμου για την υποβολή αναφοράς με την γνωστή μέθοδο του << σπασίματος >> του ποσού μίας συναλλαγής που υπερβαίνει το όριο (<< structuring of transactions >>).

β) διπλασιάστηκαν οι ποινές και τα πρόστιμα .

γ) προβλέφθηκε η απαλλαγή των τραπεζών από κάθε ευθύνη για την παροχή πληροφοριών στις αρμόδιες ομοσπονδιακές αρχές .

Έκτοτε η αμερικανική νομοθεσία για το ξέπλυμα χρημάτων (<< money laundering >>) συμπληρώνεται και χρησιμοποιείται προς το αυστηρότερο σχεδόν κάθε δύο χρόνια .

Παρά το γεγονός ότι οι στατιστικές έδειξαν ότι το 1985 υπήρχαν 23 εκατομμύρια χρήστες ναρκωτικών στις Η.Π.Α. και ενώ είχαν ήδη προηγηθεί τέσσερα χρόνια << πολέμου κατά των ναρκωτικών >> στη διοίκηση του προέδρου Ronald Reagan και είχα εφαρμοστεί το ειδικό πρόγραμμα << Just Say No >>της συζύγου του Nancy , η προσπάθεια αυτή άρχισε να αποδίδει ενθαρρυντικά αποτελέσματα , γι’ αυτό << ο πόλεμος κατά των ναρκωτικών >> συνεχίστηκε και από τις μεταγενέστερες κυβερνήσεις των Η.Π.Α.

Το Μιάμι υπήρξε η πόλη που δοκίμασε πρώτη τις συνέπειες της κατακόρυφης αύξησης της εγκληματικότητας που προκλήθηκε από την διακίνηση των ναρκωτικών . Πράγματι κατά το 1981 το Μιάμι ήταν η κεντρική αγορά των Η.Π.Α. , όπου οι Κολομβιανοί ντίλερς της κοκαΐνης και της μαριχουάνας πωλούσαν τα ναρκωτικά αυτά σε μεγάλες ποσότητες .

Οι Κολομβιανοί επικράτησαν στο πόλεμο των συμμοριών τους με τους Κουβανούς και άρχισαν να αγοράζουν πολυτελείς βίλες , γιγώτ , αεροπλάνα και ακριβά αυτοκίνητα σε τέτοια έκταση ώστε το Μiami έμοιαζε με ένα τόπο απίστευτης χλιδής και πλούτου χωρίς αυτό να οφείλεται σε κάποια νόμιμη παραγωγική ή εμπορική δραστηριότητα . Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση δεχόταν πολιτική πίεση από ομάδες πιέσεων και την κοινή γνώμη και ο τότε αντιπρόεδρος George Bush ανέλαβε να εφαρμόσει ένα πρόγραμμα καταστολής . Έτσι οργανώθηκε μια μεγάλη <<Ομάδα Κρούσεως >>ειδικά για τη Νότια Φλόριδα (<< South Florida Task Force >>), που είχε εντυπωσιακά αποτελέσματα .

Γενικά ο πόλεμος κατά των ναρκωτικών σημείωσε αρκετές επιτυχίες , αν κρίνει κάποιος από τις υπάρχουσες στατιστικές . Πρώτα απ' όλα εξακριβώθηκαν πολλά δίκτυα του οργανωμένου εγκλήματος σε υποθέσεις που συντάραξαν τα δεδομένα της Αμερικανικής κοινωνίας (Pizza Connection Polar Cap, Operation Currency Chase). Μέχρι το 1987 είχαν διεκπεραιωθεί 1.901 έρευνες των δικωτικών αρχών και καταδικάστηκαν από το δικαστήριο των Η.Π.Α. 8.400 άτομα . Πρόσθετα με το ειδικό πρόγραμμα << Just Say No >> στάλθηκε από τον Λευκό Οίκο το μήνυμα ότι τα ναρκωτικά καταστρέφουν τους ανθρώπους διανοητικά , φυσικά , συναισθηματικά και πνευματικά . Η στατιστική έρευνα έδειξε ότι οι χρήστες άρχισαν να μειώνονται , αφού ο συνολικός αριθμός έπεσε από 23 εκατομμύρια το 1985 σε 14,5 εκατομμύρια το 1988 και σε 12, 9 εκατομμύρια το 1990 .

Η στρατηγική του προγράμματος << War on Drugs >> στοχεύει αφενός στην πρόληψη που οδηγεί στη μείωση της εξαρτήσεως από τα ναρκωτικά και αφετέρου στη μείωση της παραγωγής και της προσφοράς τους στις χώρες παραγωγής και διαμετακομίσεως της κοκαΐνης (Κολομβία , Περού, Βολιβία , Μεξικό , Βενεζουέλα , Εκουαντόρ κ.α.) , ενώ δημιουργήθηκε και διεθνής στρατηγική για τις χώρες παραγωγής και διαμετακομίσεως του οπίου , της ηρωΐνης και του χασΐς ή' της ινδικής κάνναβης (κυρίως οι χώρες του << Χρυσού Τριγώνου >> , δηλαδή της Μπούρμα -Μιαμάρ-, της Ταϊλάνδης και του Λάος και της << Χρυσής Ημισελήνου >> , δηλαδή του Πακιστάν , του Αφγανιστάν και του Ιράν , καθώς και του Μαρόκου) .

Η χρηματοδότηση του πολέμου κατά των ναρκωτικών στις Η.Π.Α. απαιτεί πάνω από 10 δισεκατομμύρια δολάρια το χρόνο . Ο αριθμός των χρηστών τείνει να μειωθεί , ενώ οι δικωτικές αρχές έχουν να δείξουν εντυπωσιακές στατιστικές σε ότι αφορά τις κατασχέσεις ναρκωτικών και ναρκοδολλαρίων , δημεύσεις περιουσιακών στοιχείων , καταδίκης χιλιάδων ατόμων για ξέπλυμα βρώμικου χρήματος και λαθρεμπορίου κ.ο.κ . Πρόσθετα έχουν καταφερθεί πολλά κτυπήματα στα καρτέλ της κοκαΐνης και τέθηκαν εκτός δραστηριότητας αρκετοί ' βαρώνοι ' , όπως ο Carlos Lehder, ο Pablo Escobar , ο Gonzalo Rodriguez Gacha κ.α.

Πρέπει όμως να ομολογηθεί , ότι η κατάσταση στις φτωχογειτονιές των μεγάλων αστικών κέντρων της Αμερικής δεν έχει αλλάξει και η διακίνηση των ναρκωτικών στη μεγάλη αυτή χώρα εξακολουθεί πάντοτε να είναι μεγάλη . Οι κατασχέσεις πολλών τόνων κοκαΐνης και ηρωΐνης δείχνει απλά ότι η ζήτηση των ναρκωτικών και το ξέπλυμα χρημάτων δίνουν την δυνατότητα στο οργανωμένο έγκλημα να συνεχίζει το έργο του και να απειλεί την κοινωνία , όχι μόνο στις Η.Π.Α. αλλά και στην Ευρώπη και σε ολόκληρο τον κόσμο .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΞΕΠΛΥΜΑ ΒΡΩΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τα τελευταία χρόνια το πρόβλημα του ξεπλύματος "μαύρου" χρήματος έχει αρχίσει να αποκτά και στην Ελλάδα ανησυχητικές διαστάσεις.

Ένας από τους παράγοντες που ευνόησαν αυτή την εξέλιξη, είναι η γεωγραφική θέση της χώρας μας, όπου συμβάλει στη διαμετακόμιση μεγάλων ποσοτήτων ναρκωτικών μέσω της γνωστής εδώ και αρκετά χρόνια "Βαλκανικής Οδού". Δύο από τους δρόμους από όπου περνούν τα ναρκωτικά στη χώρα μας είναι: από Τουρκία προς Ελλάδα και Αλβανία και κατόπιν στην Ιταλία. Ο συνηθέστερος δε τρόπος μεταφοράς τους είναι με φορτηγά TIR και με τις γραμμές του φέρρου-μπόουτ προς την Ιταλία, ενώ οι Νιγηριανοί έμποροι ναρκωτικών "περνούν" την ηρωίνη και κοκαΐνη από το αεροδρόμιο του Ελληνικού, καθώς και από τα νησιά του Αιγαίου.

Τα ποσά που ξεπλένονται κάθε χρόνο στην χώρα μας είναι τόσο μεγάλα, που σύμφωνα με τις Ελληνικές Τελωνειακές Υπηρεσίες, όπως τονίζει το Στείτ Ντιπάρτιμεντ στην έκθεση του (Μάρτιος 2000), η Ελλάδα κατατάσσεται στην τρίτη θέση των Ευρωπαϊκών χωρών όπου ξεπλένεται το περισσότερο βρώμικο χρήμα. Υπολογίζεται δε ότι το 60% των "μαύρων" χρημάτων, δηλαδή ποσό της τάξεως περίπου των 8 τρισεκατομμυρίων δραχμών, προέρχονται από το μεγαλεμπόριο ναρκωτικών. Γεγονός που αιτιολογεί την υπέρμετρη αύξηση της χρήσης ναρκωτικών όπως η ηρωίνη, η κοκαΐνη, το χασίς καθώς και η χρήση ψυχοτρόπων ουσιών, όπως το LSD, η έκσταση, οι αμφεταμίνες και τα βαρβιτουρικά. Υπολογίζεται ότι στην Ελλάδα οι χρήστες ναρκωτικών και κυρίως ηρωίνης ανέρχονται σε 70 έως 80 χιλιάδες άτομα.

Οι συντάκτες της έκθεσης ειδικότερα σημειώνουν ότι τα βρώμικα χρήματα προκειμένου να ξεπλυθούν << επενδύονται >> σε ομόλογα του ελληνικού δημοσίου, την κτηματαγορά, στο εμπόριο, σε μετοχές, σε επιχειρήσεις, καθώς επίσης και στα καζίνα τα οποία χαρακτηρίζουν ως χώρους "ελκυστικούς" για το ξέπλυμα αυτών των χρημάτων.

Επιπρόσθετα τα οικονομικά προβλήματα που δημιουργήθηκαν στη γείτονα Αλβανία το καλοκαίρι του '97, λόγω της απάτης με τις πυραμιδικές καταθέσεις, οδήγησαν πολλούς από τους πρωτεργάτες της απάτης, αλλά και απλούς πολίτες που ήθελαν να περισώσουν τις αποταμιεύσεις τους να καταφύγουν στις Ελληνικές τράπεζες. Δεν είναι λοιπόν τυχαίο το έντονο ενδιαφέρον της αλβανικής μαφίας να διαφυλάξει και να ξεπλύνει τα παράνομα κέρδη της από το εμπόριο όπλων, λευκής σάρκας κ.λ.π. σε ασφαλείς περιοχές, όπως η Ελλάδα. Με χρησιμοποίηση για το σκοπό αυτό των εδώ Αλβανών λαθρομεταναστών.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το άρθρο της εφημερίδας "ΤΟ ΒΗΜΑ" στις 3 Δεκεμβρίου του 1999, όπου αναφέρεται περίπτωση κατά την οποία πρόσωπο από την γειτονική χώρα κατέθεσε σε τράπεζα των Ιωαννίνων το υπέρογκο ποσό των 5,5 δισεκατομμυρίων δραχμών. Ποσό το οποίο προσκομίστηκε σε βαλίτσες και χρησιμοποιήθηκε εν συνεχεία για αγορές ακινήτων και διάφορες άλλες συναλλαγές στην χώρα μας. Η περίπτωση των Ιωαννίνων βρίσκεται ήδη στην δικαιοσύνη, ύστερα από έρευνα των αστυνομικών αρχών, οι οποίες θεώρησαν ύποπτη την δραστηριότητα του αλβανού καταθέτη και "ζήτησαν στοιχεία από την τράπεζα, η οποία και ανταποκρίθηκε. Αξιοσημείωτο πάντως είναι το γεγονός, ότι η έρευνα πραγματοποιήθηκε οκτώ μήνες μετά την κατάθεση των χρημάτων.

Άκρως ενδιαφέρουσα, είναι και η αναφορά που κάνουν οι Αμερικανοί σε έκθεση του Ελληνικού Υπουργείου Δημοσίας Τάξης, σύμφωνα με την οποία υπάρχει << άμεση εμπλοκή του Ρωσικού οργανωμένου εγκλήματος στο ξέπλυμα βρώμικου χρήματος στην Ελλάδα >>. Ειδικότερα δε παρατηρείται ότι "περισσότερες από σαράντα εταιρείες ρωσικών συμφερόντων είναι αναμειγμένες σε ύποπτες συνδιαλλαγές".

Χαρακτηριστική περίπτωση αποτελεί, η ανεύρεση σε τράπεζα της Αλεξανδρούπολης λογαριασμού με ποσό 4 δισεκατομμυρίων δραχμών του ρώσου αρχιμαφιόζου Βλαντιμίρ Τανταρένκοφ. Σύμφωνα με τα στοιχεία που συγκέντρωσαν οι ελληνικές αρχές, ο Τανταρένκοφ έφερε τα χρήματα στην ελληνική τράπεζα ύστερα από διαρκείς μετακινήσεις σε τράπεζες της Ελβετίας.

5.1 ΕΤΣΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΛΥΝΤΗΡΙΟ .

Καρτέλ κοκαΐνης , Τούρκοι δουλέμποροι , δημιουργοί των αλβανικών πυραμίδων , μέλη της ρωσικής μαφίας , αλλά και Έλληνες κακοποιοί χρησιμοποιούν το Ελληνικό τραπεζικό σύστημα για την πλύση δυσώδους χρήματος από εγκληματικές δραστηριότητες σε όλη την υφήλιο .

Οι τρόποι λειτουργίας του ελληνικού πλυντηρίου είναι πολυάριθμοι . Συνήθης τακτική , είναι η ανακύκλιση του χρήματος σε ελληνικές τράπεζες προτού αυτό διοχετευθεί σε πιστωτικά ιδρύματα του εξωτερικού για τον γύρο της εξάλειψης των ιχνών . Έτσι όπως έχουν διαπιστώσει οι Ελληνικές αρχές , στην Αθήνα δραστηριοποιούνται "ανταποκριτές" ευρωπαϊκών γραφείων –με έδρα κυρίως τις Βρυξέλλες –που αναλαμβάνουν με μπόνους 30 % (.....) να κυκλοφορήσουν το χρήμα σε ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα . Οι "ανταποκριτές" προχωρούν συνεχώς σε αλλαγές νομισμάτων για να εξαλείψουν τα ίχνη του χρήματος . Κάτι που θα είναι πλέον δυσχερές με την καθιέρωση του ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος . Σύμφωνα με τις ίδιες εκτιμήσεις οι "πλύντες" του χρήματος συνεργάζονται με συγκεκριμένα προκαθορισμένα παραρτήματα τραπεζών , που είτε έχουν προσωπικές γνωριμίες με στελέχη τους , είτε γνωρίζουν ότι οι τράπεζες αυτές είναι διατεθειμένες να κάνουν "τα στραβά μάτια" .

Δύο περιπτώσεις που επιβεβαιώνουν τα προαναφερόμενα είναι , η δικαστική έρευνα για τη δραστηριότητα των ελλήνων μελών του "καρτέλ της κοκαΐνης" Κονδυλίου και Χαϊκάλη , που εξαρθρώθηκε στις 31 Μαΐου 1999 , η οποία και κατέδειξε ότι αυτοί χρησιμοποιούσαν τις ναυτιλιακές εταιρείες τους για τη συγκάλυψη των εσόδων από τη μεταφορά και τη διανομή των ναρκωτικών , καθώς και η σύλληψη στις 3 Σεπτεμβρίου 1998 των Τούρκων δουλεμπόρων Χασάν Χασάν , Ιμπραήμ Λοκμάν και Λάκ Σαμάν , οι οποίοι χρησιμοποιούσαν συγκεκριμένο τραπεζικό κατάστημα στην οδό Μενάνδρου στην Αθήνα , για να παραλαμβάνουν τα χρήματα από λαθρομετανάστες και να τα διοχετεύουν σε άλλα ελληνικά και ευρωπαϊκά καταστήματα .

Οι μεγάλες εμπειρίες που έχουν οι Έλληνες στις διεθνείς ναυτιλιακές μεταφορές και στις<<πειρατικές σημαίες η' - ευπρεπέστερα – στις << σημαίες ευκαιρίας >> επιτρέπουν σε Έλληνες πλοιοκτήτες να παίζουν σημαντικό ρόλο και στη διεθνή διακίνηση ναρκωτικών . Έτσι Έλληνες μικροεφοπλιστές έχουν μπει μέτοχοι σε ουκρανικές και άλλες ανατολικοευρωπαϊκές ναυτιλιακές εταιρείες που έχουν πλέον << σημαίες ευκαιρίας >> . Εταιρείες που μπορούν να κάνουν συνεχείς επενδύσεις με αγορές μεταχειρισμένων η' ναυπηγήσεις καινούργιων σκαφών για να δημιουργούνται πολύ σημαντικές αξίες , οι οποίες τελούν υπό τον έλεγχο ουδέποτε ελεγχόμενων ναυτιλιακών εταιρειών , που ανήκουν ουσιαστικά σε καρτέλ κοκαΐνης . Εν συνεχεία τα κεφάλαια από αυτές τις << διεθνείς δραστηριότητες >> πηγαινούν σε λογαριασμούς που βρίσκονται σε << υπεράκτιες >> (offshore) τράπεζες , εγκατεστημένους σε τραπεζικούς παράδεισους .

Οι ελληνικές διωκτικές αρχές έχουν διαπιστώσει επίσης ότι εκτεταμένη πλύση βρώμικος χρήματος πραγματοποιείται στα καζίνο με την αγορά 'μάρκων' , από παίκτες , η οποία εμφανίζεται ως κέρδος από τυχερά παιχνίδια . Για παράδειγμα αγοράζει κάποιος μεγάλες ποσότητες από μάρκες καζίνο και αργότερα τις εξαργγώνει χωρίς να έχει παίξει , παρουσιάζοντας έτσι τα χρήματα αυτά , ως κέρδη από τυχερά παιχνίδια . Καθώς και μέσω του χρηματοπιστωτικού συστήματος και των κεφαλαιαγορών , με την μορφή "επενδύσεων" . Δεδομένου ότι κατά ισχύοντα στην χώρα μας , η αγορά ομολόγων και μετοχών δεν υπόκεινται στο πόθεν έσχες , ούτε ελέγχονται η' φορολογούνται τα κέρδη από τις μετοχές , με αποτέλεσμα ο οιοσδήποτε να μπορεί αργότερα να ισχυρισθεί ότι τα χρήματα που έχει στην κατοχή του , είναι από κέρδη στο χρηματιστήριο .

Έντονες είναι εξάλλου οι φήμες που οργιάζουν το τελευταίο καιρό , οι οποίες έφτασαν μέχρι και στην Ελληνική Βουλή , ότι το Χρηματιστήριο Αθηνών χρησιμοποιήθηκε σε μεγάλο βαθμό για <<ξέπλυμα βρώμικος χρήματος >> που άνηκε σε Ρώσους "νεόπλουτους" , αλλά και άλλους μαφιόζους της Ανατολής . Οι φήμες αυτές "αγγίζουν" ακόμη και Έλληνες επιχειρηματίες , για τους οποίους δύσκολα μπορεί κανείς να εξηγήσει – με βάση τα πινάκια – που βρήκαν τόσα δισεκατομμύρια δραχμές για να παίξουν στο Χρηματιστήριο , όταν δεν τους γνώριζε ούτε η αρμόδια εφορία τους .

Επιπρόσθετα μέσω της εξαγοράς νόμιμων επιχειρήσεων , που χρησιμοποιούνται ως εταιρείες – βιτρίνα , προβαίνουν για παράδειγμα σε αγοραπωλησίες κατοικιών και κτιρίων (των οποίων τα χρήματα που θα εισπραχθούν αργότερα από τη μεταπώληση αυτών των ακινήτων , θα αποτελούν πλέον νόμιμο κεφάλαιο) , ακόμη κέντρα αναψυχής , εστιατόρια κ.λ.π. , που βρίσκονται σε

τουριστικές περιοχές , με πολύ μεγάλη κίνηση τα οποία μπορούν να δικαιολογήσουν τη δημιουργία μεγάλου όγκου συναλλάγματος σε περιόδους τουριστικής αιχμής κ.λ.π. καθώς και νυχτερινά κέντρα πολυτελείας , τα οποία δραστηριοποιούνται νόμιμα , αλλά επιτρέπουν την πραγματοποίηση πολύ μεγάλων κερδών σε σύντομο χρονικό διάστημα , με αποτέλεσμα να ξεπλένεται γρήγορα <<βρώμικο χρήμα >> σημαντικής αξίας . Με βάση τις πληροφορίες που υπάρχουν οι Ρώσοι μαφιόζοι έρχονται πρώτοι σε επενδύσεις ακινήτων σε Ελλάδα και Κύπρο . Έχουν γίνει ιδιοκτήτες επαύλεων και πολυτελών κατοικιών , ενώ είναι έντονη η παρουσία τους σε υπερπολυτελή ξενοδοχειακά συγκροτήματα .

Ακόμη , είτε μέσω της σωματικής μεταφοράς μετρητών (ιδίως ξένων τραπεζογραμματίων) , που στη συνέχεια κατατίθενται σε Ελληνικές τράπεζες ως μικρού ύψους ποσά (π.χ μέχρι ενός εκατομμυρίου) από Έλληνες συνεργούς , ώστε να μην κινούνται υποψίες και αργότερα επαναπροωθούνται με νόμιμες διαδικασίες σε άλλες τραπεζικές αγορές του εξωτερικού , ως νόμιμο χρήμα .

Τέλος οι εκτεταμένες ελληνικές ακτές , ο τεράστιος εμπορικός στόλος στα Ελληνικά χέρια και τα χιλιάδες νησιά και νησίδα του Αιγαίου προσελκύουν του εμπόρου του λευκού θανάτου . Σημεία με ξεχωριστή δραστηριότητα είναι , το Δέλτα του Έβρου , το τριεθνές Ελλάδος – Βουλγαρίας – Τουρκίας , καθώς και η παραμεθόριος Ελληνική ζώνη .

Ουσιαστικά τα Ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα , σύμφωνα με τις αναφορές διεθνών ελεγκτικών οργανισμών , χρησιμοποιούνται για το πρώτο "καθάρισμα " βρώμικου χρήματος που προορίζεται για φορολογικούς παράδεισους και για χώρες που υποδέχονται μετά χαράς ύποπτο χρήμα , όπως η Τουρκία , η Βουλγαρία , το ψευδοκράτος του Ντενκτάς , οι Ολλανδικές Αντίλλες και ο Παναμάς .

5.2 ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΛ.ΑΣ. (ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΩΡΑ ΜΑΣ .

Η Διεύθυνση Δημόσιας Ασφάλειας του Αρχηγείου της ΕΛ.ΑΣ. (Ελληνικής Αστυνομίας) αποκαλύπτει σειρά νέων στοιχείων για το οικονομικό έγκλημα στη χώρα μας , σύμφωνα με τη σχετική αναλυτική έκθεση που συνέταξε (Αύγουστος 2000) .

Στην έκθεση αυτή - ακτινογραφία – του οικονομικού εγκλήματος , αναφέρονται αναλυτικά στατιστικά στοιχεία για κάθε είδους παράβασης , αλλά καταγράφονται και οι μέθοδοι των σύνθετων κυκλωμάτων λαθρεμπορίας , αλλά και ξεπλύματος βρώμικου χρήματος που προέρχεται από εγκληματικές δραστηριότητες .

Όσον αφορά τα έσοδα από εγκληματικές ενέργειες στην έκθεση των ελληνικών αστυνομικών υπηρεσιών αναφέρεται ότι τα έσοδα από την εγκληματική δραστηριότητα διεθνώς , υπολογίζονται σε ετήσια βάση περί τα 500 – 600 εκατομμύρια δολάρια , δηλαδή περίπου 200 τρισεκατομμύρια δραχμές . Εξ' αυτών νομιμοποιούνται τα μισά σχεδόν , με αποτέλεσμα σε ορισμένες χώρες , ολόκληροι οικονομικοί κλάδοι να ευρίσκονται υπό τον έλεγχο τους .

Οι φορείς που πραγματοποιούν έλεγχο για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος στην χώρα μας , είναι η επονομαζόμενη << επιτροπή του άρθρου 7 >> του νόμου 2331/ 95 , στην οποία προΐστανται εισαγγελικός λειτουργός , η Ελληνική Αστυνομία , το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος , αλλά και άλλες υπηρεσίες που σχετίζονται με οικονομικές συναλλαγές και το χρηματοπιστωτικό σύστημα . Η << επιτροπή του άρθρου 7 >> όμως στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι των διωκτικών υπηρεσιών , λειτουργεί ως κεντρικός φορέας που συγκεντρώνει όλες τις περιπτώσεις αποκάθαρσης του βρώμικου χρήματος .

Η ειδική έκθεση της Ελληνικής Αστυνομίας λοιπόν αναφέρει τα εξής στατιστικά στοιχεία ως αφορά την δράση της :

Το 1997 , το πρώτο έτος λειτουργίας της επιτροπής , υποβλήθηκαν σε αυτή 78 αναφορές από τράπεζες , ανταλλακτήρια συναλλάγματος , από το Υπουργείο Οικονομικών , το Σ.Δ.Ο.Ε, (Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος) , αλλά και το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης .

Το 1998 , υποβλήθηκαν συνολικά 224 αναφορές εκ των οποίων 22 εστάλησαν στον αρμόδιο εισαγγελέα .

Τέλος , το 1999 αναφέρθηκαν στην αρμόδια επιτροπή 373 υποθέσεις υπόπτων για ξέπλυμα βρώμικου χρήματος και οι 23 παραπέμφθηκαν στον εισαγγελέα .

Όσον αφορά την τελευταία πενταετία , για την πρόληψη και την καταστολή εγκληματικών δραστηριοτήτων που αφορούν το ξέπλυμα χρήματος , προκύπτει ότι η ΕΛ.ΑΣ. διερεύνησε με κάθε μυστικότητα τέσσερις υποθέσεις για ξέπλυμα χρημάτων από συμμορίες εκβιαστών . Ειδικότερα στην διάρκεια των τελευταίων μηνών , η Ελληνική Αστυνομία διερευνά νέες υποθέσεις αποκάθαρσης εκατοντάδων εκατομμυρίων από πώληση προστασίας .

Τα περισσότερα κρούσματα ξέπλυματος χρήματος που απασχολούν τις αρχές ασφαλείας αφορούν , απάτες —14 περιπτώσεις— και διακίνηση ναρκωτικών με διερευνηθείσες 11 απόπειρες ξέπλυματος χρήματος , στο ελληνικό και διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα .

Η πιο ενδελεχής έρευνα για το πώς λειτουργεί το "πλυντήριο" χρημάτων , πραγματοποιήθηκε από το Σ.Δ.Ο.Ε. και την Ελληνική Αστυνομία μετά την εξάρθρωση — στις 31 Μαΐου 1999 — του ελληνοκομβιανού καρτέλ κοκαΐνης . Συνολικά διερευνήθηκαν από την ΕΛ.ΑΣ. 67 υποθέσεις λειτουργίας "πλυντηρίου" βρώμικου χρήματος .

Στην έκθεση της Διεύθυνσης Δημόσιας Ασφάλειας για το οικονομικό έγκλημα , καταγράφονται επίσης 834 υποθέσεις λαθρεμπορίας καυσίμων , τσιγάρων , ποτών , τροφίμων και άλλων προϊόντων , που έχουν εντοπισθεί από την ΕΛ.ΑΣ.

Εντυπωσιακό , είναι το υψηλό ποσοστό συμμετοχής Ρώσων λαθρεμπόρων σε αυτού του είδους τις δραστηριότητες . Έτσι λοιπόν την τελευταία διετία συνελήφθησαν 341 Έλληνες λαθρέμποροι και ακολουθούν οι συλλήψεις 288 Ρώσων . έπονται οι Ιρακινοί με 82 συλλήψεις , ενώ οι Αλβανοί έχουν συγκριτικά μικρότερο μερίδιο , με 56 άτομα από την γειτονική χώρα να έχουν συλληφθεί για λαθρεμπόριο .

Η έκθεση της ΕΛ.ΑΣ. εμπεριέχει εκτεταμένη αναφορά στο λαθρεμπόριο τσιγάρων , όπου διαπιστώνεται η εμπλοκή Ιταλών μαφιόζων στη διακίνηση τσιγάρων στη Νότια Ιταλία , στη Δυτική Ελλάδα , στην Αλβανία και στο Μαυροβούνιο .

Επισημαίνεται δε ιδιαίτερα , η συμμετοχή υπηκόων της πρώην ΕΣΣΔ στη διακίνηση και στη διάθεση λαθραίων τσιγάρων στη χώρα μας . Τσιγάρα τα οποία αποθηκεύονται σε ειδικούς αποχετευτικούς χώρους . Τα περισσότερα λαθραία τσιγάρα μεταφορτώνονται σε φορτηγά οχήματα διεθνών μεταφορών και με χρήση ψευδών —πλαστών παραστατικών εγγράφων , επαναπροωθούνται από την χώρα μας στην Ιταλία και στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης .

Είναι ενδεικτικό , ότι το 1999 κατασχέθηκαν 3.197.889 λαθραία τσιγάρα , έναντι 2.804.451 το 1998 . Σημειώθηκε δηλαδή αύξηση της τάξης περίπου του 20 % .

Όσον αφορά το λαθρεμπόριο καυσίμων , επισημαίνεται η έκταση που έχουν λάβει οι εικονικοί ανεφοδιασμοί ποντοπόρων η' αλιευτικών πλοίων με πετρέλαιο , που μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για την κίνηση των αυτοκινήτων . Στην πραγματικότητα πρόκειται για "πλοία φαντάσματα" που δεν έρχονται ποτέ στην Ελλάδα , το δε αφορολόγητο πετρέλαιο που δεν προμηθεύονται διατίθεται από τους "προμηθευτές" τους , με μειωμένη τιμή ως και 70 % , σε διάφορα συνεργαζόμενα πρατήρια υγρών καυσίμων .

Τέλος , στη έκθεση του Αρχηγείου της ΕΛ.ΑΣ. για το οικονομικό έγκλημα στη χώρα μας υπάρχει ειδικό κεφάλαιο αφιερωμένο στη κλοπή της πνευματικής ιδιοκτησίας , με εξειδίκευση στην πειρατεία λογισμικού . Η παράνομη αντιγραφή και εμπορία προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών , υπό μορφή διάθεσης ψηφιακών δίσκων - << μαϊμού >> , αποτελεί μια σύγχρονη μορφή εγκληματικότητας , η οποία όμως δεν αποφέρει σημαντικά κέρδη και μάλιστα κέρδη αποκτηθείσα με παράνομο τρόπο , δηλαδή έχουμε και εδώ να κάνουμε με "μαύρο" χρήμα .

5.3 Η ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ .

Η Κύπρος έχει χαρακτηριστεί ως " φορολογικός παράδεισος " και συγκαταλέγεται στη "γκρίζα λίστα " των << υπό παρακολούθηση χώρων >> , που δόθηκε στη δημοσιότητα από την ομάδα Διεθνώς Χρηματιστικής Δράσης (GAFI) – ομάδα που δημιουργήθηκε το 1989 και στην οποία μετέχουν 26 χώρες –μέλη του Ο.Ο.Σ.Α. : Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης -- στις 22 Ιουνίου 2000 .

Η διακίνηση ναρκωτικών μέσω Κύπρου όμως , φαίνεται πως έχει μειωθεί . Αιτία είναι το γεγονός ότι τα περισσότερα πλοία που αποπλέουν από το Λίβανο , τώρα δεν σταθμεύουν και δεν μεταφορτώνουν σε κυπριακά λιμάνια , αλλά πλέον απευθείας σε χώρες της Ευρώπης . Ωστόσο εξακολουθεί να αποτελεί ένα σημαντικό σταθμό στο δρόμο των ναρκωτικών προς την Δύση .

Κατά την άποψη των αξιωματικών των Κυπριακών Διοικητικών Αρχών , το τελευταίο χρόνο η νήσος έπαψε να είναι το σταυροδρόμι των εμπορών και πλέον χρησιμοποιείται ως βάση για τις "εξορμήσεις " των ντίλερ προς άλλες χώρες . Παραμένει όμως ευάλωτη στο ξέπλυμα βρώμικου χρήματος , το οποίο ως επί το πλείστον προέρχεται από ναρκωτικά , απάτες , ληστείες κ.λ. π. Μεγάλο πρόβλημα υπάρχει στα κατεχόμενα , όπου παρατηρείται έντονα το φαινόμενο του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος . Εκεί σημειώνονται μαζικές μεταφορές χρηματικών ποσών από την Τουρκία .

5.4 ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΠΑΡΑΛΕΙΨΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ .

Η εγκληματικότητα στην Ελλάδα ανεβαίνει με ταχύτατους ρυθμούς . Αναπτύσσεται σαφώς γρηγορότερα από την οικονομία και αντιπροσωπεύει αρκετά δισεκατομμύρια δραχμές . Παράλληλα ελέγχει μεγάλο μέρος της παραοικονομίας , γεγονός εξόχως ανησυχητικό . Λόγου χάρη η οικογένεια Γρηγοράκου , που τα ηγετικά της μέλη δολοφονήθηκαν σχετικά πρόσφατα (Αύγουστος 2000) , από τη νυχτερινή δραστηριότητα τους (προστασία μπαρ , εμπόριο ναρκωτικών , τυχερά παιχνίδια κ.λ.π.) είχε αποκομίσει αρκετές εκατοντάδες εκατομμυρίων δραχμών , τα οποία και είχε επενδύσει σε εμπορικά κέντρα και άλλες νομιμοφανείς δραστηριότητες .

Μία πρώτη λοιπόν διαπίστωση που προκύπτει από την ελληνική πραγματικότητα , είναι αυτή της σχετικά εύκολης διασύνδεσης του οικονομικού εγκλήματος με την επίσημη οικονομία και αυτό υπό τα όμματα της πολιτείας . Μία δεύτερη καίρια διαπίστωση , είναι αυτή της έντονης παρουσίας στην Ελλάδα έμπειρων μισθοφόρων – δολοφόνων από την Ανατολική Ευρώπη , τα Βαλκάνια και την πρώην Σοβιετική Ένωση . Όπως αναγνωρίζουν ειδικοί σύμβουλοι του υπουργείου Δημόσιας Τάξης , οι αντίπαλες συμμορίες του κόσμου της νύχτας χρησιμοποιούν κατά κόρον μισθοφόρους – δολοφόνους και εικάζεται ότι ορισμένοι από αυτούς προέρχονται από τους ειδικούς “κομάντος” του δολοφονηθέντος Σέρβου αρχιμαφιόζου Αρκάν .

Η διάπραξη όλων ανεξαιρέτως των αδικημάτων του ποινικού κώδικα φαίνεται ότι επιφέρει , βάσει ενός << άγραφου νόμου >> την ειδική μεταχείριση και την ...πλήρη ατιμωρησία του κατ’ επανάληψη δράστη . Χαρακτηριστικό παράδειγμα η εκπληκτική ιστορία του 37 χρόνου “νονού” Ιωάννη Σωτηρόπουλου , ο οποίος δολοφονήθηκε το Νοέμβριο του 1999 .

Στο άρθρο που δημοσιεύτηκε στο κυριακάτικο “ΒΗΜΑ” στις 21 Νοεμβρίου 1999 με τίτλο <<Μόνον ο ...θάνατος κυνηγά τους “νονούς”>> , η ιστορία του Σωτηρόπουλου αναφέρεται ως η πλέον χαρακτηριστική στα χρονικά του ελληνικού εγκλήματος , για τα περιθώρια δράσης που έχουν πολλοί μεγαλοκακοποιοί . Με ένα βιογραφικό που περιλάμβανε την εμπλοκή του σε κυκλώματα κοκαΐνης , κλοπής αυτοκινήτων , ληστειών , λαθρεμπορίου όπλων καθώς και εκβιάσεις καταστηματάρχων , τοποθετήσεις εκρηκτικών μηχανισμών , απόπειρες ανθρωποκτονιών , ξέπλυμα χρημάτων , πυρπολήσεις σπιτιών , αλλά και απαγωγές και βιασμούς , χωρίς ο δράστης να διέλθει ούτε μία ημέρα την πόρτα των φυλακών !

Παρά το γεγονός ότι η αστυνομία γνωρίζει όλες τις έννομες πράξεις των επονομαζόμενων “νονών” , αυτοί περιέργως ζουν και ... μεγαλουργούν στον κόσμο του εγκλήματος , αποδεικνύοντας παράλληλα ότι οι “νονοί” κινδυνεύουν μόνο από τον ...εσωτερικό ανταγωνισμό. Καθότι οι μόνοι που ενοχλούνται και συνήθως εκδικούνται είναι οι “συνάδελφοι” τους .

Σε μία σημαντική εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε το καλοκαίρι του 2000 στα Χανιά , με πρωτοβουλία του Πολυτεχνείου της Κρήτης και του καθηγητή κ. Κ. Ζοπουνίδα με θέμα << Το Οικονομικό Έγκλημα >> , διαπιστώθηκε ότι οι “επαίοντες” χρησιμοποιούν και τεχνολογίες αιχμής , τις οποίες δεν είναι βέβαιο ότι διαθέτουν οι διωκτικές αρχές . Στην ίδια εκδήλωση υπογραμμίστηκε από ανθρώπους της Ελληνικής Αστυνομίας και της Επικοινωνίας , ο ολέθριος ρόλος που παίζει στην προώθηση της εγκληματικότητας , η θεαματοποίησή της . Η Ελλάδα είναι ίσως η μοναδική χώρα στην Ευρώπη , στην οποία γνωστοί κακοποιοί δίνουν συνεντεύξεις στα ΜΜΕ (Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης) , προβάλλονται από τα κανάλια και όχι λίγες φορές , εμμέσως πλην σαφώς “ ηρωοποιούνται ” . Με άλλα λόγια η εγκληματικότητα - θέαμα , εξαιρετικά κακού γούστου δημιουργεί στο επίπεδο του κοινού , έναν ιδιόμορφο εγκληματισμό με την εγκληματική δραστηριότητα , η οποία πλέον θεωρείται ...φυσιολογική .

Διευκολύνεται έτσι , η είσοδος του << νέου αίματος >> στο χώρο του εγκλήματος , ο οποίος αποτελεί και εύκολη "επαγγελματική " λύση , για όλους όσους δεν επιθυμούν η' δεν μπορούν να εισέλθουν στη επίσημη αγορά εργασίας .

Θα πρέπει δε να υπογραμμίσουμε στο σημείο αυτό , ότι στη χώρα μας επιβεβαιώνεται και η θεωρία για τη εγκληματικότητα του καθηγητή και νομπελίστα (1993) οικονομολόγου Γκάρι Μπέκερ . Σε μία τελευταία εργασία του υπογραμμίζει , ότι το έγκλημα είναι μία "ορθολογική " οικονομική δραστηριότητα , η οποία σπάνια αντιμετωπίζεται ως τέτοια από τις διοικητικές αρχές .

Έχει διαπιστωθεί από εμπειρικές έρευνες και μελέτες , επισημαίνει ο νομπελίστας Αμερικανός καθηγητής , ότι ορισμένα άτομα αποφασίζουν να ενταχθούν στο χώρο του εγκλήματος , κυρίως του οικονομικού , γιατί διαπιστώνουν ότι το έγκλημα είναι πολύ πιο αποδοτικό από την οποιαδήποτε νόμιμη εργασία , ακόμα και αν συλληφθούν . Με άλλα λόγια , οι ποινές είναι τέτοιες , ώστε από οικονομικής πλευράς το έγκλημα γίνεται ελκυστικό !

Μήπως λοιπόν , ήλθε η ώρα να ασχοληθεί η κυβέρνηση ουσιαστικά με την καταπολέμηση ενός φαινομένου το οποίο στο μέτρο που εξαπλώνεται , απειλεί και τις δημοκρατικές ελευθερίες μας ;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΘΕΣΠΙΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

ΓΙΑ ΤΟ ΞΕΠΛΥΜΑ ΒΡΩΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ

6.1 Η ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΒΙΕΝΝΗΣ.

Η αρχική ώθηση για μια συντονισμένη διεθνή δράση με σκοπό την καταπολέμηση του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος προέκυψε , από την εκτεινόμενη ανησυχία της παγκόσμιας κοινότητας σχετικά με τα προβλήματα που δημιουργεί η χρήση ναρκωτικών και η παράνομη διακίνηση τους. Τα θέματα αυτά είχαν προ πολλού διαπιστωθεί ότι έπρεπε να τύχουν ιδιαίτερου χειρισμού σε παγκόσμιο επίπεδο .

Πράγματι , οι πρώτες διεθνείς συμφωνίες που επιδίωξαν να ρυθμίσουν τα ζητήματα αυτά , όπως η Διεθνής Συνθήκη για το όπιο του 1912 και η Συνθήκη του 1931 για το περιορισμό της παραγωγής και τη ρύθμιση της διανομής των ναρκωτικών , έγιναν πριν ιδρυθούν τα Ηνωμένα Έθνη . Από το 1945 και μετά τα Ηνωμένα Έθνη στηρίχθηκαν εκτενώς πάνω σε αυτές τις βάσεις . Οι ευρείες αρμοδιότητες τους στο τομέα αυτό , δημιούργησαν τη βάση για τη δημιουργία μιας σφαιρικής και πολύπλευρης στρατηγικής , με πρωτοβουλίες που συνδέονται μεταξύ των άλλων με την αποτροπή , τη μείωση της ζήτησης , τη θεραπεία και την αποκατάσταση των παραβατών . Ωστόσο εκείνο που έχει το μεγαλύτερο ενδιαφέρον σε αυτό το πλαίσιο , είναι οι ενέργειες που γίνονται στην πλευρά της προσφοράς . Πριν από το 1988 υπήρχαν δύο κεντρικοί πυλώνες που υποστήριζαν αυτή τη προσπάθεια . Ο πρώτος ήταν η ενιαία Συνθήκη των Ηνωμένων Εθνών για τα ναρκωτικά , που πραγματοποιήθηκε το 1961 , όπως βελτιώθηκε με βάση ένα Πρωτόκολλο του 1972 και η οποία έτυχε σημαντικής υποστήριξης από την Διεθνή Κοινότητα . Στην προκειμένη περίπτωση γίνεται λόγος για διεθνείς ελέγχους στην παραγωγή και στη διαθεσιμότητα του οπίου και των παραγωγικών ουσιών , των συνθετικών ναρκωτικών που έχουν παρόμοιες επιπτώσεις , της κοκαΐνης και της κάνναβης . Μέχρι της 31 Αυγούστου του 1994 περίπου 126 χώρες είχαν υπογράψει τη Συνθήκη και το Πρωτόκολλο , ενώ άλλες 22 δεσμεύονταν μόνο από την Συνθήκη . Η δεύτερη κύρια βάση του συστήματος της προσφοράς πήρε την μορφή της Συνθήκης των Ηνωμένων Εθνών του 1971 σχετικά με τις ψυχοτρόπες ουσίες , στην οποία μετείχαν 131 χώρες και η οποία διευρύνει την έννοια του διεθνούς ελέγχου σε ένα ευρύ φάσμα συνθετικών ναρκωτικών .

Παρόλο ότι οι διεθνείς αυτές συνθήκες συνέβαλαν θετικά και σε σημαντικό βαθμό στον έλεγχο της παραγωγής ναρκωτικών και στην αποτροπή της διοχέτευσης τους προς την παράνομη αγορά , σταδιακά γινόταν πιο προφανές ότι ήταν ανεπαρκείς για την αντιμετώπιση του φάσματος των πολύπλοκων ζητημάτων που δημιουργήθηκαν από τη σύγχρονη διακίνηση των ναρκωτικών σε διεθνές επίπεδο . Γίνεται λοιπόν φανερό , ότι ήταν απαραίτητη μια καινούργια πρωτοβουλία σε παγκόσμιο επίπεδο για να συμπληρώσει τις υπάρχουσες συνθήκες . Έγινε ευρέως αποδεκτό , ότι θα χρειαζόταν να εσπιαστεί στις μεθόδους διεθνούς διακίνησης ναρκωτικών και να προβλεφθεί μια ιδιαίτερα υψηλού επιπέδου συνεργασία στον τομέα της επιβολής του νόμου .. Αυτό έθεσε σε κίνηση μια εκτενή διαδικασία παροχής και λήψης συμβουλών , μελέτης και εξέτασης που κορυφώθηκε με την πραγματοποίηση στη Βιέννη στο διάστημα , από 25 Νοεμβρίου μέχρι 20 Δεκεμβρίου 1988 , της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών με θέμα την αποδοχή μιας συνθήκης κατά της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών και των

ψυχοτρόπων ουσιών . Η σημαντική αυτή σύνοδος , στην οποία παραβρέθηκαν 106 χώρες επέτυχε να γίνει αποδεκτό –ομόφωνα – ένα εκτενές κείμενο συνθήκης που περιλάμβανε 34 άρθρα και ένα Παράρτημα .

Παρά την ευρύτητα του και τους φιλόδοξους στόχους του αυτό το μέσο , που περιγράφηκε από τον τότε Αμερικανό πρόεδρο Τζόρτζ Μπους , ως << μέσο θεμελιώδους σπουδαιότητας για την αποτελεσματική διεθνής συνεργασία , με σκοπό την καταπολέμηση των ναρκωτικών >> τέθηκε σε ισχύ στις 11 Νοεμβρίου του 1990 , δηλαδή σε χρόνο - ρεκόρ για μέσο αυτού του τύπου . Μέχρι το Σεπτέμβριο του 1994 είχε προσελκύσει 101 χώρες –μέλη , καθώς και την επίσημη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας . Από την Ελληνική Δημοκρατία , η επικύρωση έγινε με το νόμο 1990/1991 (ΦΕΚ Α΄ , 193/16.12.91) . Εκτός από αυτήν την εντυπωσιακή αριθμητική παρουσία , πολύ ενθαρρυντική ήταν και η ποιότητα της συμμετοχής . Εκτός από τις μεγάλες καταναλώτριες χώρες της Βόρειας Αμερικής και της Δυτικής Ευρώπης , προσέλκυσε την υποστήριξη και των κυριότερων χωρών – ενδιαμέσων σταθμών στην Καραϊβική και στην Κεντρική Αμερική . Ακόμα πιο σπουδαίο ήταν το γεγονός ότι ένας διαρκώς μεγαλύτερος αριθμός από τους κυριότερους παραγωγούς ναρκωτικών σε παγκόσμια κλίμακα έχει αποδεχθεί τις υποχρεώσεις του . Σε αυτές μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται το Αφγανιστάν , η Βολιβία , η Κολομβία , η Ινδία , το Ιράν , το Μεξικό , το Μαρόκο , το Νεπάλ και το Πακιστάν . Τόσο σημαντική ήταν η αποδοχή του , που σήμερα θεωρείται από πολύ κόσμο ότι συνιστά τις απαραίτητες << βάσεις >> του διεθνούς νομικού καθεστώτος , σε αυτό το σημαντικό τομέα προβληματισμού .

Συνοπτικά η Σύμβαση της Βιέννης δημιούργησε την υποχρέωση σε όλες τις χώρες - μέλη του Ο.Η.Ε. , να ποινικοποιήσουν τη νομιμοποίηση εσόδων από τη παραγωγή και τη διακίνηση ναρκωτικών φαρμάκων και ψυχοτρόπων ουσιών , καθώς και από άλλες σοβαρές παράνομες πράξεις , διευκολύνοντας παράλληλα τη δικαστική αρωγή και την έκδοση των υπευθύνων παραβατών του νόμου . Δίνοντας έτσι έμφαση και στη διεθνή συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων διοικητικών , διοικητικών και δικαστικών αρχών , ενώ ταυτόχρονα καθιέρωσε και την αρχή της άρσεως του τραπεζικού απορρήτου προς διευκόλυνση του ανακριτικού έργου και για το συμφέρον της ποινικής δικαιοσύνης , στο πλαίσιο της διεθνούς συνεργασίας .

Ουσιαστικά , τα κράτη που έχουν υπογράψει και επικυρώσει με νόμο τη Σύμβαση της Βιέννης υποχρεούνται :

α) Να ποινικοποιήσουν την πρακτική του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος και να εξασφαλίσουν ότι , όχι μόνο οι κύριοι (principals) ή πρωτεύοντες κατηγορούμενοι , αλλά και εκείνοι που βοηθούν εν γνώσει τους στην διάπραξη αυτού του ποινικού αδικήματος , περιλαμβάνονται στον ορισμό του .

β) Να θεσπίσουν κανόνες για την έκδοση σε άλλα κράτη των κατηγορουμένων για ξέπλυμα.

γ) Να θεσπίσουν διατάξεις και μηχανισμούς για την ιχνηλάτηση , το πάγωμα των λογαριασμών και τη δήμευση των περιουσιακών στοιχείων από τα ναρκωτικά .

δ) Να επιτρέψουν στις αρμόδιες δικαστικές αρχές να διατήσουν ή να προβαίνουν στην κατάσχεση βιβλίων και στοιχείων στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα .

ε) Να θεσπίσουν διατάξεις που να επιτρέπουν στα δικαστήρια μιας χώρας να εκδικάζουν υποθέσεις ξεπλύματος με διεθνείς διαστάσεις .

ζ) Να επιτρέπουν την ελεγχόμενη παράδοση ναρκωτικών για το σκοπό επιτεύξεως καλύτερων αποτελεσμάτων των αρμόδιων διοικητικών αρχών .

η) Να συνεργάζονται στενά , το ένα κράτος με τα άλλα , σε θέματα ποινικοί δικαίου είτε σε διμερή είτε σε πολυμερή βάση . (Εκτός από την ανταλλαγή πληροφοριών , την αμοιβαία δικαστική συνδρομή σε έρευνες , διώξεις και δικαστικές διαδικασίες , την έκδοση εγκληματιών κ.λ.π. , στο άρθρο 9 της Συμβάσεως της Βιέννης θεσπίζονται πολλές άλλες μορφές διεθνούς συνεργασίας .

6.2 Η ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΟΥ ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟΥ.

Η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με τη νομιμοποίηση , την ανίχνευση , την κατάσχεση και τη δήμευση των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες είναι ανοικτή προς υπογραφή , από τις 8 Νοεμβρίου του 1990 . Σε αντίθεση όμως με τη Σύμβαση της Βιέννης , το κείμενο της Συμβάσεως του Στρασβούργου τυπικά δεν ισχύει , γιατί λίγα μόνο κράτη – μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης (Council of Europe) την έχουν αποδεχθεί και μεταξύ αυτών , δεν είναι η Ελληνική Δημοκρατία .

Ωστόσο το κείμενο αυτό θεωρείται σαν ένα είδος << νομικού θησαυροφυλακίου >>, από το οποίο οι εθνικοί νομοθέτες μπορούν να αντλήσουν στο πλαίσιο της κοινής προσπάθειας που καταβάλλεται για τη θεσμική θωράκιση της διεθνούς κοινότητας προς καταπολέμηση της μάστιγας των ναρκωτικών και του ζεπλύματος του βρώμικου χρήματος μέσω του χρηματοπιστωτικού συστήματος .

Από τη μελέτη του κειμένου της Συμβάσεως του Στρασβούργου (1990) προκύπτει ότι δύο είναι οι βασικοί αντικειμενικοί σκοποί του . Κατά πρώτο λόγο παρέχει , τη δυνατότητα στον εθνικό νομοθέτη να θεσπίσει εναρμονισμένα μέτρα σε ότι ειδικότερα αφορά , την κατάσχεση και τη δήμευση των χρηματικών μέσων που χρησιμοποιούνται στη διάπραξη εγκλημάτων ή που αποτελούν τις προσόδους από παράνομες ενέργειες . Δεύτερον , με τις ρυθμίσεις της συμβάσεως αυτής αποσκοπείται η προώθηση της διεθνούς συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων δικαστικών , διοικητικών και διοικητικών αρχών στη μάχη κατά του ζεπλύματος βρώμικου χρήματος , ιδιαίτερα σε ότι αφορά τη λήψη νομοθετικών μέτρων για την έρευνα και την κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων , που έχουν τέτοια προέλευση . Πρόσθετα , παρέχεται η ευχέρεια στον εθνικό νομοθέτη να δώσει τη δυνατότητα στη δικαστική εξουσία και στις άλλες αρμόδιες αρχές να ερευνούν και να κατάσχουν έγγραφα , λογιστικά βιβλία , παραστατικά χρηματοπιστωτικών συναλλαγών , χωρίς αυτό να προσκρούει στο τραπεζικό απόρρητο .

Η εναρμόνιση των ποινικών νομοθεσιών από τη τελευταία αυτή άποψη θα ενισχύσει σημαντικά τη διεθνή συνεργασία . Άλλωστε στη μεγάλη πλειοψηφία των κρατών συνειδητοποιείται ολοένα και περισσότερο , ότι το συμφέρον της κοινωνίας για την ανίχνευση και τιμωρία των εγκληματικών πράξεων , αλλά και την αποφυγή της καταδίκης αθώων προέχει της προστασίας που παρέχει το τραπεζικό απόρρητο . Γι' αυτό πιστεύεται ότι , η ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία των κανόνων της Συμβάσεως του Στρασβούργου για τη νομιμοποίηση , την ανίχνευση, την κατάσχεση και τη δήμευση των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες , θα συμβάλει σημαντικά στην καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος , αφού κατ'αυτόν τον τρόπο αυξάνονται οι δυνατότητες που παρέχονται στις αρμόδιες αρχές , μέσω της διεθνούς δικαστικής συνδρομής επί ποινικών κυρίως υποθέσεων .

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη Σύμβαση του Στρασβούργου στη λήψη μέτρων που καθιστούν πιο αποτελεσματική την όλη διαδικασία της κατασχέσεως και δημεύσεως της περιουσίας που προέρχεται από εγκληματικές δραστηριότητες . Η αρμόδια αρχή μιας χώρας που δέχεται μια αίτηση για κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων , πρέπει να είναι υποχρεωμένη να εφαρμόζει την εκτέλεση της αποφάσεως που έχει ληφθεί από δικαστήριο της αιτούσας χώρας ή να υποβάλει την αίτηση αυτή στην αρμόδια αρχή , προκειμένου να εκδοθεί η απόφαση για τη δήμευση . Σε κάθε περίπτωση πρέπει να υπάρξει δικαστική απόφαση και όχι μια απλή αίτηση των διοικητικών αρχών προς τις αντίστοιχες αρχές της άλλης χώρας , με την οποία όμως ισχύει σχετική διμερής συμφωνία αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής .

Η σπουδαιότητα και των δύο συμβάσεων – Βιέννης και Στρασβούργου – αποδεικνύεται από το γεγονός ότι , αποτελούν βασικές πηγές αναφοράς της οδηγίας 91/308/ΕΟΚ << για την πρόληψη της χρησιμοποίησεως του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες >>.

6.3 Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΩΝ ΤΗΣ " ΟΜΑΔΑΣ ΚΡΟΥΣΕΩΣ " (FATF) .

Μια από τις πιο σοβαρές και αποτελεσματικές πρωτοβουλίες που εκδηλώθηκαν στο χώρο της διεθνούς συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων διωκτικών , δικαστικών και εποπτικών αρχών για το θέμα του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος , υπήρξε η απόφαση που έλαβαν τον Ιούλιο του 1989 στο Παρίσι οι αρχηγοί των κρατών ή κυβερνήσεων της Ομάδας των 7 κυριότερων βιομηχανικών χωρών (Group of seven , << G-7 >>) , μαζί με τον πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής . Τονίζοντας την επείγουσα ανάγκη για μια αποφασιστική κινητοποίηση της κοινωνίας των κρατών για την καταπολέμηση της μαστιγας των ναρκωτικών , σε εθνικό και σε διεθνές επίπεδο , συνέστησαν μια μεγάλη ομάδα διεθνών εμπειρογνομόνων από τις χώρες τους (Η.Π.Α. , Καναδάς , Ιαπωνία , Γερμανία , Γαλλία , Ηνωμένο Βασίλειο , Ιταλία) , καθώς και από άλλες εννέα χώρες που εκλύθηκαν να συμμετάσχουν στη σχετική έρευνα (Σουηδία , Ολλανδία , Βέλγιο , Λουξεμβούργο , Ελβετία , Ελλάδα , Αυστρία , Ισπανία και Αυστραλία) . Η διακυβερνητική αυτή ομάδα των ειδικών , που τελικά έμεινε γνωστή ως << Ομάδα Κρούσεως για το ξέπλυμα χρημάτων >> με την προσωνομία στην αγγλική γλώσσα ως Financial Action Task Force on money laundering (ακρωνύμιο FATF και στη γαλλική GAFI , Groupe d' Action Financiere) , εδρεύει στο Παρίσι και εξυπηρετείται γραμματειακά από τον ΟΟΣΑ .

Οι ορισθέντες εμπειρογνώμονες οργανωθέντες σε τρεις ομάδες εργασίας (Working Groups) μελέτησαν συστηματικά το πρόβλημα των ναρκωτικών και του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος και ολοκλήρωσαν την έκθεσή τους κατά τον Απρίλιο του 1990 . Η έκθεση αυτή των διεθνών εμπειρογνομόνων , που περιέχει 40 συστάσεις , αποτέλεσε σημαντικό βήμα για την αποτελεσματική οργάνωση και το συντονισμό στον τομέα διεθνούς συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών και στη λήψη μέτρων από όλα τα συμμετέχοντα κράτη με βάση τα σημεία των συστάσεων που ήδη τελούν υπό αναθεώρηση , καθώς διαπιστώθηκε σημαντική πρόοδος στην εφαρμογή τους .

Ενεργά συμμετάσχουν με εκπροσώπους (αντιπροσωπείες) η Ευρωπαϊκή Επιτροπή , τα 15 κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και η Αυστραλία , η Νέα Ζηλανδία , ο Καναδάς , η Ισλανδία , η Ιαπωνία , η Νορβηγία , η Ελβετία , οι Η.Π.Α. , το Χονγκ Κονγκ , η Σιγκαπούρη , η Τουρκία και οι χώρες του Περσικού Κόλπου . Επίσης , στις εργασίες του Financial Action Task Force λαμβάνουν μέρος με εκπροσώπους – παρατηρητές το Συμβούλιο της Ευρώπης , ο Ο.Η.Ε., το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο , η Interpol , το Παγκόσμιο Συμβούλιο Τελωνείων , η Οργάνωση Αμερικανών Κρατών κ.α.

Η Ελλάδα εντάχθηκε και έκτοτε συμμετέχει στις εργασίες του FATF από το 1991 , με τη στήριξη και τη συμπαράσταση της Μόνιμης Ελληνικής Αντιπροσωπείας στον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Αναπτύξεως (ΟΟΣΑ) στο Παρίσι .

Στις ετήσιες εκθέσεις του FATF απεικονίζεται πράγματι η όλη προσπάθεια που καταβάλλεται παγκοσμίως , για την επίτευξη των στόχων του εφαρμοζόμενου προγράμματος για την καταπολέμηση της διεθνούς πρακτικής του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος . Ισχυρό και αποτελεσματικό μέσο πείσεως των διεθνών εμπειρογνομόνων ως εκπροσώπων της διεθνούς κοινότητας , αποδείχθηκε η διαδικασία της << αμοιβαίας εξέτασεως >> (<< self evaluation >>) κάθε χώρας ξεχωριστά από εμπειρογνώμονες άλλων χωρών , που ορίζονται από τη γραμματεία του FATF . Μετά από κάθε λεπτομερή επιτόπια εξέταση με βάση ένα ερωτηματολόγιο ως προς το θεσμικό πλαίσιο , την ύπαρξη κατάλληλων μηχανισμών , το βαθμό συμμετοχής στη διεθνή συνεργασία , τα ειδικότερα προβλήματα και γενικά ως προς την τήρηση των 40 Συστάσεων της FATF από κάθε συμμετέχουσα χώρα , ακολουθεί η σύνταξη εκθέσεως (country report) , η οποία κινητοποιείται σε όλα τα μέλη , συζητείται και εγκρίνεται στην ολομέλεια , αφού γίνουν παρεμβάσεις στο κείμενο και σχετικές ανακοινώσεις . Ο πρώτος γύρος αυτών των ερευνών τελείωσε το 1995 και από το επόμενο έτος άρχισε ο δεύτερος γύρος .

Παράλληλα οι εκπρόσωποι κάθε χώρας απαντούν σε ερωτηματολόγια επί χρηματοπιστωτικών και νομικών θεμάτων , ενώ μελετούνται και εγκρίνονται διάφορα ειδικότερα θέματα ή προτάσεις και προγράμματα για τον τρόπο αντιμετώπισης ορισμένων πρακτικών , όπως για παράδειγμα η περίπτωση των << φορολογικών παραδείσων >> , ή για τη λήψη μέτρων προς αντιμετώπιση του ξεπλύματος που γίνεται από εξωτραπεζικές επιχειρήσεις και επαγγέλματα (non-bank financial institutions) , ή για τις ηλεκτρονικές μεταφορές κεφαλαίων κ.ο.κ. Πρόσθετα , εφαρμόζεται ένα ευρύ πρόγραμμα εξωτερικών σχέσεων με επισκέψεις , με την οργάνωση σεμιναρίων σε χώρες που δεν είναι μέλη και τη διεξαγωγή συζητήσεων προκειμένου αυτές οι χώρες να πειστούν να ποινικοποιήσουν την πρακτική του οργανωμένου εγκλήματος , για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος και να λάβουν τα απαραίτητα σχετικά μέτρα .

6.4 Η ΣΥΝΟΨΗ ΤΩΝ ΣΑΡΑΝΤΑ ΣΥΣΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ FATF .

Οι διεθνείς εμπειρογνώμονες του Financial Action Task Force (<< Ομάδα Κρούσεως στο χρηματοπιστωτικό τομέα >>) για το ξέπλυμα χρημάτων συνέταξαν τις ακόλουθες Συστάσεις (Recommendations) που λίγο – πολύ ακολουθούν οι νομοθέτες των χωρών που μετέχουν στην ισχυρή αυτή ομάδα πίεσης και συντονισμού του έργου που επιτελείται διεθνώς στον εξεταζόμενο τομέα της νομιμοποίησης των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες :

1. Κάθε χώρα πρέπει να εφαρμόσει πλήρως τη Σύμβαση της Βιέννης .
2. Το τραπεζικό απόρρητο πρέπει να αίρεται κατά τη διερεύνηση υποθέσεων ξεπλύματος βρώμικου χρήματος από τις κατά νόμο αρμόδιες αρχές .
3. Οποιοδήποτε πρόγραμμα εφαρμογής για το ξέπλυμα χρημάτων , για να είναι αποτελεσματικό , πρέπει να περιλαμβάνει κανόνες αυξημένης πολυμερούς συνεργασίας και αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής στις υποθέσεις ανακρίσεων , εκδικάσεως και απελάσεως των υποδίκων .
4. Κάθε χώρα οφείλει να ποινικοποιήσει το ξέπλυμα χρημάτων από τη διακίνηση ναρκωτικών , όπως ορίζεται στη Σύμβαση της Βιέννης .
5. Κάθε χώρα οφείλει να μελετήσει σοβαρά τη σκοπιμότητα της επεκτάσεως του ποινικού αδικήματος της νομιμοποίησης των εσόδων από ναρκωτικά και σε άλλα ποινικά αδικήματα που συνδέονται με τη παραγωγή και τη διακίνηση ναρκωτικών . Εναλλακτικά, μια χώρα μπορεί να ποινικοποιήσει όλα τα σοβαρά ποινικά αδικήματα ή όλα τα αδικήματα που γεννούν ή δημιουργούν σημαντικά έσοδα της μορφής αυτής ή να περιλάβει ορισμένα μόνο σοβαρά αδικήματα .
6. Όπως ορίζεται και στη Σύμβαση της Βιέννης , το ποινικό αδίκημα της νομιμοποίησης των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες πρέπει να ισχύει για τις πράξεις που τελούνται από πρόθεση , δηλαδή εν γνώσει του δράστη ότι τα έσοδα αυτά προέρχονται από εγκληματική δραστηριότητα ή από πράξεις συμμετοχής σε παράνομη δραστηριότητα κ.λ.π. . Η γνώση , η πρόθεση ή ο σκοπός που απαιτούνται ως στοιχεία των πράξεων μπορεί να συνάγονται από τις πραγματικές περιστάσεις .
7. Όπου είναι δυνατόν , πρέπει να εφαρμόζεται και η ποινική ευθύνη του νομικού προσώπου με την έννοια των διοικούντων (μέλη Δ.Σ. , διευθυντικά στελέχη , νομικοί εκπρόσωποι , συλλογικά όργανα) .

8. Οι χώρες πρέπει να υιοθετήσουν νομοθετικά και άλλα μέτρα , όμοια με εκείνα που ορίζονται από τη Σύμβαση της Βιέννης προκειμένου να δώσουν την εξουσία στα αρμόδιες αρχές να κατάσχουν στοιχεία που χρησιμοποιούνται ή πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για το ζέπλυμα .
9. Οι υπ' αριθ. 12 έως και 29 Συστάσεις πρέπει να εφαρμόζονται όχι μόνο στις τράπεζες , αλλά και στα μη τραπεζικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα .
10. Οι αρμόδιες αρχές σε κάθε χώρα πρέπει να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν τη συμμόρφωση προς τις 40 Συστάσεις .
11. Πρέπει να γίνει κατάλογος των μη τραπεζικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και άλλων επαγγελματιών που έχουν σχέση με τις Συστάσεις .
12. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα δεν πρέπει να τηρούν ανώνυμους λογαριασμούς ή λογαριασμούς με φανταστικά ή ανύπαρκτα ονόματα . Πρέπει να απαιτείται από αυτά να εξακριβώνουν , δηλαδή να απαιτούν την απόδειξη της ταυτότητας των πελατών τους , είτε αυτοί είναι τακτικοί είτε είναι περιστασιακοί , όταν συνάπτουν με αυτούς επιχειρηματικές σχέσεις ή όταν συναλλάσσονται με αυτούς ιδιαίτερα κατά το άνοιγμα των λογαριασμών καταθέσεων , την άσκηση εργασιών καταπιστευματοδόχου , την εκμίσθωση θυρίδων θησαυροφυλακίου και την ενέργεια μεγάλου ύψους συναλλαγών με μετρητά .
13. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πρέπει να λάβουν τα κατά την κρίση τους εύλογα μέτρα ώστε να αποκτούν πληροφορίες για την πραγματική ταυτότητα των προσώπων υπέρ των οποίων ανοίγονται λογαριασμοί ή συνάπτονται συναλλαγές , όταν υπάρχουν αμφιβολίες ως προς το αν οι πελάτες ενεργούν για δικό τους λογαριασμό ή όταν υπάρχει βεβαιότητα ότι οι απευθείας συναλλασσόμενοι με αυτά δεν ενεργούν για δικό τους λογαριασμό , ιδιαίτερα στη περίπτωση των ποικιλώνυμων εταιρειών , ιδρυμάτων , εμπιστευμάτων (trusts) κ.λ.π. , που δεν ενεργούν καμία εμπορική ή άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα στη χώρα εγκαταστάσεως τους.
14. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πρέπει να αρχειοθετούν για πέντε τουλάχιστον έτη όλα τα αναγκαία στοιχεία των συναλλαγών και των συμβάσεων , για να είναι σε θέση να συμμορφώνονται αμέσως στην παροχή πληροφοριών προς τις αρμόδιες αρχές .
15. Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται στις περίπλοκες , στις ασυνήθιστα μεγάλες συναλλαγές και στα ασυνήθιστα πρότυπα συναλλαγών που δεν έχουν προφανές οικονομικό ή ορατό νομικό σκοπό . Ο σκοπός και οι λεπτομέρειες που αφορούν τέτοιες συναλλαγές πρέπει να καταγράφονται , να εξετάζονται και οι διαπιστώσεις από την έρευνα αυτή πρέπει επίσης να καταγράφονται και να είναι στη διάθεση των εποπτικών αρχών , των ελεγκτών και των δικαστικών αρχών .
16. Εάν οι τράπεζες και οι λοιποί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί υποψιάζονται ότι συγκεκριμένα κεφάλαια προέρχονται πιθανόν από εγκληματική δραστηριότητα θα πρέπει είτε να επιτρέπεται σ' αυτούς είτε να είναι αυτοί υποχρεωμένοι να αναφέρουν τις υποψίες τους στις αρμόδιες αρχές . Θα πρέπει , επίσης , να υπάρχει νομοθετική πρόβλεψη για την προστασία τόσο των τραπεζών και των άλλων ιδρυμάτων , όσο και του προσωπικού τους από κάθε ποινική ή αστική ευθύνη λόγω μη τηρήσεως της υποχρεώσεως της εχμύθειας προς τους πελάτες , υπό την προϋπόθεση ότι τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα θα αναφέρουν καλόπιστα .
17. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα , τα διευθυντικά στελέχη και οι υπάλληλοι δεν πρέπει να ειδοποιούν τους πελάτες τους όταν αναφέρονται οι ύποπτες συναλλαγές στον αρμόδιο κρατικό φορέα .

18. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα κατά την αναφορά των ύποπτων συναλλαγών οφείλουν να συμμορφώνονται με τις οδηγίες των αρμόδιων αρχών .
19. Όταν ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα συγκεντρώνει τις υποψίες του για τις ενέργειες ενός πελάτη και εκεί ακόμη που δεν ισχύει υποχρέωση για την αναφορά των ύποπτων συναλλαγών , οφείλει να αρνείται την συνεργασία μαζί του , να διακόψει τις οποιοσδήποτε επιχειρηματικές σχέσεις μαζί του και να κλείσει τους λογαριασμούς του .
20. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πρέπει να καταστρώσουν και να εφαρμόσουν προγράμματα κατά του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος . Τα προγράμματα αυτά πρέπει κατ' ελάχιστο όριο να περιλαμβάνουν :
- i). Την καθιέρωση εσωτερικής πολιτικής κάθε ιδρύματος , διαδικασίες και ελέγχους , την ανάθεση ειδικών καθηκόντων εφαρμογής του νόμου σε ένα ή περισσότερα διευθυντικά στελέχη καθώς και την υιοθέτηση κανόνων και διαδικασιών κατά την πρόσληψη και επιλογή του προσωπικού.
 - ii). Την οργάνωση και εκτέλεση προγράμματος συνεχούς ενημερώσεως και εκπαιδεύσεως του προσωπικού.
 - iii). Τη δημιουργία και εφαρμογή διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου και επικοινωνίας προς εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας του όλου προγράμματος εφαρμογής .
21. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πρέπει να προσέχουν ιδιαίτερα τις σχέσεις και τις συναλλαγές τους με πρόσωπα , εταιρείες , τράπεζες και άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα από χώρες που δεν έχουν σχετική νομοθεσία ή έχουν ελλιπή νομοθεσία και έτσι εφαρμόζουν ανεπαρκώς τις 40 Συστάσεις . Όταν οι συναλλαγές αυτές δεν έχουν προφανή οικονομικό σκοπό ή νόμιμη αιτία και βάση , τότε πρέπει να ερευνάται σε βάθος κάθε συγκεκριμένη πρόταση συνεργασίας ή συναλλαγής και να τηρούνται έγγραφα στοιχεία προς διάθεση των εποπτικών αρχών , των ελεγκτών και των άλλων αρμόδιων φορέων .
22. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πρέπει να φροντίζουν ώστε οι παραπάνω αρχές και κανόνες συμπεριφοράς να εφαρμόζονται και στα υποκαταστήματα και στις θυγατρικές τους επιχειρήσεις στο εξωτερικό , ιδιαίτερα όταν έχουν εγκατασταθεί και λειτουργούν σε χώρες όπου δεν εφαρμόζονται οι 40 Συστάσεις . Όταν οι τοπικοί νόμοι και κανονισμοί δεν επιτρέπουν την εφαρμογή των εν λόγω κανόνων από τα υποκαταστήματα και τις θυγατρικές τους στο εξωτερικό , οι εποπτικές αρχές του μητρικού πιστωτικού ιδρύματος πρέπει να ενημερώνονται κατάλληλα .
23. Η αποτελεσματικότητα των μέτρων προς εντοπισμό των χρημάτων κατά την φυσική τους μεταφορά στα σύνορα πρέπει να μελετάται συνεχώς χωρίς όμως να παρεμβάλλονται εμπόδια στην ελεύθερη κίνηση των κεφαλαίων .
24. Όλες οι χώρες πρέπει να εξετάσουν την εφικτότητα και τη χρησιμότητα ενός συστήματος στο οποίο οι τράπεζες και οι άλλοι χρηματοδοτικοί ενδιάμεσοι θα αναφέρουν όλες τις εγχώριες και διεθνείς συναλλαγές σε ξένα νομίσματα πάνω από ένα ορισμένο ποσό , σε ένα κεντρικό φορέα που θα αξιοποιεί τα πλεονεκτήματα μιας βάσης δεδομένων .
25. Οι χώρες πρέπει να ενθαρρύνουν γενικά την ανάπτυξη μεθόδων σύγχρονης και τεχνικών χρηματικής διαχειρίσεως ώστε να περιορίσουν την χρήση μετρητών στις καθημερινές συναλλαγές και να αυξήσουν τη χρήση μέσων , όπως είναι οι επιταγές , οι κάρτες πληρωμών , η πληρωμή των μισθών μέσω τραπεζικών λογαριασμών , οι άυλοι τίτλοι , κ.λ.π. .

26. Οι αρμόδιες αρχές που εποπτεύουν τις τράπεζες ή τα άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πρέπει να εξασφαλίσουν την εισαγωγή και εφαρμογή επαρκών προγραμμάτων κατά της πρακτικής του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος . Οι εποπτεύουσες αρχές οφείλουν να συνεργάζονται και να παρέχουν την εμπειρία τους καθώς και τραπεζική τεχνογνωσία στις δικαστικές και διωκτικές αρχές της ίδιας χώρας .
27. Οι αρμόδιες αρχές πρέπει να διασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή αυτών των Συστάσεων και σε άλλες επιχειρήσεις ή επαγγέλματα που μεσολαβούν στη διακίνηση ή ανταλλαγή μετρητών .
28. Οι αρμόδιες αρχές πρέπει να καθιερώσουν κατευθυντήριες αρχές προς υποβοήθηση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων να εντοπίζουν τις ύποπτες συναλλαγές
29. Οι αρμόδιες αρχές πρέπει να λάβουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να είναι σε θέση να ελέγχουν την απόκτηση και τον έλεγχο επιχειρήσεων με το οργανωμένο έγκλημα .
30. Οι νομισματικές αρχές πρέπει να εξετάσουν τη δυνατότητα στατιστικής παρακολούθησής των διεθνών μεταφορών μετρητών σε όλα τα νομίσματα , έτσι ώστε να μπορούν να γίνουν υπολογισμοί των εισροών και εκροών ρευστών από διάφορες πηγές του εξωτερικού . Τέτοιες πληροφορίες πρέπει να παρέχονται στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και στην Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών προς διευκόλυνση των διεθνών μελετών .
31. Οι αρμόδιες διεθνείς αρχές , όπως η Interpol και το Παγκόσμιο Συμβούλιο Τελωνείων , πρέπει να έχουν και την ευθύνη για τη συγκέντρωση και παροχή πληροφοριών στις αρμόδιες διωκτικές , δικαστικές και εποπτικές αρχές των χωρών για τις εξελίξεις στον τομέα του ξεπλύματος . Οι κεντρικές τράπεζες και οι άλλες αρχές εποπτείας πρέπει να κάνουν το ίδιο σε ότι αφορά τις τράπεζες και τις άλλες επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού τομέα .
32. Κάθε χώρα πρέπει να καταβάλει προσπάθειες για να καθιερωθεί ένα συνεχώς βελτιούμενο διεθνές σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων αρχών σχετικά με τις ύποπτες συναλλαγές .
33. Οι χώρες πρέπει να διασφαλίσουν , ώστε σε διμερή ή πολυμερή βάση , να εξαλειφθούν οι διαφορές στην ορολογία και στην διατύπωση των διατάξεων έτσι ώστε να μην επηρεάζεται η ικανότητα ή προθυμία των χωρών κατά την παροχή αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής .
34. Η διεθνής συνεργασία πρέπει να υποστηρίζεται με ένα δίκτυο διμερών και πολυμερών συμφωνιών και διευθετήσεων που να στηρίζονται σε νομικές έννοιες γενικά αποδεκτές προς το σκοπό εξασφάλισης της μεγαλύτερης δυνατής αμοιβαίας βοήθειας στην καταπολέμηση του ξεπλύματος .
35. Όλες οι χώρες οφείλουν να ενθαρρύνουν την ενσωμάτωση στο εσωτερικό δίκαιο τους κανόνες διεθνών συμβάσεων όπως είναι η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την ανίχνευση , την κατάσχεση και τη δήμευση των εσόδων από τη διάπραξη σοβαρών ποινικών αδικημάτων .
36. Πρέπει να ενθαρρύνονται οι έρευνες για το ξέπλυμα χρημάτων που γίνονται με συνεργασία των αρμόδιων διωκτικών , δικαστικών και εποπτικών αρχών .
37. Πρέπει να καθιερωθούν και να ισχύουν κατάλληλες διαδικασίες παροχής αμοιβαίας βοήθειας σε ποινικά θέματα , ιδιαίτερα σε ότι αφορά την άρση του τραπεζικού απορρήτου και την παροχή πληροφοριών από τις τράπεζες και τα άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα , την έρευνα προσώπων και εγκαταστάσεων , την κατάσχεση και την απόκτηση αποδεικτικών στοιχείων και μαρτυριών .

38. Πρέπει να δοθεί η δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές να παρέχουν επειγόντως βοήθεια στις αρχές άλλων χωρών για την εξακρίβωση της ταυτότητας , το μπλοκάρισμα των λογαριασμών , την κατάσχεση και τη δήμευση των εσόδων και κάθε περιουσιακού στοιχείου που έχει εγκληματική προέλευση . Πρόσθετα , πρέπει να υπάρχει συντονισμός στο θέμα των κατασχέσεων και δήμευσεων περιουσιακών στοιχείων από το ξέπλυμα χρημάτων , περιλαμβανομένου και του θέματος της συμμετοχής στη διανομή των περιουσιακών αυτών στοιχείων μεταξύ των χωρών .
39. Προς αποφυγή διαφορών στο ισχύον δίκαιο , επιβάλλεται να καθιερωθεί κάποιος μηχανισμός που θα διευκολύνει τη λήψη αποφάσεων ως προς τον τόπο εκδικάσεως των υπόδικων προς εξυπηρέτηση του συμφέροντος της δικαιοσύνης , σε περιπτώσεις εγκληματιών που μπορούν να δικαστούν σε περισσότερες από μια χώρες .
40. Όλες οι χώρες πρέπει να προβλέπουν την έκδοση ατόμων που κατηγορούνται για ξέπλυμα χρημάτων ή άλλα συνδεδεμένα ποινικά αδικήματα . Κάθε χώρα πρέπει να αναγνωρίζει το αδίκημα του ξεπλύματος ότι συνιστά ποινικό αδίκημα στο οποίο επιτρέπεται η έκδοση .

6.5 ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ .

Η οδηγία του Συμβουλίου της 10ης Ιουνίου 1991 << για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες >> (Οδηγία 91/308/ΕΟΚ) υιοθετήθηκε λίγο μετά την έκδοση της πρώτης εκθέσεως των διεθνών εμπειρογνομόνων της << Ομάδας Κρούσεως >> του FATF και τρία περίπου χρόνια μετά τη Σύμβαση της Βιέννης για τα ναρκωτικά .

Η Οδηγία 91/308/ΕΟΚ απαντά , πρώτα απ' όλα , στο ερώτημα γιατί επιβάλλεται να ποινικοποιηθεί η πρακτική του ξεπλύματος χρημάτων στην ενιαία αγορά χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών . Το κοινοτικό αυτό νομοθέτημα τονίζει την αναγκαιότητα και την σκοπιμότητα της ποινικοποίησης της πρακτικής του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος και της λήψεως άλλων νομοθετικών μέτρων από τα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης .

Ρητές διατάξεις της οδηγίας υποχρέωσαν κάθε χώρα – μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης , συμπεριλαμβανομένου και της Ελλάδος , να θεσπίσει και να θέσει σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές , κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις και λοιπές ρυθμίσεις με τις οποίες :

- 1) Απαγορεύεται ήδη η νομιμοποίηση των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες , δηλαδή το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος μέσω του χρηματοπιστωτικού συστήματος . (Πράγματι με το Νόμο 2331/1995 η << νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες >> έχει καταστεί σοβαρό ποινικό αδίκημα στην Ελλάδα) .
- 2) Ορίστηκαν οι κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παραβίασεως των συγκεκριμένων διατάξεων του νόμου .
- 3) Καθιερώθηκε και θα ισχύει ένα σύστημα κανόνων με τους οποίους θα εξασφαλίζεται στενή συνεργασία των πιστωτικών ιδρυμάτων , δηλαδή των τραπεζών και των εξομοιωμένων με αυτές νομικών προσώπων , καθώς και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών κατά την έννοια του νόμου με τις αρμόδιες εποπτικές , διοικητικές και δικαστικές αρχές .

Υπενθυμίζεται σχετικά , ότι οι κύριες αρχές ασκήσεως εποπτείας είναι :

- α) Η Τράπεζα της Ελλάδος για τα πιστωτικά ιδρύματα , τις ανώνυμες εταιρείες χρηματοδοτικής μισθώσεως (leasing), τις ανώνυμες εταιρείες εισπράξεως επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων (Factoring For Faiting) , τις ανώνυμες εταιρείες ανταλλακτήριων συναλλάγματος (bureoux de change) , τις εταιρείες που εξειδικεύονται στην παροχή καταναλωτικής πίστης .
 - β) Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για τα λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα , όπως είναι οι ανώνυμες χρηματοπιστωτικές εταιρείες , οι ανώνυμες εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου , οι ανώνυμες εταιρείες διαχειρίσεως αμοιβαίων κεφαλαίων .
 - γ) Το Υπουργείο Εμπορίου για τις ανώνυμες ασφαλιστικές εταιρείες .
- 4) Επιβλήθηκαν νέες υποχρεώσεις στα πιστωτικά ιδρύματα και τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς που έχουν στο εξής συγκεκριμένες ευθύνες και γι'αυτό πρέπει να λάβουν ενεργό κοινωνικό ρόλο , στη μάχη κατά του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος .

Το κοινοτικό δίκαιο περιέχει λεπτομερειακά τον ορισμό του ποινικού αδικήματος του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος , στην προσπάθεια των συντακτών της Οδηγίας 91/308/ΕΟΚ να συγκεράσουν όλες τις θέσεις και αποκλίνουσες απόψεις των εκπροσώπων των κρατών – μελών . Σύμφωνα λοιπόν με το άρθρο 1 της Οδηγίας << νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες >> , είναι οι ακόλουθες εκ προθέσεως τελούμενες πράξεις :

- α) η μετατροπή ή μεταβίβαση περιουσίας , εν γνώσει του ότι αυτή προέρχεται από παράνομη δραστηριότητα , με σκοπό την απόκρυψη ή τη συγκάλυψη της παράνομης προελεύσεως της , ή την παροχή συνδρομής σε οποιοδήποτε ενέχεται στη δραστηριότητα αυτή προκειμένου να αποφύγει τις έννομες συνέπειες των πράξεων .
- β) η απόκρυψη ή η συγκάλυψη της αλήθειας σε ότι αφορά τη φύση , προέλευση , διάθεση ή διακίνηση περιουσίας ή τον τόπο στον οποίο αυτή βρίσκεται ή την κυριότητα επί περιουσίας ή από δικαιώματα που είναι σχετικά με αυτήν , εν γνώσει του ότι η περιουσία προέρχεται από παράνομη δραστηριότητα ή από πράξη συμμετοχής σε παράνομη δραστηριότητα .
- γ) η απόκτηση , κατοχή ή η χρήση περιουσίας εν γνώσει , κατά τον χρόνο της κτήσεως , του γεγονότος ότι η περιουσία προέρχεται από παράνομη δραστηριότητα ή από πράξη συμμετοχής σε παράνομη δραστηριότητα .
- δ) η συμμετοχή σε μια από τις ανωτέρω πράξεις υπό στοιχεία α , β και γ , η σύσταση οργανώσεως για τη διάπραξη μια από τις πράξεις αυτές , η απόπειρα διαπράξεως , η υποβοήθηση , η υποκίνηση , η παροχή συμβουλών σε τρίτο για τη διάπραξη της ή η διευκόλυνση τελέσεως της πράξεως .

Επίσης ξέπλυμα χρημάτων κατά τον κοινοτικό νομοθέτη , υπάρχει ακόμη και αν οι δραστηριότητες από τις οποίες προέρχονται τα προς νομιμοποίηση περιουσιακά στοιχεία , διαπράττονται στο έδαφος άλλου κράτους – μέλους ή τρίτης χώρας .

Υπό τον όρο δε " περιουσία " νοούνται τα κάθε είδους περιουσιακά στοιχεία , ενσώματα ή ασώματα , κινητά ή ακίνητα , υλικά ή άυλα , καθώς και τα νομικά έγγραφα ή στοιχεία που συνιστούν τίτλο ιδιοκτησίας ή αποδεικνύουν δικαιώματα προς απόκτηση τέτοιων περιουσιακών στοιχείων .

Πρόσθετα υπό τον όρο << παράνομη δραστηριότητα >> νοείται το έγκλημα της παραγωγής και της διακινήσεως ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών , όπως αυτό ορίζεται ειδικότερα από τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών της 19 ης Δεκεμβρίου 1988 (Σύμβαση της Βιέννης , άρθρο 3 παρ. 1 α) . Ρητή διάταξη της Οδηγίας επιτρέπει τη θέσπιση ή τη διατήρηση σε ισχύ αυστηρότερων διατάξεων για την καταπολέμηση της νομιμοποίησεως εσόδων από παράνομες δραστηριότητες .

“ Τα νέα καθήκοντα που επιβάλλονται στα πιστωτικά ιδρύματα από το κοινοτικό δίκαιο”.

Σύμφωνα με την οδηγία 91/308/ΕΟΚ για την πρόληψη της χρησιμοποίησεως του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες , όλοι οι φορείς του , δηλαδή οι τράπεζες , οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και τα επαγγέλματα ή οι επιχειρήσεις που έχουν υπαχθεί στο πεδίο εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας (συμπεριλαμβανομένης συνεπώς και της Ελλάδος) για το ξέπλυμα χρημάτων , έχουν τα ακόλουθα νέα καθήκοντα και τις εξής υποχρεώσεις :

Πρώτον , να εξακριβώνουν την ταυτότητα των πελατών τους τόσο των τακτικών και άμεσων πελατών , όσο και των περιστασιακών ή και των πραγματικών δικαιούχων που ενεργούν χρηματοπιστωτικές εργασίες μέσω πληρεξούσιων αντιπροσώπων τους . Το σύνθημα που πρέπει να επικρατεί είναι “ γνώριζε τον πελάτη σου ” (know your customer) .

Δεύτερον , να τηρούν πλήρη αρχειοθέτηση των στοιχείων αποδείξεως της ταυτότητας με την ευρεία έννοια του όρου , καθώς και των παραστατικών και λοιπών δεδομένων κάθε συναλλαγής για πέντε τουλάχιστον έτη μετά τη λήξη των σχέσεων με τους πελάτες τους ή από τη διενέργεια της συναλλαγής , προκειμένου να χρησιμεύσουν ως αποδεικτικό υλικό , σε οποιαδήποτε διερευνητική διαδικασία σχετική με την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες .

Τρίτον , να δημιουργήσουν σύστημα αναφορών και πληροφόρησεως των αρμόδιων αρχών για κάθε συναλλαγή που υποπτεύονται ότι ενδέχεται να συνιστά πράξη νομιμοποίησεως εσόδων από παράνομες δραστηριότητες . Η καθιέρωση ενός τυποποιημένου σχεδίου αναφοράς , κοινού για όλες τις τράπεζες , μαζί με οδηγίες για τον τρόπο συντάξεως και υποβολής , με την υπάρχουσα κάθε φορά τεκμηρίωση , θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμη για κάθε τράπεζα στη Ελλάδα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση .

Τέταρτον , να καθιερώσουν ικανές διαδικασίες και μηχανισμό εσωτερικού ελέγχου για την παρακολούθηση , τον εντοπισμό και την ανάλογη αξιοποίηση των περιπτώσεων που παρέχουν απόχρωσες ενδείξεις ότι αποτελούν ενέργειες ξέπλυματος χρημάτων . Συγκεκριμένα η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία συνιστά στις Ενώσεις Τραπεζών , να τονίσουν στις τράπεζες – μέλη τους την ανάγκη δημιουργίας μιας ειδικής υπηρεσιακής μονάδας από έμπειρους τραπεζικούς, η οποία θα πρέπει να είναι σε θέση να παρακολουθεί και να εντοπίζει όλες τις περιπτώσεις των ύποπτων χρηματοπιστωτικών συναλλαγών σύμφωνα με τις υπάρχουσες διαδικασίες , να υποβάλλει τις αναφορές των υπόπτων συναλλαγών στο κατά νόμο κεντρικό φορέα και να παρέχει τεχνικές πληροφορίες και διευκρινήσεις στους υπαλλήλους της τράπεζας και τις Αρχές .

Πέμπτον , να οργανώσουν ειδικά προγράμματα προς ενημέρωση και επαγγελματική επιμόρφωση του προσωπικού και των στελεχών , ώστε να είναι σε θέση να εντοπίζουν καλύτερα τις δραστηριότητες που τυχόν συνδέονται με ξέπλυμα χρημάτων και να ενεργούν σωστά σε παρόμοιες περιπτώσεις . Επιπλέον να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε οι υπάλληλοι τους να γνωρίζουν τις διατάξεις της ειδικής νομοθεσίας που αφορά το ξέπλυμα χρημάτων .

Στην Ελλάδα , τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί τηρούν τις παραπάνω υποχρεώσεις μετά τη ψήφιση του Νόμου 2331/1995 << πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησεως εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες>> .

6.6 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΕΣΟΔΩΝ

ΑΠΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ .

Α) ΤΟ ΚΑΤΑΡΓΗΘΕΝ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ 1993 ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ .

Σύμφωνα με την Οδηγία του Συμβουλίου 91/308/ΕΟΚ << για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες >> , τα κράτη - μέλη έπρεπε να θέσουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές , κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις << προκειμένου να συμμορφωθούν προς τη παρούσα Οδηγία πριν από τη 1 η Ιανουαρίου 1993 >> (άρθρο 16 , παρ. 1 της Οδηγίας) .

Πρέπει να ομολογηθεί ότι ο αντίκτυπος του κοινοτικού αυτού νομοθετικού αυτού μέτρου υπήρξε σημαντικός σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση , όχι μόνο επειδή η οδηγία συνεπάγεται , για πρώτη φορά στην ιστορία του τραπεζικού συστήματος , το συντονισμό των προσπαθειών των κρατών - μελών της για την από κοινού καταπολέμηση του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος , αλλά και επειδή με την ενσωμάτωση των κανόνων της Οδηγίας αυτής καλύπτεται ήδη ένα νομικό κενό που υπήρχε για όλα τα 15 κράτη - μέλη .

Γεγονός είναι ότι το συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (τώρα : Ευρωπαϊκής Ενώσεως) ζήτησε το 1991 από κάθε κράτος - μέλος να λάβει τα κατάλληλα μέτρα και να επιβάλλει την ποινική κατοχύρωση που διαγράφεται στην Οδηγία 91/308/ΕΟΚ . Η Ελληνική πλευρά ανταποκρίθηκε επίσημα αφενός με την έκδοση της Πράξεως Διοικητή Τραπεζής Ελλάδος 2181/5 . 3 . 93 με θέμα << πρόληψη διενέργειας συναλλαγών σε ξένο νόμισμα μέσω του τραπεζικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες >> και αφετέρου με τη θέσπιση των διατάξεων των άρθρων 5 και 6 του Τρίτου Κεφαλαίου του Νόμου 2145/1993 , με τίτλο του κεφαλαίου << Καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες >> (ΦΕΚ Α΄ 88 / 28 . 5 . 93) .

Η ΠΔ/ΤΕ 2181/ 5 . 3 . 93 είχε ως δικαιολογητική βάση << την ανάγκη διενέργειας αυστηρών ελέγχων νομιμότητας και αυθεντικότητας των συναλλαγών για την εξακρίβωση της πραγματικής ταυτότητας των συναλλασσόμενων με τις τράπεζες και την πρόληψη συναλλαγών που μέσω του τραπεζικού συστήματος στοχεύουν στη νομιμοποίηση εσόδων από δραστηριότητα προσώπων που ενέχονται στα κατωτέρω εγκλήματα>> .

Πρόσθετα , με τα άρθρα 5 και 6 του καταργηθέντος Νόμου 2145 / 1993 θεσπίστηκε για πρώτη φορά το ποινικό αδίκημα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα καθώς και η άρση του τραπεζικού απορρήτου , ενώ για τους παραβάτες προβλεπόταν ποινή καθειρξεως μέχρι δέκα ετών καθώς και η υποχρεωτική δήμευση των περιουσιακών τους στοιχείων .

Πρέπει δε να σημειωθεί ότι οι διατάξεις αυτές θεσπίστηκαν βάση του πληρέστερου σχεδίου νόμου που είχε συντάξει ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή στο Υπουργείο Δικαιοσύνης υπό τον Αρεοπαγίτη κ. Διονύσιο Κονδύλη . Δυστυχώς τότε η πολιτική ηγεσία εισηγήθηκε την ψήφιση μόνο δύο άρθρων του σχεδίου που αποτέλεσαν το Τρίτο Κεφάλαιο του καταργηθέντος ήδη Νόμου 2145 / 1993 , γεγονός που τελικά έβλαψε σημαντικά την διεθνή θέση της χώρας και το κύρος του ελληνικού τραπεζικού συστήματος . Αρκεί να σημειωθεί μόνο ότι στις εκθέσεις του FATF και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής , η Ελλάδα φαινόταν να καθυστερεί σκόπιμα και γι 'αυτό ασκήθηκε συνεχής πίεση έως ότου ψηφιστεί το νομοσχέδιο που ετοίμασε άλλη νομοπαρασκευαστική επιτροπή . Εν τω μεταξύ η Commission ξεκίνησε την διαδικασία που προβλέπεται σε αυτές τις περιπτώσεις από την Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και παρέπεμψε την Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο .

<< Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων
από εγκληματικές δραστηριότητες>>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης παράνομων εσόδων

Άρθρο 1

Για την εφαρμογή των διατάξεων του πρώτου κεφαλαίου αυτού του νόμου οι ακόλουθοι όροι έχουν την εξής έννοια :

α. << Εγκληματική δραστηριότητα >> , τα εγκλήματα που προβλέπονται από τις εξής διατάξεις , όπως ισχύουν :

αα) Τα εγκλήματα που προβλέπονται από το νόμο για την καταπολέμηση της διάδοσης των ναρκωτικών .

αβ) Τα εγκλήματα της παραγράφου 1 του άρθρου 15 του ν. 2168 / 1993 << όπλα , πυρομαχικά κ.λ.π. >> .

αγ) Της ληστείας (άρθρο 380 Ποινικού Κώδικα) .

αδ) Της εκβίασης (άρθρο 385 παρ. 1 περιπτ. α'-β' Ποινικού Κώδικα) .

αε) Της αρπαγής (άρθρο 322 Ποινικού Κώδικα) .

αστ) Της κλοπής ιδιαίτερα μεγάλης αξίας (άρθρο 372 παράγραφος 1 εδάφιο β' Ποινικού Κώδικα) και των διακεκριμένων περιπτώσεων κλοπής του άρθρου 374 περίπτωση α'- στ' του Ποινικού Κώδικα .

αζ) Της υπεξαίρεσης , αν το αντικείμενο της είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας (άρθρο 375 παράγραφος 1β' του Ποινικού Κώδικα) ή αν η πράξη ενέχει κατάχρηση ιδιαίτερης εμπιστοσύνης ή συντρέχουν οι λουτές περιστάσεις του άρθρου 375 παράγραφος 2 του Ποινικού Κώδικα .

αη) Της απάτης , αν η ζημία που προξενήθηκε είναι ιδιαίτερα μεγάλη (άρθρο 386 παράγραφος 1 εδάφιο β' του Ποινικού Κώδικα) ή αν ο υπαίτιος διαπράττει απάτες κατ' επάγγελμα ή κατ' συνήθεια ή αν οι περιστάσεις υπό τις οποίες έγινε η πράξη μαρτυρούν ότι είναι ιδιαίτερα επικίνδυνος (άρθρο 386 παράγραφος 3 του Ποινικού Κώδικα) .

αθ) Της παράνομης εμπορίας αρχαιοτήτων .

αι) Της κλοπής φορτίου πλοίου , αν το αντικείμενο της είναι ιδιαιτέρως μεγάλης αξίας (άρθρο 217 παράγραφος 1 εδάφιο β' Κώδικα Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου) .

αια) Τα προβλεπόμενα υπό τα στοιχεία γ' και δ' εδάφιο δεύτερο της παραγράφου 2 και από την παράγραφο 3 του άρθρου 10 του ν. 1383 / 1983 << αφαιρέσεις και μεταμοσχεύσεις ανθρωπίνων ιστών και οργάνων >> .

αιβ) Της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 1608 / 1950 << περί αυξήσεων των ποινών των προβλεπόμενων δια τους καταχραστάς του δημοσίου >> , όπως ισχύει .

αιγ) Της λαθρεμπορίας , όταν εμπίπτουν στις περιπτώσεις του άρθρου 102 παράγραφος 1B του Τελωνειακού Κώδικα (ν. 1165 / 1918 , όπως ισχύει) .

αιδ) Τα προβλεπόμενα από τον ν.δ. 181 / 1974 << περί προστασίας εξ ιοντιζουσών ακτινοβολιών >> .

αιε) Τα προβλεπόμενα και τα τιμωρούμενα από τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 349 του Ποινικού Κώδικα .

αιστ) Τα προβλεπόμενα και τιμωρούμενα από τις διατάξεις του β.δ/τος29/1971 << περί κωδικοποίησης εις ενιαίον κείμενον των ισχυουσών διατάξεων περί τυχηρών και μη παιγνίων>>.

β. << Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα >>.

Τα εγκλήματα τα προβλεπόμενα στο επόμενο άρθρο .

γ. << Περιουσία >>: Περιουσιακά στοιχεία κάθε είδους , ενσώματα ή ασώματα , κινητά ή ακίνητα , υλικά ή άυλα , καθώς και τα νομικά έγγραφα ή στοιχεία που αποδεικνύουν τίτλο ιδιοκτησίας ή δικαιώματα προς απόκτηση τέτοιων περιουσιακών στοιχείων .

δ. << Πιστωτικό ίδρυμα >>: Επιχείρηση ή δραστηριότητα της οποίας συνίσταται στην αποδοχή καταθέσεων από το κοινό ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων και στη χορήγηση πιστώσεων για λογαριασμό της , καθώς και το στερούμενο ίδιας νομικής προσωπικότητας υποκατάστημα ή γραφείο αντιπροσωπείας στη Ελλάδα πιστωτικού ιδρύματος που έχει την έδρα του στην αλλοδαπή . Περισσότερα υποκαταστήματα στην ημεδαπή του ίδιου αλλοδαπού πιστωτικού ιδρύματος θεωρούνται ως ενιαίο πιστωτικό ίδρυμα . Στον ορισμό αυτόν εμπίπτει επίσης το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο , το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (Τ.Π.Δ.) , Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Αναπτύξεως (Ε.Τ.Β.Α.) και η Τράπεζα της Ελλάδος (Τ.Ε.) .

ε. << Χρηματοπιστωτικός οργανισμός >> : Επιχείρηση , η οποία δεν είναι πιστωτικό ίδρυμα και της οποίας η κύρια δραστηριότητα συνίσταται σε τοποθετήσεις σε τίτλους ή στην άσκηση μίας ή περισσότερων από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα σημεία β'-ι β' του άρθρου 24 του ν. 2076 / 1992 << Ανάλυση και άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλες συναφείς διατάξεις >> . Στην έννοια του χρηματοπιστωτικού οργανισμού , για τις ανάγκες των διατάξεων του πρώτου κεφαλαίου του νόμου αυτού , περιλαμβάνονται ιδίως οι εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου , διαχειρίσεως αμοιβαίων κεφαλαίων , τα μέλη του Χρηματιστηρίου και όσοι ενεργούν για λογαριασμό τους , κάθε δραστηριότητα ανταλλαγής συναλλάγματος , οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της καταναλωτικής πίστης , οι ασφαλιστικές εταιρείες , καθώς και τα υποκαταστήματα χρηματοπιστωτικών οργανισμών που έχουν την έδρα τους στην αλλοδαπή .

στ. << Αρμόδια αρχή >> : Για τα πιστωτικά ιδρύματα , της εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης τις εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων , τις εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου και τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος , η Τράπεζα της Ελλάδος . Για τις ασφαλιστικές εταιρείες , το Υπουργείο Εμπορίου και τους λοιπούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς , η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς .

ζ. << Αρμόδιος Φορέας >> : Η προβλεπόμενη από το άρθρο 7 Επιτροπή .

Άρθρο 2

1. Με ποινή καθειρίζεως μέχρι δέκα ετών τιμωρείται όποιος από κερδοσκοπία ή με σκοπό να συγκαλύψει την αληθή προέλευση ή να παράσχει συνδρομή σε πρόσωπο που ενέχεται σε εγκληματική δραστηριότητα , αγοράζει , αποκρύπτει , λαμβάνει ως εμπράγματα ασφάλεια , δέχεται στην κατοχή του , καθίσταται οπωσδήποτε δικαιούχος , μετατρέπει ή μεταβιβάζει οποιαδήποτε περιουσία που προέρχεται από την προαναφερόμενη δραστηριότητα . Αν ο δράστης ασκεί τέτοιου είδους δραστηριότητες κατ' επάγγελμα ή είναι ιδιαίτερα επικίνδυνος ή υπότροπος , τιμωρείται με ποινή καθειρίζεως τουλάχιστον δέκα ετών , εφόσον δεν συντρέχει περίπτωση βαρύτερης ποινής .

2. Όποιος εξεταζόμενος από δικαστικές αρχές ως μάρτυς , ή από άλλες αρμόδιες αρχές ή αναφερόμενος σε αυτές , υπό οποιαδήποτε ιδιότητα με πρόθεση αποκρύπτει ή συγκαλύπτει την αλήθεια όσον αφορά τη φύση , προέλευση , διάθεση ή διακίνηση περιουσίας ή τον τόπο στον οποίο η περιουσία αυτή βρίσκεται , γνωρίζοντας ότι η περιουσία αυτή προέρχεται από εγκληματική δραστηριότητα , τιμωρείται με ποινή φυλακίσεως τουλάχιστον έξι μηνών , εφόσον δεν συντρέχει περίπτωση βαρύτερης τιμωρίας του . Το δικαστήριο δύναται να μην επιβάλλει ποινή αν ο εξεταζόμενος ή αναφερόμενος είναι σύζυγος ή συγγενής εξ αίματος μέχρι δευτέρου βαθμού με εκείνον ο οποίος ανέπτυξε εγκληματική δραστηριότητα .

3. Όποιος ιδρύει ή αποκτά επιχείρηση ή συνιστά οργάνωση με σκοπό τη διάπραξη εγκλήματος της πρώτης παραγράφου ή εν γνώσει συμμετέχει σε τέτοια επιχείρηση ή οργάνωση ή παρέχει σε άλλον συμβουλές για τη διάπραξη τέτοιου εγκλήματος , τιμωρείται με ποινή φυλακίσεως τουλάχιστο δύο ετών , εφόσον δεν συντρέχει περίπτωση βαρύτερης τιμωρίας του .

4. Τα εγκλήματα του άρθρου αυτού τιμωρούνται ακόμη και αν τελέστηκαν στην αλλοδαπή .

5. Τα κακουργήματα που προβλέπονται στο άρθρο αυτό δικάζονται από το Τριμελές Εφετείο Κακουργημάτων .

6. Περιουσία που αποτελεί προϊόν εγκληματικής δραστηριότητας ή που αποκτήθηκε με οποιοδήποτε τρόπο από προϊόν τέτοιας εγκληματικής δραστηριότητας ή περιουσία που χρησιμοποιήθηκε , εν όλω ή εν μέρει , για εγκληματική δραστηριότητα κατάσχεται και , εφόσον δεν συντρέχει περίπτωση αποδόσεως της στον ιδιοκτήτη κατά τα άρθρα 310 παράγραφος 2 και 373 ΚΠΔ δημεύεται υποχρεωτικά με την καταδικαστική απόφαση .. Η δήμευση επιβάλλεται ακόμη και αν η περιουσία ανήκει σε τρίτο , εφόσον αυτός τελούσε εν γνώσει της εγκληματικής δραστηριότητας κατά το χρόνο κτήσεως της περιουσίας .

7. Σε περίπτωση καταδίκης για απόπειρα τελέσεως εγκλήματος από τα αναφερόμενα στο άρθρο 1 στοιχείο α' κατάσχεται και δημεύεται η περιουσία την οποία ο δράστης σκόπευε να χρησιμοποιήσει στο έγκλημα .

8. Δήμευση διατάσσεται και όταν δεν ασκήθηκε δίωξη λόγω θανάτου του υπαίτιου ή η δίωξη που ασκήθηκε έπαυσε ή κηρύχθηκε απαράδεκτη . Στις περιπτώσεις αυτές η δήμευση διατάσσεται με βούλευμα του δικαστικού συμβουλίου ή με απόφαση του δικαστηρίου που παύει ή κηρύσσει απαράδεκτη την ποινική δίωξη και αν δεν ασκήθηκε δίωξη , με βούλευμα του κατά τόπον αρμόδιου συμβουλίου πλημμελειοδικών . Οι διατάξεις του άρθρου 492 ΚΠΔ εφαρμόζονται αναλόγως και στην προκειμένη περίπτωση , εκτός αν η απόφαση ή το βούλευμα εκδόθηκε από τον Άρειο Πάγο ή δικαστήριο ή δικαστικό συμβούλιο που αποφαινεται τελεσιδικώς . Εφαρμόζονται επίσης αναλόγως και οι διατάξεις του άρθρου 504 παράγραφος 3 ΚΠΔ , εκτός αν η απόφαση εκδόθηκε από τον Άρειο Πάγο .

9. Τρίτος, κατά της περιουσίας του οποίου διατάχθηκε δήμευση, χωρίς να συμμετάσχει στη δίκη, ούτε να κλητευθεί, δικαιούται να ασκήσει αίτηση ακυρώσεως της σχετικής διάταξης της απόφασης, μέσα σε τρεις μήνες από την επίδοση της σ' αυτόν. Τα άρθρα 492 και 504 παράγραφος 3 ΚΠΔ εφαρμόζονται αναλόγως και στην προκειμένη περίπτωση.

10. Αν η αναφερόμενη στην παράγραφο 6 του άρθρου αυτού περιουσία δεν υπάρχει πλέον ή δεν έχει βρεθεί, επιβάλλεται χρηματική ποινή ίση με την κατά το χρόνο της καταδικαστικής απόφασης αξία της περιουσίας αυτής, την οποία προσδιορίζει το δικαστήριο.

Άρθρο 3

1. Το Δημόσιο μπορεί, ύστερα από γνωμάτευση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, να αξιώσει ενώπιον των αρμόδιων πολιτικών δικαστηρίων από τον αμετακλήτως καταδικασμένο σε ποινή καθείρξεως ή σε ποινή φυλακίσεως τουλάχιστον τριών ετών, για έγκλημα από τα αναφερόμενα στο άρθρο 1 στοιχείο α' του νόμου αυτού, κάθε περιουσία που αυτός έχει αποκτήσει από έγκλημα αναφερόμενο στην ίδια διάταξη, έστω και αν γι' αυτό δεν χώρησε καταδίκη. Με την ίδια διαδικασία δημεύεται και κάθε περιουσία που το πρόσωπο αυτό απέκτησε κατά τα τελευταία πέντε έτη πριν από το χρόνο τελέσεως εγκλήματος, που αναφέρεται στο άρθρο 1 στοιχείο α' του νόμου αυτού για το οποίο χώρησε καταδίκη και μέχρι το χρονικό σημείο που η καταδίκη αυτή έγινε αμετάκλητη. Η περιουσία αυτή τεκμαίρεται υπέρ του Δημοσίου ότι αποκτάται από έγκλημα που αναφέρεται στην ίδια διάταξη, επιτρέπεται όμως ανταπόδειξη.

2. Αν η περιουσία μεταβιβάστηκε σε τρίτο, ο καταδικασμένος υποχρεούται σε αποζημίωση ίση με την αξία της, κατά το χρόνο συζητήσεως της αγωγής. Η παραπάνω αξίωση μπορεί να ασκηθεί και κατά τρίτου που απέκτησε από χαριστική αιτία, εφόσον κατά το χρόνο της κτήσης ήταν σύζυγος ή συγγενής εξ αίματος κατ' ευθεία γραμμή με τον καταδικασμένο ή αδελφός του ή θετό τέκνο του, καθώς και εναντίον κάθε τρίτου που απέκτησε μετά την άσκηση κατά του καταδικασμένου ποινικής δίωξης για το πιο πάνω έγκλημα και τελούσε σε κακή πίστη, αν κατά το χρόνο που απέκτησε γνώριζε την άσκηση ποινικής δίωξης κατά του καταδικασμένου. Ο τρίτος και ο καταδικασμένος ευθύνονται εις ολόκληρον.

Άρθρο 4

1. Τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί οφείλουν κατά τη σύναψη συμβάσεων, στα πλαίσια οποιασδήποτε επιχειρηματικής σχέσης και ιδίως κατά το άνοιγμα λογαριασμού καταθέσεων οποιασδήποτε φύσεως, κατά τη σύναψη συμβάσεως παροχής υπηρεσιών φυλάξεως περιουσιακών στοιχείων και κατά τη μίσθωση θυρίδας θησαυροφυλακίου, καθώς και κατά τη σύναψη συμβάσεως ενυπόθηκου δανείου, να απαιτούν την απόδειξη της ταυτότητας του συναλλασσόμενου. Η απόδειξη γίνεται με την επίδειξη του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή του διαβατηρίου ή άλλου δημόσιου εγγράφου. Από τα στοιχεία πρέπει πάντως να προκύπτουν η παρούσα διεύθυνση κατοικίας, το ήδη ασκούμενο από το συμβαλλόμενο ή συναλλασσόμενο επάγγελμα και η επαγγελματική του διεύθυνση. Εκτός από τις αναφερόμενες στο πρώτο εδάφιο συναλλαγές, η υποχρέωση αυτή υπάρχει και για κάθε συναλλαγή, το ποσό της οποίας είναι ισότιμο σε δραχμές με δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρωπαϊκές νομισματικές μονάδες (ENM / ECU) τουλάχιστον, είτε γίνεται με μια πράξη είτε με περισσότερες που γίνονται την ίδια μέρα ή ανάγονται στην ίδια έννομη σχέση. Αν το ποσό δεν είναι γνωστό κατά το χρόνο της συναλλαγής, το πιστωτικό ίδρυμα ή ο χρηματοπιστωτικός οργανισμός εξακριβώνει την

ταυτότητα μόλις πληροφορηθεί το ποσό ή διαπιστώσει ότι αυτό ανέρχεται στο ισότιμο των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ENM / ECU τουλάχιστον .

2. Όταν ο συμβαλλόμενος ή συναλλασσόμενος ενεργεί για λογαριασμό άλλου , εκτός από την απόδειξη της δικής του ταυτότητας κατά την παράγραφο 1 , οφείλει να αποδείξει και τα στοιχεία του τρίτου , φυσικού ή νομικού προσώπου , για λογαριασμό του οποίου ενεργεί . Το πιστωτικό ίδρυμα ή ο χρηματοπιστωτικός οργανισμός οφείλει να εξακριβώσει την αλήθεια και των στοιχείων αυτών και όταν ο συμβαλλόμενος ή συναλλασσόμενος δεν προβεί στην πιο πάνω δήλωση , αλλά υπάρχει βάσιμη αμφιβολία για το αν ενεργεί για δικό του λογαριασμό ή βεβαιότητα ότι ενεργεί για λογαριασμό άλλου .

3. Σε περίπτωση που υπάρχει αμφιβολία για το αν οι συμβαλλόμενοι ή συναλλασσόμενοι , που αναφέρουν οι προηγούμενες παράγραφοι , ενεργούν για ίδιο λογαριασμό ή σε περίπτωση βεβαιότητας για το ότι δεν ενεργούν για ίδιο λογαριασμό , τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί λαμβάνουν τα ευλόγως απαιτούμενα μέτρα προκειμένου να συλλέξουν πληροφορίες για την πραγματική ταυτότητα των προσώπων για λογαριασμό των οποίων αυτοί ενεργούν .

4. Κατά παρέκκλιση από τα αναφερόμενα στις προηγούμενες παραγράφους , δεν απαιτείται εξακρίβωση της ταυτότητας : α) Στις ασφαλιστικές συμβάσεις που συνάπτονται από ασφαλιστικές εταιρείες , οι οποίες υπάγονται κατά το άρθρο 1 στις διατάξεις του νόμου αυτού , αν το ποσό του ασφάλιστρου ή των περιοδικών ασφαλίσεων , που πρόκειται να καταβληθούν κατά τη διάρκεια ενός έτους , δεν υπερβαίνει το ισάξιο χιλίων (1.000) ENM / ECU ή στην περίπτωση εφάπαξ καταβολής το ισάξιο δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ENM / ECU . Αν το ασφάλιστρο ή τα περιοδικά ασφάλιστρα που πρόκειται να καταβληθούν κατά τη διάρκεια ενός έτους αυξηθούν έτσι ώστε να υπερβούν το κατώτατο όριο των χιλίων (1.000 .) ENM / ECU , απαιτείται εξακρίβωση ταυτότητας . β) Στις συμβάσεις συνταξιοδοτικής ασφάλισης που συνάπτονται βάσει συμβάσεων εργασίας ή επαγγελματικής δραστηριότητας του ασφαλισμένου , υπό τον όρο ότι οι συμβάσεις αυτές δεν περιλαμβάνουν ρήτρα εξαγοράς ούτε μπορεί να χρησιμεύσουν ως εγγύηση δανείου .

5. Τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί έχουν την ευχέρεια κατά την κρίση των , αλλά δεν υποχρεούνται να προβαίνουν στην κατά το άρθρο αυτό εξακρίβωση ταυτότητας , όταν ο συναλλασσόμενος είναι πιστωτικό ίδρυμα , χρηματοπιστωτικός οργανισμός , νομικό πρόσωπο δημόσιου δικαίου ή οργανισμός που ανήκει κατά 15 % τουλάχιστον στο Δημόσιο .

6. Εξακρίβωση της ταυτότητας γίνεται και σε κάθε περίπτωση που υπάρχει σοβαρή υπόνοια ότι πρόκειται για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα .

7. Τα στοιχεία , τα σχετικά με τις παραπάνω συμβάσεις και συναλλαγές , και τα νομιμοποιητικά έγγραφα φυλάσσονται από το πιστωτικό ίδρυμα ή το χρηματοπιστωτικό οργανισμό για χρονικό διάστημα τουλάχιστον πέντε ετών : α) όσον αφορά τις συμβάσεις , μετά τη λήξη των σχέσεων τους με τους πελάτες τους , β) όσον αφορά τις συναλλαγές , από τη διενέργεια της τελευταίας συναλλαγής , εκτός αν και στις δύο περιπτώσεις , επιβάλλεται από άλλη διάταξη νόμου η φύλαξη τους επί μακρότερο χρονικό διάστημα .

8. Σε περίπτωση υπαίτιας παράβασης των κατά τις προηγούμενες παραγράφους υποχρεώσεις του , μπορεί να επιβληθεί σε βάρος του πιστωτικού ιδρύματος ή του χρηματοπιστωτικού οργανισμού , με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Εμπορίου , που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της Αρμόδιας Αρχής , πρόστιμο πεντακοσίων χιλιάδων έως πενήντα εκατομμυρίων δραχμών .

9. Τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί οφείλουν : α) να εξετάζουν με ιδιαίτερη προσοχή κάθε συναλλαγή που από τη φύση της μπορεί να συνδεθεί με νομιμοποίηση

· εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες , β) να θεσπίζουν διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου και επικοινωνίας , ώστε να προλαμβάνουν και να εμποδίζουν την διενέργεια συναλλαγών που

συνδέονται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες , γ) να μεριμνούν ώστε οι διαδικασίες της παραγράφου αυτής να εφαρμόζονται και στα υποκαταστήματα τους του εξωτερικού , εκτός και αν αυτό απαγορεύεται από τη σχετική αλλοδαπή νομοθεσία , οπότε ενημερώνουν την αρμόδια εισαγγελική αρχή . Με απόφαση της Αρμόδιας Αρχής μπορεί να προσδιορίζονται ενδεικτικώς ειδικότερα κριτήρια ή στοιχεία των συναλλαγών αυτών , καθώς και ο τρόπος , τα όργανα και οι λεπτομέρειες ασκήσεως σχετικού ελέγχου .

10. Κάθε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικός οργανισμός οφείλει να ορίσει ένα διευθυντικό στέλεχος , στο οποίο τα άλλα διευθυντικά στελέχη και οι υπάλληλοι θα αναφέρουν κάθε συναλλαγή που θεωρούν ύποπτη νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και κάθε γεγονός του οποίου λαμβάνουν γνώση λόγω της υπηρεσίας τους και το οποίο θα μπορούσε να αποτελέσει ένδειξη εγκληματικής δραστηριότητας . Στα υποκαταστήματα η αναφορά αυτή γίνεται κατευθείαν στο διευθυντή του υποκαταστήματος , ο οποίος αναφέρεται αμέσως στο αρμόδιο διευθυντικό στέλεχος αν συμμερίζεται τις υπόνοιες . Αν ο διευθυντής του υποκαταστήματος ή ο αναπληρωτής του κωλύεται ή αρνείται ή αμελεί ή δεν συμμερίζεται τις υπόνοιες του αναφερόντος υπαλλήλου , τότε ο υπάλληλος αναφέρεται στο αρμόδιο διευθυντικό στέλεχος . Ο τελευταίος ενημερώνει σχετικά , τηλεφωνικώς και με εμπιστευτικό έγγραφο , τον Αρμόδιο Φορέα παρέχοντας του συγχρόνως κάθε χρήσιμη πληροφορία ή στοιχείο , αν μετά από την εξέταση που πραγματοποιεί κρίνει ότι οι πληροφορίες και τα υπάρχοντα στοιχεία αποτελούν ένδειξη εγκληματικής δραστηριότητας .

11. Την κατά την προηγούμενη παράγραφο υποχρέωση ενημερώσεως του Φορέα έχει και κάθε υπάλληλος της Αρμόδιας Αρχής , καθώς και κάθε άλλο πρόσωπο επιφορτισμένο με τη διενέργεια ελέγχου σε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό , αν κατά την άσκηση των καθηκόντων του υποπέσουν στην αντίληψη του γεγονότα τα οποία ενδέχεται να αποτελούν ένδειξη νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα .

12. Τα πιστωτικά ιδρύματα ή οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί οφείλουν να μην πραγματοποιούν συναλλαγές για τις οποίες γνωρίζουν ή βάσιμα υποπτεύονται ότι συνδέονται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα , εκτός αν για την άμεση πραγματοποίηση της συναλλαγής συντρέχει επείγουσα περίπτωση ή αυτό επιβάλλεται από τη φύση της , καθώς και όταν η μη πραγματοποίηση της συναλλαγής ενδέχεται να δυσχεράνει την αποκάλυψη αποδεικτικών στοιχείων ή προσώπων που πιθανόν ενέχονται σε νομιμοποίηση εσόδων . Στην περίπτωση αυτή η αναφορά υποβάλλεται αμέσως μετά από τη συναλλαγή .

13. Τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί οφείλουν να παρέχουν στον Αρμόδιο Φορέα , στην εισαγγελική αρχή , στον ανακριτή και στο δικαστήριο , όταν τους ζητηθεί , τις απαιτούμενες πληροφορίες ή τα αποδεικτικά στοιχεία για όλες τις δραστηριότητες που αναφέρονται στις παραγράφους 1 – 8 του άρθρου αυτού ή τη διενέργεια άλλων συναλλαγών όταν , κατά την κρίση του φορέα , της εισαγγελικής ή δικαστικής αρχής είναι πιθανόν να σχετίζονται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα ή υπάρχει περίπτωση δημεύσεως , σύμφωνα με το άρθρο 2 του νόμου αυτού . Η σχετική αλληλογραφία είναι εμπιστευτική . Αν όμως ασκηθεί ποινική δίωξη για εγκληματική δραστηριότητα , η σχετική αλληλογραφία αποτελεί στοιχείο της δικογραφίας . Αλλιώς τίθεται στο αρχείο και παραμένει μυστική .

14. Οι κατά τις προηγούμενες παραγράφους πληροφορίες και τα στοιχεία χρησιμοποιούνται μόνο σε δίκες που αφορούν εγκληματική δραστηριότητα ή νομιμοποίηση εσόδων από τέτοια δραστηριότητα .

15. Η γνωστοποίηση πληροφοριών και στοιχείων , σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους , όταν γίνεται καλόπιστα , δεν αποτελεί άδικη ή αντισυμβατική πράξη και δεν μπορεί να θεμελιώσει οποιουδήποτε είδους ευθύνη .

16. Τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί , οι υπάλληλοι και τα διευθυντικά στελέχη της παραγράφου 10 , καθώς και τα κατά την παράγραφο 11 πρόσωπα , απαγορεύεται να γνωστοποιούν το γεγονός ότι διαβιβάστηκαν ή ζητήθηκαν πληροφορίες ή ότι διεξάγεται έρευνα για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα σε αυτόν τον οποίον αφορούν οι πληροφορίες ή σε τρίτους . Ο οποίος από πρόθεση παραβιάζει το κατά την παράγραφο αυτή καθήκον εχεμύθειας , τιμωρείται με ποινή φυλακίσεως μέχρι δύο ετών και με χρηματική ποινή .

17. Με προεδρικό διάταγμα , που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης , Οικονομικών και Εμπορίου , αναπροσαρμόζονται τα προβλεπόμενα από το άρθρο αυτό ποσά .

Άρθρο 5

1. Όταν διεξάγεται τακτική ανάκριση για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα , μπορεί ο ανακριτής , με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα , να απαγορεύσει την κίνηση των λογαριασμών που τηρούνται σε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό , καθώς και το άνοιγμα των θυρίδων θησαυροφυλακίου του κατηγορούμενου , έστω και κοινών οποιουδήποτε είδους με άλλο πρόσωπο , εφόσον υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι οι λογαριασμοί αυτοί ή οι θυρίδες περιέχουν χρήματα ή πράγματα που προέρχονται από νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα . Το ίδιο ισχύει και όταν διεξάγεται ανάκριση για εγκληματική δραστηριότητα και υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι οι λογαριασμοί ή οι θυρίδες περιέχουν χρήματα ή πράγματα που υπόκεινται σε δήμευση , σύμφωνα με το άρθρο 2 του νόμου αυτού . Σε περίπτωση διεξαγωγής προκαταρκτικής εξετάσεως ή προανακρίσεως , η απαγόρευση της κινήσεως των λογαριασμών ή του ανοίγματος των θυρίδων μπορεί να διαταχθεί από το δικαστικό συμβούλιο . Η διάταξη του ανακριτή ή το βούλευμα του συμβουλίου επέχει θέση εκθέσεως κατασχέσεως , εκδίδεται χωρίς προηγούμενη κλήση του κατηγορουμένου ή του τρίτου , δεν είναι απαραίτητο να αναφέρει συγκεκριμένο λογαριασμό ή θυρίδα και επιδίδεται στον κατηγορούμενο και στο διευθυντικό στέλεχος του πιστωτικού ιδρύματος ή του χρηματοπιστωτικού οργανισμού ή στον διευθυντή του υποκαταστήματος του τόπου όπου εδρεύει ο ανακριτής ή ο εισαγγελέας . Σε περίπτωση κοινού λογαριασμού ή κοινής θυρίδας επιδίδεται και στον τρίτο .

2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο απαγόρευση ισχύει από τη χρονική στιγμή της επίδοσης στο πιστωτικό ίδρυμα ή στο χρηματοπιστωτικό οργανισμό της διάταξης του ανακριτή ή του βουλεύματος , Από τότε απαγορεύεται το άνοιγμα της θυρίδας και είναι άκυρη έναντι του Δημοσίου τυχόν εκταμίευση χρημάτων από το λογαριασμό . Διευθυντικό στέλεχος ή υπάλληλος του πιστωτικού ιδρύματος ή του χρηματοπιστωτικού οργανισμού , που παραβαίνει με πρόθεση τις διατάξεις της παραγράφου αυτής , τιμωρείται με ποινή φυλακίσεως μέχρι δύο ετών και με χρηματική ποινή .

3. Αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού , μπορεί ο ανακριτής ή το δικαστικό συμβούλιο να διατάξει την απαγόρευση εκποιήσεως ορισμένου ακινήτου του κατηγορουμένου . Η διάταξη του ανακριτή ή το βούλευμα επέχει θέση εκθέσεως κατασχέσεως , εκδίδεται χωρίς προηγούμενη κλήση του κατηγορουμένου και επιδίδεται στον κατηγορούμενο και στον αρμόδιο φύλακα μεταγραφών , ο οποίος υποχρεούται να προβεί την ίδια ημέρα σε σχετική σημείωση στα οικεία βιβλία και να αρχειοθετήσει το έγγραφο που του κοινοποιήθηκε . Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της διάταξης της παραγράφου αυτής . Κάθε δικαιοπραξία , υποθήκη , κατάσχεση ή

άλλη πράξη που εγγράφεται στο βιβλίο του υποθηκοφυλακείου , μετά την πιο πάνω σημείωση , δεν λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 6 και επ. του άρθρου 2 του νόμου αυτού .

4. Ο κατηγορούμενος και ο τρίτος δικαιούνται να ζητήσουν την άρση της διάταξης του ανακριτή ή την ανάκληση του βουλεύματος , με αίτηση που απευθύνεται προς το δικαστικό συμβούλιο και κατατίθεται στον ανακριτή ή τον εισαγγελέα , μέσα σε δέκα μέρες από την επίδοση σ' αυτόν της διάταξης ή του βουλεύματος . Το συμβούλιο , στο οποίο δεν μετέχει ο ανακριτής , αποφαινεται αμετακλήτως μέσα σε πέντε ημέρες . Η υποβολή της αίτησης δεν αναστέλλει την εκτέλεση της διάταξης ή του βουλεύματος . Η διάταξη ή το βούλευμα ανακαλείται αν προκύψουν νέα στοιχεία .

Άρθρο 6

1. Οι διατάξεις των παραγράφων 9 και επ. του άρθρου 4 του νόμου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως και ως προς τα μέλη του Χρηματιστηρίου , καθώς και τις λοιπές επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 στοιχείο ε' εδάφιο β' .

2. Ο εισαγγελέας , ο ανακριτής και το δικαστήριο επιτρέπεται να λαμβάνουν γνώση των βιβλίων και των στοιχείων , τα οποία κατά τις κείμενες διατάξεις τηρούν τα μέλη του χρηματιστηρίου , καθώς και οι λοιπές επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 στοιχείο ε' εδάφιο β' του νόμου αυτού . Σε περίπτωση διεξαγωγής προκαταρκτικής εξετάσεως , προανακρίσεως , ανακρίσεως ή δίκης επιτρέπεται να ζητηθεί και να επισυναφθεί στη δικογραφία μόνο απόσπασμα των βιβλίων ή των στοιχείων με τις σχετικές εγγραφές που αφορούν τον κατηγορούμενο . Την ακρίβεια του αποσπάσματος βεβαιώνει το μέλος του Χρηματιστηρίου ή ο εκπρόσωπος της επιχείρησης . Ο εισαγγελέας , ο ανακριτής και το δικαστήριο δικαιούνται να ελέγξουν τα βιβλία και τα στοιχεία αυτά για να διαπιστώσουν την ακρίβεια των περιεχομένων στο απόσπασμα εγγράφων ή την ύπαρξη άλλων εγγράφων που αφορούν τον κατηγορούμενο . Ο κατηγορούμενος μπορεί να ελέγξει μόνο την ύπαρξη των εγγράφων που φέρεται ή ισχυρίζεται ότι τον αφορούν .

3. Κάθε μέλος του Χρηματιστηρίου και κάθε εκπρόσωπος των επιχειρήσεων που μνημονεύονται στην προηγούμενη παράγραφο οφείλει να αναφέρει , με εμπιστευτικό έγγραφο , στον Αρμόδιο Φορέα κάθε συναλλαγή που θεωρεί ότι είναι ύποπτη νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα .

4. Ως ειδικοί προανακριτικοί υπάλληλοι , για τα εγκλήματα που προβλέπονται και τιμωρούνται από τις διατάξεις του πρώτου κεφαλαίου του νόμου αυτού , θεωρούνται και οι τελωνειακοί υπάλληλοι .

Άρθρο 7

1. Συνίσταται Επιτροπή , έργο της οποίας είναι η συγκέντρωση , αξιολόγηση και η διερεύνηση των πληροφοριών που διαβιβάζονται σε αυτήν , ως ύποπτες συναλλαγών νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες , σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 6 του νόμου αυτού .

2. Πρόεδρος της Επιτροπής είναι ανώτερος δικαστικός ή εισαγγελικός λειτουργός των πολιτικών δικαστηρίων ή ανώτερος δικαστικός λειτουργός των διοικητικών δικαστηρίων ,

οριζόμενος με τον αναπληρωτή του από το οικείο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο . Στην επιτροπή μετέχουν από ένας εκπρόσωπος : α) των Υπουργείων Εθνικής Οικονομίας , Οικονομικών , Εμπορίου και Δημόσιας Τάξης , οριζόμενοι με τους αναπληρωτές τους από τους αντίστοιχους Υπουργούς . β) της Τράπεζας της Ελλάδος , οριζόμενος με τον αναπληρωτή του από το

Διοικητή της . γ) του Χρηματιστηρίου Αξιών , οριζόμενος με τον αναπληρωτή του από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του Χρηματιστηρίου και δ) της Ένωση Ελληνικών Τραπεζών . οριζόμενος με τον αναπληρωτή του από τον Πρόεδρο της . Η θητεία του Προέδρου και των μελών της Επιτροπής είναι διετής , δυνάμενη να ανανεωθεί . Η Επιτροπή εδρεύει στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας ή όπου αλλού ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών , χρέη δε Γραμματέα της Επιτροπής εκτελεί υπάλληλος του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας , οριζόμενος με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό .

3. Η Επιτροπή απασχολεί υπαλλήλους των αναφερόμενων στην προηγούμενη παράγραφο Υπουργείων , με γνώσεις και εμπειρία σε υποθέσεις νομιμοποιήσεως εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες , οι οποίοι αποσπώνται με αποφάσεις των αρμόδιων Υπουργών , ώστε να απασχολούνται αποκλειστικώς με το έργο της Επιτροπής . Γραμματειακή υποστήριξη της Επιτροπής παρέχει το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας , ενισχυόμενο , αν υπάρχει ανάγκη , και με υπαλλήλους που αποσπώνται για το σκοπό αυτό από τα αναφερόμενα Υπουργεία .

4. Οι υπάλληλοι της Επιτροπής θεωρούνται , για τα εγκλήματα που προβλέπονται και τιμωρούνται από τον νόμο αυτόν , ειδικοί προανακριτικοί υπάλληλοι . Οι ειδικοί αυτοί προανακριτικοί υπάλληλοι , που ενήργησαν ανακριτικές πράξεις για τα εγκλήματα τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του πρώτου κεφαλαίου του νόμου αυτού ή συμμετείχαν σε αυτές, δεν κωλύονται να εξεταστούν ως μάρτυρες στο ακροατήριο .

5. Η Επιτροπή , όταν θεωρεί ορισμένη σύμβαση ή συναλλαγή ύποπτη νομιμοποιήσεως εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες , αποστέλλει το φάκελο της υπόθεσης στον αρμόδιο εισαγγελέα . Σε διαφορετική περίπτωση θέτει την υπόθεση στο αρχείο , απ' όπου είναι δυνατόν να ανασυρθεί σε κάθε περίπτωση σχετιζόμενη με την ίδια ή με οποιαδήποτε άλλη ύποπτη , κατά την προαναφερόμενη έννοια , σύμβαση ή συναλλαγή . Η Επιτροπή οφείλει να ολοκληρώσει την έρευνα μέσα σε πέντε το πολύ ημέρες από τότε που θα περιέλθει σ' αυτήν η σχετική πληροφορία . Σε κάθε περίπτωση ενημερώνεται για το αποτέλεσμα της έρευνας εκείνος που διαβίβασε την πληροφορία .

6. Τα μέλη της Επιτροπής και οι απασχολούμενοι σε αυτήν υπάλληλοι έχουν το καθήκον της εχεμύθειας .

7. Με προεδρικό διάταγμα , που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών , καθορίζονται οι ειδικότερες διατάξεις που αφορούν τη συγκρότηση και τη λειτουργία της Επιτροπής . Με κοινή απόφαση των άνω Υπουργών καθορίζεται η αμοιβή του προέδρου , των μελών και του γραμματέα της Επιτροπής , κατά παρέκκλιση των διατάξεων του νόμου 1256 / 1982 , καθώς και των άρθρων 18 του νόμου 1505 / 1984 και 8 του νόμου 1810 / 1988 .

8. Μέχρι την έκδοση του αναφερόμενου στην προηγούμενη παράγραφο διατάγματος , όλες οι κατά τα άρθρα 4 και 6 του νόμου αυτού πληροφορίες διαβιβάζονται στον αρμόδιο εισαγγελέα από τα αρμόδια , κατά την παράγραφο 10 του άρθρου 4 και την παράγραφο 3 του άρθρου 6 , όργανα .

9. Η προβλεπόμενη από το άρθρο αυτό Επιτροπή δέχεται , αξιολογεί και διερευνά κάθε πληροφορία σχετική με συναλλαγές νομιμοποιήσεως εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες που διαβιβάζεται σε' αυτήν από αλλοδαπούς φορείς , με τους οποίους και συνεργάζεται για την παροχή κάθε δυνατής συνδρομής .

Άρθρο 8

Η γνωστοποίηση αρμοδίως πληροφοριών για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, από υπάλληλο ή διευθυντικό στέλεχος, κατά τα αναφερόμενα στα άρθρα 4 και 6 του νόμου αυτού, δεν αποτελεί παράβαση τυχόν συμβατικής, νομοθετικής κανονιστικής ή διοικητικής απαγόρευσης ανακοίνωσης πληροφοριών και δεν συνεπάγεται οποιουδήποτε είδους ευθύνη για τα πιστωτικά ιδρύματα ή τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, όπως αυτά αναφέρονται στο άρθρο 1 στοιχεία δ' και ε' και για τους υπαλλήλους ή τα διευθυντικά στελέχη τους, εκτός αν αυτοί ενήργησαν κακοβούλως. Τα ο ίδιο ισχύει και ως προς τα μέλη και τους υπαλλήλους της Επιτροπής του άρθρου 7.

Άρθρο 9

Από την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού καταργούνται τα άρθρα 5 και 6 του Τρίτου Κεφαλαίου (καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες) του νόμου 2145 / 1993 (ΦΕΚ 88 Α').

Γ) ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 2331 / 1995

Ο νεότευκτος νόμος για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος είναι προφανώς πιο αυστηρός, ιδιαίτερα σε σύγκριση με τη νομοθεσία των άλλων κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ενωσης. Καθυστέρησε να θεσπιστεί, αλλά στο ξεκίνημα της εφαρμογής του και στη μετέπειτα πορεία του εμφανίζει ενδείξεις σχετικής πληρότητας και παρέχει βάσιμες προσδοκίες για την αποτελεσματικότητά του.

Το φαινόμενο του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος έχει προσλάβει απειλητικές διαστάσεις και γι' αυτό απασχολεί σε ολοένα εντονότερο βαθμό, τις κυβερνήσεις όλων των χωρών και ιδιαίτερα της Ευρωπαϊκής Ενωσης και των άλλων χωρών – μελών του Ο.Ο.Σ.Α (Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης), καθώς και τους υπεύθυνους διεθνείς οργανισμούς : Ο.Η.Ε., Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, Παγκόσμια Τράπεζα, Συμβούλιο της Ευρώπης, Οργάνωση Αμερικανών Κρατών, Interpol, Europol κ.α.

“ Όταν μια χώρα δεν έχει θεσπίσει ένα νομικό πλαίσιο που να επιτρέπει την καταστολή και την πρόληψη νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, εκτίθεται διεθνώς ως χώρα ξεπλύματος βρώμικου χρήματος ”, τονίζεται στις εισηγητικές εκθέσεις των διεθνών οργανισμών. Γι' αυτό και όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν θεσπίσει παρόμοιες διατάξεις με τον Ελληνικό Νόμο 2331 / 1995.

Πάρα αυτά όλες οι χώρες παραδέχονται ότι τόσο το έργο της προλήψεως, όσο και το έργο της καταστολής της αντικοινωνικής πρακτικής της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες είναι πολύ δύσκολο. Πρώτα απ' όλα απαιτεί τη συνεργασία, αλλά και τις έντονες ενέργειες τραπεζικών, οικονομικών, διοικητικών και αστυνομικών μηχανισμών, σε διεθνές και εθνικό επίπεδο, πριν φτάσει να απασχολήσει τη Δικαιοσύνη, έργο της οποίας είναι η καταστολή. Γι' αυτό και οι συντάκτες του νομοσχεδίου για την αντιμετώπιση του προβλήματος της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, στην προσπάθειά τους να μεταφέρουν τους διεθνείς κανόνες στην εσωτερική έννομη τάξη, έδωσαν περισσότερη έμφαση στην πρόληψη, χωρίς όμως να παραβλέψουν την καταστολή.

Ο νόμος 2331 / 1995 << πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες >> θεσπίζει ένα πλαίσιο διατάξεων και ένα πλέγμα υποχρεώσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων, των μελών του Χρηματιστηρίου και όλων των

χρηματοπιστωτικών οργανισμών που με τον άλφα ή βήτα τρόπο μπορούν να αποτελέσουν το μέσο γι' αυτή τη νομιμοποίηση ή το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος .

Πρέπει να τονιστεί το γεγονός ότι ο τραπεζικός κόσμος της χώρας που ανέλαβε μια σειρά επαχθών υποχρεώσεων , όχι μόνο δεν αντέδρασε , αλλά πρωτοστάτησε και εξακολουθεί να πρωτοστατεί με την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών , στην όλη προσπάθεια για τη θέσπιση και την

εφαρμογή των διεθνών κανόνων για την πρόληψη της νομιμοποίησης των προϊόντων της εγκληματικής δραστηριότητας . Έτσι ένας σημαντικός όρος για την αποτελεσματικότητα του "νέου" σχετικά θεσμικού πλαισίου υπήρχε εξ αρχής . Απαιτείται πάρα αυτά ιδιαίτερη προσοχή , γιατί το πρόβλημα του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος είναι σύνθετο και οι προϋποθέσεις επιτυχίας ενός προγράμματος προλήψεως και καταστολής είναι πολλές .

Όπως επισημαίνεται και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή , η δημιουργία ενός συστήματος για την καταπολέμηση του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος αποτελεί μια σύνθετη διαδικασία . Εκτός από την εκπόνηση νομοσχεδίων για την εφαρμογή της κοινοτικής οδηγίας , προϋποθέτει τη θέσπιση των αναγκαίων ποινικών διατάξεων , διοικητικών κανόνων και κατευθυντήριων γραμμών την κατάλληλη προσαρμογή του νομοθετικού πλαισίου εφαρμογής του νέου νόμου κ.ο.κ Απαιτεί επίσης τη δημιουργία ειδικού φορέα συγκεντρώσεως , διερευνήσεως και αξιολογήσεως των πληροφοριών και στοιχείων για τις ύποπτες συναλλαγές , την εκπαίδευση των στελεχών και του προσωπικού των αρμοδίων αρχών και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων , και την υιοθέτηση από αυτά διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου και επικοινωνίας .

Αλλά και η καθαρώς νομική αντιμετώπιση του προβλήματος της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες , παρουσιάζει δυσκολίες και στην χώρα μας . Όλοι γνωρίζουμε εξάλλου ότι νομοθετήματα όπως αυτό , με το οποίο σκοπείται η καταπολέμηση μιας καινοφανούς εγκληματικής δράσεως , κινούνται στα όρια της συνταγματικότητας . Μέτρα που λαμβάνονται με γνώμονα το έννομο συμφέρον της κοινωνίας ιδίως για την πρόληψη και τη καταστολή του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος αγγίζουν , πλησιάζουν ή συγχέονται με την συνταγματικώς κατοχυρωμένη συμμετοχή στην οικονομική ζωή ή θίγουν καιρία καταστάσεις και πρόσωπα , που ενεργούν με αδιαφανείς , αλληπάλληλες και διαπλεκόμενες δραστηριότητες , που εκ πρώτης όψεως θεωρούνται εκδηλώσεις προσωπικής ελευθερίας .

6.7 ΤΟ ΠΟΙΝΙΚΟ ΑΔΙΚΗΜΑ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

ΑΠΟ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ

ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ .

Το άρθρο 2 της Οδηγίας 91/308/ΕΟΚ προβλέπει ότι η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες " απαγορεύεται " σε όλα τα κράτη – μέλη της Ένωσης . Ήδη όλα τα κράτη – μέλη ενσωμάτωσαν στο ποινικό τους δίκαιο αυτή την απαγόρευση , καθιστώντας κυρίως τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ειδικό αδίκημα .

Σημαντικές διαφορές εντοπίζονται , ωστόσο , στις κατηγορίες των << εσόδων >> ή προσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες , που καλύπτονται από τον ορισμό της νομιμοποίησης από παράνομες δραστηριότητες στα επιμέρους κράτη – μέλη . Η κοινοτική οδηγία καλύπτει , κατά τρόπο περιοριστικό , τη νομιμοποίηση εσόδων από αδικήματα , που συνδέονται με το λαθρεμπόριο ναρκωτικών , τα οποία αποτελούν δυνητικά την κυριότερη πηγή νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες , αλλά δεν αδιαφορεί και για το ξέπλυμα του προϊόντος άλλων εγκληματικών δραστηριοτήτων .

Σε ότι αφορά τον ορισμό της νομιμοποίησης των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες , στο πλαίσιο του ποινικού δικαίου όλα τα κράτη – μέλη έχουν , πράγματι , ποινικοποιήσει το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος που συγκεντρώνεται καθημερινά από τη διακίνηση των ναρκωτικών . Σε ότι αφορά δε τις διατάξεις εφαρμογής της κοινοτικής οδηγίας , διαπιστώνεται ότι όλοι έχουν

καλύπτει το ελάχιστο πεδίο εφαρμογής της . Πρέπει όμως να εξαρθεί η ευρύτητα του ορισμού του ποινικού αδικήματος της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες από τον Έλληνα νομοθέτη . Από τα άλλα κράτη – μέλη , η Πορτογαλία και το Λουξεμβούργο περιόρισαν τη νομοθεσία τους στη νομιμοποίηση εσόδων από λαθρεμπόριο ναρκωτικών , ενώ στη Γερμανία , Δανία , Ιρλανδία , Ιταλία , Κάτω Χώρες και Ηνωμένο Βασίλειο η αντίστοιχη νομοθεσία καλύπτει

το προϊόν κάθε εγκληματικής δραστηριότητας ή κάθε σοβαρού ποινικού αδικήματος . Στο Βέλγιο ο ορισμός καλύπτει τα ναρκωτικά , το οργανωμένο έγκλημα , το παράνομο εμπόριο όπλων και την τρομοκρατία , την παράνομη χρησιμοποίηση εργατικού δυναμικού , το σωματεμπόριο και την παράνομη εμπορία ορμονών . Στην Ισπανία ο ορισμός της εγκληματικής δραστηριότητας περιλαμβάνει το λαθρεμπόριο ναρκωτικών , το οργανωμένο έγκλημα και την τρομοκρατία και στη Γαλλία το λαθρεμπόριο ναρκωτικών και το οργανωμένο έγκλημα . Γενικά παρατηρείται η διαμόρφωση τάσεως υπέρ της καλύψεως της νομιμοποίησης των εσόδων από οποιοδήποτε σοβαρό έγκλημα .

Ως προς τις επιβαλλόμενες κυρώσεις για την κατοχύρωση της απαγορεύσεως της νομιμοποίησης των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες , διαπιστώνεται ότι σε όλα τα κράτη – μέλη η παραβίαση της απαγορεύσεως αυτής θεωρείται παράβαση του ποινικού δικαίου και τιμωρείται με φυλάκιση ή με ποινή φυλακίσεως και επιβολή προστίμου .

Ως προς την παράβαση των άλλων διατάξεων για τις υποχρεώσεις α) αποδείξεως της ταυτότητας των πελατών , β) δηλώσεως των ύποπτων συναλλαγών στον αρμόδιο φορέα , γ) αρχειοθέτησεως των λογιστικών εγγράφων και των εγγράφων αποδείξεως της ταυτότητας , δ) της επιδείξεως ιδιαίτερης προσοχής , ε) της τηρήσεως του απόρρητου από τα διευθυντικά στελέχη και το προσωπικό , στ) της θεσπίσεως διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου και επικοινωνίας , ζ) της λήψεως μέτρων συμμετοχής των υπαλλήλων σε ειδικά προγράμματα εκπαίδευσως και η) της δηλώσεως των ύποπτων συναλλαγών από τις εποπτικά αρχές και το όργανα του ελέγχου , επιφέρει σε άλλα μεν κράτη – μέλη την επιβολή διοικητικών κυρώσεων (πρόστιμα και άλλα μέτρα διοικητικού χαρακτήρα) και σε άλλα κράτη – μέλη (Δανία , Ιρλανδία , Ιταλία , Κάτω Χώρες , Ηνωμένο Βασίλειο , Ελλάδα) προβλέπεται η επιβολή ποινικών κυρώσεων (φυλάκιση και πρόστιμα) .

Η Οδηγία 91/308/ΕΟΚ δεν αποσκοπεί στην εναρμόνιση των επιβαλλόμενων κυρώσεων . Αλλά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στηριζόμενη στη διατύπωση του άρθρου 14 της Οδηγίας και στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου συνιστά την τήρηση των αρχών της αποτελεσματικότητας των κυρώσεων , της αναλογικότητας που επιβάλλει οι κυρώσεις να είναι << ανάλογες >> με τη διαπραχθείσα παράβαση καθώς και της αποτρεπτικότητας .

6.8 ΟΙ ΥΠΑΓΟΜΕΝΟΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΟ ΞΕΠΛΥΜΑ ΒΡΩΜΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ .

Η κοινοτική οδηγία καλύπτει κάθε πιστωτικό ίδρυμα , δηλαδή κάθε επιχείρηση που δέχεται καταθέσεις από το κοινό ή άλλα επιστρεπτέα κεφάλαια και χορηγεί πιστώσεις για λογαριασμό της . Στην πράξη ο ορισμός αυτός του κοινοτικού τραπεζικού δικαίου περιλαμβάνει όλες τις τράπεζες . Επίσης , η οδηγία για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος , καλύπτει κάθε χρηματοπιστωτικό οργανισμό (<< χρηματοδοτικός οργανισμός >> στο κείμενο της Οδηγίας) που διενεργεί μια ή περισσότερες από τις πράξεις β' - ιβ' του καταλόγου της Δεύτερης Τραπεζικής Οδηγίας , καθώς και κάθε ασφαλιστική εταιρεία που ασκεί κυρίως δραστηριότητες στον τομέα της ασφαλίσεως

ζωής . Έτσι , όλοι οι ενδιαμέσοι χρηματοπιστωτικοί φορείς εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες . Πράγματι , διαπιστώνεται ότι το χρηματοπιστωτικό σύστημα καλύπτεται νομοθετική σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση .

Γίνεται όμως αποδεκτό ότι η νομιμοποίηση των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες δεν πραγματοποιείται μόνο μέσω του τραπεζικού και του ευρύτερου χρηματοπιστωτικού συστήματος, αλλά και μέσω άλλων οικονομικών φορέων και επαγγελμάτων που δεν έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με τις τράπεζες και τα χρηματοδοτικά ιδρύματα ή τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς , όπως για παράδειγμα είναι τα καζίνο , οι έμποροι αντικειμένων μεγάλης αξίας ή τα νομικά επαγγέλματα που ασκούν οιονεί χρηματοοικονομικές δραστηριότητες . Άλλωστε είναι διαπιστωμένο ότι όσο περισσότερο θωρακίζεται το χρηματοπιστωτικό σύστημα για την αποτροπή του φαινομένου του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος , τόσο περισσότερο οι ενδιαφερόμενοι επιδιώκουν να χρησιμοποιήσουν άλλα μέσα και άλλους τρόπους διεκπεραίωσης των εγκληματικών τους δραστηριοτήτων .

Αναμφισβήτητα , το ξεπλυμα βρώμικου χρήματος μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω όλων σχεδόν των οικονομικών δραστηριοτήτων . Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι οι αυστηρές διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας πρέπει να εφαρμόζονται σε όλες τις κατηγορίες επαγγελμάτων και επιχειρήσεων χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η ιδιαιτερότητα κάθε χώρας και ο πραγματικός κίνδυνος που συνδέεται με τις δραστηριότητες των εξωτραπεζικών αυτών επαγγελμάτων και επιχειρήσεων . Για παράδειγμα , το γεγονός ότι σε μια γνωστή υπόθεση νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ενεχόταν μια σειρά από πιτσαρίες (<<pizza connection >>) δεν σημαίνει αυτομάτως ότι πρέπει να επιβληθεί η εξακρίβωση της ταυτότητας των πελατών αυτών των καταστημάτων . Γι' αυτό η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμβουλεύει , ότι κάθε σχετική απόφαση πρέπει να αποσκοπεί στη διατήρηση μιας ισορροπίας μεταξύ των υποχρεώσεων που πρέπει να επιβληθούν και του πραγματικού κινδύνου της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες . Κρίνεται έτσι χρήσιμο να εξεταστούν στο πλαίσιο αυτό οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις που πρέπει να επιβληθούν σε κάθε επάγγελμα καθώς και το κατάλληλο σύστημα για την τήρησή τους . Αργά ή γρήγορα όμως στο πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας για το ξεπλυμα βρώμικου χρήματος πρέπει να υπαχθούν όλες αυτές οι εξωτραπεζικές επιχειρήσεις και τα επαγγέλματα , σε όλα τα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης .

6.9 ΚΥΡΙΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ .

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι εφαρμογή της Οδηγίας 91/308/ΕΟΚ διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο για τη θέσπιση κανόνων δικαίου και την εφαρμογή προγράμματος προλήψεως και καταστολής του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος από όλα τα κράτη – μέλη στη ενιαία αγορά χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών . Τον Μάρτιο του 1990 , όταν η Commission διαβίβασε τη σχετική της πρόταση στο Συμβούλιο , η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες αποτελούσε ποινικό αδίκημα μόνο σε ένα κράτος – μέλος και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της Κοινότητας δεν υπόκεινταν σε κανένα κανόνα υποχρεωτικής εφαρμογής για την πρόληψη της αντικοινωνικής αυτής πρακτικής και για την εξασφάλιση της συνεργασίας τους με τις αρμόδιες διωκτικές , δικαστικές και εποπτικές αρχές σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο .

Είναι σημαντική , πράγματι , η διαπίστωση ότι και τα 15 κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης όχι μόνο έχουν ποινικοποιήσει το ξεπλυμα βρώμικου χρήματος , αλλά 12 από αυτά θέσπισαν ευρύ ορισμό του ποινικού αυτού αδικήματος . Αλλά και οι τρεις χώρες των οποίων ο ορισμός αυτός καλύπτει μόνο τα έσοδα από τη διακίνηση ναρκωτικών , σκοπεύουν να τον διευρύνουν σύντομα . Πάντως ο ελληνικός νόμος δίνει ίσως το πιο ευρύ ορισμό του ποινικού αδικήματος της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα , περιλαμβάνοντας τις προσόδους , όχι μόνο από το λαθρεμπόριο ναρκωτικών και όπλων , αλλά και από όλα τα σοβαρά οικονομικά εγκλήματα , από την αρχαιοκαπηλία , από εγκλήματα ιδιαίτερα απεχθή και επικίνδυνα

για το κοινωνικό σύνολο , όπως είναι η παράνομη αφαίρεση και μεταμόσχευση ανθρωπίνων ιστών και οργάνων , η μεγάλη απειλή από το << θάψιμο >> τοξικών αποβλήτων και από τις ιοντίζουσες ακτινοβολίες κ.ο.κ. Πρόβλεψη υπάρχει και για τους καταχραστές του δημοσίου , τα έσοδα από την κλοπή φορτίου πλοίου και τη λαθρεμπορία ευρείας εκτάσεως κατά τον Τελωνειακό Κώδικα .

Εκείνο που πρέπει να τονιστεί στο σημείο αυτό είναι ότι , με πιθανή εξαίρεση την Ιταλία , σε καμία άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ενώσεως στον ορισμό του ποινικού αδικήματος της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες δεν περιλαμβάνεται η φοροδιαφυγή .

Οι συντάκτες της πρώτης εκθέσεως της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δέχονται ότι πραγματοποιήθηκε ένα σημαντικό έργο εκ μέρους όλων των κρατών – μελών σε ότι αφορά τη θέσπιση σε αυτά ενός συστήματος για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες , σύμφωνα με τους κανόνες του κοινοτικού δικαίου .

Παράλληλα , η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεχίζει να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα ελέγχου της πλήρους και ορθής εφαρμογής της κοινοτικής οδηγίας από όλα τα κράτη – μέλη , συνεργαζόμενη στενά και με την << Ομάδα Κρούσεως >> για την ανάληψη δράσεως στον τομέα της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες . Πράγματι , οι κανόνες της Οδηγίας 91/308/ΕΟΚ ασκούν έμμεσα επιρροή και στο εξωτερικό της Κοινότητας . Αρκεί να σημειωθεί ότι όλες οι συμφωνίες συνδέσεως και συνάψεως εταιρικών σχέσεων ή συνεργασίας που έχουν συναφθεί μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και των τρίτων χωρών περιλαμβάνουν ειδική ρήτρα σχετική με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες . Έτσι δημιουργείται το πλαίσιο συνεργασίας σ' αυτόν τον τομέα με στόχο τη θέσπιση κανόνων συγκρίσιμων με τους κοινοτικούς στα περισσότερα κράτη της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης (Τσεχία , Σλοβακία, Πολωνία , Ουγγαρία , Ρουμανία , Βουλγαρία). Με αυτή τη βάση παρέχεται ήδη τεχνική βοήθεια στις χώρες αυτές στο πλαίσιο του προγράμματος PHARE για την καταπολέμηση των ναρκωτικών. Το σχέδιο που εκπονήθηκε αναμένεται να επεκταθεί και σε άλλες τέτοιες χώρες , όπως είναι η Αλβανία , η Σλοβενία , η Εσθονία και η Λιθουανία .

Τέλος , ορθά επισημαίνεται ότι περά του πεδίου εφαρμογής της Κοινοτικής Οδηγίας , η ενίσχυση του Ευρωπαϊκού συστήματος για την καταπολέμηση του ξεπλύματος βρώμικου χρώματος προϋποθέτει την ενίσχυση του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ των κρατών – μελών στον αστυνομικό , δικαστικό και διοικητικό τομέα .

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η παρούσα εργασία με τίτλο << Ξέπλυμα βρώμικου χρήματος. Μία σύγχρονη μορφή οικονομικής εγκληματικότητας >> εκπονήθηκε με την ελπίδα ότι θα προσελκύσει το ενδιαφέρον του αναγνώστη . Με την περιγραφή και ανάλυση των βασικών σημείων του διεθνούς , του κοινοτικού και του ελληνικού δικαίου , τη μεταφορά της εμπειρίας , καθώς και της τεχνογνωσίας των διεθνών οργανισμών και εμπειρογνομόνων που περιλαμβάνονται στην εργασία αυτή , ευελπιστούμε ότι θα αποτελέσει μικρή έστω συμβολή της απεικόνισης του "εγκλήματος" της εποχής μας .

Είναι λοιπόν προφανές ότι τα τεράστια αυτά χρηματικά ποσά , που σύμφωνα με εκτιμήσεις ανέρχονται σε 300 – 500 δισεκατομμύρια δολάρια , ποσά που συχνά συνδέονται με το οργανωμένο έγκλημα , απειλούν τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και , σε τελευταία ανάλυση , τη δημοκρατία και την έννομη τάξη .

Η διεθνής κοινότητα ,ναι μεν έχει αντιδράσει σταδιακά προς αυτήν την απειλή παίρνοντας πολλά μέτρα για να εμποδίσει το ξέπλυμα του βρώμικου χρήματος από το 1980 - εποχή που η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης υιοθέτησε μια πρόταση σχετική με αυτό το θέμα –αλλά θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι αυτά τα μέτρα αποτελούν απλώς το ξεκίνημα και επιβάλλεται να καταβληθούν οι εξής προσπάθειες σε παγκόσμιο επίπεδο :

Τόσο τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί , όσο και οι επιχειρήσεις και τα επαγγέλματα που βρίσκονται έξω από το χρηματοπιστωτικό τομέα , θα πρέπει να βελτιώσουν τα συστήματα ελέγχου , ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος . Με την καθοδήγηση , την υποστήριξη , τον έλεγχο των πιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών , με την υποβολή αναφορών υπόπτων συναλλαγών , καθώς και με την κατάρτιση και εκτέλεση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων θα γινόταν πιο αποτελεσματική η πρόληψη ή ακόμα και καταπολέμηση σε κάθε περίπτωση εμφάνισης του φαινομένου .

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΒΙΒΛΙΑ

A. Ελληνικά .

- Τραγάκης Εμμ. Γεώργιος , (1996) ,Οργανωμένο έγκλημα και ξέπλυμα βρώμικου χρήματος – Money laundering , Αθήνα , Νομική Βιβλιοθήκη – Χάρης Καρατζάς .
- Τσαρούχας Κώστας , (1993) , Βρόμικο Χρήμα , Αθήνα , Χαρλένικ Ελλάς Εκδοτική Α.Β.Ε.Ε.

B. Ξένα .

- Gilmore C . William , (1999) , Βρόμικο Χρήμα – Η ανάπτυξη μέτρων για ν' αντιμετωπιστεί το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος , Αθήνα , Παπαζήση .

2. ΑΡΘΡΑ

- Λαμπρόπουλος Γ.Β. , "Οικονομία της Νύχτας " ,Οικονομικός Ταχυδρόμος , 19 Αυγούστου 2000 , σελ. 21-22 .
- Μητραλίας Γεώργιος , "Τα μεγάλα πλυντήρια μαύρου χρήματος" , Οικονομικός Ταχυδρόμος , 8 Ιουλίου 2000 , σελ. 48-49 .
- Λαμπρόπουλος Γ.Β. , "Μόνο ο θάνατος κυνηγά τους << νονούς >>...." , Το Βήμα , 21 Νοεμβρίου 1999, σελ. Α54 .
- Τσιντηλά Μ. , "Θύελλα αντιδράσεων για το << ξέπλυμα >> της ΕΛΒΟ " , Το Βήμα , 15 Δεκεμβρίου 1999, σελ. Α23.
- Λαμπρόπουλος Γ.Β. , " Έτσι λειτουργεί το ελληνικό << πλυντήριο >> , Το Βήμα , 8 Αυγούστου 2000, σελ. Α18 .
- Hoffman David , " Μαφιόζοι γίνονται βουλευτές για να έχουν ασυλία " , Το Βήμα , 21 Νοεμβρίου 2000, σελ. Α20 .

- Χειλάς Ν. "Δωράκια έπαιρνε η ηγεσία των χριστανοδημοκρατών", *Το Βήμα*, 12 Ιανουαρίου 2000, σελ. Α20.
- Αυλωνίτης Αλ., "Στην Ελλάδα 4 τρις. το χρήμα από τα ναρκωτικά", *Το Έθνος*, 29 Μαΐου 2000, σελ. 23.
- Αργυράκης Θ., "Πλοντήριο βρώμικου χρήματος της μαφίας η Ελλάδα", *Ελεύθερος Τύπος*, 22 Μαρτίου 2000, σελ. 30-31.
- Τζιοβάρης Γρ., "Πώς οι << πυραμίδες >> ξεπλένουν το μαύρο χρήμα στην Ελλάδα", *Το Βήμα*, 3 Δεκεμβρίου 1999, σελ. Α18.
- Λαμπρόπουλος Γ.Β., "Σε κλοιό οι συμμορίες για ξέπλυμα μαύρου χρήματος και λαθρεμπόριο", *Το Βήμα*, 9 Αυγούστου 2000, σελ. Α16.
- Behar Richard, "Ιεραπόστολοι του χρήματος", *Οικονομικός Ταχυδρόμος*, 12 Αυγούστου 1999, σελ. 27-32.
- Μίχας Τάκης, "Ο Μιλόσεβιτς και οι τράπεζες", *Οικονομικός Ταχυδρόμος*, 23 Δεκεμβρίου 2000, σελ. 39-42.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Οι δρόμοι των ναρκωτικών στα Βαλκάνια και την υπόλοιπη Ευρώπη

Ολλανδία· Γαλλία· Ισπανία· Πορτογαλία· Βρετανία

Χώρες βασικές πύλες της Ευρώπης για την εισοδο κοκαΐνης από τη Λατινική Αμερική, ηρωΐνης από τη Ν.Α. Ασία, χασίς από το Μαρόκο. Μεγάλες ποσότητες «κατασής» διοχετεύονται στην Ευρώπη από Ολλανδία, Ισπανία και Βρετανία. Η ηρωΐνη συνήθως μεταφέρεται μέσω Τούρκιας του «βαλκανικού δρόμου» της Κεντρικής Ασίας και της Ρωσίας.

Γερμανία

Σταυροδρόμι του εμπόριου ναρκωτικών. Η Τουρκία είναι ο κύριος τροφοδότης της σε ηρωΐνη. Ποσότητες κοκαΐνης φτάνουν απευθείας από την Κολομβία. Τούρκοι, Γερμανοί, Ιταλοί και Μαροκινοί ελέγχουν το εμπόριο ηρωΐνης.

Ουγγαρία· Τσεχία· Σλοβακία· Πολωνία

Η Ουγγαρία, μετά τον πόλεμο στη Γιουγκοσλαβία, ελεγχθηκε σε σημαντικό άξονα του «βαλκανικού δρόμου» της ηρωΐνης. Χώρες πέρασμα του «βαλκανικού δρόμου» προς Β. Ευρώπη -κυρίως τη Γερμανία- αποτελούν Τσεχία και Σλοβακία. Στην Πολωνία φτάνουν μεγάλες ποσότητες ηρωΐνης από Τουρκία και Ρωσία.

Ιταλία

Βασικός κρίκος στη διακίνηση των ναρκωτικών μέσω του «βαλκανικού δρόμου» προς τη Δ. Ευρώπη. Η Ιταλική Μαφία διατηρεί στενούς δεσμούς με τη ρωσική του αλβανικό υπόκοσμο. Εγκληματικές οργανώσεις από χώρες της πρώην Γιουγκοσλαβίας και Κολομβιανούς βαρόνους κοκαΐνης.

Ρωσία - Ουκρανία

Βασικός δρόμος μεταφοράς ηρωΐνης από Πακιστάν, Αφγανιστάν και Νοτιοανατολική Ασία προς Κεντρική και Δυτική Ευρώπη. Μπαίνει στη Ρωσία από περιοχές της Κεντρικής Ασίας, καθώς και από τα σύνορα με την Κίνα και τη Μογγολία. Η Ουκρανία παίζει σημαντικό ρόλο στη μεταφορά ναρκωτικών προς τη Μολδαβία και την Ουγγαρία με τελικό προορισμό τη Δ. Ευρώπη.

Βουλγαρία - Ρουμανία

Πολύ σημαντικό σημείο του «βαλκανικού δρόμου» της ηρωΐνης. Η ηρωΐνη φτάνει μέσω της Τουρκίας. Ο πιο συνηθισμένος δρόμος είναι η «φορεία οδός», δηλαδή από τη Ρουμανία. Μέσω της τελευταίας προωθούνται σε Ανατολικές χώρες χημικές ουσίες για την παρασκευή ηρωΐνης.

Σκόπια

Αυξήθηκε δραματικά η διακίνηση ναρκωτικών μέσω της χώρας, αφού η Γιουγκοσλαβία «έκλεισε» λόγω των ΝΑΤΟικών βομβαρδισμών. Το ίδιο και οι ποσότητες που περνούν από τα Σκόπια στην Αλβανία. Παρατηρείται έντονη δραστηριότητα του αλβανικού οργανωμένου εγκληματίου εντός της χώρας.

Τουρκία

Αποτελεί τον κύριο δρόμο μεταφοράς της ηρωΐνης από τη Νοτιοδυτική Ασία στην Ευρώπη. Το 75% των ποσοτήτων που πιάστηκαν πέρα στην Ευρώπη αποδείχτηκε ότι προέρχονταν από την Τουρκία. Οι Τούρκοι ναρκω-έμποροι συνεργάζονται με τον αλβανικό υπόκοσμο.

Ελλάδα

Σημαντική «πύλη» εισόδου ναρκωτικών προς τη Δ. Ευρώπη. Η ηρωΐνη μπαίνει από την Τουρκία. Κάνναβη, μαριχουάνα και άλλα ναρκωτικά μεταφέρονται από την Αλβανία, τη Βουλγαρία και τη FYROM. Ποσότητες χασίς φτάνουν και από τη Μ. Ανατολή.

Κύπρος

Βάση για τις «εξορμήσεις» των ντελερ ναρκωτικών προς άλλες χώρες. Ιδιαίτερο πρόβλημα με το εξπλιμα βρόμικου χρήματος παρατηρείται στα Κατεχόμενα.

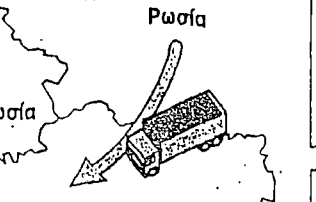
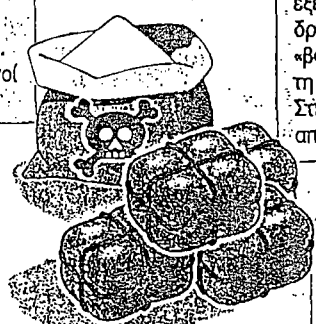
Πληθυσμός: 11,2 Μιλιάδες, 2000

Εκδομή: 1,5% Σπ: Κανάκης

Κοκαΐνη από Λατινική Αμερική

Αλβανία

Βασική βάση των εγκληματικών οργάνων που ελεγχουν το εμπόριο ηρωΐνης σε όλη τη χώρα. Χώρα «αποκομιστικό» σημείο για ναρκωτικά και όπλα.

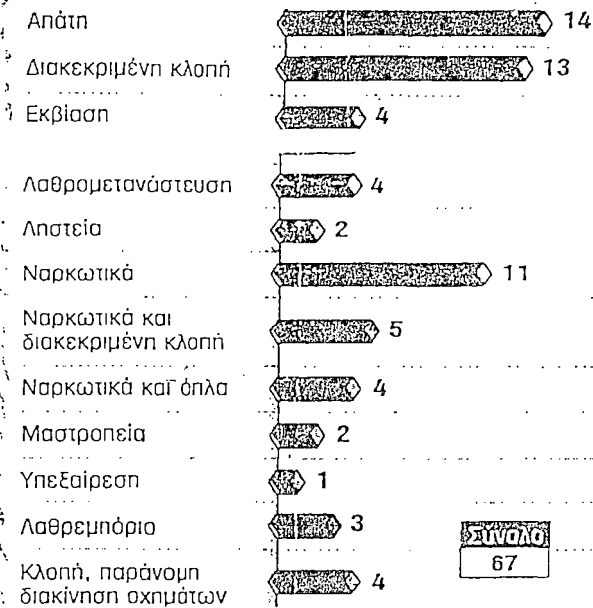

Το Ξέπλυμα χρήματος στην Ελλάδα

Συλληφθέντες ανά
εθνικότητα
(1996-1999)

 Έλληνες	150
 Ρουμάνοι	29
 Αλβανοί	18
 Γιουγκοσλάβοι	8
 Βούλγαροι	5
 Χιλιανοί	4
 Ρώσοι	3
 Αλγερινοί	2
 Αμερικανοί	1
 Αιγύπτιοι	1
 Δομινικανοί	1
 Αιθίοπες	1
 Κολομβιανοί	1
 Σύγγοι	1
 Ουκρανοί	1
 Πολωνοί	1
Σύνολο	227

Υποθέσεις (1995-1999)

Το λαθρεμπόριο με αριθμούς

Κατασχέσεις ειδών λαθρεμπορίας

	1998	1999
 Φιάλες οινοπνεύματος	59	-
 Φιάλες Ουίσκι	6	42
 Ίσιγαρο (σε πακέτα)	2.804.451	3.197.889
 Καφές (σε κιλά)	-	1.540
 Ζάχαρη (σε κιλά)	-	650
 Καπνός (σε κιλά)	-	8.809

Παραβάσεις λαθρεμπορίας

Δράστες	1998	1999	Δράστες	1998	1999
Έλληνες	185	156	Ρώσοι	191	97
Αλβανοί	29	27	Ιρακανοί	51	31
Βούλγαροι	-	11	Πολωνοί	3	-
Ρουμάνοι	1	-	Άλλοι	12	7
Τούρκοι	1	-	Σύνολο	447	387

Ορισμένες από τις χώρες που Ξεπλένεται βρώμικο χρήμα

✓ Χώρες υψηλού
κινδύνου

✓ Χώρες μέσου
κινδύνου

✓ Χώρες που πρέπει
να παρακολου-
θούνται στενά

✘ Αυστραλία	▶ Ελλάδα	Νέα Ζηλανδία
✘ Αυστρία	Πορτογαλία	Σουηδία
✘ Καναδάς	Βέλγιο	Φινλανδία
✘ Γαλλία	Τσεχία	Νορβηγία
✘ Γερμανία	Βουλγαρία	Κροατία
✘ Κύπρος	Πολωνία	Σκόπια (FYROM)
✘ Ισραήλ	Ρουμανία	Βοσνία
✘ Ιταλία	Νότιος Αφρική	Σλοβενία
✘ Ιαπωνία	Γιουγκοσλαβία	Μάλτα
✘ Λουξεμβούργο	Αλβανία	Γεωργία
✘ Ολλανδία	Ουκρανία	Αρμενία
✘ Ισπανία	Αργεντινή	Αζερμπαϊτζάν
✘ Ελβετία	Αρούμπα	Λευκορωσία
✘ Βρετανία	Μπελίζ	Αλγερία
✘ ΗΓΙΑ	Βολιβία	Τυνησία
✘ Ουγγαρία	Κόστα Ρίκα	Μαρόκο
✘ Ρωσία	Νήσοι Κουκ	Κουβέιτ
✘ Κίνα	Φιλιππίνες	Ιράν
✘ Τουρκία	Νησιά Μάρσαλ	Κένια
✘ Ινδία	Κορέα	Μιχρόνι
✘ Νήσοι Καϊμάν	Σαμόα	Ιορδανία
✘ Κολομβία	Μπαρμπάντος	Γκάνα
✘ Μεξικό	Τζαμάικα	Ουγκάντα
✘ Παναμάς	Αϊτή	Μαλδίβες
✘ Βενεζουέλα	Μακάου	Κομόρες
✘ Βραζιλία	Αίγυπτος	Τρινιδάδ
✘ Χονγκ Κονγκ	Μπαχρέιν	Βερμούδες
✘ Εμιράτα	Ονδούρα	Ομάν
✘ Πακιστάν	Περου	Κατάρ
✘ Ινδονησία		
✘ Σιγκαπούρη		
✘ Ταϊβάν		
✘ Ταϊλάνδη		

Πηγή:
Στέπ
Ντιπάρμεντ,
ΗΓΙΑ, Μάρτος 2000

Του DAVID HOFFMAN

ΑΝΑΜΕΣΑ στους 6.736 υποψηφίους που διεκδικούν μία από τις 450 έδρες στη Δούμα ή Κάτω Βουλή του ρωσικού κοινοβουλίου στις εκλογές της 19ης Δεκεμβρίου, ο **Σεργκέι Μιχαήλοφ** εμφανίζεται ιδιαίτερα επίμονα να δει το όνομά του σε κάποια λίστα κομματικών υποψηφίων, δεν έχει σημασία σε ποια.

Αρχικά επέτυχε να βάλει το όνομά του στην εκλογική λίστα του υπερεθνικιστή κομματικού ηγέτη Βλαντίμιρ Ζιρινόφσκι. Η λίστα όμως αυτή ακυρώθηκε από την Κεντρική Εκλογική Επιτροπή, η οποία έκρινε ότι δεν παρέχει τα πλήρη οικονομικά στοιχεία που απαιτούνται από τον εκλογικό νόμο.

Κατόπιν ο Μιχαήλοφ δοκίμασε να θέσει υποψηφιότητα ως ανεξάρτητος στη μονοεδρική περιοχή της πόλης Ταγκανρόγκ της Νότιας Ρωσίας. Και εκεί όμως απορρίφθηκε η αίτησή του: διότι δημιουργήθηκαν ερωτήματα σχετικά με την υπηκοότητά του. Σύμφωνα με πληροφορίες, διαθέτει ελληνικό διαβατήριο εκτός του αρχικού ρωσικού διαβατηρίου του ή αντί γι' αυτό.

● Ο «Μίχας» των συμμοριών

Γιατί ο 41χρονος Μιχαήλοφ έχει τόσο μεγάλη ανάγκη να εκλεγεί βουλευτής; Η απάντηση είναι σχετικά απλή: η ιδιότητα του βουλευτή της Δούμας συνεπάγεται και ασυλία από ποινική δίωξη. Ο περί ου· ο λόγος, επίδοξος υποψήφιος βουλευτής δικαστήκε πέρυσι στην

Μαφιόζο Βουλή για να έχω

Ελβετία με την κατηγορία ότι ανήκε σε εγκληματική οργάνωση. Αν και αθώωθηκε λόγω ανεπαρκών αποδεικτικών στοιχείων και εξαπεστάλη πίσω στη Ρωσία, είναι αρκετά γνωστός στη Μόσχα ως «ο Μίχας» (αρχηγός), όπως λέγεται, μιας από τις μεγαλύτερες εγκληματικές συμμορίες της Μόσχας.

Ο Μιχαήλοφ όμως δεν φαίνεται να είναι το μοναδικό άτομο που επιδιώκει πάση θυσία να εκλεγεί βουλευτής για τους ίδιους λόγους. Υπάρχουν ενδεχθείς ότι και άλλοι εγκληματίες ή ύποπτοι επιχειρηματίες προσπαθούν να εισχωρήσουν στη Δούμα. Αν θα επιτύχουν ή όχι σε αυτές τις προσπάθειες δεν είναι ακόμη γνωστό, ούτε και είναι γνωστό πόσο εκτεταμένο είναι αυτό το πρόβλημα.

Η τήρηση των νόμων είναι τόσο χαλαρή, η παρασιτικονομία τόσο εκτεταμένη, η παρανομη εξαγωγή κεφαλαίων τόσο συνηθισμένη, η φοροδιαφυγή τόσο γενικευμένη, ώστε ακόμη και ο ορισμός του εγκληματία δεν είναι τόσο

22

© 1998

The Wash

... γίνονται ... ευτές ... αουλία

σαφής στη Ρωσία όσο είναι στη Δύση.

Αυτό που είναι αρκετά σαφές είναι ότι μία έδρα στο ρωσικό κοινοβούλιο παρέχει προτάσεις από τις δαγκάνες του νόμου. Σύμφωνα με το ρωσικό σύνταγμα του 1993, τα μέλη της Άνω και Κάτω Βουλής απολαμβάνουν ασυλία

στη διάρκεια της κοινοβουλευτικής θητείας τους. Το σύνταγμα προβλέπει ότι οι βουλευτές δεν υπόκεινται

σε κράτηση, σύλληψη ή έρευνα, εκτός αν το μέλος του κοινοβουλίου βρίσκεται στην κατάσταση της διάπραξης εγκλήματος, ενώ ερευνάται μόνο σε περίπτωση που άλλο άτομο βρίσκεται εμφανώς σε κίνδυνο.

Η ασυλία είχε σχεδιαστεί προκειμένου οι βουλευτές να προστατεύονται από εκβιασμούς λόγω της έκφρασης των απόψεών τους. Αλλά στην εποχή του τρελού καπιταλισμού στη Ρωσία, η ασυλία έχει λάβει διαφορετική έννοια: απλούστατα αποτελεί ασπίδα εναντίον ποινικής δίωξης.

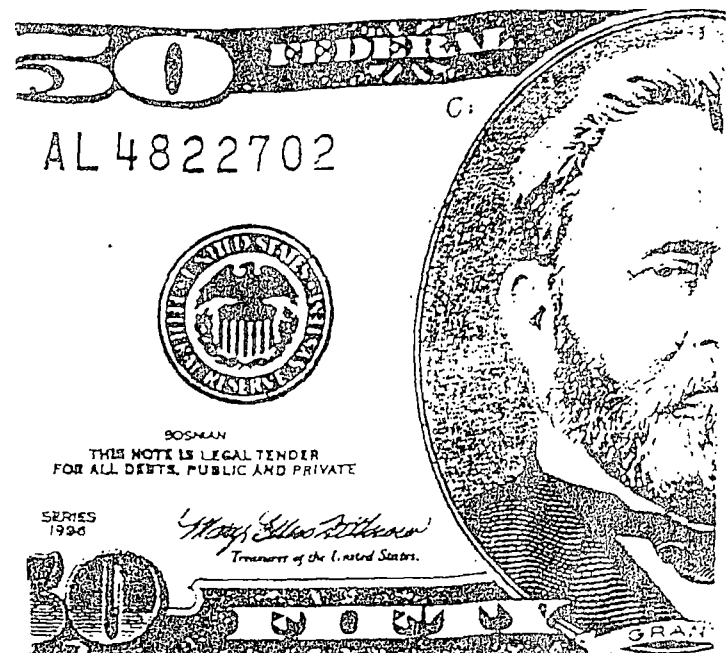
Ο Κωνσταντίν Μποροβόι, ανεξάρ-

τητος βουλευτής που ταυτόχρονα υπήρξε ένας από τους αρχικούς επιχειρηματικούς ηγέτες, έδωσε τη δική του άποψη γι' αυτή την κατάσταση: «*Νομίζω ότι το θέμα είναι πολύ ανησυχητικό και μπορεί να είναι και επικίνδυνο. Έχω δει πολλά άτομα από τον εγκληματικό κόσμο που τώρα βρίσκονται στη Δούμα. Η πολιτική δραστηριότητά τους είναι πολύ παράξενη. Βρίσκονται πλησιέστερα σε εγκληματίες παρά σε πολιτικούς*».

● Προτάσεις για άρση

Μερικοί μεταρρυθμιστές της πολιτικής ζωής έχουν προτείνει την κατάργηση του δικαιώματος ασυλίας για τους νομοθέτες. Ακόμη και ο πρώην κυβερνήτης της περιοχής Νίζνι Νοβγκορόντ Μπορίς Νεμτόφ, που εφέτος είναι υποψήφιος των μεταρρυθμιστών υπέρ της οικονομίας της αγοράς, έχει αναρτήσει διαφημίσεις με τη φωτογραφία του και το σύνθημα «*Καταργήστε την ασυλία των βουλευτών!*».

Πάντως μέχρι στιγμής δεν διαφαίνεται ότι το κοινοβούλιο σκοπεύει να ανταποκριθεί σε ένα τέτοιο αίτημα. Ο νομομαθής Γουίλιαμ Σμιρνόφ του Ινστιτούτου Κράτους και Νόμου της Ρωσικής Ακαδημίας Επιστημών είπε ότι η ασυλία των βουλευτών θα πρέπει να διατηρηθεί κατ' αρχήν. Σύμφωνα με το σύνταγμα, η ασυλία ενός βουλευτή μπορεί να αρθεί μόνο μετά από πρόταση του αρχιεπισκόπου και ψηφοφορία του κοινοβουλίου. Ο Σμιρνόφ έχει προτείνει ότι, αντί να καταργηθεί πλήρως η αρχή της ασυλίας, θα πρέπει να αφαιρεθεί ευκολότερα.

Nagrada do 5 milijuna američkih dolara

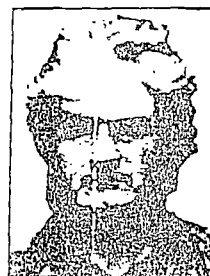
TRAŽE SE

za zločine
protiv
čovječanstva

za genocid i zločine
protiv čovječanstva

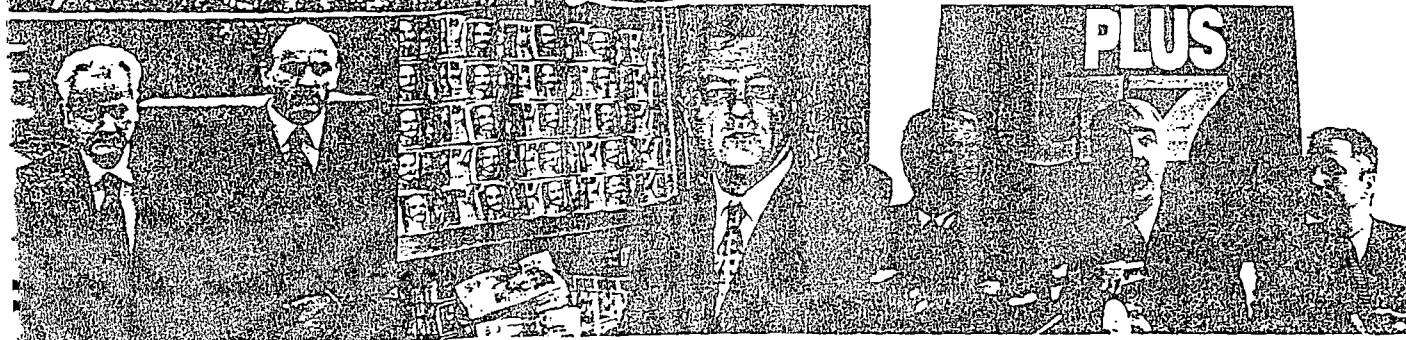
Slobodan
Milošević

Radovan
Karadžić

Ratko
Mladić

ΜΙΛΟΣΕΒΙΤΣ ΚΑΙ ΟΙ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

εις δυτικών μυστικών υπηρεσιών, αλλά και δημοσιεύματα ευρωπαϊκών εφημερίδων, φέρουν τον Μιλόσεβιτς να χρησιμοποιήσει πολλές γιουγκοσλαβικές και δυτικές τράπεζες για να διοχετεύσει τεράστια ποσά εκτός Σέρβια. Σύμφωνα με τις πηγές, μεγάλο μέρος αυτών των χρημάτων κατέληξε σε λογαριασμούς τραπεζών στην Κύπρο

Μίχα

«ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΜΙΛΟΣΕΒΙΤΣ διοχέτευσε 1 δισεκατομμύριο δολάρια στην Κύπρο!». Η καταγγελία-βόμβα, που «εξερράγη» αρχές Δεκεμβρίου από το νέο διοικητή της Εθνικής Τράπεζας της Γιουγκοσλαβίας Μλάντιαν Ντίνκιτς ασφαλώς προκάλεσε αισθήση. Δεν ήταν πρώτη φορά που η Κύπρος βρισκόταν στο επίκεντρο καταγγελιών, και την παρουσίαζαν να παίζει – μαζί με άλλες χώρες – το ρόλο του ασφαλούς χρηματοφυλακίου των κεφαλαίων τα οποία το καθεστώς Μιλόσεβιτς εξήγαγε από τη Σερβία, την τελευταία δεκαετία. Το σημαντικό με τη δήλωση Ντίνκιτς ήταν ότι πρώτη φορά η καταγγελία αυτή προερχόταν από τις ίδιες τις σερβικές αρχές.

Καθ' όλη τη διάρκεια της δεκαετίας του '90, οι αναφορές στο ρόλο της Κύπρου σε σχέση με την εξαγωγή των κεφαλαίων Μιλόσεβιτς ήταν συχνότερες, τόσο σε δηλώσεις δυτικών αξιωματούχων όσο και στα δυτικά ΜΜΕ. Εξ ίσου συχνές ήταν και οι διαψεύσεις των πληροφοριών αυτών από τις κυπριακές αρχές.

Ένα από τα πιο πρόσφατα δημοσιεύματα για το θέμα αυτό ήταν το άρθρο των «Sunday Times» του περασμένου Αυγούστου, το οποίο, επικαλούμενο κυβερνητικές πηγές των ΗΠΑ, υποστήριζε ότι τουλάχιστον 4 δισεκατομμύρια δολάρια έχουν μεταφερθεί στην Κύπρο από το καθεστώς Μιλόσεβιτς. Επίσης, κατά τη διάρκεια του

κατέθεσαν εισαγγελείς και συνεργάτες τους για τις παράνομες υποθέσεις που ερευνούν και ποιες αλλαγές προτείνουν στη νομοθε

στην Ελλάδα χρήματος
ρίφημες αλβανικές «πι-
επιβεβαίωσε χθες ο ει-
Νικολούδης που κλήθη-
επικεφαλής της ειδικής
Έξυπνα βρώμικου χρή-

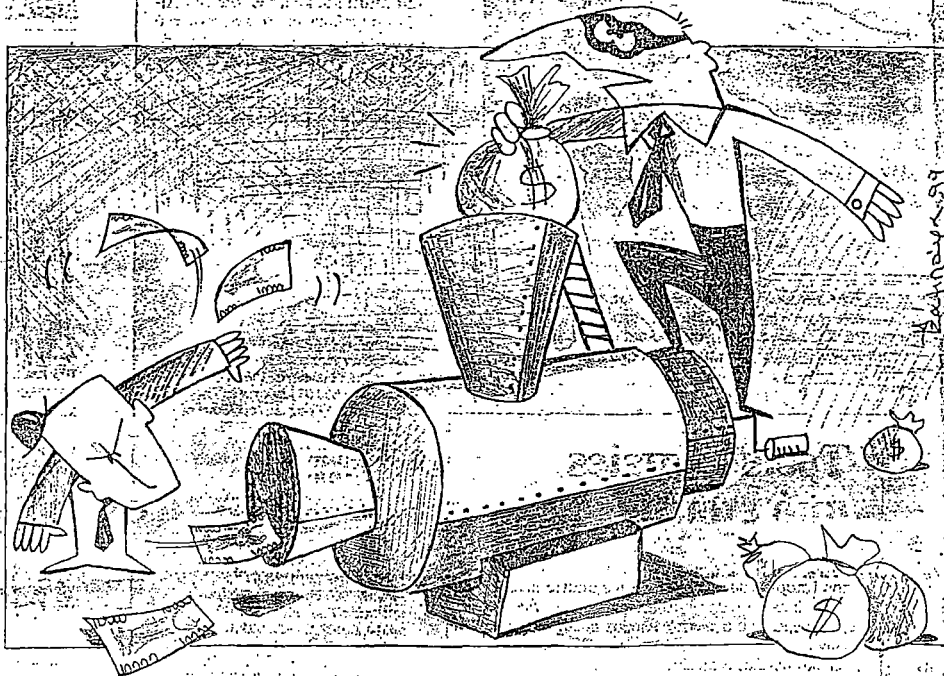
ins και οι συνεργάτες του
οινή συνεδρίαση των κοι-
Επιτροπών Θεσμών και
Αταπολέμησης των Ναρ-
σαν στοιχεία για υποθέ-
ρήματος που ερευνήθη-
α τριετία, κατά την οποία
ση νόμο του 1995 σχεπα-
αποτελείται από δικαστι-
σελ. έλεγχος της Αστυνομίας
ίων υπηρεσιών.
τιμή ερευνήθηκαν ύστε-
λιες 373 υποθέσεις που
πομπές για προσπάθεια
εγώλων χρηματικών πο-

γράφ
ΓΖΙΟΥΒΑΡΑΣ

ονταν από εγκληματικές
διαλευκάνθηκαν και πα-
δικαιοσύνη 23 υποθέ-
ων επτά ακοροούν εμπό-
και τέσσερις εμπόριο
ελίες που έφθασαν στην
ιονταν κυρίως από τρά-
πό ανταλλακτήρια συ-
έωμα Διεύθυνσης Οικονομ-
ος, τα υποουργεία
όσιας Ταξής και Οικο-
η Επιτροπή Κεφαλαια-
γίνει έρευνα για τέσσε-
s συναλλαγών στο
θεωρήθηκαν ύποπτες.
φορά έγινε σε υποθέ-
τα χρήματα των αλβα-
που κατέλεξαν στην
πτήριξε ο βουλευτής της
s κ. Γ. Σούβρας. Ανέ-
λίπωση κατά την οποία
επιτοική χώρα κατέθε-
Ιωαννίνων το υπέρο-
πισκατομμυρίων δραχ-
κό προσκομίστηκε σε
μποιγήθηκε εν συνε-
αντών και διάφορες
στη χώρα μας.
ο οποίος είχε αποφύ-
ισέλεθαι στην ουσία των

Πώς οι «πυραμίδες» ξεπλένουν το μαύρο χρήμα στην Ελλάδα

Η περίπτωση ενός Αλβανού που κατέθεσε σε τράπεζα των Ιωαννίνων 5,5 δισ. δρχ

πεζα, η οποία ανταποκρίθηκε. Το γεγονός πάντως ότι η έρευνα έγινε οκτώ μήνες μετά την κατάθεση, έδωσε την αφορμή βουλευτές να ασκήσουν κριτική «στού. θύνοντας ορισμένων τραπέζων που δε εφαρμόζουν τη νομοθεσία, η οποία τι υποκρέωνει να ενημερώνουν τις αρχές τις αρχές για κάθε συναλλαγή που ι αροούν ύποπτη».

«Δυστυχώς το τι είναι ύποπτο και τι είναι υποκειμενικό. Και οι τράπεζες η παραλείπουν να μας αναφέρουν πε, πτώσεις έχουν μόνον διοικητικές κυρ σεις και δεν μπορεί να τους ασκηθεί πι νική δίωξη, εκτός αν διατίθεται συμμετοχή και των ιδίων στο Έξυπνο σχολιάσε ο κ. Νικολούδης: «Ο ίδιος εις γήθηκε να προστεθεί στο υκριατάμενο νομοθετικό πλαίσιο διάταξη με την οποία υποκρέωνονται και οι υποθηκοφύλακες ενημερώνουν τις αρχές όταν διαπιστώνω αγοράς ακινήτων με διάθεση χρημάτι που δεν μπορούν να δικαιολογήν. Πρ τεινε ακόμη στις περιπτώσεις που τα χρ, μάτα προσερχονται από εμπόριο ναρκε κών να εφαρμόζεται το μέτρο της γενικ ήπιευσσης των περιουσιακών τους στ χείων».

«Αρκετοί βουλευτές που πήραν τον λ γο ζήτησαν να υποκρεωθούν να αναφ ρουν στις αρχές και τα καζίνο, ενώ διαπ ήθηκε κριτική προς τις αρχές της οδ Σοφοκλέους που έχουν στείλει μόνον τέ σεις αναφορές: «Είναι γνωστό σε όλο μας ότι το Χρηματιστήριο και τα καζί είναι τα καλύτερα και μεγαλύτερα πλ ντήρια του μαύρου χρήματος» είπε χ ρακτηριστικά ο βουλευτής του ΚΚΕ κ. Α Κανταρτζής.

υποθέσεων που διερευνήθηκαν, στη συγκεκριμένη περίπτωση παρατήρησε: «Είναι αληθές και ακριβές ότι χρήματα από τις αλβανικές πυραμίδες ήρθαν στη χώρα μας».

Στο σημείο αυτό, μάλιστα, ο εκπρόσωπος της Αστυνομίας στην Επιτροπή κ. Χρυσάνθος Τσαντρίζος πρόσθεσε ότι η περίπτωση των Ιωαννίνων βρίσκεται ήδη

στη Δικαιοσύνη, ύστερα από έρευνα των αστυνομικών αρχών, οι οποίες θεώρησαν ύποπτη τη δραστηριότητα του αλβανού καταθέτη και ζήτησαν στοιχεία από την τρά-

Πως εξαντλούν ανενόχλητοι όλα σχεδόν τα εγκλήματα του Ποινικού Κώδικα

Μόνον ο... θάνατος κυνηγιά τους «νονούς»

Του Β. Γ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΔΙΑΠΡΑΞΗ όλων ανεξαιρέτως των αδικημάτων του Ποινικού Κώδικα φαίνεται ότι επιφέρει, βάσει ενός «άγραφου νόμου», την ειδική μεταχείριση και την... πλήρη απαμωρσία του κατ' επανάληψιν δράστη. «Το Βήμα» παρουσιάζει την εκπληκτική ιστορία του 37χρονου «νονού» Ιωάννη Σωτηρόπουλου, ο οποίος δολοφονήθηκε πριν από 10 ημέρες. Το βιογραφικό του περιλαμβάνει την εμπλοκή του σε κυκλώματα κοκαΐνης, κλο-

πής αυτοκινήτων, ληστειών, λαθρεμπορίου όπλων, καθώς και εκβιαστικές καταστηματαρχών, τοποθετήσεις εκρηκτικών μηχανισμών, απόπειρες ανθρωποκτονιών, ξεπλυμα χρημάτων, πυροπολήσεις σπιτιών, αλλά και απαγωγές και βιασμούς, χωρίς ο δράστης να διέλθει ούτε μία ημέρα την πόρτα των φυλακών! Η ιδιότυπη «ασυλία» και η αιθθησή του... ακαταδίωκτου του έδιναν την άνεση να απειλεί τα θύματά του, να αναβάλλει δικαστικές έρευνες, να μπλοκάρει ενέργειες των αρχών

ασφαλείας. Η ιστορία του Σωτηρόπουλου είναι ίσως η πλέον χαρακτηριστική στα χρονικά του ελληνικού εγκλήματος για τα περιθώρια δράσης που έχουν πολλοί μεγαλοκακοποιοί. Η Αστυνομία γνωρίζει όλες τις εκνομες πράξεις τους, όμως αυτοί περιέργως ζουν και... μεγαλοφυούν στον κόσμο του εγκλήματος, αποδεικνύοντας παράλληλα ότι οι «νονοί» κινδυνεύουν μόνο από τον... εσωτερικό ανταγωνισμό. Καθ' ότι οι νόνοι που ενοχλούνται και συνήθως εκδικούνται είναι οι... συνάδελφοί τους.

Η εκπληκτική ιστορία του προσφάτως δολοφονημένου Σωτηρόπουλου

του δράστη. Και έτσι ακολούθησε η μεγάλη «επιθεσή» του, με την Αστυνομία να δείχνει χαρακτηρισικά αδύναμη να τον ανακόψει και να προστατεύσει την οικογένεια της κοπέλας.

Στις 27 Ιουνίου 1995 σπάει τα παρμπρίζ και προκαλεί εκτεταμένες φθορές στα αυτοκίνη-

ται του δράστη. Και έτσι ακολούθησε η μεγάλη «επιθεσή» του, με την Αστυνομία να δείχνει χαρακτηριστικά αδύναμη να τον ανακόψει και να προστατεύσει την οικογένεια της κοπέλας.

Στις 27 Ιουνίου 1995 σπάει τα παρμπρίζ και προκαλεί εκτεταμένες φθορές στα αυτοκίνη-

κρατούν όμηρο (!) τον δικηγόρο - και πιθανόν την κοπέλα - ζητώντας λύτρα 20 εκατομμυρίων για την απελευθέρωση τους!

Ενας νέος ερωτικός δεσμός όμως αποσπά το ενδιαφέρον του Σωτηρόπουλου από την άτυχη οικογένεια της πρώην φίλης του. Αρχίζει νέος κύκλος απειλών, φθορών της περιουσίας των συγγενών της νέας «αγαπημένης» του που διέμενε στη Νέα Σμύρνη, την ίδια στιγμή που η ΕΛ.ΑΣ. απλά κατέγραφε τα περιστατικά. Μία άλλη εκ των γυναικών που κίνησαν το ενδιαφέρον του Σωτηρόπουλου ήταν υπάλληλος της ΔΕΗ, στην οδό Σολωμού. Οι προϊστάμενοί της, λόγω των απειλών και των καθημερινών επεισοδίων που σημειώνονταν, αναγκάστηκαν να τη μεταθέσουν σε πόλη της επαρχίας.

Παράλληλα αρχίζει ο εμφύλιος των «προστατών» της Ηλιούπολης. Ο Σωτηρόπουλος προσαρτίζεται τον 29χρονο Κ. Τσακονιάνη. Ακόμη συνεργάζεται με «νονό» της παρατακτικής Λεωφόρου που φέρεται ως ηθικός αυτουργός των δολοφονιών του «διαβόλου» «συνδικάτου των εκτελεστών». Η «συμμαχία» Σωτηρόπουλου-Τσακονιάνη, σύμφωνα με την Αστυνομία, είχε αποτέλεσμα τη βομβιστική επίθεση κατά του ανταγωνιστή του στην Ηλιούπολη Ν. Γρηγοράκου στις 7 Νοεμβρίου 1998. Στις 6 Απριλίου άγνωστοι παγιδεύουν με εκρηκτικό μηχανισμό το αυτοκίνητό του στη Καλλιθέα και ο ίδιος αποφεύγει ως εκ θαύματος έναν βαρύτατο τραυματισμό. Ακολουθούν νέες βομβιστικές επιθέσεις ενώ αξιωματικοί της ΕΛ.ΑΣ. περιορίζονται σε απλές παρανεσές να... ηρεμήσουν τα πνεύματα των κατοίκων που έχουν αναστατώσει τα νύκτα πρόσφατα. Παράλληλα ο Σωτηρόπουλος, προκειμένου να προχωρήσει τη δική του κάθαρση στην περιοχή, «διαφημίζει» ότι αυτός είναι ο πληροφοριοδότης της ΕΛ.ΑΣ. για τη σύλληψη του Θόδωρου Γρηγοράκου τον Μάιο του 1999. Σύμφωνα με πρόσφατες πληροφορίες, από δική του ενημέρωση προέκυψε η σύλληψη - στις 8 Οκτωβρίου 1999 - του δραπετή φυλακών Α. Λυκοφύρου. Ο καταζητούμενος φέρεται να έχει κλέψει μαζί με μέλη των συμμοριών της Ηλιούπολης στις 23 Σεπτεμβρίου 1999 κοσμηματοπώλεο στο Χαλάνδρι. Ορισμένοι υποστηρίζουν ότι αυτό ίσως ήταν το μοιραίο σφάλμα

«Λωράκια» έπαιρνε η ηγεσία των Χριστιανοδημοκρατών

ΛΙΝΟ. Από τη φύση του ανός έμπορος όπλων κ. Σράιμπερ είναι κοινωνικός. Αυτό όμως και ο κύριος λόγος ο οποίος τον έκανε να είναι ο πιο επισημότητα στα «λα» των Χριστιανοδημοκρατών της Γερμανίας. «Μόλις λειπών οι χριστιανοδημοκρατές ηγέτες αντιδρούσαν εν σκόλο του Παβλόφ, έπαιρναν όπι λίγο μετά θάνατο το πορτοφόλι του και προσφέρει κρήματα»

στην «λοιπά έσοδα», δηλαδή ανώνυμα: «Με άλλα λόγια τα κρήματα Έεπλύθησαν» παρατηρεί η συντηρητική εφημερίδα «Die Welt». Και αυτό το Έεπλύμα θέτει τώρα υπό αμφισβήτηση και τη θέση του κ. Σόιμπλε στην προεδρία του κόμματος. Ο δήθεν εγγυητής της «κάθαρσης» - ήτοι της αποκάλυψης όλων των πτυχών της παράνομης συλλογής κρημάτων και του «λαδώματος» πολλών τοπικών χριστιανοδημοκρατικών οργανώσεων από τον προ-

κατόχο του στην προεδρία του κόμματος, τον πρώην καγκελάριο κ. Χέλμουτ Κολ - αποδεικνύεται τώρα «συννεργός της παρανομίας», όπως τον χαρακτηρίζει ο σοσιαλιστής πολιτικός κ. Πέτερ Στρουκ: Κάθε νέα «φρέτα» φέρνει πάντως σε όλο και πιο δύσκολη θέση τον κ. Σόιμπλε. Και όχι μόνο αυτόν. «Η κρίση της Χριστιανοδημοκρατίας επεκτείνεται τώρα στο σύνολο της σημερινής ηγεσίας, η οποία ανενεχόταν και κάλυπτε τον κ. Κολ και τον κ. Σόιμπλε» έλεγε κάποιος πολιτικός αναλυτής. Η χαρακτηριστική βολή αναμένεται όμως από έναν δωρητή, ο οποίος αισθάνεται αδικημένος από τους αποδέκτες των δώρων. «Δεν είμαι έμπορος της τέχνης» δηλώνει ο κ. Σράιμπερ. Και απειλεί τώρα από τον μακρινό Καναδά, όπου έχει καταφύγει επειδή τον καταδιώκουν λόγω απάτης οι γερμανικές αρχές, με αποκαλύψεις οι οποίες «θα συνταράξουν ολόκληρη την πολιτική τάξη της χώρας».

Ανταπόκριση
N. ΧΕΙΛΑΣ

Ανταπόκριση
N. ΧΕΙΛΑΣ

✓ Πώς διακινείται στην Ελλάδα από τους μαφιόζους της Ανατολής

Βρώμικο Χρήμα

Ελλάδα και Κύπρος γίνονται σημαντικά σταυροδρόμια διακίνησης μεγάλων ποσών «βρώμικου» και «μαύρου» χρήματος, ενώ τα Χρηματοπιστωτικά τους χρησιμοποιούνται και για ένα ένα «πρώτο έπαιγμα», κυρίως ρωσικών κεφαλαίων που ανήκουν σε μαφιόζους και «νέους μεγιστάνες» της ρωσικής κοινωνίας. Οι μεγάλες εμπειρίες που έχουν οι ηγέτες στις διεθνείς ναυτιλιακές μεθόδους και στις «πειρακτικές» σημαίες - ευπρεπέστερα - στις «σημαίες υιάς» επιτρέπουν σε Έλληνες «κλιπάρηδες» να παίζουν σημαντικό ρόλο στη διεθνή διακίνηση ναρκωτικών. Το έδειξε και η πρόσφατη ιστορία συνεργασίας Κολομβιανών και Ελλήνων να αναλάβουν οι δεύτεροι τη «πρόσβαση» αξίας αρκετών εκατομμυρίων δισ. δραχμών...

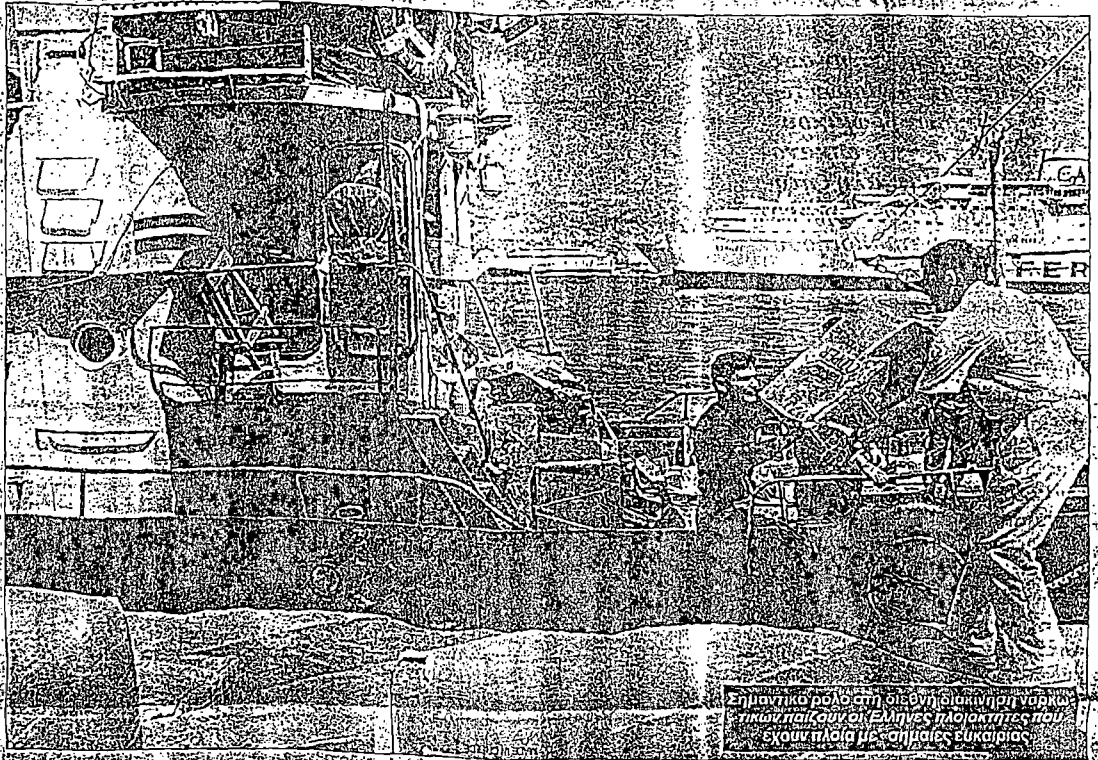
• «Πλεονέκτημα» που έχει η Ελλάδα τους αλλοδαπούς μαφιόζους της ληξιαρχίας δραχμής. Γιατί η απόσχιση δραχμής εμπορευμάτων από τις ουσίες, του εμπορίου λευκών οπλών κ.λπ. επιτρέπει στους αλλοδαπούς μαφιόζους είτε να επανέλθουν στις δραχμές στις χώρες προέλευσης, οι οποίες αποτελεί «σκληρό νόμισμα» να μετατρέπουν σε ξένα νομίσματα να τα καταθέτουν σε τράπεζες ή να τα καταθέτουν στην Ελβετία ή σε «τραπεζικούς παραδείσους».

• Η απώρευση της Σοβιετικής Ένωσης αποτέλεσε μια «πλημμυρίδα βρώμικου παράνομου χρήματος» που πηδάει τις αγορές της Ελλάδας και της Κύπρου, που βρίσκονται στις «πύλες» των Κεφαλαιαγορές της Ευρώπης.

Οι μαφιόζοι

• Το χαρακτηριστικό του «βρώμικου» χρήματος στην Ελλάδα είναι ότι είναι πολυεθνική προέλευση, ενώ χαρακτηριστικό είναι ότι αυξάνεται η εσωτερική πρόοδος, λόγω της μετανάστευσης της εγκληματικότητας. Στη δεκαετία του '80 οι Έλληνες «δραστηριοποιούνταν» στο εμπόριο και ειδικότερα στο εμπόριο οπών, ήταν περιορισμένοι και τα οργανωμένοι.

• Πρώτα, με το άνοιγμα των συνόρων ανεξέλεγκτη είσοδο αλλοίποδο τις χώρες της Βαλκανικής Ανατολικής Ευρώπης, η Ελλάδα αποτέλεσε προσηγμένη και γεωγραφικά εγγύτερη χώρα της Δύσης,

Επιπλοκή της διεθνούς διακίνησης ναρκωτικών και οπλών στην Ελλάδα. Οι Έλληνες μαφιόζοι έχουν τη λύση με κομμάτια ευκαρίστας

Σε δραχμές η ρευστοποίηση των προϊόντων εγκλήματος

• Η Ελλάδα ως «πύλη» για την προώθηση ναρκωτικών προς τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά τώρα έχουν περισσότερες διεξόδους, αφού χρησιμοποιούν τη Βουλγαρία ή και άλλες χώρες της Βαλκανικής.

• Οι Ρώσοι ελέγχουν, σε μεγάλο ποσοστό, το «εμπόριο λευκής σαρκός», στο οποίο όμως έχουν μπει και Βούλγαροι μαφιόζοι. Οι Τσετσένοι, πριν από λίγα χρόνια είχαν το πάνω χέρι στο εμπόριο ναρκωτικών και στις εγκληματικές πράξεις, αλλά τώρα πλέον, λόγω του πολέμου στην Τσετσενία και της μεγαλύτερης άσυνδυαστης στη Ρωσία, περιορίστηκαν η εγκληματική δραστηριότητά τους.

Οι Αλβανοί

• Εκτός, όμως, από τους Ρώσους μαφιόζους υπάρχουν και οι Αλβανοί μαφιόζοι, οι οποίοι έχουν ένα ισχυρό μερίδιο στο εμπόριο ναρκωτικών και κυρίως στο παράνομο εμπόριο οπλών.

• Οι Τούρκοι μαφιόζοι εμπορεύονται ναρκωτικών παραδοσιακά χρησιμοποιούσαν την

Ελλάδα ως «πύλη» για την προώθηση ναρκωτικών προς τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά τώρα έχουν περισσότερες διεξόδους, αφού χρησιμοποιούν τη Βουλγαρία ή και άλλες χώρες της Βαλκανικής.

• Οι Τούρκοι, εξάλλου, ελέγχουν πλήρως και το «δουλεμπόριο» των λαθρομεταναστών. Επειδή η Τουρκία έχει «μεγάλη μαύρη οικονομία» οι Τούρκοι μαφιόζοι έχουν περισσότερες δυνατότητες να χρησιμοποιούν στη χώρα τους διάφορα «πλυντήρια βρώμικου χρήματος», ενώ δεν φαίνεται να έχουν σχετικό ενδιαφέρον για την Ελλάδα στον τομέα αυτό.

• Η βουλγαρική Μαφία έχει σημαντικό βαθμό διείσδυσης στις παράνομες οικονομικές δραστηριότητες της Βουλγαρίας, ελέγχοντας, μεταξύ άλλων, μεγάλες επιχειρήσεις σε πολλούς κλάδους της οικονομίας. Οι Βούλγαροι μαφιόζοι έβγαλαν τεράστια ποσά στην περίοδο του πολέμου στην άλλοτε ενιαία Γιουγκοσλαβία και στη συνέχεια από το

εμπόριο που επέβαλε η Δύση, κάνοντας λαθρομπόριο υγρών καυσίμων με τη συνεργασία, όπως λέγεται, και Ελλήνων μεγαλοεπιχειρηματιών.

Οι Γιουγκοσλάβοι

• Οι Γιουγκοσλάβοι μαφιόζοι φαίνεται να έχουν περιορισμένες εγκληματικές δραστηριότητες στην Ελλάδα, κυρίως επειδή τους έχουν αποκλείσει οι Αλβανοί μαφιόζοι, με αποτέλεσμα δύσκολα να μπορούν οι πρώτοι να διεισδύσουν στη χώρα μας.

• Όλες αυτές οι διαφορετικές εθνικότητες μαφιόζων συνέβαλαν στην έξαρση της εγκληματικότητας στην Ελλάδα και στη δημιουργία διαφόρων «πλυντηρίων βρώμικου χρήματος», για να μπορέσουν να τεράστια κέρδη που αποκομίζουν να τα μετατρέψουν από δραχμές σε ξένο συναλλάγμα, που διακινείται στη συνέχεια επίσημα στην Ελλάδα και κυρίως σε υπερεθνικές «υπεράπαιες» εταιρείες.

• ΓΥΡΙΣΤΕ ΣΕΛΙΔΑ

FORTUNE

ΔΙΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΠΛΗΘΗΝ ΕΣΑΛΛΑΖ

ΙΕΡΑ ΠΡΟΣΤΟΛΟΙ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ

Όλο το άρθρο που αποκάλυψε το σκάνδαλο στο Βατικανό

Τι κοινό έχουν ο Martin Frankel, μερικοί αξιωματούχοι του Βατικανού και ο Αμερικανός μεγαλοδικηγόρος και σύμβουλος του προέδρου Reagan, Thomas Bolan; Το ξέπλυμα χρήματος

ΤΟΥ RICHARD BEHAR

Στη δίνη ενός σκανδάλου - ίσως του μεγαλύτερου και ασφαλέως πιο αξιοπερίεργου που έχει γνωρίσει η αμερικανική βιομηχανία ασφαλειών - βρίσκεται το Βατικανό. Υψηλά ιστάμενοι αξιωματούχοι και προσβύηροι της Αγίας Έδρας φέρονται ως εμπλεκόμενοι σε έναν μηχανισμό-απάτη, που έστησε ο Αμερικανός, «καιαζτιούμενος» πλέον, Martin Frankel με τη βοήθεια ενός συμπαιρωτή του μεγαλοδικηγόρου και συμβούλου του πρώην προέδρου των ΗΠΑ, Reagan. Αντικείμενο της απάτης: «ο ξέπλυμα πολλών εκατομμυρίων δολαρίων». Η εξιχνίαση της υπόθεσης έχει μόλις αρχίσει και θα χρειαστεί χρόνια για να ολοκληρωθεί. Ο «Οικονομικός Ταχυδρόμος» παρουσιάζει, κατ' αποκλειστικότητα, όλες τις λεπτομέρειες της πλεκτικής, όπως αποκαλύφθηκαν από το αμερικανικό περιοδικό «Fortune».

Εβραζε η ατμόσφαιρα στις 29 του περασμένου Αυγτίου στην αίθουσα συνεδρίων του ξενοδοχείου «Hilton», στην πόλη Τράκον του Μισισσιππι των Ηνωμένων Πολιτειών. Η συγκεκριμένη ομάδα, η οποία περιλάμβανε τον πολύ γνωστό δικηγόρο της Νέας Υόρκης και σύμβουλο της κυβέρνησης Reagan, Thomas Bolan, και δυο επιφανείς Καθολικούς ιερείς, οι οποίοι είχαν έρθει από τη Ρώμη, συζητούσε την κατάσταση που θα βίωνε ενόψει των εκλογών των ΗΠΑ, George Dale, και το θέμα το μίας επιλογής ακεραιότητας την επομένη ημέρα. Ο επιθεωρητής ανέλαβε να διηγήσει πως μεταφέρθηκαν 50 εκατομμύρια δολάρια από ένα ίδρυμα στην Ιταλία, που ηρέσκει στο Βατικανό, σε ένα Καθολικό φιλανθρωπικό ίδρυμα με έδρα τις Βρετανικές Παρθένους Νήσους, και από εκεί σε έναν χρηματοοικονομικό οργανισμό, ο οποίος πάλι χρεώθηκε το καιρό έναν ομιλο ασφαλειών. Έτσι, με με έδρα τον Μισισσιππι των ΗΠΑ, «Αντίο είναι μια κερδοφόρα ημέρα για το Monitor Ecclesiasticus και το Saint Francis of Assisi or άλλη τη χώρα» ανακάλυψε ο δικηγόρος Nicholas Monahan, ανιχνισμένος από ένα ίδρυμα. «Ο

ΟΠΑΤΕΡΑΣ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΤΗΡΕΥΣΕΩΝ

Ο πατέρας Jacobus (του οποίου ονόματι στο Βατικανό) ονόματι έπαινος του Frankel, Τέλειος, στον ένα από τους νεώτους ευσεβείς (ο Frankel εννοείται) στην ανέναντι φωτογραφία.

ιδιωτικής και οι συνεργάτες του είναι πολύ προβληματισμένοι».
Ο Monahan, ένας πρώην ρεθωρικός ομιλητής, είχε προληφθεί για να εξηγήσει την ομάδα με τις ερωτήσεις που θα έθετε ο επιθεωρητής Dale, την επόμενη ημέρα. Ποιος ήταν ο κεντρικός από αυτός; «Που θρικούσε τίποτα προς χρηματίας. Πρόκειται για ψυχολογικό τρικ. Είναι τέχνησμα. Τι ακριβώς συμβαίνει. Πως πήγαν τα χρήματα από εδώ εκεί. Οι 50 δολάρια (η επιθεωρητής) να βεβαιωθείτε αν είναι και πιστοποιητικά και άλλων». Καθώς η συζήτηση προχωρούσε, ο Monahan ανέλαβε το ρόλο του επιθεωρητή. «Βασίλειο» με εξουσιοδότηση ερωτήσεις τον Bolan, ο οποίος, ως επιθεωρητής του ίδρυματος Saint Francis, Σερβία, μια ευλαβική και στεννοπρεπής φρονιμία αποκάλυψε τη ροή από το φοροτικό υπολογιστή «Μη χρησιμοποιήσετε τον Bolan ως μαρτυρία» φώναξε, απήρριψε με τις μαρτυρίες ενός από τους ιερείς που θρικούσαν στην αίθουσα. «Αν τον χρησιμοποιήσετε ως μαρτυρία, η πρώτη χρηματία Ολλανθία μελετώντας» Ο Monahan τον διέκοψε απευθείας: «Αν είναι κομμάτι του ένοχου, Αλλάξ, κλι με το σωματίο».

Εντολή πρώτη: ξέπλυμα χρήματος
Ο «πατέρας» δεν ήταν άλλος από τον Martin Frankel, τον εμπνευστή

της πλεκτικής, ο οποίος χρησιμοποιούσε το ψευδώνυμο David Rosse Σμιθ, καταπιπιπι παγκοσμίως. Όπως αποδείχθηκε εκ των υστέρων, ο Frankel προτίμησε να μην παρσείει στην ακεραιότητα του επιθεωρητή την επομένη ημέρα, αλλά να επιμείνει με ενδοκρινή να ζει στην επαλήθεια στο Γισενβίχ του Κοκί κίκα, όπου προετοιμάστηκε για τη διασηφή πλέον ανακαταστή του από τη χώρα. Στις 5 Μάϊου η συνάντηση, αναποκρινόμενη στον πλοο συναγενησιο λόγω περκαγής, ανακάλυψε στο σπίτι του Frankel σκίσιμα να και μισοκρυμμένα νιο κομμάτια Αναμνήσιος, μία λίπη θρασκών Εντολή πρώτη: «Ξέπλυμα χρηματίας» Πρόκειται για μια τεχνικότητα που καλλιεργούσε ο Frankel αρκετά καιρό. Πριν η (σφραγιστεί, αγοράσε διαμαντίνια αξίας 10 εκατομμυρίων δολαρίων. Στην περίπτωση του Frankel, ο οποίος είχε εγκαταλείψει το σχολείο, στην παιδική του το Οκτώ, εμπλεκείται στο μεγαλύτερο πιθανώς - και σίγουρα το πιο περίεργο - σκάνδαλο στην ιστορία της αμερικανικής ασφαλιστικής βιομηχανίας. Κατηγορείται για υπεξαίρεση τουλάχιστον 200 εκατομμυρίων δολαρίων (ίσως ακόμη περισσότερα) από την ασφαλιστική εταιρεία σε πενήντα πολιτίες των ΗΠΑ. Μεγάλο μέρος των χρηματίας μεταφέρθηκε σε ελβετικούς και ισπανικούς τραπεζικούς λογα-